

Ledamöter och ersättare

KOMMUNSTYRELSENS ARBETSUTSKOTT

Tid måndag 3 november 2025 kl. 08:15

Plats Stadshuset, våning 9

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Information från medfinansierade projekt	2025/1699	3
2	Uppsikt över verksamheten 2024 i delägda bolaget Norrbotten AB	2025/1627	4 - 5
3	Aktieägartillskott till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB)	2025/1285	6 - 42
4	Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning	2024/854	43 - 101
5	Policy för styrning	2024/1983	102 - 138
6	Revidering av Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter avseende förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentlig plats	2025/1696	139 - 155
7	Information om avgifter och taxa för vatten och avlopp	2025/1725	156
8	Justering av bruksavgift för vatten och avlopp 2026	2025/1698	157 - 164
9	Justering av anläggningsavgifter för vatten och avlopp 2026	2025/1702	165 - 171
10	Justering av avgifter för övriga VA-tjänster 2026	2025/1703	172 - 186
11	Revidering av nämndreglemente	2025/1130	187 - 230

13	Redovisning av motioner per september 2025	2025/632	231 - 237
14	Redovisning av E-förslag per september 2025	2025/633	238 - 239
15	Riktlinjer för inköp och upphandling	2025/1396	240 - 248
16	Ombudgetering av kommunbidrag 2025	2025/1529	249 - 253
17	Decentralisering av resurser för innovation och utveckling	2025/1666	254 - 256
18	Handlingsplaner för en ekonomi i balans	2025/1560	257 - 263
19	Igångsättning av ombyggnationer och anpassningar av Stadshuset	2025/1665	264 - 265
20	Nämndsinitiativ (SD) Inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen	2025/1588	266 - 271
21	Motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord- och skogsbruk	2025/137	272 - 279
22	Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur	2025/198	280 - 283
23	Information om näringslivsinsatser - finansiering av projektansökningar	2025/1562	284 - 291
24	Medfinansiering av projekt A Thriving Future in Luleå	2025/1315	292 - 304
25	Finansiering av förstudie om strategisk utveckling av isbanan i Luleå	2025/1672	305 - 309
26	Finansiering av etableringsprojekt Arctic Food Arena	2025/1472	310 - 317
27	Finansiering av etableringsprojekt Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten	2025/1473	318 - 325
28	Projektansökan Go Connect 2025	2025/1371	326 - 380
29	Avrop Addas Ramavtal Litteratur 2024	2025/1635	381 - 382
30	Tekniska konsulter Arkitektur och byggnad - Ramavtal	2024/2100	383 - 385
31	Försäkring av pensionsskuld 2025	2025/1621	386 - 392

Information från medfinansierade projekt

Ärendenr 2025/1699-2.4.3.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott får information från projektägare med finansiering från anslaget för näringslivsbefrämjande åtgärder, anslaget för strategiska utvecklingsinsatser respektive anslaget för sociala investeringar.

Förslag till beslut gällande uppsikt över verksamheten 2024 i delägda bolaget Norrbotniabanan AB

Ärendenr 2025/1627-1.4.1.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uttala att bolaget har bedrivit sin verksamhet under 2024 på ett sätt som har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 6 kap. § 9 i kommunallagen ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje delägt kommunalt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Bedömningen har gjorts utifrån dokument för styrning, uppföljning och uppsikt över de kommunala bolagen såsom aktieägaravtal, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrdokument.

Bolagets rapportering i form av årsredovisning samt lekmannarevisionens rapport har gett underlag för bedömningen.

Luleå kommun äger 7,1 procent i Norrbotniabanan AB. Delägare ska enligt aktieägaravtalet tillföra bolaget ägartillskott i proportion till ägarandelarna. Beloppets storlek föreslås per treårsperiod av styrelsen och behandlas i respektive ägarkommun. Luleå kommun hade beslutat om 583 tkr i aktieägartillskott för år 2023 (motsvarande 7,3 kronor per invånare). Bolaget har dock bara rekvirerat 244 tkr (motsvarande 3,1 kronor per invånare). Kommunfullmäktige beslutade att flytta kvarvarande medel till perioden 2024-2026 som tillsammans med andra medel utgör ägartillskott från Luleå kommun. Ingen rekvirering har gjorts 2024 eller 2025.

Enligt bolagsordningen är ändamålet med bolaget att arbeta för att en ny järnväg (Norrbotniabanan) byggs sträckan mellan Umeå och Haparanda samt därmed förenlig verksamhet.

I lekmannarevisorns granskningsrapport rekommenderas att bolagsordning och ägardirektiv revideras, detta kommer följas upp utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt under år 2026.

2024 års resultat efter finansiella poster var 2 tkr, jämfört med 2023 års resultat som var -60 tkr.

Soliditeten 2024 var 46 procent jämfört med en soliditet på 67 procent år 2023.

Dialog

Dialog har förts inom kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning Norrbotniabanan AB 2024
- Revisionsberättelse Norrbotniabanan AB
- Granskningsrapport 2024 - Norrbotniabanan AB

Rickard Lundmark
Direktör Kommunägda bolag

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, sektor kommunägda bolag
Bolaget

Förslag till beslut gällande aktieägartillskott till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB)

Ärendenr 2025/1285-1.4.1.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslag till aktieägartillskott avseende extern förhyrning av fiber för 15 år på totalt 1 429 926 kronor till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB). Medel tas från resultatet år 2025.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun har valt att organisera en del av sin verksamhet i kommunala bolag tillsammans med andra ägare. Luleå Kommuns ägarandel är 3,79 %, Region Norrbotten 47 % och resterande ägarandel av Norrbottens övriga kommuner.

Regionnätet är bestämt till att vara redundant och med diversitet (två vägar) för högsta säkerhet och tillgänglighet. Varje kommun ska ha minst en rådig ägd fiberväg.

Norrbotten är stort med långa avstånd och där kommunerna är geografiskt belägna på sådant sätt att det i vissa fall fordras fler än två fibervägar till/från en enskild kommun för att lösa kommungrannars redundans, och redundansen för nätet som helhet. För att lösa två vägar och redundans till varje kommun har det sedan 2005 förhys extern fiber. Så måste fortsatt ske efter 2025 då rådigt nät i dessa fall inte finns tillgängligt och är för kostsamt att bygga.

Berörda kommuner med fler än två fibervägar där extern förhyrning måste ske: Gällivare, Kiruna, Kalix.

Vid ägarsamrådet, den 19 mars 2025 presenterade bolaget ett förslag på en modell för gemensamma regionnätskostnader. I det presenterade förslaget baseras kostnadsfördelningen efter aktieinnehav.

Arjeplog lyfte att kommunernas förutsättningar varierar och att det i andra sammanhang ofta eftersträvas en fördelning baseras på befolkningsantal, exempelvis vid statlig ersättning för beredskap. Det kan vara möjligt att hitta en kombination av fördelning utifrån ägarandel och per capita.

Kalix, Piteå och Luleå instämde i att det vore bra att även utreda alternativ

där kostnadsfördelningen delvis baseras på en per capita-modell. I dessa sammanhang kan det vara rimligt att kommuner med större folkmängd tar ett större ekonomiskt ansvar. Vid ägarsamrådet 22 april 2025 enades det om ett förslag till nytt aktieägaravtal och en fördelningsnyckel för gemensamma regionnätskostnader baserade på population. Totala kostnaden avser extern förhyrning i 15 år.

Beslut vid detta ägarsamråd blev således:

- Ägarsamrådet beslutade att föreslå ägarna att finansiera kostnaden för ersättning av hyra för nätkapacitet till regionnätet, i enlighet med fördelningsmodellen där kommunernas andel fördelas i enlighet med respektive ägares invånarantal.
- Respektive ägare ansvarar själv för att förankra beslutet om finansiering i sin egen organisation, på det sätt som anses lämpligt.
- Ägarsamrådet beslutade att bolaget får fakturera respektive ägare.

Bakgrund

IT Norrbotten bildades 1996. Mot bakgrund av att Regionen och samtliga kommuner i Norrbottens län tillsammans ville möjliggöra ett länsgemensamt fibernät och säkerställa konnektivitet till samtliga kommuner i Norrbotten fick bolaget år 2005 uppdraget att förvalta det gemensamma fibernätet. Regionen fick därigenom möjlighet att ha förbindelse till samtliga sina verksamhetsställen i respektive kommun och kommunerna fick möjlighet till konnektivitet för bl. a. kommunal samverkan.

IT Norrbotten främsta ändamål har sedan starten varit regional konnektivitet, med bibehållen kontroll och rådighet, som ger möjlighet till anpassade lösningar för både Regionens och de enskilda kommunernas specifika behov. Idag tillhandahåller man skraddarsydda s.k. wantjänster gentemot Regionen och kommunikations- och datacenterlösningar mot varje kommun beroende på önskemål.

En betydande del av IT Norrbottens verksamhet är därutöver att tillgodose privata aktörers behov av konnektivitet. Som en följd av marknadsutvecklingen har IT Norrbottens roll därför utvidgats till en samordnade affärsroll vid behov av digitala förbindelser som innefattar flera lokala stadsnät. Vilket har inneburit att nyttjandegraden har ökat i stadsnätens fiberinfrastruktur och blivit en viktig del i säkerställandet av de lokala stadsnätens lönsamhet.

Till följd av omvärldsutvecklingen och säkerhetsläget har även risk- och krismedvetenheten kring samhällsviktig infrastruktur ökat. Från statligt håll har Post- och telestyrelsen genom projektet Motståndskraft och uthållighet

erbjudit de lokala stadsnäten både utbildning och beredskapsmaterial som ska kunna användas i händelse av kris och krig. Ett villkor för detta har varit att det finns en länsövergripande samordning av de lokala stadsnäten. IT Norrbotten har därför fått uppdraget och har i dag en medarbetare engagerad på deltid som Regional beredskapssamordnare, finansierad av PTS. Utbildning och beredskapsmateriel som härigenom tillförs de lokala stadsnäten är av stor betydelse för att säkerställa driften av länets samhällskritiska infrastruktur i händelse av kris och krig.

Processen för framtagandet

På grund av förändrade omvärldsförutsättningar och behovet av att förnya de dispositionsavtal som tecknades mellan ägarna och bolaget 2005, fick Region Norrbotten i mars 2023 i uppdrag av ägarsamrådet att tillsammans med bolaget, se över aktieägaravtalet och dispositionsavtalen. Syftet är att säkerställa att bolaget även framöver kan upprätthålla ett gemensamt och sammanhållet regionnät.

Ett omfattande arbete har genomförts inom ramen för uppdraget, vilket även lett till att andra styrande dokument – såsom bolagsordning och ägardirektiv – har uppdaterats. Förslaget till aktieägaravtal har under hösten 2024 och våren 2025 behandlats i bolagets styrelse, en utsedd referensgrupp, kommundirektörsgruppen, kommunalrådsgruppen samt vid ett flertal ägarsamråd.

Slutligen kunde ägarsamrådet den 22 april 2025 enas om ett förslag till nytt aktieägaravtal.

Det nya aktieägaravtalet

Befintligt aktieägaravtal är till följd av bolagets nuvarande och kommande verksamhet inte helt ändamålsenlig. I det nya aktieägaravtalet har således följande delar förtydligas.

- a) Det är även fortsättningsvis ägarna eller dess bolag som i första hand tillhandahåller fiber till det gemensamma regionala fibernätet i syfte att ha ett rådigt offentligt ägt nät.
- b) När det gäller IT Norrbottens verksamhet så förtydligas IT Norrbottens nuvarande roll att i förvaltningen av det länsgemensamma nätet, även vid behov kunna hyra och äga nät. Vilket är nödvändigt för att säkerställa konnektivitet i hela länet och en ekonomisk hållbar förvaltning.
- c) Bolagets samordnande roll avseende de kommunöverskridande affärerna tydliggörs, där i första hand dessa affärer ska ske via de lokala stadsnätens fiberinfrastruktur i respektive kommun.

- d) Bolagets roll avseende det statliga beredskapsarbetet läggs in i aktieägaravtalet för att möjliggöra långsiktigt engagemang och samarbete tillsammans med de kommunala stadsnäten.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-10-06 § 148 beslutat att återremittera ärendet med motiveringen att komplettera med andra ekonomiska lösningar.

Efter dialog med kommunens revisor har det fastställts att hela aktieägartillskottet kan kostnadsföras under innevarande räkenskapsår, oaktat att utbetalningen sker med fördelning över både år 2025 och 2026.

Dialog

Dialog har förts vid ägarsamråd. Inför samrådet har kommunen haft möjlighet att ge synpunkter på förslaget som överlämnats till ägarombudet.

Beslutsunderlag

- Presentation - IT Norrbottens ägarsamråd 2025-03-19, KLF Hid: 2025.10354
- Protokoll till ägarsamråd mars 2025 Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten), KLF Hid: 2025.10355
- Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025-04-22, KLF Hid: 2025.10356
- Information om fakturering - Bilaga till protokollet till Ägarsamråd för IT Norrbotten 2025-04-22, KLF Hid: 2025.10357
- Kommunstyrelses arbetsutskotts beslut 2025-10-06 § 148, KLF Hid: 2025.10585

Rickard Lundmark
Direktör Kommunägda bolag

Beslutet skickas till

Ägarombud till bolagets stämma
Kommunstyrelseförvaltningen, sektor kommunägda bolag
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Samråd mellan ägarna för IT Norrbotten

Information från bolaget

Allmänt

- Påminnelse om stämma 6/5
- Antagning av ny bolagsordning och nya ägardirektiv

Hur går godkännandeprocessen i respektive fullmäktigen?

Vi har fått från några kommuner att beslut fattats.

- Allmänt om bolagets verksamhet

Tillsammans för digital utveckling och samhällsnytta

På IT Norrbotten samarbetar vi med stadsnäten i Norrbotten för att lyfta bredbandsaffären till något större – där digital utveckling skapar samhällsnytta.

Vårt gemensamma uppdrag är att driva innovation framåt, skapa balans mellan marknadens och samhällets behov och säkerställa en hållbar digital framtid.

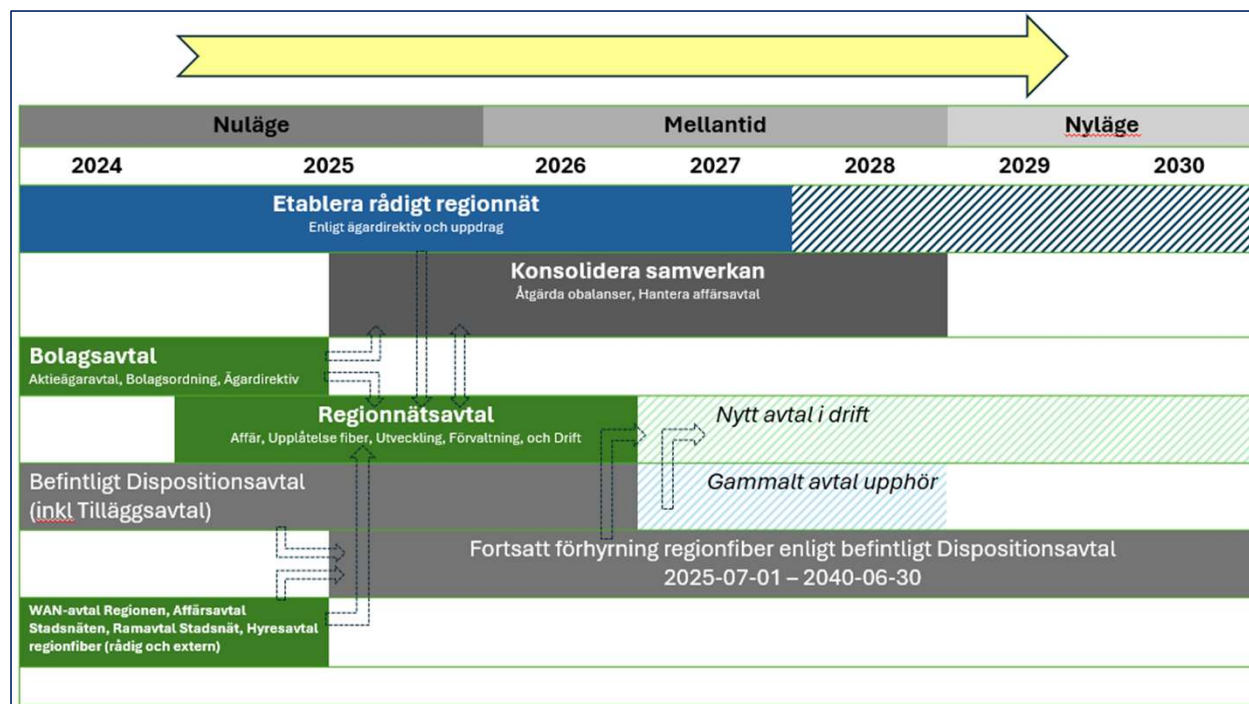
Tillsammans bygger vi ett robust och framtidssäkrat digitalt samhälle med hög resiliens, uthållighet och motståndskraft. Stabil uppkoppling, tjänster med hög tillgänglighet och förstklassig säkerhet är våra främsta prioriteringar.

IT Norrbotten – tillsammans skapar vi värde för näringsliv, offentlig sektor och invånare.

itn
IT NORRBOTTEN
MAKE PROGRESS POSSIBLE

Status bolagsdokument

- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Aktieägaravtal
- Regionnäsavtal

Regionnättsavtalet

Tidskrävande men viktigt arbete med bäring 20 år framåt

- Återvinning av grundläggande principer från Dispositionsavtalet
- Nya principer för framtiden:
 - Förvaltningsmodell för regionnätet
 - Drift- och Underhållskostnader
 - Kostnader för reinvestering
 - Upplåtelse fiber
 - Samverkansprinciper
- Skapa arbets-/referensgrupp för förankring
- Målsättning att ha utkast förankrat bland intressenter till ägarsamråd hösten 2025

Regionnättsavtalet

Huvudavtal

- Samverkansområden
- Principer
- Ett gemensamt avtal mellan alla 15 parter, IT Norrbotten och ägarna alternativt
- 15 identiska huvudavtal

Bilagor

- Partspecifika
- Specifika överenskommelser utifrån lokala förutsättningar
- För varje part, mellan IT Norrbotten och respektive nätägare

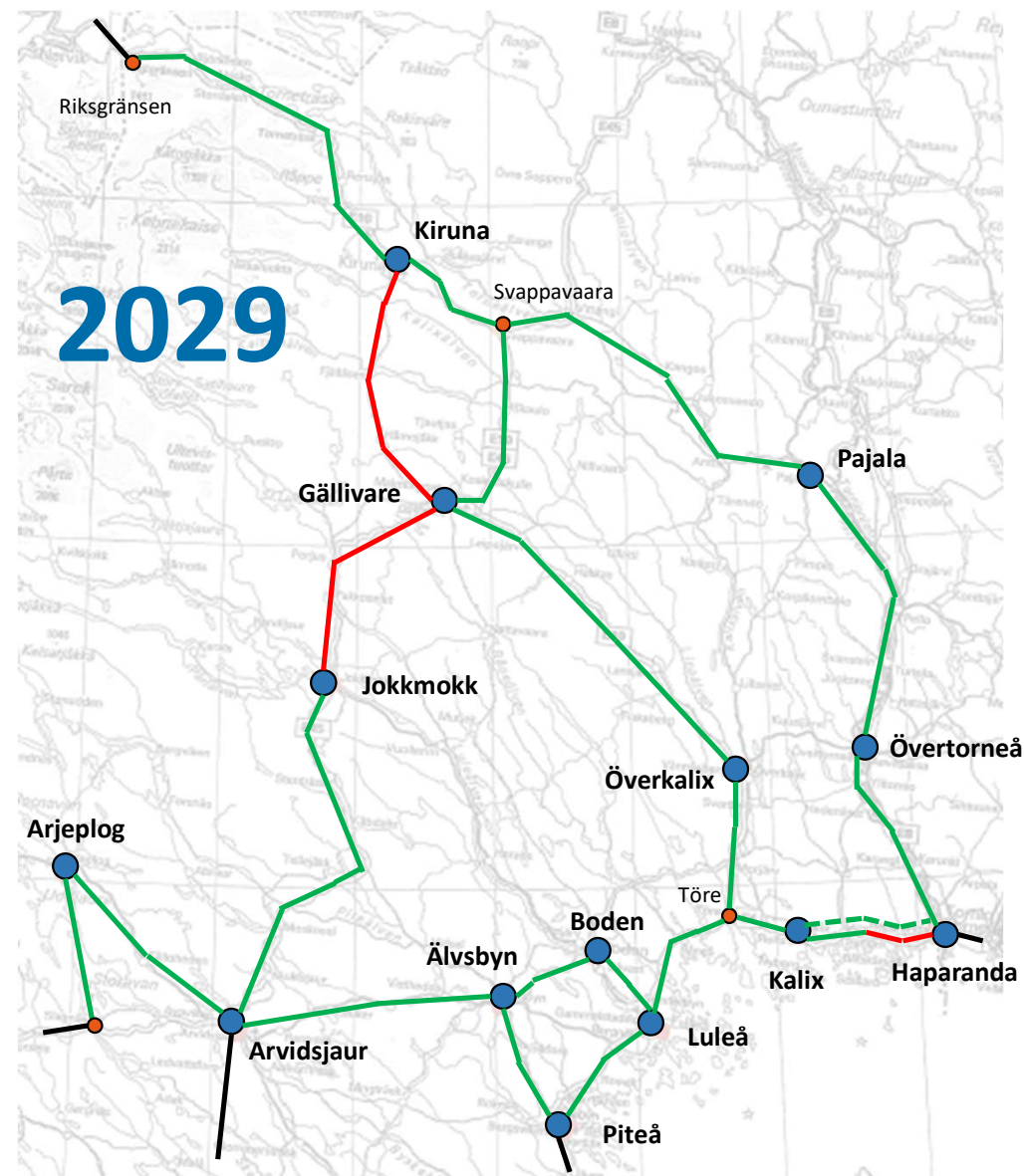
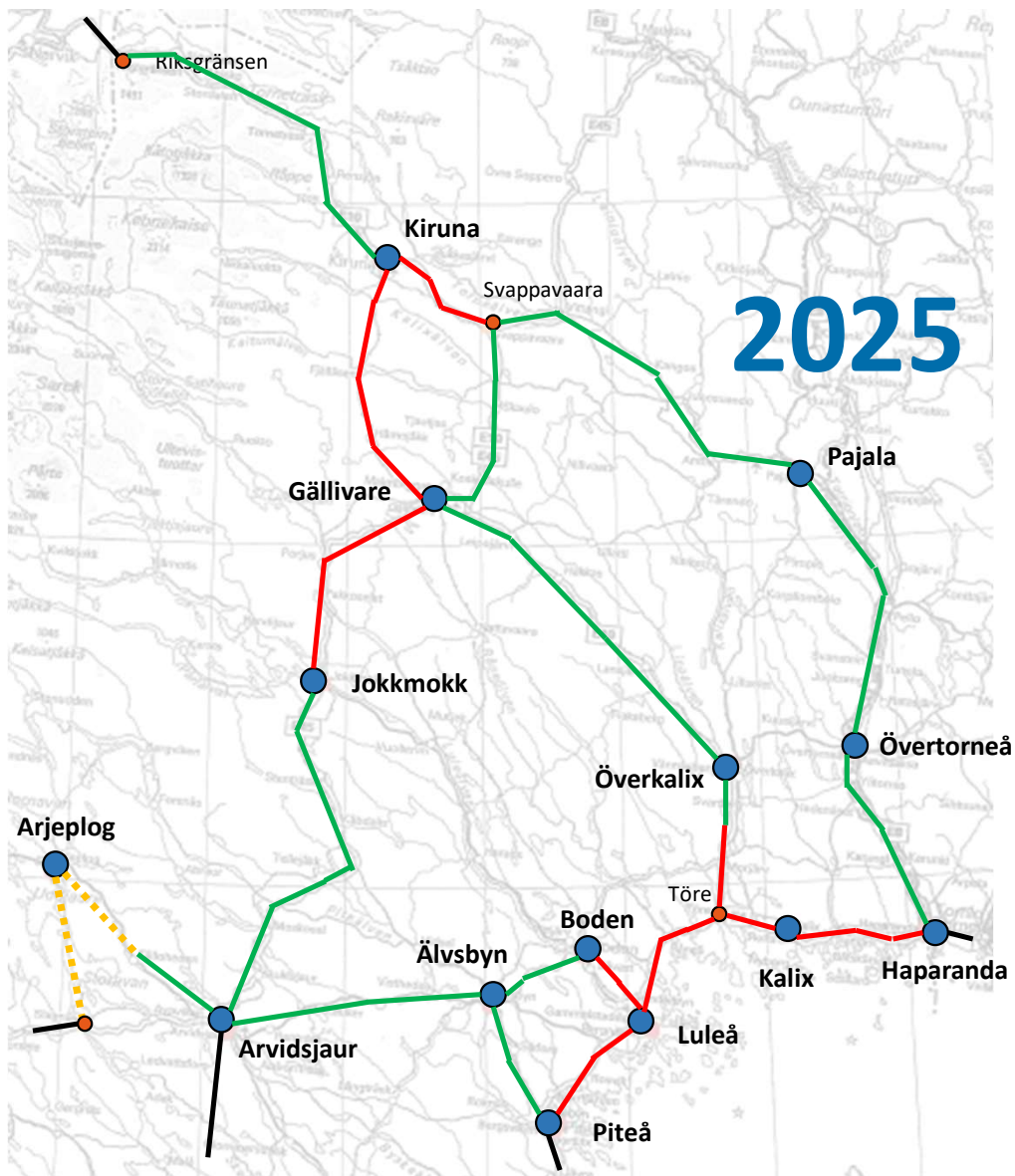
Regionnätet efter 2025, vilka kommuner berörs av åtgärder?

Kommuner med 100% rådighet

- Arvidsjaur
- Älvsbyn
- Pajala
- Övertorneå

Kommuner som berörs av åtgärder

• Arjeplog	• Haparanda
• Jokkmokk	• Kalix
• Gällivare	• Luleå
• Kiruna	• Piteå
• Övertorneå	• Boden

Modell för gemensamma regionnätstkostnader

Utmaningen med redundans och rådighet i en stor geografi

- Regionnätet är bestämt till att vara redundant och med diversitet (2 vägar) för högsta säkerhet och tillgänglighet. Varje kommun ska ha minst en rådigt ägt fiberväg.
 - Norrbotten är stort med långa avstånd och där kommunerna är geografiskt belägna på sånt sätt att det i vissa fall fordras fler än 2 fibervägar till/från en enskild kommun för att lösa kommungrannars redundans, och redundansen för nätet som helhet
 - För att lösa 2 vägar och redundans till varje kommun har det sedan 2005 förhyrts extern fiber. Så måste fortsatt ske efter 2025 då rådigt nät i dessa fall inte finns tillgängligt och är för kostsamt att bygga
- Berörda kommuner med fler än 2 fibervägar där extern förhyrning måste ske: **Gällivare, Kiruna, Kalix**

Beskrivning Gällivare

- Gällivare behöver försörja Regionnätet med fiber 4 vägar:

- mot Överkalix 96 100m

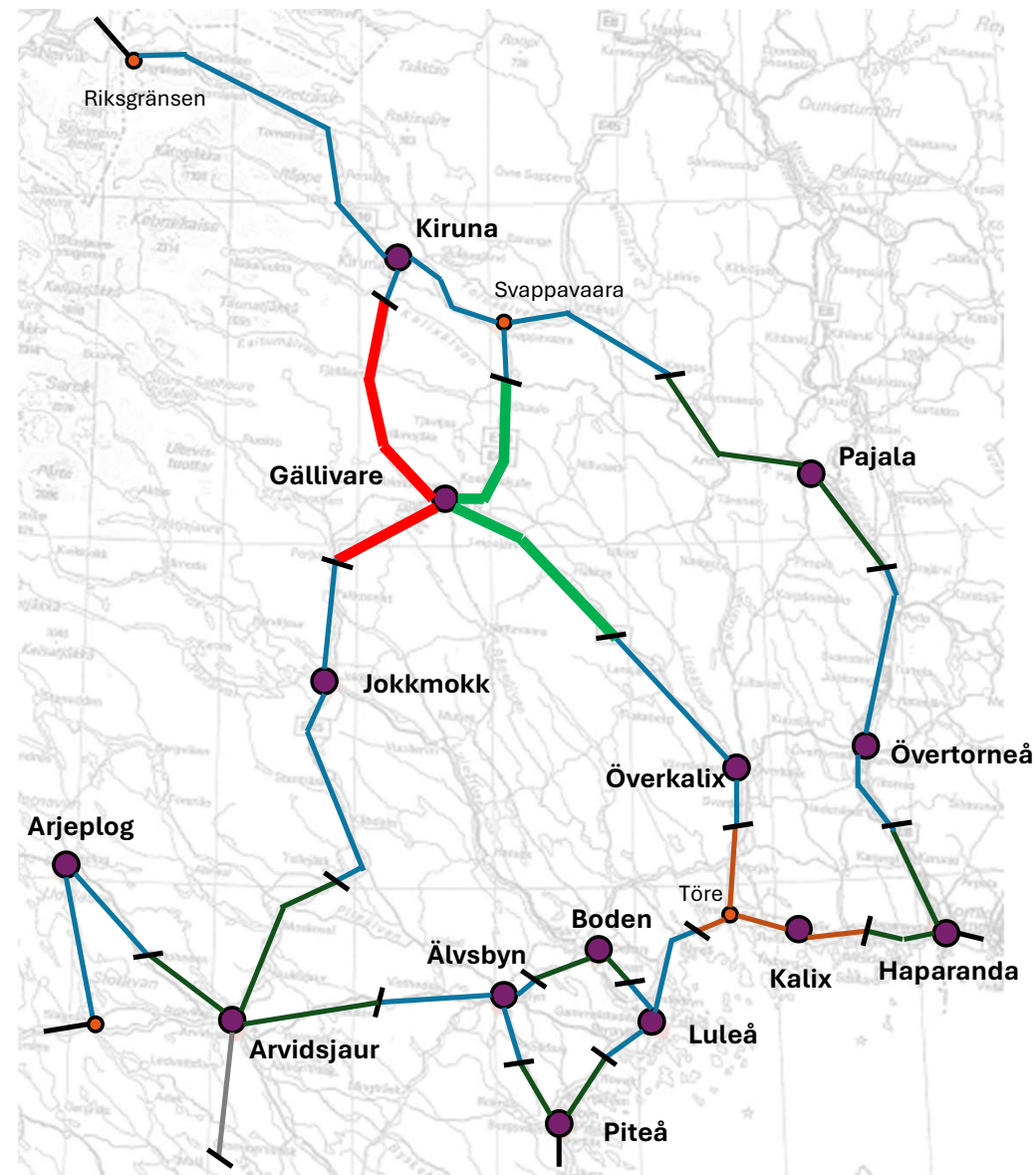
- mot Pajala/Kiruna 64 900m

- mot Jokkmokk 49 700m

- mot Kiruna 94 300m

Summa 305 000m

Att hyra externt 144 000m

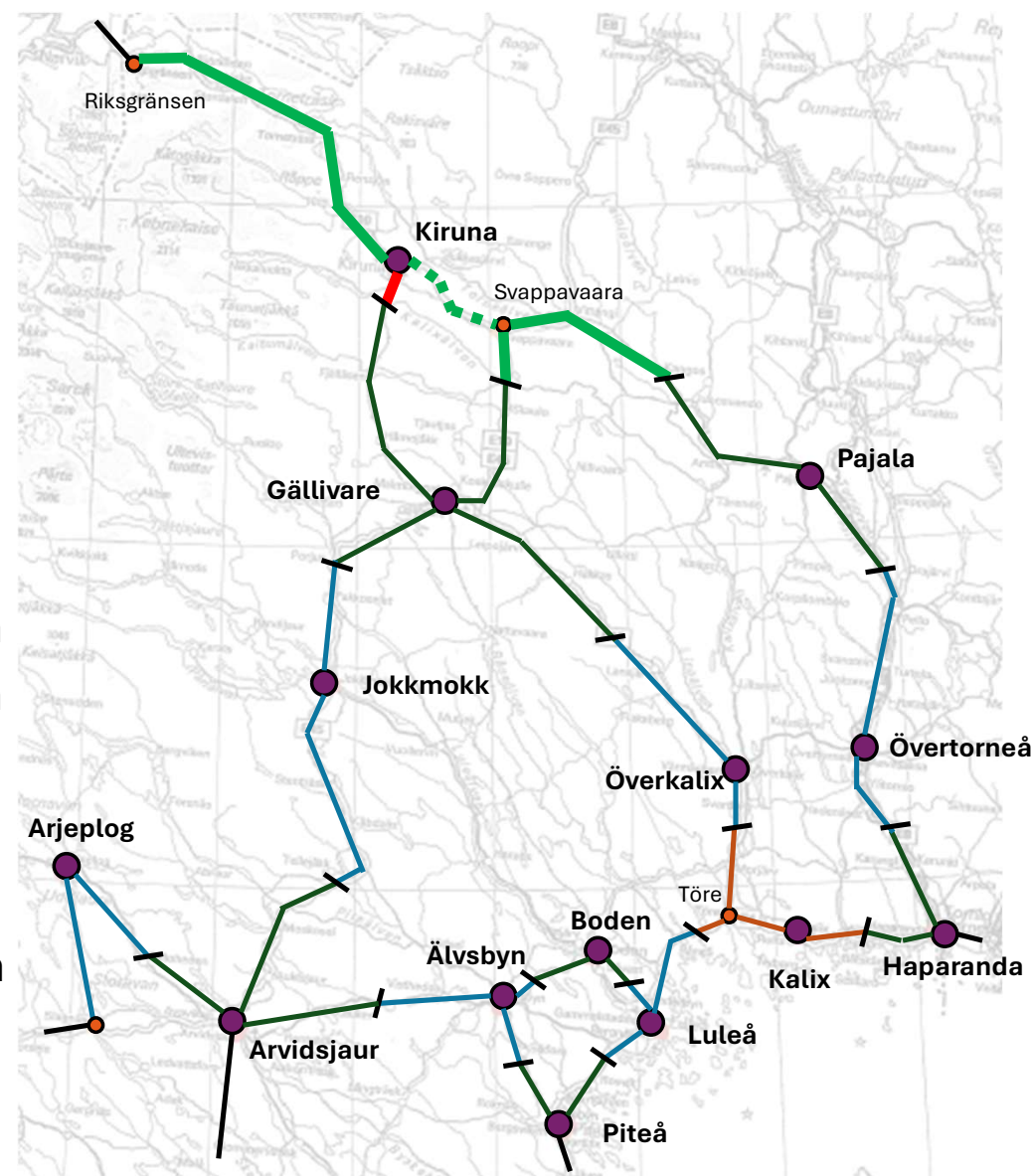
Beskrivning Kiruna

- Kiruna behöver försörja Regionnätet med fiber 4 vägar:

- mot Pajala (via Sv.v.) 111 400m
- mot Riksgränsen 137 200m
- mot Gällivare (fjället) 17 500m
- mot Gällivare (via Sv.v.) 71 200m
- avgår delad väg Svappa -48 500m

Summa 288 800m

Att hyra externt 17 500m

Beskrivning Kalix

- Kalix behöver försörja Regionnätet med fiber 3 vägar:

- mot Luleå (via Töre) 30 600m

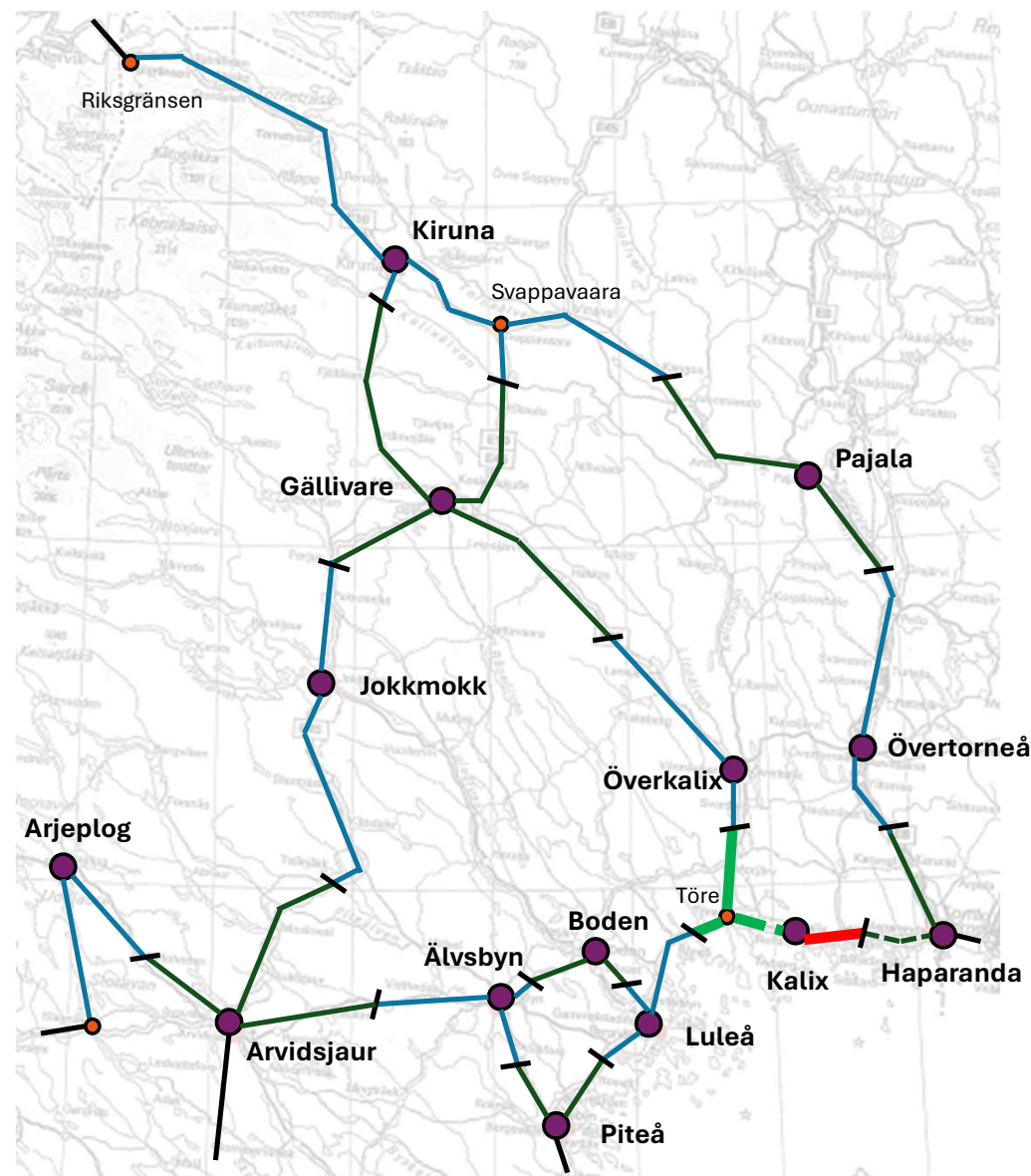
- mot Haparanda 25 500m

- mot Överkalix (via Töre) 62 400m

- varav delsträcka Töre 26 400m

Summa 92 100m

Att hyra externt 25 500m

Kommuner med mer än 2 sträckor och behov av extern förhyrning

Kommun	Antal sträckor	Varav hyra	Kapitalbehov * Förhyrning	Annan kostnad/Anmärkning
Gällivare	4	2	6 130 000	Mot Kiruna och Jokkmokk
Kalix	3	1	1 480 000	Mot Haparanda och Töre
Kiruna	4	1	812 000	Mot Gällivare Efter 2026 nödvändigt bygga Kiruna-Svappavaara för Kirunas rådighet - 12 500 000
			* avser 15 år	

Analys

Som grundläggande ansats gäller att respektive kommun tillhandahåller eget nät alla sträckor man äger, 2 eller fler. Själva eller indirekt via bolag.

Frågan gäller hantering av kostnader för **extern förhyrning av nödvändiga sträckor** i regionnätet, där detta överstiger grundbehovet om 2 sträckor.

Om dessa kostnader ska hanteras kollektivt och alla intressenter i regionnätet (15 st) delar på kostnad efter ägarandel i bolaget IT Norrbotten, dvs Region Norrbotten (47%) och kommunerna 3,79% vardera, så fördelas kostnaden som:

Finansiering för förhyrning av externa sträckor över 2 per kommun

Nätsträckor	Kostnad	Finansiering totalt	Finansiering per år
Gällivare 2 st	6 130 000		
Kalix 1 st	1 480 000		
Kiruna 1 st	812 000		
Summa	8 422 000	318 800 per kommun för 14 kommuner	21 253 per år per kommun för 14 kommuner
		3 958 300 för Regionen	263 887 per år för Regionen

Totala kostnadsnivån avser förhyrning i 15 år med engångsbetalning. Förslagsvis står IT Norrbotten för hyra och avtal med nätleverantör och överenskommer med respektive kommun inom ramen för nya Regionnätssavtalet. Tillkommande årlig kostnad för DoU regleras inom ramen för Regionnätssavtalet rörande förvaltningskostnad för regionnätet som helhet.

Ägartillskott

- Skulle det beslutas om en lösning där bolaget axlar finansieringsrollen å ägarnas vägnar rörande förhyrning av extra fibersträckor, kommer ägartillskott att behövas. Då i samma proportion som förhyrningskostnaderna.

Ytterligare information

IT Norrbottens roll

- Förvaltning av regionnätet
- Förutsättningar för länets digitalisering
- Datacenterkommunikation till kommunerna (DCBD)
- Kommunikation för länets hälso -och sjukvård (Region WAN)
- Koordinering av länsgemensam beredskap (Motståndskraft och Uthållighet)
- Nationell och regional försäljning för lokala intäkter (Wholesale)
- Kommunikationsoperatör (6 nät) för utökat tjänsteutbud ("öppet nät") till privathushåll (Stadsnät i Samverkan)

Affärsrelation för lokala intäkter till stadsnäten

Intäkter till stadsnäten som ett resultat av den affärsrättsliga samverkan mellan IT Norrbotten och respektive stadsnät.

Återförsäljning av accesser eller som en del av regionnätssaffären.

Nätavgift för lokalt nät avseende samverkan för öppet nät till konsumentmarknaden

Stadsnät	Wholesale ersättning för lokala fiberaccesser	Stadsnät i Samverkan ersättning för nätavgift
Arvidsjaur Kommun	136 200	2 528 014
Bodens Stadsnät	677 340	
Gironet (Kiruna kommun)	648 300	
Gällivare Kommun	387 216	
Haparanda kommun	87 600	
Jokkmokk Kommun	103 200	2 702 058
Kalix Kommun	80 376	904 933
LUNET	1 036 324	
Pajala kommun	124 620	2 695 803
Piteå Energi	557 802	
Älvsby Kommun	150 816	1 956 754
Övertorneå kommun	71 520	583 108
Övertorneå Kommun	121 200	
Summa per år	4 182 514	11 370 670

Därför har vi ett gemensamt regionnät!

Överbrygga avstånd i ett stort och glest befolkat län

Digital konnektivitet för ägarna och marknaden.

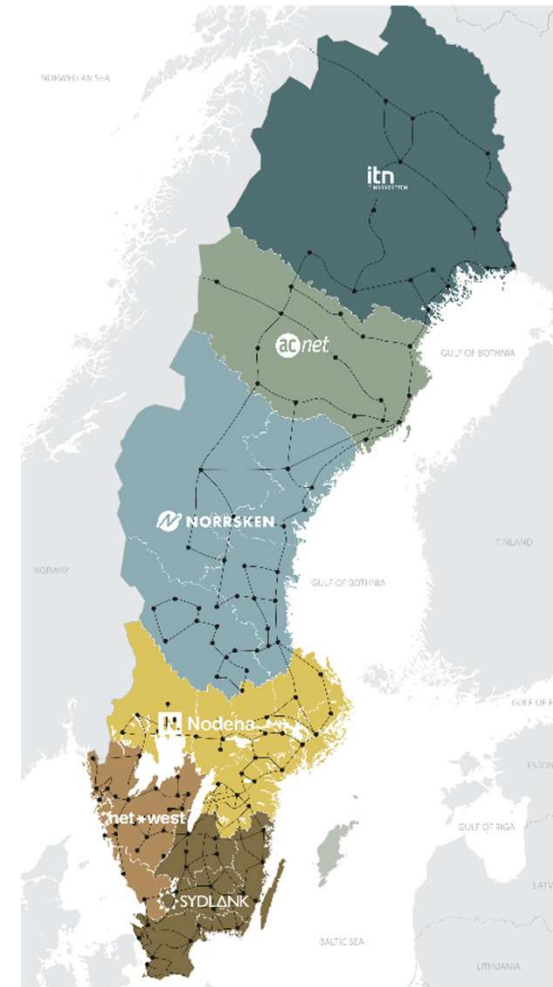
Ett nät som täcker hela länet. Alla 14 kommuner och länets sjukhus är anslutna.

Robusthet, uthållighet och tillgänglighet 24/7.

Regional beredskapssamordning

Länet är en viktig del av Sverige och Nordkalotten

Stadsnäten är avgörande grundpelare

”Meningen med föreningen” = Regionnätets Vad och Hur

Ett sammanhängande regionnät, rådigt, redundant med diversitet.

Ägarna ansvarar gemensamt för infrastrukturförutsättningar till nätet

IT Norrbotten har uppdraget att förvalta nätet och upprätthålla funktion i den sammantagna strukturen

Fiber i nätet upplåts genom en dispositionsrätt

Ägarnas ansvar för Regionnätet

- Ansvaret att tillhandhålla och finansiera fiber till Regionnätet vilar på ägarna av "föreningen" (regionnätet)
- Regionnätet som sammantagen funktion ska vara rådigt
- I praktisk mening ska varje kommun ha dubbla redundanta fibervägar till/från sig, med diversitet. Minst en fiberväg ska vara rådig (ägd eller hyrd av rådig aktör)

Utmaningar

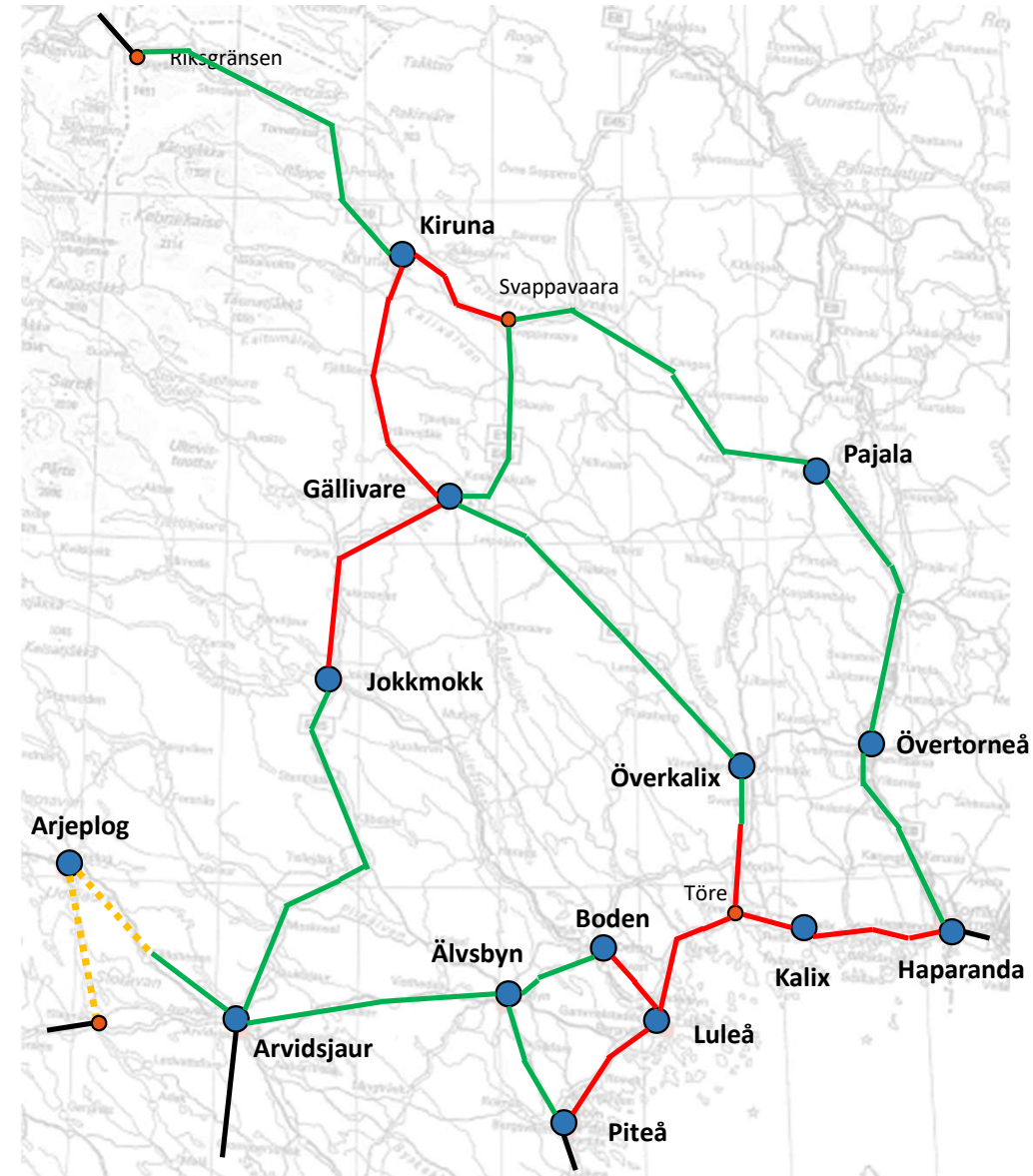
- Hantering av kostnader som kan anses vara gemensamma för regionnätet/helheten? Kostnader som inte faller på enskilt nät enligt ägaransvaret om två vägar

Exempelvis för Gällivares del avseende Gällivare-Kiruna och Gällivare-Jokkmokk

- Hur ska kostnader för en gemensam beredskapsfunktion (MoU) fördelas, dvs kostnader för uppdraget Motståndskraft och Uthållighet, avseende de delar som hålls för de lokala stadsnäten/kommunerna.

Regionnätet → 2025-06-30

- Rådig fiber
Offentligt ägd av
kommun/kommunbolag
- Icke rådig fiber
Hyrd från privata aktörer
Tele2, Vattenfall

Regionnätet efter 2025

Vad

En sammanhängande fiberstruktur

Ägt av det offentliga Norrbotten

12-48 fiber

Varje kommun ansvarar för 2 anslutningar till sin kommun, varav minst en rådig väg

Anslutningar till respektive kommun ska vara redundanta och med diversitet

Varför

Rådighet, Uthållighet, Tillgänglighet

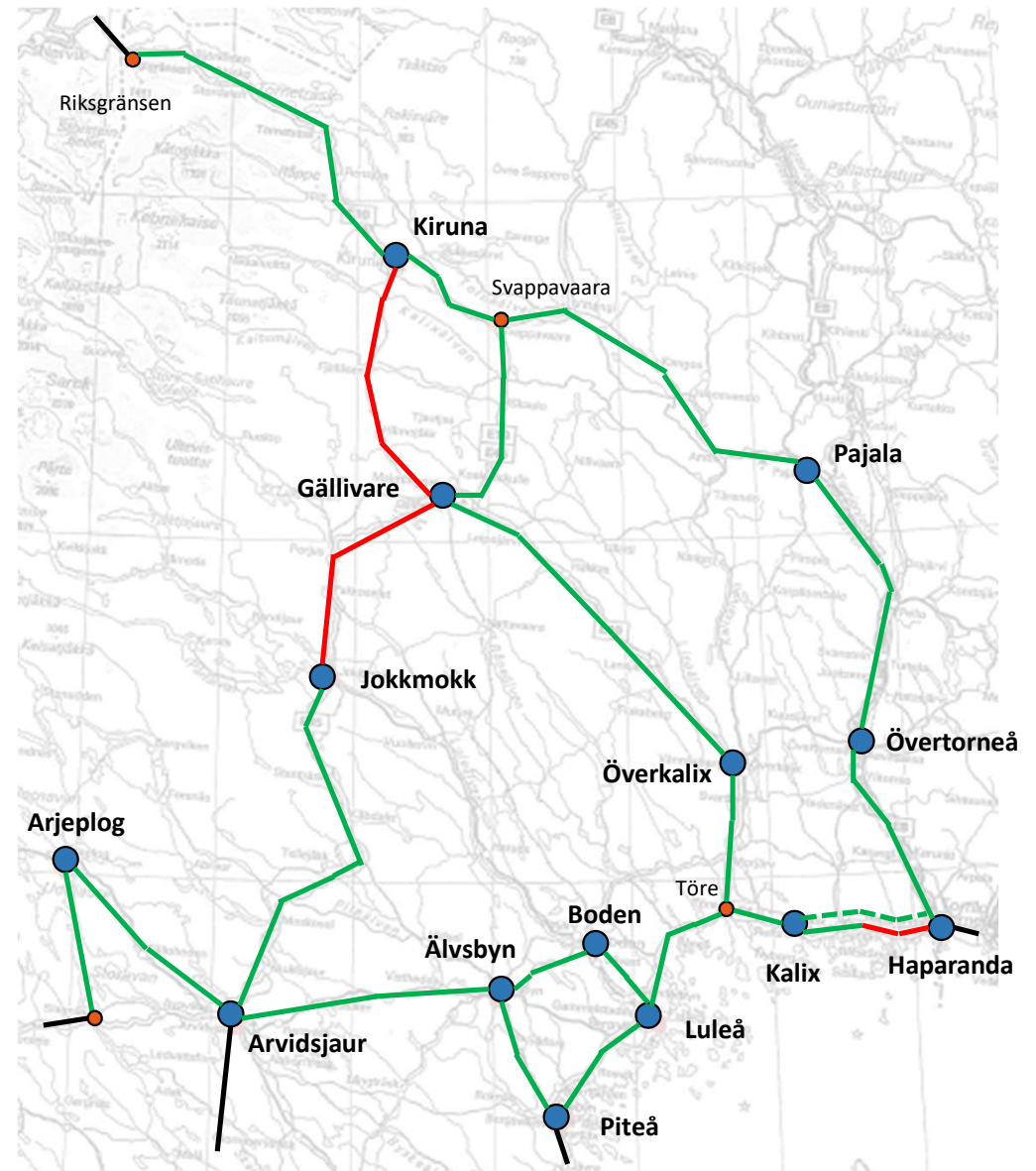
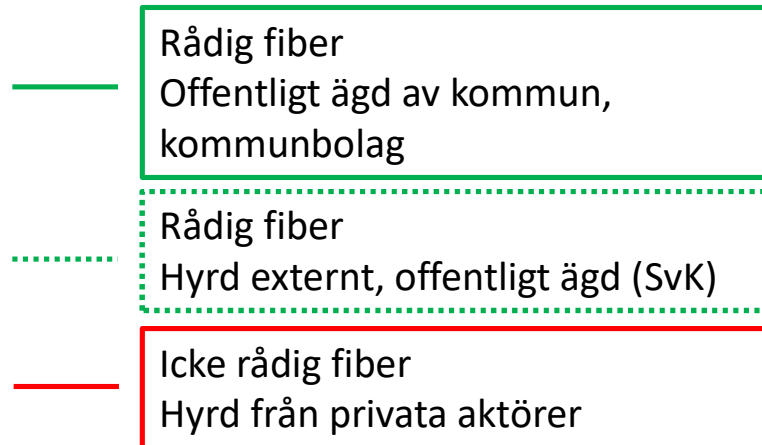
Leverans av kommunikation till ägarna

Digitalisering av länet

Leveranser till marknaden

- finansiering av Drift och Underhåll
- finansiering av ombyggnationer
- för kundbehov
- för länets utveckling

Regionnätet målbild 2029 →

Tack!

Bilaga 5: Information om fakturering

Nedan beskrivs först tänkt upplägg för faktureringen. Efter det finns bakgrundsinformation.

Faktureringsplan

IT Norrbotten kommer att betala hela beloppet under 2025. Med anledning av detta har bolaget ett starkt önskemål om att varje ägare betalar sin andel så snart som möjligt. I annat fall tvingas bolaget "vara bank" och ligga ute med kapital som i stället hade kunnat användas till utbyggnaden av det rådiga nätet.

Viktigt

IT Norrbotten önskar fakturera enligt faktureringsplanen nedan. Detta innebär att ett halvt årsbelopp betalas 2025. Resterande andel av det totala beloppet faktureras under 2026.

Om detta faktureringsplan INTE fungerar för en ägare, ombeds denne att kontakta IT Norrbotten för att hitta ett alternativt faktureringsupplägg.

-

Beslutad fördelning samt faktureringsplan

Regionen 47%

Kommunerna 53%- fördelas efter invånarantal

Totalt belopp att fördela 8 422 000 kr

	Fördelningsnyckel: 47% regionen 53% kommuner-fördelas per invånare			FAKTURERING	
				2025: 1/2 årsbelopp	2026: återstående av totalbeloppet
	Population*	Totalt (kr)	Per år** (kr)		
Arjeplog	2 599	46 662	3 111	1 555	45 106
Arvidsjaur	6 089	109 320	7 288	3 644	105 676
Boden	28 049	503 585	33 572	16 786	486 798
Gällivare	17 233	309 397	20 626	10 313	299 084
Haparanda	9 151	164 295	10 953	5 476	158 818
Jokkmokk	4 701	84 401	5 627	2 813	81 587
Kalix	15 391	276 326	18 422	9 211	267 115
Kiruna	22 426	402 631	26 842	13 421	389 210
Luleå	79 645	1 429 926	95 328	47 664	1 382 262
Pajala	5 857	105 155	7 010	3 505	101 650
Piteå	42 447	762 083	50 806	25 403	736 680
Älvsbyn	7 774	139 572	9 305	4 652	134 920
Övertorneå	4 057	72 838	4 856	2 428	70 410
	248 620				
Regionen	ägarandel 47%	3 958 340	263 889	131 945	3 826 395
Summa:		8 422 000		280 733	8 141 267
*Källa: SCB Sveriges befolkning 31 december 2024 - Kommunala jämförelsetal					
** 15år					

Bakgrundsinformation

Nya aktieägaravtalet

I det nya aktieägaravtalet 4.4.3 fastslås varje kommunal Part ska upplåta minst två separata fibervägar inom den egna kommunen till bolaget. 4.4.3.2 avser det fall där bolaget bedömer att det behövs fler än två separata fibervägar för att tillgodose andra kommuners behov, ska bolaget ansvara för att anskaffa dessa ytterligare fibervägar. Kostnaderna för dess extra fibervägar ska bäras av Bolaget och fördelas solidariskt mellan samtliga ägare.

Beslut fattades på ägarsamrådet 22 april 2025 om solidarisk finansiering av bolagets kostnader för det gemensamma regionnätet enligt punkt 4.4.3.2 i aktieägaravtalet.

Konsekvenser av att inte finansiera ett gemensamt rådigt nät

Ett beslut att inte finansiera ett gemensamt, rådigt regionnät skulle medföra betydande ekonomiska och strategiska konsekvenser. I avsaknad av egen infrastruktur skulle behovet av att hyra kapacitet från externa aktörer öka, vilket i sin tur skulle leda till flera negativa följder:

1. Det blir dyrare på sikt att betala till någon annan, än att investera i en norrbottniska tillgång.
2. Minskad kostnadskontroll. Den ekonomiska översikten och möjligheten att påverka prisutvecklingen är betydligt större i en egenägd struktur än vid beroende av externa parter.
3. Pengar lämnar Norrbotten.
4. För varje ägare som inte är med på det gemensamma finns risken att det blir dyrare för övriga ägare.

Den gemensamma fiberinfrastruktur som byggts upp – det så kallade Regionnätet – har under de senaste 20 åren utgjort en hörnsten i länets digitalisering. Att inte upprätthålla detta gemensamma ägande riskerar att undergräva länets digitala självbestämmande och robusthet.

Ett starkt eget nät utgör en grundförutsättning för länets **uthållighet och resiliens**, särskilt i händelse av kris eller avbrott i nationell kommunikationsinfrastruktur (så kallad ödrift). I ett sådant läge är det avgörande att länet själv förfogar över en fullt fungerande intern digital kommunikationsförmåga – det vill säga att vi har egen **rådighet** över vår grundläggande infrastruktur.

Det mest avgörande argumentet är frågan om kontroll och säkerhet. Att inte äga den grundläggande infrastrukturen innebär att man är helt beroende av externa aktörer. En sådan aktör kan idag vara svensk och pålitlig, men kan i framtiden vara uppköpt av utländska intressen med andra syften – inklusive ambitioner att utöva kontroll eller utnyttja infrastrukturen.

Detta är ett nationellt säkerhetsintresse: Svenska staten tillåter exempelvis inte användning av kinesisk utrustning i våra 5G-nät, trots att dessa är kommersiella. Mot den bakgrunden framstår det som orimligt att Norrbottens kommuner och Region Norrbotten skulle riskera att grundläggande infrastruktur – som bär kritiska kommunala tjänster och hela länets hälso- och sjukvård – hamnar under potentiell kontroll av främmande makt.

§ 148

Aktieägartillskott till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB)

Ärendenr 2025/1285-1.4.1.1

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att återremittera ärendet med motiveringen att komplettera med andra ekonomiska lösningar.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun har valt att organisera en del av sin verksamhet i kommunala bolag tillsammans med andra ägare. Luleå Kommuns ägarandel är 3,79 %, Region Norrbotten 47 % och resterande ägarandel av Norrbottens övriga kommuner.

Regionnätet är bestämt till att vara redundant och med diversitet (2 vägar) för högsta säkerhet och tillgänglighet. Varje kommun ska ha minst en rådig ägd fiberväg.

Norrbotten är stort med långa avstånd och där kommunerna är geografiskt belägna på sådant sätt att det i vissa fall fordras fler än 2 fibervägar till/från en enskild kommun för att lösa kommungrannars redundans, och redundansen för nätet som helhet. För att lösa 2 vägar och redundans till varje kommun har det sedan 2005 förhys extern fiber. Så måste fortsatt ske efter 2025 då rådigt nät i dessa fall inte finns tillgängligt och är för kostsamt att bygga.

Berörda kommuner med fler än 2 fibervägar där extern förhyrning måste ske: Gällivare, Kiruna, Kalix.

Vid ägarsamrådet, den 19 mars 2025 presenterade bolaget ett förslag på en modell för gemensamma regionnätskostnader. I det presenterade förslaget baseras kostnadsfördelningen efter aktieinnehav.

Arjeplog lyfte att kommunernas förutsättningar varierar och att det i andra sammanhang ofta eftersträvas en fördelning baseras på befolkningsantal, exempelvis vid statlig ersättning för beredskap. Det kan vara möjligt att hitta en kombination av fördelning utifrån ägarandel och per capita.

Kalix, Piteå och Luleå instämde i att det vore bra att även utreda alternativ där kostnadsfördelningen delvis baseras på en per capita-modell. I dessa sammanhang kan det vara rimligt att kommuner med större folkmängd tar ett större ekonomiskt ansvar. Vid ägarsamrådet 22 april 2025 enades det om ett förslag till nytt aktieägaravtal och en fördelningsnyckel för gemensamma regionnätskostnader baserade på population. Totala kostnaden avser extern förhyrning i 15 år.

Beslut vid detta ägarsamråd blev således:

- Ägarsamrådet beslutade att föreslå ägarna att finansiera kostnaden för ersättning av hyra för nätkapacitet till regionnätet, i enlighet med fördelningsmodellen där kommunernas andel fördelas i enlighet med respektive ägares invånarantal.
- Respektive ägare ansvarar själv för att förankra beslutet om finansiering i sin egen organisation, på det sätt som anses lämpligt.
- Ägarsamrådet beslutade att bolaget får fakturera respektive ägare.

Bakgrund

IT Norrbotten bildades 1996. Mot bakgrund av att Regionen och samtliga kommuner i Norrbottens län tillsammans ville möjliggöra ett länsgemensamt fibernät och säkerställa konnektivitet till samtliga kommuner i Norrbotten fick bolaget år 2005 uppdraget att förvalta det gemensamma fibernätet. Regionen fick därigenom möjlighet att ha förbindelse till samtliga sina verksamhetsställen i respektive kommun och kommunerna fick möjlighet till konnektivitet för bl. a. kommunal samverkan.

IT Norrbotten främsta ändamål har sedan starten varit regional konnektivitet, med bibehållen kontroll och rådighet, som ger möjlighet till anpassade lösningar för både Regionens och de enskilda kommunernas specifika behov. Idag tillhandahåller man skräddarsydda s.k. wantjänster gentemot Regionen och kommunikations- och datacenterlösningar mot varje kommun beroende på önskemål.

En betydande del av IT Norrbottens verksamhet är därutöver att tillgodose privata aktörers behov av konnektivitet. Som en följd av marknadsutvecklingen har IT Norrbottens roll därför utvidgats till en samordnade affärsroll vid behov av digitala förbindelser som innefattar flera lokala stadsnät. Vilket har inneburit att nyttjandegraden har ökat i stadsnätens fiberinfrastruktur och blivit en viktig del i säkerställandet av de lokala stadsnätens lönsamhet.

Till följd av omvärldsutvecklingen och säkerhetsläget har även risk- och krismedvetenheten kring samhällsviktig infrastruktur ökat. Från statligt håll har Post- och telestyrelsen genom projektet Motståndskraft och uthållighet erbj-

dit de lokala stadsnäten både utbildning och beredskapsmaterial som ska kunna användas i händelse av kris och krig. Ett villkor för detta har varit att det finns en länsövergripande samordning av de lokala stadsnäten. IT Norrbotten har därför fått uppdraget och har i dag en medarbetare engagerad på deltid som Regional beredskapssamordnare, finansierad av PTS.

Utbildning och beredskapsmateriel som härigenom tillförs de lokala stadsnäten är av stor betydelse för att säkerställa driften av länets samhällskritiska infrastruktur i händelse av kris och krig.

Processen för framtagandet

På grund av förändrade omvärldsförutsättningar och behovet av att förnya de dispositionsavtal som tecknades mellan ägarna och bolaget 2005, fick Region Norrbotten i mars 2023 i uppdrag av ägarsamrådet att tillsammans med bolaget, se över aktieägaravtalet och dispositionsavtalen. Syftet är att säkerställa att bolaget även framöver kan upprätthålla ett gemensamt och sammanhållet regionnät.

Ett omfattande arbete har genomförts inom ramen för uppdraget, vilket även lett till att andra styrande dokument – såsom bolagsordning och ägardirektiv – har uppdaterats. Förslaget till aktieägaravtal har under hösten 2024 och våren 2025 behandlats i bolagets styrelse, en utsedd referensgrupp, kommundirektörsgruppen, kommunalrådsgruppen samt vid ett flertal ägarsamråd. Slutligen kunde ägarsamrådet den 22 april 2025 enas om ett förslag till nytt aktieägaravtal.

Det nya aktieägaravtalet

Befintligt aktieägaravtal är till följd av bolagets nuvarande och kommande verksamhet inte helt ändamålsenlig. I det nya aktieägaravtalet har således följande delar förtydligats.

- a) Det är även fortsättningsvis ägarna eller dess bolag som i första hand tillhandahåller fiber till det gemensamma regionala fibernätet i syfte att ha ett rådigt offentligt ägt nät.
- b) När det gäller IT Norrbottens verksamhet så förtydligas IT Norrbottens nuvarande roll att i förvaltningen av det länsgemensamma nätet, även vid behov kunna hyra och äga nät. Vilket är nödvändigt för att säkerställa konnektivitet i hela länet och en ekonomisk hållbar förvaltning.
- c) Bolagets samordnande roll avseende de kommunöverskridande affärerna tydliggörs, där i första hand dessa affärer ska ske via de lokala stadsnätens fiberinfrastruktur i respektive kommun.

- d) Bolagets roll avseende det statliga beredskapsarbetet läggs in i aktieägaravtalet för att möjliggöra långsiktigt engagemang och samarbete tillsammans med de kommunala stadsnäten.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunfullmäktige besluta att godkänna förslag till aktieägartillskott avseende extern förhyrning av fiber för 15 år på totalt 1 429 926 kronor fördelat på 47 664 kronor 2025 och 1 382 262 kronor 2026 till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB). Medel tas från resultatet 2025 och 2026 från KS utvecklingsmedel.

Sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Matti Björk (M) föreslår avslå kommunstyrelseförvaltningens förslag.

Ordföranden (S) föreslår att ärendet återremitteras med motiveringen att komplettera med andra ekonomiska lösningar.

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget förslag om återremiss under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har förts vid ägarsamråd. Inför samrådet har kommunen haft möjlighet att ge synpunkter på förslaget som överlämnats till ägarombudet.

Beslutsunderlag

- Presentation - IT Norrbottens ägarsamråd 2025-03-19, KLF Hid: 2025.10354
- Protokoll till ägarsamråd mars 2025 Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten), KLF Hid: 2025.10355
- Protokoll till ägarsamråd IT Norrbotten AB 2025-04-22, KLF Hid: 2025.10356
- Information om fakturering - Bilaga till protokollet till Ägarsamråd för IT Norrbotten 2025-04-22, KLF Hid: 2025.10357
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande aktieägartillskott till Informationsteknik Norrbotten AB (IT Norrbotten AB), KLF Hid: 2025.10353

Förslag till beslut gällande plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning

Ärendenr 2024/854-3.1.0.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning för Luleå kommunkoncern.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har i plan och budget 2023–2025, beslutad 2022-11-22 § 228, gett kommunstyrelseförvaltningen utredningsuppdraget ”tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040”.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-06-03 att upprätta en ny klimatplan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning. Beslutet grundades på den redogörelse som kommunstyrelseförvaltningen presenterade utifrån utredningsuppdraget, vilken visade att en ny klimatplan bör utarbetas med hänsyn till förändrade omvärldsförhållanden samt att klimatfrågan har fått ökad aktualitet sedan tidigare klimatmål antogs år 2016.

Enligt beslutet ska den nya planen:

- uppdatera och förtydliga klimatmål
- utgå från kommunkoncernens rådighet
- tydliggöra uppföljningen inklusive nyckeltal
- inkludera klimatanpassning.

Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning är kommunstyrelseförvaltningens svar på kommunfullmäktiges uppdrag i plan och budget 2023–2025 och kommunstyrelsens beslut om ny klimatplan.

Beskrivning av ärendet

Planen för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning är ett framåtsyftande styrdokument som konkretiserar Vision Luleå 2040 inom klimatområdet. Den samverkar med flera av kommunkoncernens övriga styrdokument och riktlinjer, vilka ger både grundläggande förutsättningar och praktisk vägledning för att klimatmålen ska kunna uppnås inom olika verksamhetsområden.

Syfte och mål

Syftet med Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning är att underlätta och stärka klimatarbetet inom Luleå kommunkoncernen genom att tydliggöra klimatmålen och hur dessa ska följas upp.

Utgångspunkten är att fokusera på omställningar där kommunkoncernen har störst rådighet och där det finns potential att nå resultat med stor effekt. Tre olika slutår har valts utifrån kommunens rådighet och omfattning.

- Mål 1: En klimatneutral kommunkoncern år 2030
- Mål 2: Det geografiska området Luleå har ingen påverkan på klimatet år 2040
- Mål 3: De som bor och verkar i Luleå har förutsättningar att vara klimatneutrala år 2045

Luleå kommunkoncern har störst rådighet över sina egna verksamheter och bör därför prioritera åtgärder som minskar utsläppen från den egna organisationen, exempelvis genom att ställa om transporter, byggnationer, energianvändning och konsumtion till fossilfria och resurseffektiva alternativ. För det geografiska området kan kommunkoncernen möjliggöra och underlätta för andra aktörer så som företag, föreningar, akademi och invånare att minska sina utsläpp. Detta kan ske genom olika typer av incitament, krav vid upphandlingar och rådgivning. Utöver detta har kommunkoncernen en viktig roll som förebild genom att visa på goda exempel, samarbeta och kommunicera framgångsrika insatser. Sammantaget innebär detta att kommunkoncernen, genom både direkt rådighet och indirekt påverkan, skapar förutsättningar för de som bor och verkar i Luleå ska kunna bli klimatneutralt till 2045.

Vidare har sex områden som har stor klimatpåverkan och inom vilka omställningar behöver ske identifierats:

- Transporter och mobilitet
- Arbetsmaskiner
- Bygg- och anläggning
- Energisystem
- Livsmedelskedjan
- Konsumtion och hantering av avfall

Klimatanpassning är en central del i arbetet med att möta de utmaningar som följer av en ökande global uppvärmning. Parallellt med kommunkoncernens insatser för att uppnå klimatneutralitet är det av stor vikt att både de egna verksamheterna och samhället i stort rustas för förändrade klimatförhållanden, samt att negativa effekter av dessa begränsas.

Detta innefattar bland annat hur planering och utformning av bebyggelse och infrastruktur, såsom vägar samt vatten- och avloppssystem, utförs. Det omfattar även rutiner inom vård och omsorg, metoder inom lant- och skogsbruk samt hantering av säkerhets- och beredskapsfrågor. Genom att anpassa samhället till nya klimatförutsättningar kan riskerna för

klimatrelaterade händelser reduceras, livskvaliteten förbättras och förutsättningarna för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling stärkas.

Genomförande

Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning riktar sig till nämnder och bolagsstyrelser och ska integreras i det ordinarie arbetet som en del av budgetprocess och verksamhetsplanering. På kort sikt fastställs prioriteringar inom ramen för den årliga processen för mål- och budgetarbete, inklusive tillhörande plan, och ägardirektiv. Därefter konkretiseras detta i verksamhetsplaner, affärsplaner och handlingsplaner. På så sätt säkerställs att klimatmålen integreras och får genomslag i kommunkoncernens löpande verksamhet.

Uppföljning

Uppföljningen av Planen för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning sker genom en strukturerad och återkommande process som omfattar både styrande och stödjande funktioner.

De styrande processerna omfattar årligt beslut om mål och budget inklusive plan, samt återkoppling till kommunstyrelsen baserat på rapportering från förvaltningar och bolag utifrån angivna nyckeltal i planen. De stödjande processerna omfattar löpande framtagning och revidering av underlag, analyser och åtgärdsförslag, vilket säkerställer att planens innehåll är aktuellt och beslutsunderlaget relevant.

Vid dialoger med den politiska nivån har behovet av tydlig återkoppling kring klimatarbetets framsteg särskilt betonats. Uppföljningsprocessen syftar till att förtydliga hur måluppfyllelse säkerställs, hur åtgärder genomförs effektivt samt hur arbetet kan anpassas utifrån förändrade förutsättningar. Vidare har politiken betonat vikten av att tydliggöra prioriteringar och finansiering av klimatåtgärder inom kommunkoncernen. Dessa aspekter kommer successivt att integreras i de årliga uppföljningsunderlagen, vilket möjliggör en transparent bedömning av resursbehov och strategisk styrning i linje med klimatmålen.

Planen ska aktualitetsprövas varje mandatperiod för att säkerställa att mål, omställningar och nyckeltal är relevanta och uppdaterade.

Dialog

Arbetet med att ta fram Planen för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning har bedrivits genom en strukturerad process mellan juni 2024 och oktober 2025. En arbetsgrupp med representanter från berörda förvaltningar och bolag har ansvarat för innehållet, med stöd av en styrgrupp och projektledning.

Dialog har förts med samtliga verksamheter genom workshops och synpunktsrundor, samt med den politiska nivån via återkommande informationsinsatser. Under hösten 2025 har även nämnder och bolagsstyrelser erbjudits möjlighet till dialog inför beslut.

Konsultation med sametinget har genomförts i enlighet med Konsultationslagen (2022:66).

Beslutsunderlag

- Förslag - Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning
- Förutsättningar för minskad klimatpåverkan
- Kommunstyrelsens beslut 2024-06-03 § 155, KLF Hid: 2024.4831
- Kommunfullmäktiges beslut 2016-01-15 § 7, KLF Hid: 2015.545
- Yttrande över utkast – plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning, KLF Hid: 2025.10893
- Protokoll konsultation avseende Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning, Sametinget 2025-10-17, KLF Hid: 2025.11000

Sophie Forsberg Johansson
Strateg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, samhällsomställningskontoret

Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning	Aktiverande	☒ Hemsida	☐ intranät
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
2024/854	Kommunfullmäktige	XXXX-XX-XX	2045-12-31
Dokumentägare		Gäller för	
Samhällsomställningschef		Samtliga nämnder och bolagsstyrelser inom Luleå kommunkoncern	

Syfte
Att ge riktning för kommunkoncernens arbete med minskad klimatpåverkan och klimatanpassning och hur det ska följas upp
Uppföljning
Årligen i samband med verksamhetsuppföljning. Aktualitetsprövas varje mandatperiod.
Underlag

Ersätter	
Kommunfullmäktiges beslut om Projektdirektiv för Borgmästaravtalet	
Ärendenummer	Beslutsdatum
KLF 2015/545	2016-01-25 § 7

Inledning	4
Syfte	4
Begrepp i planen.....	5
Sammanhang	5
Minskning av utsläpp	6
Olika typer av utsläpp	6
Klimatneutralitet	7
Vikten av kolsänkor	7
Kommunkoncernens rådighet.....	8
Mål 1: En klimatneutral kommunkoncern år 2030.....	9
Mål 2: Det geografiska området Luleå har ingen påverkan på klimatet år 2040.....	10
Mål 3: De som bor och verkar i Luleå har förutsättningar att vara klimatneutrala år 2045	11
Områden som har stor klimatpåverkan.....	13
Anpassning till ett förändrat klimat	14
Genomförande.....	15
Uppföljning	15
Referenser.....	16
Bilaga 1. Sammanställning nyckeltal.....	17

Inledning

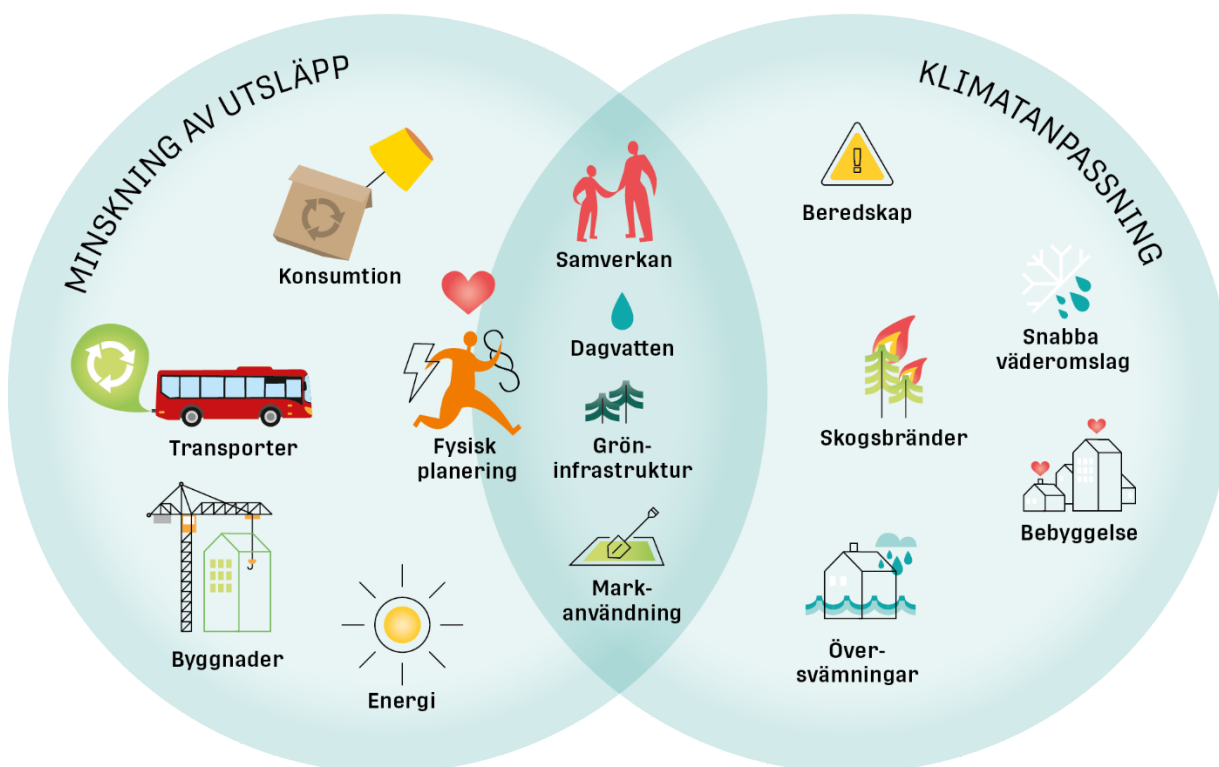
Syfte

Syftet med Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning är att ge riktning för Luleå kommunkoncerns arbete med minskad klimatpåverkan och klimatanpassning. Den anger också hur detta arbete ska följas upp. Detta gör det möjligt att tydliggöra utvecklingen för dem som bor, verkar och vistas inom Luleå som geografisk plats. Planen anger kommunkoncernens samlade klimatmål och identifierar de områden där klimatomställningen behöver ske.

Utgångspunkten är att fokusera på de omställningar där kommunkoncernen har störst rådighet och där det finns potential att nå resultat med stor effekt.

Minskning av utsläpp handlar om att minska, stoppa eller motverka mänsklighetens påverkan på klimatet och innefattar både att minska utsläpp av växthusgaser och att lagra dem.

Klimatanpassning handlar om att anpassa samhället till effekterna av pågående och kommande klimatförändringar. Att arbeta med båda perspektiven samtidigt ger stora samordningsvinster och är avgörande för att säkerställa en hållbar och trygg framtid för dem som bor och verkar inom Luleå som geografisk plats, se figur 1.

Figur 1. Beskrivning av hur minskning av utsläpp av växthusgaser och anpassning till ett förändrat klimat kan integreras.

För att undvika målkonflikter och säkerställa ett effektivt klimatarbete krävs att aktiviteter och åtgärder planeras och samordnas inom kommunkoncernen. Vidare har kommunkoncernen en central roll i att tillsammans med företag, föreningar, akademi och invånare forma ett Luleå

som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart. Denna samverkan är avgörande för att möta klimatutmaningarna och skapa lösningar som är anpassade till ett förändrat klimat.

Ambitionen är att Luleå ska erbjuda hög livskvalitet med låg klimatpåverkan, där människor och företag ges möjlighet att utvecklas och bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt – för nuvarande och kommande generationer.

Planen för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning ska stärka klimatarbetet inom kommunkoncernen genom att tydliggöra helheten, underlätta prioriteringar och integrera klimataspekter i de olika verksamheternas olika processer. Den ska bidra till att:

- Påskynda klimatomställningen för att uppnå klimatneutralitet inom kommunkoncernen senast år 2030
- Möjliggöra att Luleå som geografiskt område inte har någon påverkan på klimatet år 2040
- Skapa förutsättningar för att invånare och verksamma i Luleå är klimatneutrala år 2045
- Säkerställa att gemensamma prioriteringar leder insatserna i önskad riktning
- Främja samarbete mellan kommunkoncernen, näringsliv, civilsamhälle, akademi och invånare i utvecklingen av klimatsmarta lösningar

Begrepp i planen

I planen används **”Luleå”** för att beskriva hela det geografiska området Luleå kommun. **”Kommunkoncern”** används för kommunens nämnder, förvaltningar, styrelser och kommunala bolag.

Sammanhang

Planen för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning har tagits fram mot bakgrund av att omställningen till ett klimatneutralt samhälle och anpassningen till förändrat klimat behöver ske mer effektivt och gå snabbare. Denna plan ersätter tidigare klimatmål från 2016.

Planen är ett framåtsyftande styrdokument som konkretiserar Vision Luleå 2040 inom klimatområdet. På kort sikt fastställs prioriteringar inom ramen för den årliga processen för mål- och budgetarbete, inklusive tillhörande plan och ägardirektiv. Dessa prioriteringar omsätts därefter i praktiken genom att de konkretiseras i verksamhetsplaner, affärsplaner och handlingsplaner. På så sätt säkerställs att klimatmålen integreras och får genomslag i kommunkoncernens löpande verksamhet.

Flera av kommunkoncernens övriga styrdokument och riktlinjer ger både grundläggande förutsättningar och praktisk vägledning om vad som krävs för att klimatmålen ska kunna uppnås inom olika verksamhetsområden. För att säkerställa att klimatmålen nås är det viktigt att samarbetet mellan verksamhetsområdena stärks och utvecklas ytterligare. Detta är en nyckelfaktor för att möjliggöra en effektiv och samordnad implementering av klimatåtgärder i hela kommunkoncernen.

Minskning av utsläpp

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. En omställning till ett klimatneutralt samhälle är nödvändigt för att säkerställa en trygg och hållbar framtid. Luleå kommunkoncernens alla verksamheter och samhället i stort behöver minska sina utsläpp av växthusgaser i en ökande takt i linje med Parisavtalets 1,5 graders-mål.

Olika typer av utsläpp

Utsläpp av växthusgaser kan, enligt Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet)¹, delas in i tre olika kategorier, så kallade scope.

1. **Direkta utsläpp** av växthusgaser från källor som ägs eller kontrolleras av en organisation. Till exempel utsläpp från egna fordon.
2. **Indirekta utsläpp till följd av produktion** av inköpt energi. Till exempel utsläpp från fjärrvärme eller el som används i kommunala byggnader.
3. **Indirekta växthusgasutsläpp från en organisations värdekedja**, utanför dess direkta kontroll men som är kopplade till dess aktiviteter. Till exempel utsläpp från inköp och upphandlingar av entreprenörer, personalresor och måltider.

Vidare används även dessa benämningar för att beskriva olika typer av utsläpp:

- **Territoriella utsläpp:** Utsläpp som sker inom ett lands eller en kommuns geografiska gränser, oavsett vem som konsumerar varorna eller tjänsterna.
- **Konsumtionsbaserade utsläpp:** Utsläpp för de varor och tjänster som invånare i ett land eller en kommunkoncern konsumerar, oavsett var produktionen sker. Inkluderar utsläpp från längs hela livscykeln, från produktion och transport till användning och avfallshantering.

Parisavtalet

Parisavtalet är ett globalt klimatavtal som tecknades år 2015 för att undvika de allra värsta effekterna av klimatförändringarna. Avtalet slår fast att en global temperaturökning ska hållas väl under 2 °C och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 °C. Detta framför allt genom att minska utsläppen av växthusgaser. En annan del av avtalet handlar om att öka förmågan att anpassa sig till negativa effekter, och att hantera de skador och förluster som uppstår till följd av klimatförändringarna.

Växthusgasutsläpp

Växthusgasutsläpp är gaser som bidrar till växthuseffekten och därmed klimatförändringar, främst koldioxid, metan och lustgas.

Att förstå skillnaden mellan olika typer av utsläpp är viktigt för att kunna mäta och hantera klimatpåverkan på ett effektivt sätt. Genom att dela upp i olika typer av utsläpp får kommunkoncernen en tydlig bild av både direkta och indirekta utsläpp. Samtidigt ger begreppen territoriella och konsumtionsbaserade utsläpp olika perspektiv på klimatpåverkan, producentens respektive konsumentens ansvar. Tillsammans skapar dessa perspektiv en helhetsbild som behövs för att förstå innebörden av klimatmålen och för att kunna följa upp dem på ett systematiskt sätt.

¹ Från ramverket "Corporate Accounting and Reporting Standard", 2001.

Klimatneutralitet

Klimatneutralitet innebär att utsläpp av växthusgaser minimeras och balanseras med upptag av koldioxid från luften, så att nettoutsläppen blir noll. Detta kan uppnås genom att använda sig av kolsänkor. Målet är att det som släpps ut också tas upp igen.

Vikten av kolsänkor

För att nå målen om klimatneutralitet är det avgörande att fokusera på att minska utsläppen av växthusgaser i första hand. Trots ansträngningar kommer det vara en utmaning att minska utsläppen inom vissa områden tillräckligt snabbt för att nå målen. För att kompensera för de utsläpp som kvarstår kommer det bli nödvändigt att parallellt arbeta med att öka inlagringen av koldioxid. Kapaciteten hos de naturliga kolsänkorna inom Luleå, såsom skogar, hav och mark har en avgörande betydelse för att nå målen om klimatneutralitet. Vegetationen på land absorberar koldioxid genom fotosyntesen och koldioxiden lagras i biomassa och i mark. Att utveckla dessa naturliga kolsänkor ger inte bara klimatfördelar utan gynnar också biologisk mångfald och markens bördighet, skapar möjligheter för turism och näringsliv samt stärker ekosystemens motståndskraft mot klimatförändringar.

Kolsänka

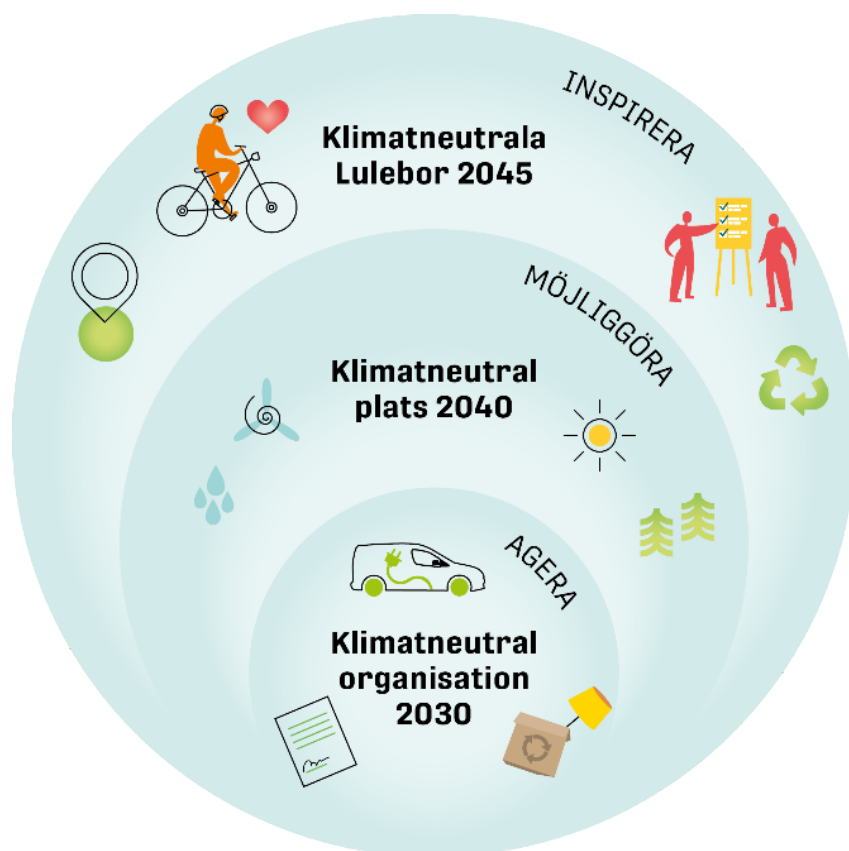
En kolsänka är en process där koldioxid tas upp ur luften på naturlig eller teknisk väg och lagras under lång tid. Det kan bland annat ske genom att skydda eller på andra sätt öka virkesförrådet i skog samt återplantera, producera och använda biokol eller genom tekniker för koldioxidinfångning och lagring.

Kommunkoncernens rådighet

Luleå kommunkoncern har störst möjlighet att påverka klimatpåverkan inom de egna verksamheterna och bör därför prioritera insatser som minskar utsläppen från den egna organisationen. Det innebär att arbeta aktivt med att ställa om transporter, byggnationer, energianvändning och konsumtion till fossilfria och resurseffektiva alternativ.

Genom att planera och genomföra åtgärder som gör det enklare för företag, föreningar, akademi och invånare att minska sina utsläpp, till exempel genom att skapa incitament för hållbara val, ställa krav vid upphandlingar och erbjuda energi- och klimatrådgivning, kan kommunkoncernen bidra till att Luleå som geografiskt område blir klimatneutralt år 2040.

Kommunkoncernen har också en roll som förebild, möjliggörare och inspiratör för klimatomställningen. Genom att aktivt visa på goda exempel, ta ansvar för att genomföra effektiva klimatåtgärder och samarbeta med olika aktörer kan kommunkoncernen inspirera och engagera invånare, företag, föreningar och akademi att bidra till förändring. Att kommunicera framgångsrika insatser och lyfta fram innovativa lösningar stärker motivationen och visar att omställningen är möjlig. Målet är att alla som bor och verkar inom Luleå ska vara klimatneutrala år 2045, vilket kräver långsiktigt engagemang, samverkan och att kommunkoncernen kontinuerligt inspirerar till nya initiativ och hållbara val. Se figur 2.

Figur 2. Luleå kommunkoncerns rådighet för att minska utsläppen av växthusgaser utifrån klimatomställningen.

Mål 1: En klimatneutral kommunkoncern år 2030

Målet om en klimatneutral kommunkoncern år 2030 innebär att Luleå kommunkoncern ska minska sina direkta utsläpp från egna verksamheter och sina indirekta utsläpp från inköpt energi till så nära noll som möjligt. För att nå detta krävs att fossila bränslen som olja, kol, bensin och diesel fasas ut från fordon, arbetsmaskiner och energiförsörjning. För de utsläpp som inte kan undvikas används kolsänkor för att kompensera och uppnå klimatneutralitet.

Inom kommunkoncernen är det just transporter och mobilitet som står för de största direkta utsläppen av växthusgaser. En viktig del av klimatomställningen är därför att ersätta fossildrivna fordon med fossilfria alternativ, såsom eldrivna fordon och biogas där det är möjligt. Idag drivs cirka 70 procent av kommunens förvaltningars lätta tjänstefordon av fossilfria bränslen, och inom kollektivtrafiken är andelen fossilfria bränslen cirka 55 procent. För tunga fordon, arbetsmaskiner och båtar behövs en kartläggning av drivmedelsanvändningen. Men det är rimligt att anta att dessa fordon och arbetsmaskiner står för en väsentlig del av utsläppen inom kommunkoncernen.

En annan viktig del i arbetet för en klimatneutral kommunkoncern år 2030 är att minska de indirekta utsläppen från energianvändningen. Idag är fjärrvärmen i Luleå tätort främst baserad på återvunnen restenergi från industrin. Att använda restenergi från industrin i fjärrvärmenätet, gör att redan använda fossila bränslen utnyttjas mer effektivt, i stället för att värmen går till spillo, vilket sparar resurser och minskar klimatpåverkan. Vid riktigt kallt väder och underhåll används panncentraler där träpellets är det vanligaste bränslet, och olja används endast undantagsvis. Den el som kommunkoncernen köper in till stor del fossiloberoende idag.

För att Luleå kommunkoncernen ska nå målet om klimatneutralitet till år 2030 krävs en successiv utfasning av fossila bränslen inom alla verksamhetsområden. Denna omställning behöver ske med hänsyn till att en blandning av olika bränslen är positiv ur ett beredskapsperspektiv. Att helt fasa ut fossila bränslen innebär ekonomiska utmaningar, särskilt inom fjärrvärmesystemet, hamnverksamheten och för arbetsmaskiner. Därför bör kommunkoncernen i första hand säkerställa att nyinvesteringar i fordon, arbetsmaskiner och energisystem är fossiloberoende, samtidigt som en plan för utfasning av befintliga fossila bränslen tas fram. För att prioritera rätt insatser behöver även analyser göras av vilka investeringar som ger störst klimatnytta per investerad krona.

Nyckeltal för uppföljning av mål 1: En klimatneutral kommunkoncern år 2030

- Andel inköpt fossilfri el
- Andel inköpt klimatneutral fjärrvärme
- Andel fossilfria drivmedel för lätta fordon inom kommunkoncernen
- Andel fossilfria drivmedel för tunga fordon inom kommunkoncernen
- Andelen fossilfria drivmedel för arbetsmaskiner och arbetsbåtar inom kommunkoncernen
- Mängd koldioxid som binds i olika typer av naturliga kolsänkor som ägs av kommunkoncernen

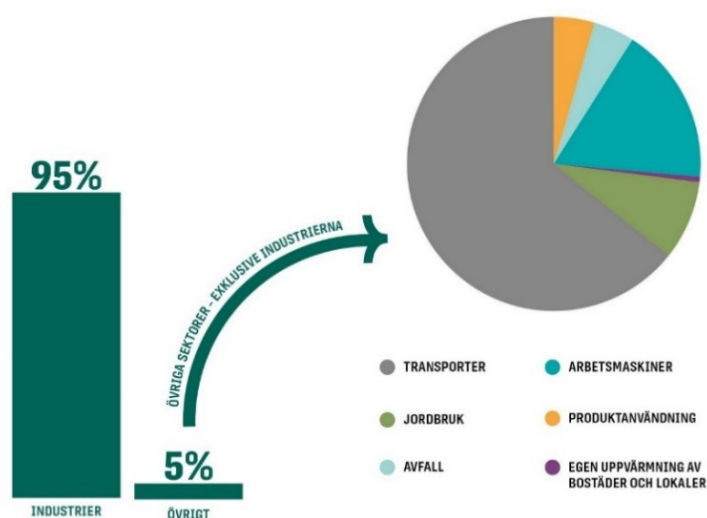
Mål 2: Det geografiska området Luleå har ingen påverkan på klimatet år 2040

Målet att det geografiska området Luleå inte har påverkan på klimatet år 2040. Det innebär att de totala utsläppen av växthusgaser inom Luleå som geografisk plats ska ha minskat med minst 85 procent till år 2040 jämfört med år 1990, vilket motsvarar en minskning på cirka 16 procent per år. Kolsänkor tillåts för att kompensera för resterande utsläpp på max 15 procent. De utsläpp som omfattas av detta mål är de så kallade territoriella utsläppen inom Luleå kommunens geografiska område, vilket under 2023 motsvarade cirka 3 388 000 ton koldioxidekvivalenter.

Utsläppen av växthusgaser per invånare är bland de högsta i Sverige för Luleå. Detta beror främst på de stora industrierna inom kommunens gränser, som använder fossilbränslen i sina processer. Industrisektorn står för cirka 95 procent av alla utsläpp av växthusgaser i Luleå. Mellan 1990 och 2023 har de totala växthusgasutsläppen för Luleå ökat med cirka 9 procent. Om industrins utsläpp undantas har de totala utsläppen minskat med 40 procent, främst tack vare minskningar inom avfallssektorn och transporter.

Dock står transporter fortfarande för de största utsläppen om

industrins utsläpp exkluderas, följt av arbetsmaskiner och jordbruk. Se figur 3.

Figur 3. Fördelningen av växthusgasutsläpp i Luleå år 2023.
(Nationella emissionsdatabasen, SMHI)

Den planerade omställningen av stålindustrin i Luleå kommer att bidra till en stor minskning av utsläppen av växthusgaser inom kommunens gränser. För att nå målet om en klimatneutral plats är det också viktigt att fokusera på omställningen av transporter och arbetsmaskiner. Kommunkoncernen behöver underlätta och skapa förutsättningar för andra aktörer att minska sina utsläpp, exempelvis genom att integrera klimataspekter i planering, genomförande av åtgärder och krav vid upphandlingar. På så sätt kan kommunkoncernen bidra till förändrat resande, ökad resurseffektivisering och cirkulärt byggande. Dessutom kan rådgivning och myndighetsutövning från kommunkoncernen påverka och stödja andra aktörers klimatarbete.

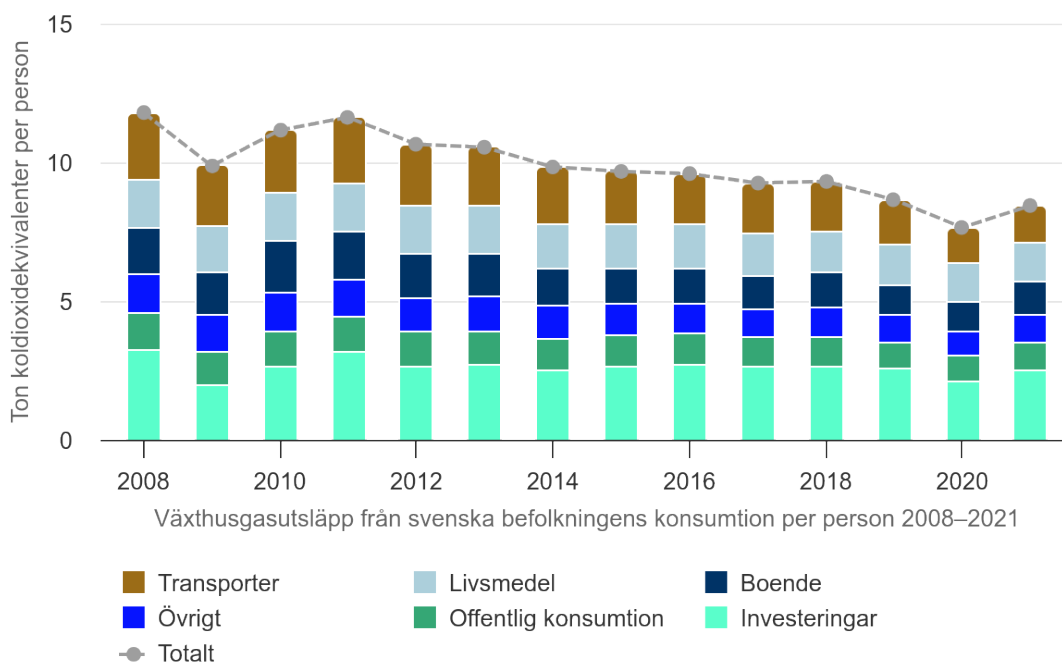
Nyckeltal för uppföljning av Mål 2: Det geografiska området Luleå har ingen påverkan på klimatet år 2040

- Utsläpp av växthusgaser per sektor exkl. industrin
- Utsläpp av växthusgaser per sektor inkl. industrin
- Växthusgaser per invånare i Luleå
- Mängd koldioxid som binds i olika typer av naturliga kolsänkor inom Luleå

Mål 3: De som bor och verkar i Luleå har förutsättningar att vara klimatneutrala år 2045

Målet innebär att de som bor eller verkar i Luleå som mest får orsaka växthusgasutsläpp på ett ton per person och år², oavsett var utsläppen sker. Därmed omfattar detta mål de så kallade konsumtionsbaserade utsläpp för Luleå kommun som geografiskt område.

Ungefär 70 procent av de växthusgasutsläpp som svensk konsumtion ger upphov till sker idag i andra länder, främst genom investeringar och import av varor och tjänster så som kläder, elektronik, livsmedel och byggmaterial. De konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen för den svenska befolkningen uppgår idag till cirka 8 ton per person och år, där omkring 60 procent av utsläppen kommer från hushållens konsumtion och resterande 40 procent från offentlig konsumtion och investeringar, exempelvis i byggnader, maskiner, bostäder och värdeföremål. Se figur 4.

Figur 4. Växthusgasutsläpp från svenska befolkningens konsumtion per person 2008 - 2021 (Naturvårdsverket 2025)

Eftersom offentlig konsumtion, i detta fall Luleå kommunkoncerns konsumtion³, utgör en del av de konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen per person i Luleå, är det nödvändigt att denna konsumtion är klimatneutral senast år 2045 för att målet ska uppnås. Detta innebär att kommunkoncernen måste säkerställa att dess inköp och användning av varor och tjänster inte bidrar till några nettoutsläpp av växthusgaser efter detta år.

² Det globala målet, enligt Parisavtalet, är max ett ton koldioxidekvivalenter per år och person senast år 2050.

³ Scope 3 enligt Greenhouse Gas Protocol

En analys från 2022 visar att för Luleå kommuns förvaltningar⁴ uppstår de största indirekta utsläppen vid konsumtion kopplat till transporter och byggnation av till exempel vägar och byggnader. Kommunkoncernen kan minska dessa utsläpp genom att bland annat utveckla de klimatkrav som ställs vid upphandlingar. Genom att arbeta med hela värdekedjan och samverka med leverantörer kan kommunen påverka utsläpp som sker utanför den egna organisationen. Detta är väsentligt för att nå klimatmålet och möjliggöra klimatneutrala offentliga tjänster.

Trots att konsumtionsbaserade utsläpp är komplexa att mäta, är det viktigt att inkludera dem i kommunkoncernens klimatarbete eftersom de har stor global påverkan. Ett mål för minskade utsläpp från invånarnas och kommunkoncernens konsumtion kompletterar de övriga målen i denna plan. Genom att agera proaktivt och föregå med gott exempel kan kommunkoncernen bidra till att skapa förutsättningar för invånare, företag och organisationer att minska sin klimatpåverkan och nå klimatneutralitet.

Nyckeltal för uppföljning av Mål 3: De som bor och verkar i Luleå har förutsättningar att vara klimatneutrala år 2045

- Indirekta växthusgasutsläpp kopplade till kommunkoncernens inköp av varor och tjänster
- Växthusgasutsläpp från upphandlade tjänsteresor inom kommunkoncernen per fordonstyp
- Totala konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per invånare i Luleå
- Växthusgasutsläpp per invånare från hushållens konsumtion i Luleå

⁴ Det har skett flera organisatoriska förändringar sedan dess. En ny analys bör genomföras för att få en uppdaterad bild av nuläget dock finns det goda anledningar att tro att det fortfarande är samma kategorier som står för de största utsläppen.

Områden som har stor klimatpåverkan

Förbränningen av fossila bränslen världen över är den främsta orsaken till klimatets nuvarande förändringar. Baserat på internationella, nationella och regionala mål, lokala planer samt genomförda analyser har ett antal prioriterade områden identifierats. Inom dessa har viktiga omställningar pekats ut som behöver genomföras för att nå Luleå kommunkoncerns klimatmål.

- Transporter och mobilitet
 - Fossilfria drivmedel
 - Effektiva transporter
 - Förändrat resande
- Arbetsmaskiner
 - Fossilfria drivmedel
 - Effektiva arbetsmaskiner
- Bygg- och anläggning
 - Cirkulärt byggande
 - Effektiv förvaltning och användning
- Energisystem
 - Effektiv användning
 - Fossiloberoende energisystem
 - Effektiv styrning
 - Förnybar energiproduktion
- Livsmedel och jordbruk
 - Fossiloberoende och resurseffektivitet
- Konsumtion och avfall
 - Cirkulära flöden och resurseffektivitet

Det är viktigt att Luleå kommunkoncern fokuserar på de prioriterade områdena med identifierade omställningar eftersom de utgår från både lokala analyser och övergripande klimatmål på olika nivåer. Genom att rikta insatserna mot områden med stor klimatpåverkan kan kommunkoncernen effektivt minska sina utsläpp och bidra till klimatomställningen. De föreslagna omställningarna fungerar som konkreta verktyg för att styra utvecklingen i rätt riktning och skapa strukturella förutsättningar för ett klimatneutralt samhälle. Detta arbete stärker kommunkoncernens roll som föregångare och möjliggörare för invånare, företag och organisationer.

Anpassning till ett förändrat klimat

Samtidigt som kommunkoncernen arbetar med målen för klimatneutralitet är det viktigt att kommunkoncernen rustar de egna verksamheterna och samhället i stort för de nya förutsättning som en ökad global uppvärmning ger och minskar effekterna av denna.

Det handlar bland annat om hur planeringen av bebyggelse och infrastruktur, såsom vägar samt vatten- och avloppssystem, genomförs. Det omfattar även vilka rutiner som finns inom vård och omsorg, vilka metoder som används inom lant- och skogsbruk samt hur säkerhet- och beredskapsfrågor hanteras. Genom att anpassa samhället till förändrade klimatförhållanden kan riskerna för naturkatastrofer minskas, livskvaliteten förbättras och en hållbar framtid för kommande generationer säkerställas.

Klimatförändringar påverkar människor på olika sätt beroende på geografisk plats, socioekonomiska förutsättningar och livsstil. Detta innebär att vissa grupper är mer sårbara för klimatrelaterade risker än andra. Klimatanpassningsarbetet bör därför betraktas som ett strategiskt verktyg för att minska dessa ojämlikheter och därigenom bidra till ett mer rättvist och resilient samhälle.

Genomförande

Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning riktar sig till nämnder och bolagsstyrelser och ska integreras i det ordinarie arbetet som en del av budgetprocess och verksamhetsplanering. Genom att tydliggöra mål och prioriteringar inom klimatområdet skapar planen en gemensam riktning för hela kommunkoncernen. På kort sikt fastställs prioriteringar i den årliga mål- och budgetprocessen, vilket möjliggör konkreta åtgärder i verksamhets-, affärs- och handlingsplaner. Detta säkerställer att klimatmålen omsätts i praktiken och får genomslag i kommunkoncernens verksamheter.

För att nå klimatmålen krävs planering och genomförande av åtgärder. Arbetet med att utforma dessa åtgärder är koncernövergripande och förutsätter stöd från flera funktioner. För åtgärder som ligger utanför kommunkoncernens rådighet ansvarar kommunens förvaltningar och bolag för att stödja och samverka med företag, samhällsaktörer och invånare för att möjliggöra genomförandet.

Vidare är det väsentligt att genomföra ekonomiska analyser kopplade till klimatomställningen, från nulägesbedömning, via planerade åtgärder, till finansieringslösningar. Dessa analyser ger kommunkoncernen underlag för att bedöma finansieringsbehov och möjliggör prioritering av åtgärder och resurser. Åtgärder bör väljas utifrån kostnadseffektivitet och förmåga att ge betydande klimatnytta. Vissa åtgärder kan leda till minskade kostnader och vara affärsmässigt motiverade, medan andra innebär ökade kostnader. Kostnadsutvecklingen förväntas förändras över tid i takt med att nya metoder och lösningar utvecklas. Mot bakgrund av nuvarande kostnadsläge och framtida bedömningar krävs ett strukturerat prioriteringsarbete för att säkerställa att klimatplanens mål uppnås.

Uppföljning

Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning följs upp årligen av kommunstyrelsen. Planen ska aktualitetsprövas varje mandatperiod för att säkerställa att mål, omställningar och nyckeltal är relevanta och uppdaterade.

Syftet med uppföljningen är att tydliggöra utvecklingen i förhållande till klimatmålen och de planerade omställningarna. Arbetet med planen är en kontinuerlig process som kräver långsiktighet och regelbunden uppdatering.

Det är viktigt att kommunkoncernens framsteg mot klimatneutralitet och ökad klimatanpassning är transparenta och tillgängliga för allmänheten, beslutsfattare, medarbetare och andra intressenter. För att möjliggöra detta kommer planen och delar av den årliga uppföljningen kommuniceras via kommunens webbplats.

Referenser

Nationella emissionsdatabasen, SMHI (2025)

Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser i Sverige och andra länder, Naturvårdsverket (2025)

Bilaga 1. Sammanställning nyckeltal

Sammanställning av nyckeltalen för uppföljning av målen i Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning.

Beskrivning nyckeltal	Mållår	Omfattning	Enhet
Andel inköpt fossilfri el	2030	Kommunkoncernen	Procent
Andel inköpt klimatneutral fjärrvärme	2030	Kommunkoncernen	Procent
Andel fossilfria drivmedel för lätta fordon inom kommunkoncernen	2030	Kommunkoncernen	Procent
Andel fossilfria drivmedel för tunga fordon inom kommunkoncernen	2030	Kommunkoncernen	Procent
Andelen fossilfria drivmedel för arbetsmaskiner och arbetsbåtar inom kommunkoncernen	2030	Kommunkoncernen	Procent
Mängd koldioxid som binds i olika typer av naturliga kolsänkor som ägs av kommunkoncernen	2030	Kommunkoncernen	ton Co2e per år
Utsläpp av växthusgaser per sektor inkl. industrin	2040	Den geografiska platsen	ton Co2e per år
Utsläpp av växthusgaser per sektor exkl. industrin	2040	Den geografiska platsen	ton Co2e per år
Växthusgaser per invånare i Luleå	2040	Den geografiska platsen	ton Co2e per år
Mängd koldioxid som binds i olika typer av naturliga kolsänkor inom Luleå	2040	Den geografiska platsen	ton Co2e per år
Indirekta utsläpp av växthusgaser kopplade till kommunkoncernens inköp av varor och tjänster	2045	Kommunkoncernen	Co2e per år
Utsläpp av växthusgaser från upphandlade tjänsteresor inom kommunkoncernen per fordonstyp	2045	Kommunkoncernen	Procent
Totala konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser per invånare i Luleå	2045	De som bor och verkar	ton Co2e per år
Utsläpp av växthusgaser per invånare från hushållens konsumtion i Luleå	2045	De som bor och verkar	ton Co2e per år

Förutsättningar för minskad klimatpåverkan

- Underlag till Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning

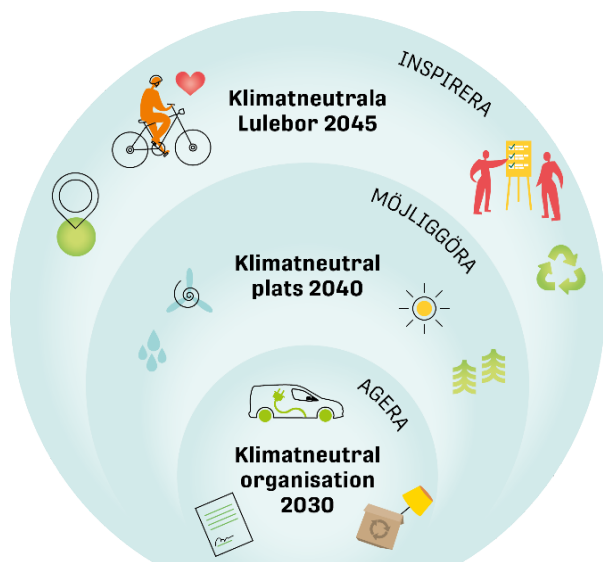
Innehåll

Inledning	3
Begrepp	3
Avgränsningar	3
Områden som har stor klimatpåverkan	4
Transport och mobilitet	5
Fossilfria drivmedel	6
Effektiva transporter	6
Förändrat resande	7
Arbetsmaskiner	8
Fossilfria drivmedel	9
Effektiva arbetsmaskiner	9
Bygg- och anläggning	10
Cirkulärt byggande	11
Effektivare förvaltning och användning	13
Energisystem	14
Effektiv energianvändning	15
Fossiloberoende energisystem	15
Effektiv styrning	16
Förnybar energiproduktion	16
Livsmedel och jordbruk	18
Fossiloberoende och resurseffektivitet	19
Konsumtion och avfall	20
Cirkulära flöden och resurseffektivitet	21
Helhetsperspektiv och långsiktighet i klimatarbete	22
Bilaga 2. Styrande dokument	23

Inledning

Klimatförändringarna utgör en av vår tids största samhällsutmaningar och kräver målmedvetna insatser på alla nivåer. Luleå kommunkoncern har satt upp ambitiösa mål för att minska klimatpåverkan och öka klimatanpassningen¹, med sikte på klimatneutralitet (se figur 1) och ett långsiktigt hållbart samhälle.

Detta dokument är ett strategiskt underlag som identifierar och analyserar förutsättningarna inom de områden där omställningar är nödvändiga för att nå beslutade klimatmål gällande klimatneutralitet för Luleå kommunkoncern.

Figur 1. Luleå kommunkoncerns klimatmål för klimatneutralitet

Syftet är att tillhandahålla ett samlat och strukturerat stöd, i första hand för tjänstepersoner inom kommunkoncernen, så att arbetet för klimatneutralitet kan bedrivas effektivt och samordnat. Dokumentet utgår från lokala, regionala, nationella och internationella mål och riktlinjer (se bilaga 2).

Genom att tydliggöra omställningarna skapas förutsättningar för att utveckla långsiktiga och hållbara strukturer inom kommunkoncernen och samhället i stort. Dokumentet är avsett att vara ett levande stöd i det fortsatta strategiska arbetet för minskad klimatpåverkan.

Begrepp

I dokumentet används **"Luleå"** för den geografiska platsen Luleå kommun.

"Kommunkoncern" används för kommunens nämnder, förvaltningar, styrelser och kommunala bolag.

Avgränsningar

Underlaget innehåller inte konkreta, tidsatta aktiviteter/åtgärder, budget eller detaljerat fördelat ansvar för genomförande.

¹ Se Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning

Områden för minskad klimatpåverkan

Förbränningen av fossila bränslen världen över är den främsta orsaken till klimatets nuvarande förändringar. Områdena med identifierade omställningar nedan är framtagna utifrån lokala analyser samt klimatmål och riktlinjer på olika nivåer, (se bilaga 2).

- Transporter och mobilitet
 - Fossilfria drivmedel
 - Effektiva transporter
 - Förändrat resande
- Arbetsmaskiner
 - Fossilfria drivmedel
 - Effektiva arbetsmaskiner
- Bygg- och anläggning
 - Cirkulärt byggande
 - Effektiv förvaltning och användning
- Energisystem
 - Effektiv användning
 - Fossiloberoende energisystem
 - Effektiv styrning
 - Förnybar energiproduktion
- Livsmedel och jordbruk
 - Fossiloberoende och resurseffektivitet
- Konsumtion och avfall
 - Cirkulära flöden och resurseffektivitet

Genom att fokusera insatser dessa områden med kan kommunkoncernen minska sina utsläpp och bidra till klimatomställningen på ett mer effektivt sätt. De föreslagna omställningarna kan användas som verktyg för att agera inom kommunkoncernen och möjliggöra och skapa förutsättningar för ett klimatneutralt samhälle.

Transport och mobilitet

Luleå har ett av de högsta utsläppen av växthusgaser per invånare i Sverige. Detta beror till stor del på de omfattande industriella verksamheterna inom Luleå, där fossilbränslen används i produktionsprocesser. Om utsläppen från industrin exkluderas utgör transporter den största källan till växthusgasutsläpp i kommunen. Även om utsläppen från transporter har minskat under de senaste decennierna, kvarstår ett fortsatt behov av omställning för att uppnå klimatneutralitet.

Luleå befinner sig i en tillväxtfas som förväntas fortsätta. År 2040 behöver Luleå ha ett transportsystem och en infrastruktur som är anpassade för 100 000 invånare med varierande behov beroende på bostadsort och verksamhetsområde. Tätorter, byar och landsbygd står inför olika typer av utmaningar. Samtidigt utgör Luleå ett strategiskt nav i industrins gröna omställning, med nya etableringar och en utveckling av industrisektor som medför ökade krav på logistiklösningar och infrastruktur för transporter av både gods och människor.

Kommunkoncernen behöver fokusera på tre omställningar inom transporter och mobilitet:

- Fossilfria drivmedel
- Effektiva transporter
- Förändrat resande

Fossilfria drivmedel

Transport står för en betydande del av kommunkoncernens utsläpp av växthusgaser, främst till följd av förbränningsmotorer som drivs med reduktionspliktiga fossila drivmedel. För att minska dessa utsläpp krävs en stegvis omställning där en ökad andel biodrivmedel används på kort sikt, samtidigt som elektrifieringen av fordonsflottan påskyndas. Vätgas bedöms bli ett relevant alternativ först efter 2030, medan biogasproduktion kan utökas redan idag, särskilt för tunga fordon..

För att möjliggöra en ökad användning av eldrivna fordon i Luleå krävs en utbyggnad av laddinfrastrukturen, då den nuvarande kapaciteten inte är tillräcklig för att möta framtida behov. Detta förutsätter samarbete med fastighetsägare och aktörer inom energi-, fordons- och transportsektorn samt en samordnad planering över kommungränser, vilket även gäller för etablering av nya tankställen för andra fossilfria drivmedel. Elektrifieringen av transportsektorn bidrar dessutom till minskade partikelutsläpp och förbättrad luftkvalitet. Dock är det viktigt att beakta de utsläpp som uppstår vid produktionen av elfordon och batterier, ofta i andra länder, för att säkerställa ett livscykelperspektiv vid val av transportlösningar. En sådan helhetssyn är central för att omställningen ska bidra till långsiktigt hållbara resultat.

Kommunkoncernen behöver stärka sin kunskap om vilka konsekvenser omställningen till fossilfria drivmedel kan medföra, särskilt i frågor som rör driftförutsättningar och beredskap vid exempelvis elavbrott. Ur ett beredskapsperspektiv är det fördelaktigt att ha en diversifierad fordonsflotta som använder flera typer av fossilfria drivmedel. Detta kan tydliggöras genom att kartlägga de olika drivmedlens nuvarande användning samt deras önskade roll i framtiden. För att möjliggöra en ökad elektrifiering kan investeringar i laddinfrastruktur och reservkraft komma att spela en central roll.

Effektiva transporter

En effektiv transportstruktur kan ses som en förutsättning för att minska klimatpåverkan och främja samhällsutvecklingen. För att uppnå detta krävs strategiska insatser som optimerar användningen av befintliga transportlösningar och prioriterar energieffektiva trafikslag för såväl gods- som persontransporter.

Transporteffektivitet innebär att prioritera färdmedel som kollektivtrafik, gång och cykel, vilka utnyttjar yta effektivt och har hög kapacitet. För att fler ska välja dessa alternativ krävs säkra och tillgängliga gång- och cykelvägar samt en kollektivtrafik med hög tillförlitlighet och kapacitet. Kollektivtrafiksystemet behöver utvecklas i takt med befolkningstillväxten och erbjuda konkurrenskraftiga priser samt smidiga övergångar mellan olika transportslag. Integrerade lösningar för delningsfordon och mikromobilitet, såsom cykel och elsparkcykel, kan komplettera etablerade färdmedel. Ett strategiskt placerat resecentrum kan dessutom stödja ett hållbart transportsystem. Genom att kombinera dessa insatser med förbättrad infrastruktur för gods- och persontransporter, exempelvis kapacitetshöjande åtgärder inom järnväg samt effektivare sjötransporter, kan transportsektorn bli både mer effektiv och klimatsmart.

Transporteffektivitet innebär att människor och gods förflyttas med minsta möjliga resursanvändning i form av tid, energi, kostnader och miljöpåverkan samtidigt som tillgänglighet och funktionalitet bibehålls.

En omställning till ett mer transporteffektivt samhälle i Luleå innebär en kombination av strategiska infrastructuresatser, hållbara transportlösningar och ändrade resvanor. Detta innebär att resurser, planering och samordning mellan olika aktörer behövs för att uppnå

önskad effekt. Som utgångspunkt vid prioriteringar av vilka satsningar ska genomföras kan Trafikverkets fyrstegsprincip vara en vägledande strategi för att prioritera hållbara och kostnadseffektiva lösningar inom transportsektorn.

Figur 2. Beskrivning av Trafikverkets fyrstegsprincip. Varje enskilt steg i fyrstegsprincipen täcker in olika aspekter och skeden i utvecklingen av transporter och infrastruktur.

En möjlighet för att främja ett mer transporteffektivt är att tydligare integrera detta i tidiga planeringsskeden av till exempel nya bostadsområden. Även införandet av miljözoner och miljötullar kan vara ett alternativ i framtiden, för att styra trafikförändringarna i de mest utmanande miljöerna.

Inom kommunkoncernen kan kartläggning och analys av interna transportbehov göras, av både personer och gods, för att säkerställa att de transportmedel som används motsvarar de faktiska behoven. Detta kan till exempel leda till införandet av en mer samordnad varudistribution samt revidering av resepolicy och hur den följs upp. Kommunkoncernen har goda förutsättningar och möjligheter att resa hållbart, både i tjänsten och till och från arbetsplatsen. En fortsatt ökad digitalisering kan komma att minska behovet av långa persontransporter i tjänsten.

Förändrat resande

För att åstadkomma långsiktiga förändringar krävs insatser utöver tekniska lösningar och förbättrad infrastruktur. Det är viktigt att det finns förståelse för förändringens betydelse och hur verksamheter och individer kan bidra.

Att främja ett mer aktivt resande, såsom gång och cykel, är fördelaktigt eftersom det bidrar till minskade utsläpp och lägre klimatpåverkan, samtidigt som det minskar trängsel och buller i tätbebyggda områden. Aktivt resande är resurseffektivt och kräver mindre infrastruktur än biltrafik, vilket kan leda till lägre kostnader för både samhälle och hushåll. Dessutom främjar det folkhälsa och ökar tillgängligheten, då fler kan genomföra sina dagliga resor utan att vara beroende av egen bil. Genom att prioritera och underlätta för aktivt resande skapas förutsättningar för ett mer hållbart, attraktivt och inkluderande transportsystem.

För att möjliggöra och uppmuntra ett ökat aktivt resande krävs riktade insatser inom både fysisk planering och beteendepåverkan. Exempel på sådana insatser inkluderar utbyggnad av sammanhängande och säkra cykelvägar, förbättrad gånginfrastruktur, trygghetsfrämjande insatser såsom belysning och övervakning, samt tillgång till cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafik. Informationskampanjer, skolvägsprojekt och mobilitetslösningar som underlättar kombinerade resor, såsom möjligheten att enkelt byta mellan kollektivtrafik, gång och cykel, har en viktig funktion för att påverka och förändra invånarnas resvanor på lång sikt.

Arbetsmaskiner

Arbetsmaskiner fyller många viktiga samhällsfunktioner. Med arbetsmaskiner avses exempelvis traktorer, grävmaskiner, truckar och andra motordrivna redskap² som används inom bygg- och hamnverksamhet, jordbruk och skötsel av grönytor och friluftsområden. Arbetsmaskiner står för cirka 7 procent av Sverige totala utsläpp och drygt 15 procent av de totala utsläppen inom Luleå som plats, exklusive industrin.

Utsläppen av växthusgaser från arbetsmaskiner har ökat under senare år, främst till följd av förändringar i drivmedelssammansättningen. Trots vissa långsiktiga förbättringar utgör arbetsmaskiner fortsatt en betydande källa till utsläpp. För att nå klimatmålen krävs riktade insatser för att minska beroendet av fossila bränslen och främja elektrifiering och förnybara alternativ.

Kommunkoncernen behöver fokusera på två omställningar inom arbetsmaskiner:

- Fossilfria drivmedel
- Effektiva arbetsmaskiner

² Även handburna arbetsredskap som motorsågar räknas hit.

Fossilfria drivmedel

Utbudet av eldrivna arbetsmaskiner är för närvarande begränsat, men ökar successivt i takt med att efterfrågan ökar. På marknaden finns idag främst mindre grävmaskiner och hjullastare samt handburna arbetsverktyg med eldrift. För tyngre maskiner är det i huvudsak HVO som används som ersättning för fossil drivmedel, även om vissa elektrifierade tunga arbetsmaskiner har introducerats. Kommunkoncernen äger endast en mindre andel av de arbetsmaskiner som används i verksamheten; huvuddelen tillhandahålls av entreprenörer och maskinuthyrare.

Införandet av utsläppsfria arbetsmaskiner inom kommunkoncernen kräver samordnade insatser och kommer innebära anpassningar i verksamheterna. Utbudet av eldrivna arbetsmaskiner är fortfarande begränsat, särskilt inom det tyngre segmentet, vilket försvårar en bred implementering. Investeringskostnaderna för eldrivna alternativ är höga, vilket kan påverka entreprenörers möjlighet att delta i upphandlingar. För att inte utesluta mindre entreprenörer behöver affärsmodeller utvecklas som tar hänsyn till deras förutsättningar

För att stödja omställningen till utsläppsfria arbetsmaskiner kan kommunkoncernen successivt skärpa kravställningen vid upphandlingar och inköp, särskilt i ärenden där nyttan är tydlig. Samverkan med andra kommuner samt lokala och regionala aktörer är av vikt för att säkerställa att krav går i takt med marknadens utveckling. Pilotprojekt med eldrivna arbetsmaskiner kan användas för att samla in erfarenheter och data som underlag för framtida beslut. Vidare bör kommunkoncernen prioritera utsläppsfria alternativ vid egna maskininköp och utreda möjligheten att konvertera befintliga fossildrivna maskiner till förnybara drivmedel.

Effektiva arbetsmaskiner

Det finns potential att minska utsläppen från arbetsmaskiner genom mer effektiv användning. Genom förbättrad planering, optimerad logistik och minskad bortforsling av massor kan klimatpåverkan från entreprenadarbeten reduceras. Exempel på tillvägagångssätt inkluderar höjdsättning som minimerar schaktning, stabilisering av markföröreningar på plats, återanvändning av massor samt anpassning av skötselinsatser, såsom minskad gräsklippning.

Effektivisering kräver samordning mellan flera aktörer och funktioner inom kommunkoncernen. Det finns behov av ökad kompetens kring hur planering och genomförande av projekt påverkar utsläppsnivåer. Befintliga arbetssätt och rutiner kan behöva ses över för att möjliggöra en mer resurseffektiv hantering av till exempel massor samt de personalresurser och arbetsmoment som krävs för att genomföra olika typer av insatser.

För att realisera potentialen kan kommunkoncernen utveckla riktlinjer för projektplanering och logistik med fokus på minskad klimatpåverkan. Utbildningsinsatser för berörda verksamheter kan bidra till att integrera klimatperspektivet i det dagliga arbetet. Vidare bör möjligheten att återanvända material och massor inom och mellan projekt utredas, liksom anpassningar i skötselprogram för att minska onödiga maskin användningar. Genom att systematiskt tillämpa dessa åtgärder kan kommunkoncernen minska utsläppen utan att det krävs omfattande tekniska investeringar.

Bygg- och anläggning

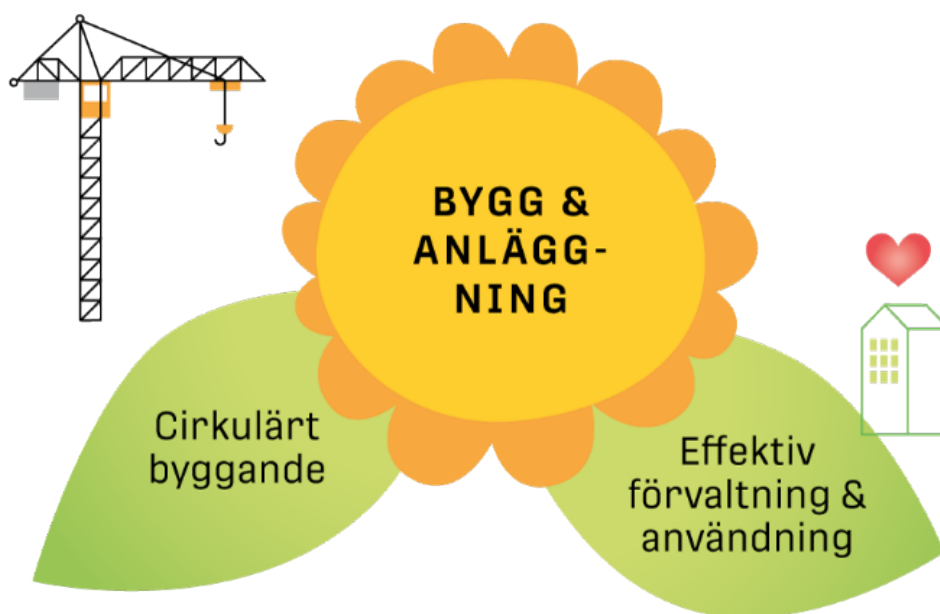
Bygg- och anläggningssektorn står för cirka en femtedel av de totala växthusgasutsläppen i Sverige. Byggbranschen omfattar uppförande av byggnader såsom bostäder, samhällsfastigheter, företagsbyggnader och industrianläggningar. Anläggningsverksamhet inkluderar markarbeten, anläggning av vägar, gator och torg, beredning av mark samt utbyggnad av infrastruktur.

De största utsläppen inom bygg- och anläggningssektorn uppstår vid produktion av material såsom cement, stål och asfalt, vilka är mycket energiintensiva och genererar stora mängder utsläpp. Betydande utsläpp sker även vid transport av material och användning av fossildrivna arbetsmaskiner på byggarbetsplatser. Under driftfasen, särskilt vid uppvärmning av byggnader, uppstår ytterligare klimatpåverkan, då byggnader står för en stor del av Sveriges totala energianvändning. Slutligen bidrar sektorn till utsläpp genom omfattande avfallshantering, användning av kemikalier och import av byggprodukter, vilket medför både direkta och indirekta utsläpp, även utanför landets gränser.

För att tillgodose behovet av bostäder för en befolkning på 100 000 invånare år 2040 krävs omfattande bostadsbyggande i Luleå. Därtill behöver infrastruktur och samhällsservice, såsom skolor och omsorg, byggas ut för att möta framtida behov.

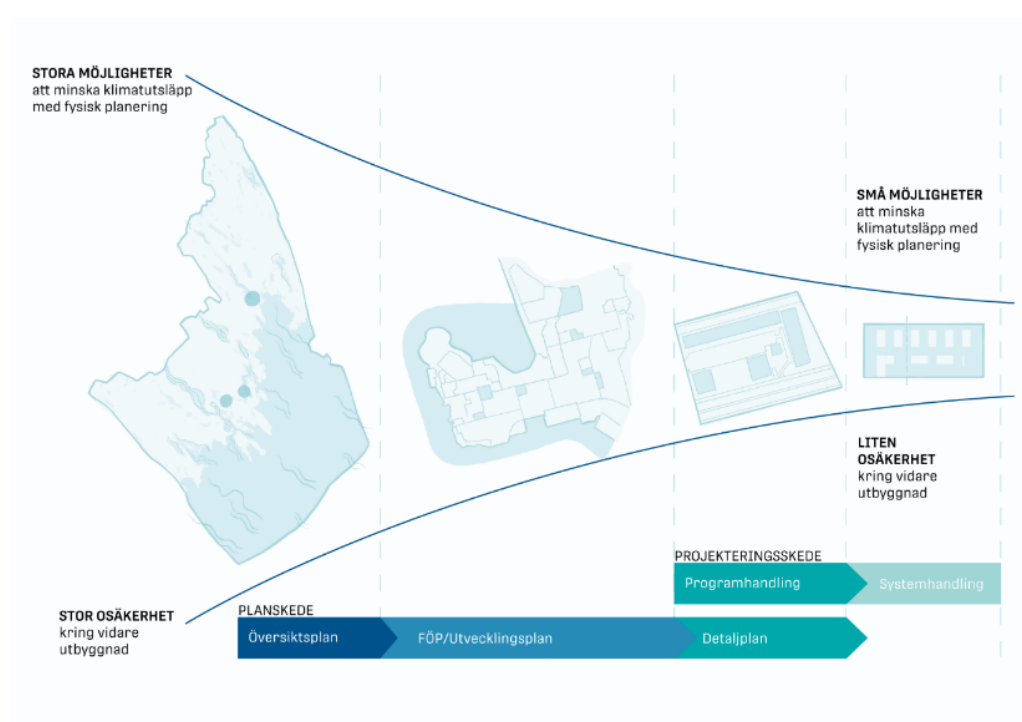
Kommunkoncernen behöver fokusera på två omställningar inom bygg- och anläggning:

- Cirkulärt byggande
- Effektiv förvaltning och användning

Cirkulärt byggande

Samhällsbyggnadsprocessen omfattar planering, byggnation och förvaltning, där de tidiga skedena har störst påverkan på klimatet. Det är i dessa faser som grundläggande beslut fattas om var och hur Luleå ska utvecklas, vilket har långsiktiga konsekvenser för markanvändning, utsläpp och resursförbrukning, se figur 3. I översiktlig planering är det särskilt viktigt att beakta klimatpåverkan från förändrad markanvändning, exempelvis störda jordlager och förlorad vegetation, samt framtida utsläpp kopplade till den nya användningen.

Figur 3. Klimatpåverkan under planprocessen. Bilden är framtagen utifrån material framtaget av SpaceScape

Det är svårt att förutse den exakta klimatpåverkan av olika planeringsbeslut, vilket försvårar val av effektiva lösningar. Osäkerheter kring framtida användning, tekniska möjligheter och lokala förutsättningar gör det utmanande att integrera klimatperspektivet på ett systematiskt sätt.

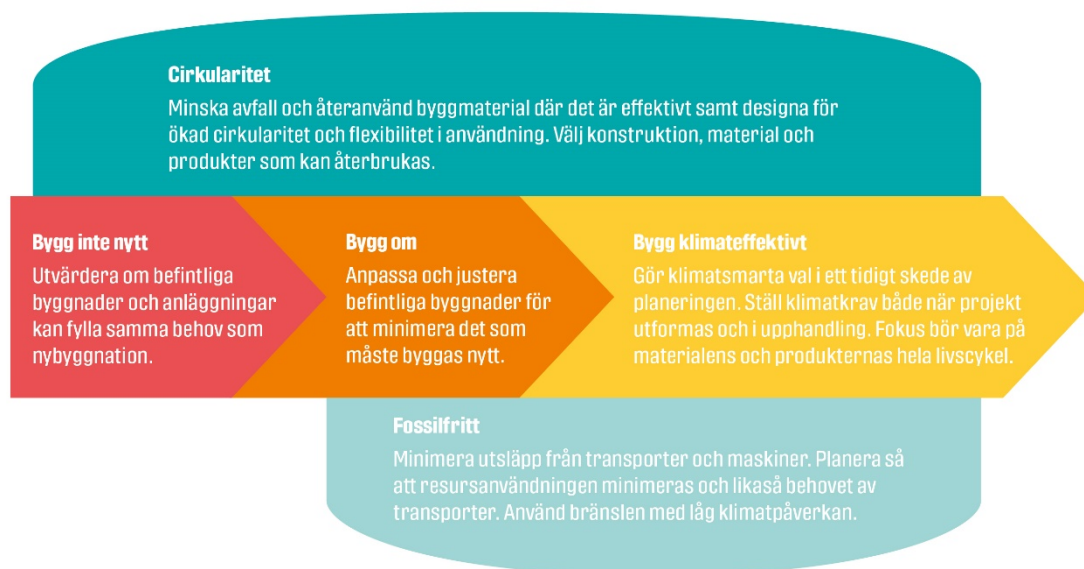
Kommunkoncernen kan utveckla och tillämpa verktyg som underlättar bedömning av klimatpåverkan i tidiga planeringsskeden. Till exempel genom att utgå från befintliga strukturer och prioritera förtätning framför exploatering av ny mark minskas utsläppen. Klimatrelaterade krav kan också införas i markanvisningsavtal och i kommunkoncernens egna projekt, med tydliga och mätbara utsläppsgränser som möjliggör uppföljning och jämförelse.

I detaljplaneringen kan tillämpning av försiktighetsprincipen samt flexibilitet i utformningen för att möjliggöra återbruk, hållbara materialval och installation av solceller införas i större skala. Åtgärder för att begränsa mängden överskottsmassor och optimera transportlösningar kan integreras tidigt i processen. Hållbarhetsstrategier lämpar sig väl för att införa klimatkrav både vid markanvisning och under genomförandet av större samhällsutvecklingsprojekt.

Planerade grönområden kan utformas för att tillhandahålla ekosystemtjänster såsom kolsänkor, biologisk mångfald, temperaturreglering och dagvattenhantering.

Bevarande och vidareutnyttjande av befintliga byggnader och strukturer är en viktig möjlighet för att minska klimatpåverkan inom byggsektorn. Det befintliga byggnadsbeståndet har stor potential. Genom att väga nyproduktion mot renovering, ombyggnad och underhåll kan både utsläpp och kostnader minska, särskilt genom att undvika klimatpåverkan kopplad till nybyggnation. Se figur 4.

Materialval har en avgörande betydelse för klimatpåverkan, där tillverkning och transporter utgör de största utsläppskällorna. Livscykelperspektiv på material och byggdelar är centralt för att uppnå långsiktig resurseffektivitet. Återanvändning av byggmaterial är ofta tekniskt möjlig, men begränsas av bristande systematik, logistik och incitament. Återbruk av byggmaterial kan integreras i designprocessen, exempelvis genom flexibel utformning som möjliggör framtida anpassning. Klimatpåverkan från materialproduktion kan minskas genom stöd till utveckling och test av innovativa lösningar, exempelvis via pilotprojekt. Målkonflikter kan uppstå mellan bevarande och energieffektivisering, vilket kräver avvägningar i planering

och genomförande.

Figur 4. För att minska påverkan från bygg- och anläggningssektorn bör koncernen beakta alternativ och metoder med lägre klimatpåverkan i planeringsstadiet.

Som ett komplement till ökat återbruk och cirkulära materialflöden kan miljöcertifiering av byggnader utgöra ett verktyg för att minska klimatpåverkan. Genom att låta miljöarbetet och byggnadens miljöprestanda granskas av tredje part säkerställs kvaliteten på det arbete som utförts, samtidigt som det möjliggör jämförelser mellan olika byggnaders miljöprestanda. Både nyproducerade byggnader och ombyggnationer kan omfattas av certifiering, och det finns flera olika miljöcertifieringar. Ett inledande steg kan vara att utforma byggnader så att de uppfyller en viss certifieringsstandard, även om absoluta krav inte ställs, vilket underlättar jämförelser och uppföljning. Därutöver kan byggrelaterade produkter bedömas enligt etablerade system såsom Byggarubedömning och Basta, vilket ytterligare stärker möjligheterna att välja material med låg klimatpåverkan.

Effektivare förvaltning och användning

Utsläpp kopplade till drift, ombyggnad och underhåll av byggnader och anläggningar har en långsiktig påverkan på klimatet. Materialval och designlösningar med låg klimatpåverkan och lång livslängd bidrar till att begränsa den negativa påverkan och främjar en mer resurseffektiv utveckling. Inom återbruksprojekt påverkas gestaltningen av tillgången på material, vilket kan innebära variationer i utseende och egenskaper. Återbrukade komponenter kan uppvisa spår av tidigare användning, vilket ställer särskilda krav på projektering och samordning. För att möjliggöra återbruk krävs utvecklade processer för materialinventering och demontering. Kommunkoncernen kan främja effektivare förvaltning och användning genom att återbruka eget material i första hand och tillgängliggöra överskott för externa aktörer i andra hand. Samverkan med näringslivet krävs för att utveckla cirkulära flöden och förbättra processer inför demontering.

För att minska klimatpåverkan från befintliga byggnader bör fossiloberoende energikällor användas för uppvärmning och elförsörjning. Energieffektivisering kan uppnås genom strategisk planering och införande av styrsystem som optimerar energianvändningen. Hyresgästers beteende och engagemang påverkar också byggnaders miljöprestanda, vilket gör samverkan mellan fastighetsägare och hyresgäster relevant. Hyresavtalsmodeller, exempelvis gröna hyresavtal, kan utformas för att stimulera hållbara beteenden och möjliggöra samarbete mellan fastighetsägare och hyresgäster i syfte att minska resursförbrukning och klimatpåverkan. Tillgång till kommunal energi- och klimatrådgivning kan ge stöd till hushåll, företag och organisationer i omställningen.

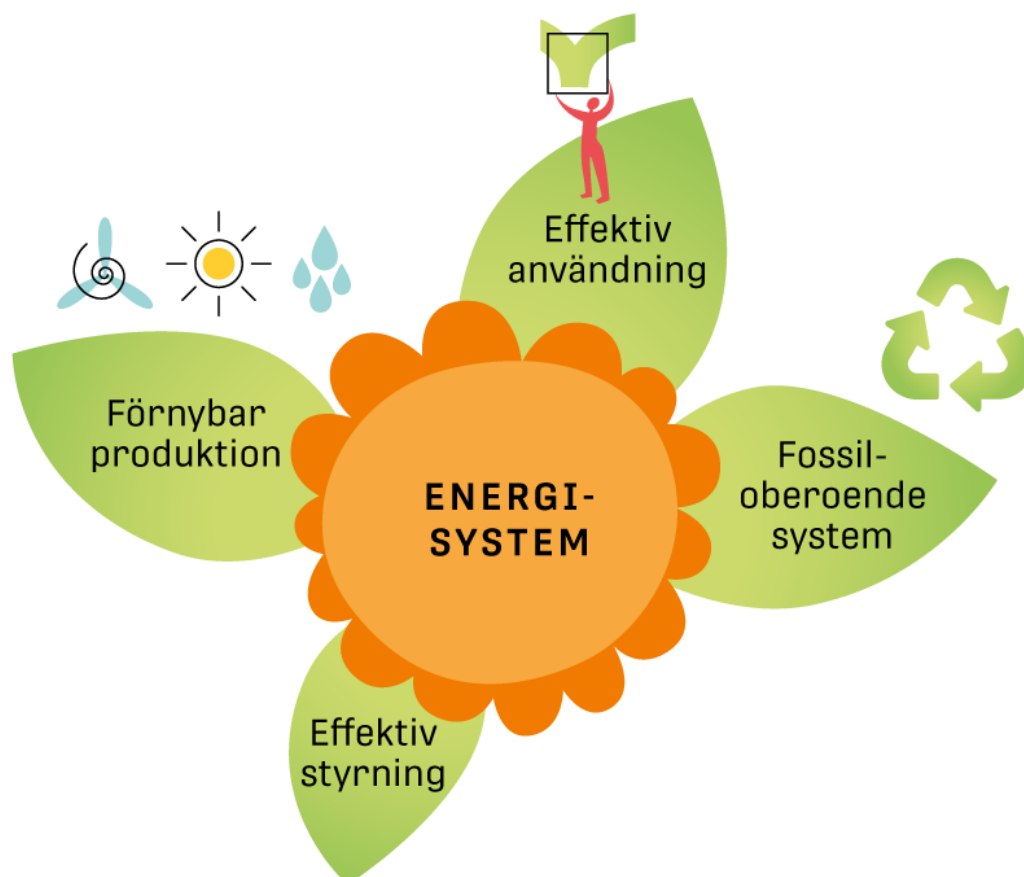
Energisystem

All energianvändning påverkar miljön, men påverkan varierar beroende på energikälla och avstånd mellan produktion och användning. För att möta klimatutmaningen måste fossila bränslen fasas ut till förmån för elektrifiering och andra fossiloberoende lösningar.

I Luleå är klimatpåverkan från energianvändning främst kopplad till fjärrvärmeproduktion där restgaser från stålindustrin används som energikälla. Industrins planerade omställning kommer att förändra tillgången på dessa energikällor. Elbehovet förväntas öka, särskilt i takt med ny energiintensiv industri, vilket ställer högre krav på flexibilitet i elsystemet. Produktion av el via solkraften ökar men utgör fortfarande en marginell del av totalen. Lokal förnybar elproduktion kan dock vara viktig för självförsörjning och krisberedskap. Biogas produceras lokalt och används främst som fordonsbränsle, medan vätgas är av växande intresse inom industrin, både som energibärare och för lagring, även om ett vätgassystem ännu saknas i Luleå.

Kommunkoncernen behöver fokusera på fyra omställningar inom energisystem:

- Effektiv användning
- Fossiloberoende energisystem
- Effektiv styrning
- Förnybar energiproduktion

Effektiv energianvändning

Idag är transportsektorn och industrin i hög grad beroende av tillgången på fossilfri el för att möjliggöra en övergång till ett klimatneutralt samhälle och efterfrågan på el spås öka markant i framtiden. Den ökade efterfrågan på el ställer krav på att befintlig el används mer effektivt för att undvika kapacitetsbrist. EU:s energieffektiviseringsdirektiv lyfter fram effektivare elanvändning som en central del i omställningen, särskilt inom befintliga industrier och fastighetsbestånd. Nationella analyser visar att det finns en betydande potential att minska elanvändningen i Sverige, motsvarande cirka 11 procent³ inom bostäder, lokaler och industri.

Samtidigt är det den sammantagna energianvändningen, oavsett energislag, som påverkar klimatet. Effektivisering av både el och värme kräver tekniska investeringar, samordning och långsiktig planering. Infrastruktur såsom fjärrvärme- och fibernät har potential att förbättras ur ett energieffektivitetsperspektiv, vilket kräver kontinuerligt arbete och resurser.

Fossiloberoende energisystem

Fjärrvärmenätet i Luleå har goda förutsättningar att tillvarata överskottsenergi från industrin, vilket bidrar till ett effektivt och resurssnålt energisystem, samtidigt som den avlastar och frigör el från värmesektorn. Fjärrvärmeproduktionen kan anpassas efter tillgång på bränslen och deras klimatpåverkan, vilket möjliggör en flexibel och energieffektiv lösning. Nätet i Luleå är väl utbyggt i centralorten och utgör den dominerande uppvärmningsformen. Utbyggnad av fjärrvärmenätet i takt med övrig utveckling kräver samordning och långsiktig planering. För att fjärrvärmen fortsatt ska baseras på restenergier krävs tekniska lösningar och etablerade samarbeten med industrin. Vid drift- och underhållsstopp i fjärrvärmenätet samt under kalla perioder uppstår behov av kompletterande energikällor, där valet av bränsle påverkar systemets klimatpåverkan. Att säkerställa att dessa kompletterande lösningar är fossiloberoende innebär både tekniska och ekonomiska utmaningar.

På landsbygden saknas idag tillgång till fjärrvärme, vilket innebär att användning av andra uppvärmningslösningar. Den exakta andelen uppvärmning som baseras på fossila energibärare är inte tydligt kartlagd, vilket försvårar en fullständig bedömning av klimatpåverkan. För att främja en övergång till mer hållbara lösningar utanför fjärrvärmenätet är det angeläget att möjliggöra och stimulera användningen av fossilfria uppvärmningssystem med låg elförbrukning. Detta kan innefatta tekniska lösningar såsom biobränslepannor, värmepumpar med hög verkningsgrad eller andra energieffektiva alternativ. Kommunkoncernen har en viktig roll i att skapa förutsättningar för denna omställning, bland annat genom rådgivning, informationsinsatser och stöd till boende och verksamheter i berörda områden.

Vidare kan biogas och vätgas utgöra viktiga komponenter i ett fossiloberoende energisystem genom att erbjuda förnybara och utsläppsfria alternativ till fossila bränslen. Idag produceras biogas vid Uddebo reningsverk. Det planeras för en utökning av biogasproduktionen, där olika användningsområden för den producerade biogasen utreds. Biogasens roll i det framtida energisystemet bör tydliggöras, med särskilt fokus på att identifiera relevanta användningsområden samt etablera ändamålsenliga avsättningsvägar.

Vätgas förväntas spela en strategisk roll inom industrisektorn i Luleå, särskilt inom stålindustrin, där fossilfritt producerad vätgas ersätter fossilt kol i processerna. Detta möjliggör en betydande minskning av utsläpp och bidrar till klimatneutral produktion.

³ Se Fossilfritt Sveriges nationella effektiviseringsstrategi

Omställningen förutsätter tillgång till förnybar el och tillräcklig eleffekt, då vätgasproduktion är elintensiv och ställer höga krav på både kapacitet och ursprung.

Flera industriverksamheter i regionen planerar att integrera vätgas i sina processer, vilket ökar behovet av samordning mellan energisystemen. Restenergier från vätgasproduktion utgör en outnyttjad resurs med potential att stärka systemets resurseffektivitet. Vätgasens roll bör följas upp i relation till elförsörjning, klimatpåverkan och systemintegration, där samverkan mellan energibolag, industriaktörer och offentliga funktioner bidrar till en robust och hållbar energiinfrastruktur.

Effektiv styrning

Tillgången till fossilfri el och ett stabilt elsystem utgör en grundläggande förutsättning för klimatomställningen i Luleå. Elektrifieringen av transportsektorn och industrin sker parallellt med en förändring av energisystemet, där en ökande andel väderberoende elproduktion ställer nya krav på planering och samordning. För att möta dessa behov krävs en helhetssyn och kontinuerlig dialog mellan berörda aktörer, där Luleåmodellen utgör en viktig samverkansplattform. Kommunkoncernen deltar aktivt i planeringsprocesser för framtida elanvändning och samverkar med andra kommuner inom energiplanering med fokus på produktion och distribution.

Effekttoppar över tid och säsong kräver ökad flexibilitet i energisystemet och kan hanteras genom att sprida ut effektuttaget över tid samt genom energilagring. Genom styrning av elanvändning, exempelvis genom att förlägga förbrukning till tider med låg efterfrågan, kan belastningen på elnätet jämnas ut. Energilagret för fjärrvärmeproduktion bidrar till ökad flexibilitet och energieffektivitet, särskilt i ett framtida energisystem där tillgången till restenergier kan komma att variera. I dagsläget saknas möjligheter till storskalig och långvarig el-lagring, men småskaliga lösningar, exempelvis solceller med lokal lagring i småhus, erbjuder viss kapacitet för egenanvändning av sol. Det är av betydelse att fortsatt följa utvecklingen inom flexibilitet och lagring, inklusive vätgasens potentiella roll. Vid samhällsutveckling och nyetableringar kan vägledande energistrategier och markanvisningar användas som styrmedel för att främja en mer hållbar och resurseffektiv energianvändning.

Förnybar energiproduktion

Luleå kommunkoncern har goda förutsättningar att främja en ökad andel lokalt producerad fossilfri el, vilket utgör en viktig del av den långsiktiga energiomställningen. Solkraften kan vidareutvecklas genom investeringar i fler och större anläggningar inom kommunkoncernens verksamheter, samt genom att främja investeringar hos företag, föreningar och hushåll att installera egna lösningar. I detta sammanhang utgör klimat- och energirådgivningen ett centralt stöd för att underlätta beslut och investeringar.

Utbyggnaden av vindkraft i Luleå är mer komplex, då den påverkas av andra samhällsintressen såsom rennäring och Försvarmaktens verksamhet. Tillståndsprocesser och fysisk planering kräver därför noggrann avvägning av placering, omfattning och teknisk utformning, vilket kan begränsa möjligheterna till etablering.

För att stärka den lokala elproduktionen kan kommunkoncernen tillhandahålla mark för energianläggningar, investera i egen produktion och aktivt bidra till att driva tillståndsprocesser framåt.

Livsmedel och jordbruk

Livsmedel är en grundläggande del av människors liv, hälsa och välbefinnande och definieras i Sverige som samhällsviktig verksamhet. Även om livsmedel och jordbruk i dag står för en mindre andel av Luleås totala utsläpp, är det viktigt att agera tidigt för att minska klimatpåverkan inom dessa områden. Det stärker kommunens långsiktiga klimatarbete och bidrar till en mer robust och hållbar livsmedelsförsörjning.

De största utsläppen är metan och lustgas från djurhållning, gödselhantering och markanvändning. De biologiska processerna är svåra att helt eliminera, men kan påverkas genom förändrade produktionsmetoder. Därutöver uppstår ytterligare klimatpåverkan genom energianvändning i produktionsanläggningar och transporter, samt genom import av foder och livsmedel som genererar utsläpp i andra länder till följd av livsmedelskonsumtion.

Sedan 1990 har utsläppen inom livsmedelssektorn och jordbruket minskat, huvudsakligen till följd av reducerad djurhållning, lägre mjölkproduktion samt minskad åkerareal. Luleå och Norrbotten har goda förutsättningar att bedriva livsmedelsproduktion på ett sätt som främjar både miljön och folkhälsan.

Kommunkoncernen behöver fokusera på en omställning inom livsmedel och jordbruk:

- Fossiloberoende och resurseffektiv

Fossiloberoende och resurseffektivitet

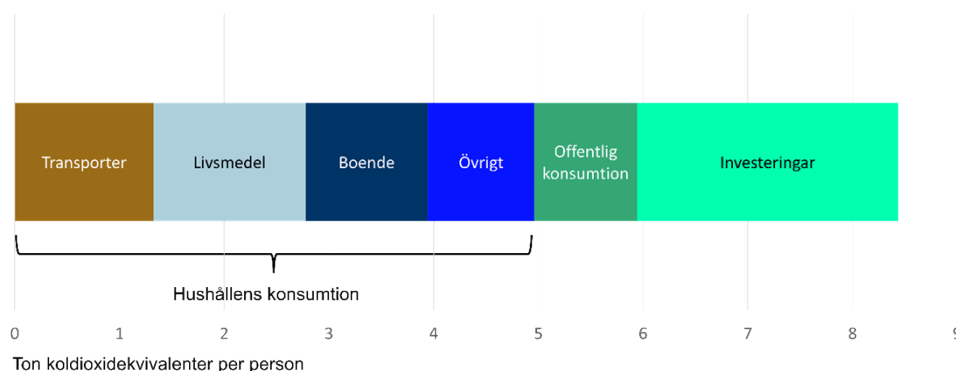
Trots att förutsättningarna för lokal livsmedelsproduktion är goda i Norrbotten och Luleå, importeras en betydande andel av de livsmedel som konsumeras i regionen. Det är inte möjligt att helt eliminera utsläppen från livsmedelskedjan och jordbruket vid fortsatt produktion, men genom att stärka den lokala produktionen i Norrbotten kan utsläppen minska på en nationell nivå, främst genom kortare transportsträckor och det lägre behovet av gödsel i norra Sverige. Vidare genom att minska beroendet av fossila insatsvaror såsom diesel och mineralgödsel kan jordbruket sänka sina produktionskostnader samtidigt som sektorn bättre möter framtida klimatkrav. Detta skulle även kunna bidra till att förbättra den regionala försörjningsförmågan och skapa nya affärsmöjligheter för lokala aktörer.

Livsmedelskonsumtionens klimatpåverkan påverkas i hög grad av vilka livsmedel som väljs, hur måltider planeras samt hur livsmedel hanteras inom kommunkoncernens verksamheter. Genom att främja hållbara konsumtionsmönster, exempelvis genom ökad andel växtbaserade livsmedel, lokala råvaror, miljömärkta produkter, minskat matsvinn och effektiv logistik, kan kommunkoncernen bidra till att minska de totala utsläppen från området livsmedel och jordbruk. Kommunkoncernen kan ha en roll i att skapa strukturer och rutiner som stödjer fossiloberoende och resurseffektivitet, särskilt inom offentliga måltider såsom skola, vård och omsorg.

Konsumtion och avfall

Den höga konsumtionen är en betydande drivkraft bakom klimatförändringarna. Utsläppens omfattning påverkas av flera faktorer, såsom var produktionen sker och vilka metoder som används. För Sveriges del sker mer än hälften av de konsumtionsrelaterade utsläppen utanför landets gränser, där importerade varor produceras.

De konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen för den svenska befolkningen uppgår idag till cirka 8 ton koldioxidekvivalenter per person och år. Av dessa utsläpp härrör ungefär 60 procent från hushållens konsumtion, medan resterande 40 procent kommer från offentlig konsumtion samt investeringar i exempelvis byggnader, maskiner, bostäder och värdeföremål. Se figur 5.

Figur 5. De konsumtionsbaserade utsläppen uppdelat på hushållens konsumtion och offentlig konsumtion

Offentlig konsumtion omfattar utgifter för verksamheter och tjänster som finansieras av det offentliga, exempelvis vård, skola, omsorg, infrastruktur och kulturverksamhet. Dessa aktiviteter ger upphov till växthusgasutsläpp genom byggnation och drift av lokaler, energianvändning, transporter samt inköp av varor och tjänster. På personnivå bidrar offentlig konsumtion till de konsumtionsbaserade utsläppen genom att varje invånare indirekt nyttjar dessa tjänster. Vid beräkning av klimatpåverkan fördelas utsläppen därför per capita, vilket ger en helhetsbild av klimatavtryck kopplat till invånarnas konsumtion.

Kommunkoncernen behöver fokusera på en omställning inom konsumtion och avfall:

- Cirkulära flöden och resurseffektivitet

Cirkulära flöden och resurseffektivitet

För att minska klimatpåverkan från konsumtion krävs en omställning både i hur kommunkoncernen konsumerar⁴ och i konsumtionsmönstren hos dem som bor och verkar i Luleå. Detta innebär bland annat att successivt fasa ut fossilbaserade varor och tjänster, öka återbruk och materialåtervinning samt främja cirkulära flöden i alla led.

Offentliga upphandlingar är en central del av kommunkoncernens verksamheter. Att ställa klimatkrav i upphandlingar kan ses som ett strategiskt verktyg eftersom det kan påverka hela värdekedjan från produktion och transport till användning och återbruk. Att ställa klimatkrav i upphandlingar är komplext och kan inte tillskrivas en enskild verksamhet eller individ. Det kräver samordnade insatser och ett nära samarbete mellan flera funktioner och kompetenser inom kommunkoncernen samt en kontinuerlig dialog med leverantörer och andra aktörer. Klimatkraven behöver vara tydliga, relevanta och möjliga att följa upp både tekniskt och praktiskt. För att integrera cirkulära principer i inköpsprocesser kan normer och arbetssätt behöva förändras för att skapa en gemensam struktur och kultur.

Vidare genom att successivt skärpa klimatkrav kan kommunkoncernen möjliggöra innovation och minska klimatpåverkan över tid och bidra till ökad resurseffektivitet och stärkt konkurrenskraft för det lokala näringslivet. Kommunkoncernen kan fortsätta utveckla samarbeten med leverantörer och det lokala näringslivet för att främja cirkulär ekonomi och resurseffektivitet samt skapa möjligheter för att dela lokaler, varor och tjänster så som exempelvis inventariebanken, fritidsbanken, butikerna Samlat och Hållbarhetshuset.

Gällande hushållens konsumtion kan kommunkoncernen stödja dess omställning genom att skapa förutsättningar som gör det enkelt att göra rätt. Genom kommunikation, dialog och tillgång till lösningar skapas bättre förutsättningar för att nya vanor ska kunna etableras och bestå över tid. Vidare kan kommunkoncernen analysera konsumtionsmönster utifrån faktorer som ålder, inkomst, utbildningsnivå och bostadsområde för att möjliggöra prioriteringar av de grupper där potentialen för utsläppsminskning är störst. Omställning kräver förändring, och förändring kräver acceptans och medvetenhet.

⁴ År 2022 gjordes en klimatanalys av inköpen hos kommunens förvaltningar, en så kallad miljöspendanalys. I en sådan analys tilldelar man olika typer av inköp en klimatpåverkan för att förstå vilka inköp som har störst påverkan på klimatet och hur påverkan skiljer sig mellan olika inköpskategorier.

Helhetsperspektiv och långsiktighet i klimatarbete

För att Luleå kommunkoncern ska kunna nå sina klimatmål krävs samordnade och långsiktiga insatser inom flera områden. Genom att fokusera på omställningar inom transporter, arbetsmaskiner, bygg- och anläggning, energisystem, livsmedel och konsumtion kan klimatpåverkan minska på ett effektivt sätt. Det är avgörande att arbeta både med tekniska lösningar och med att skapa förutsättningar för förändrade beteenden, där kommunikation, kunskapsspridning och tydliga vägval spelar en central roll. Samverkan mellan olika aktörer, utveckling av styrande dokument och riktlinjer samt kontinuerlig uppföljning av nyckeltal är viktiga verktyg för att säkerställa att omställningen sker på ett strukturerat och hållbart sätt. Genom att integrera klimatperspektivet i planering, upphandling och daglig verksamhet kan kommunkoncernen bidra till ett mer klimatneutralt och resiliellt samhälle.

Bilaga 1. Styrande dokument

Flera av kommunkoncernens övriga styrdokument och riktlinjer ger både grundläggande förutsättningar och praktisk vägledning om vad som krävs för att klimatmålen ska kunna uppnås inom olika verksamhetsområden. För att klimatmålen ska kunna uppnås behöver samarbetet mellan verksamhetsområdena fortsätta utvecklas. Vilket bidrar till en effektiv och samordnad implementering av klimatåtgärder i hela kommunkoncernen.

Nedan presenteras en översikt över hur styrdokument och riktlinjer är kopplade till de prioriterade områdena i Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning. Vidare anges även kopplingen till regionala, nationella och internationella styrdokument.

	KOMMUNKONCERNENS STYRDOKUMENT	REGIONALA OCH NATIONELLA STYRDOKUMENT	INTERNATIONELLA STYRDOKUMENT
PLAN FÖR MINSKAD KLIMATPÅVERKAN OCH ÖKAD KLIMATANPASSNING I SIN HELHET	Program för vision Luleå 2040 (ÖP)	Norrbottnens klimat- och energistrategi 2020–2024 Regional Utvecklingsstrategi Norrbotten 2030 Sveriges miljömål, särskilt miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan Sveriges klimatlag och Sveriges klimatmål med etappmål till 2030	Agenda 2030 EU:s klimatlag EU:s gröna giv (European Green Deal)
	Miljöpolicy		
	Mål och budget		
TRANSPORT OCH MOBILITET	Program för vision Luleå 2040 (ÖP)	Trafikstrategi för Boden, Kalix, Luleå, Piteå och Älvsbyns kommuner (SARETS) Länstransportplan 2022–2033 Norrbottnens län Plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel i Norrbotten Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Flygbranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Fordonsindustrin – tunga fordon	EU-förordningen "Alternative Fuel Infrastructure Regulation" (AFIR)

		Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Fordonsindustrin – lätta fordon Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Petrolium och drivmedelsbranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: sjöfartsnäringen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Åkerinäringen Vägasstrategi (Fossilfritt Sverige)	
	Cykelplan		
	Riktlinjer för resor i tjänsten		
	Riktlinjer Fordon	Strategi för en hållbar batterivärdekedja (Fossilfritt Sverige)	EU-förordningen "Clean Vehicle Directive"
	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp		
	Kategoriplan för inköp av transporter		
ARBETSMASKINER	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp		
	Kategoriplan för bygg- och anläggning samt drift och underhåll	Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Petrolium och drivmedelsbranschen Vägasstrategi (Fossilfritt Sverige) Strategi för en hållbar batterivärdekedja (Fossilfritt Sverige)	
BYGG- OCH ANLÄGGNING	Program för vision Luleå 2040 (ÖP)	Plan- och bygglagen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Betongbranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Bygg-och anläggningssektorn Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Cementbranschen	
	VA-plan	Lagen om allmänna vattentjänster	

	Dagvattenplan	Lagen om allmänna vattentjänster	
	Grönplan		
	Bostadsförsörjningsprogram	Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar	Energieffektiviseringsdirektiv (EED) Direktivet för byggnaders energiprestanda
	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp		
	Kategoriplan för bygg- och anläggning samt drift och underhåll		
ENERGISYSTEM	Program för vision Luleå 2040 (ÖP)	Lagen om kommunal energiplanering Lagen om energikartläggning i stora företag Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Elbranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Gasbranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Stålindustrin Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Uppvärmingsbranschen Strategi för effektiv användning av energi och effekt (Fossilfritt Sverige)	Energieffektiviseringsdirektiv (EED) Direktivet för byggnaders energiprestanda Elmarknadsdirektivet
	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp (förvaltningar och nämnder)		
LIVSMEDEL & JORDBRUK	Kategoriplan för livsmedel	Nära Mat: Norrbottens livsmedelsstrategi 2022–2030 Handlingsplan 2022–2025 Nära Mat: Norrbottens livsmedelsstrategi En långsiktig livsmedelsstrategi för Sverige, Livsmedelsstrategin 2.0	

		Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Dagligvarubranschen Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Dagligvaruindustrin Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Lantbruksbranschen	
	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp		
	Policy måltider äldre		
	Nödvattenplan		
KONSUMTION & AVFALL	Kommunkoncernens policy för inköp	Lagen om Offentlig Upphandling (LOU) alt LUF eller LUK	
	Riktlinjer för hållbara inköp		
	Avfallsplan	Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program Förordningen om producentansvar för förpackningar Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Återvinningsindustrin	EU:s avfallsdirektiv
		Nationell strategi för omställningen till cirkulär ekonomi	EU:s paket för cirkulär ekonomi
	Kategoriplan för IT		
KLIMATANPASSNING G	Riktlinjer för klimatanpassning	Regional handlingsplan för anpassning till förändrat klimat Sveriges nationella strategi för klimatanpassning	
	Grön plan	Biostrategi (Fossilfritt Sverige)	
	Naturvårdsplan		Förordningen för markanvändningssektorn (LULUCF)

	Handlingsplan för värmebölja	
	Risk- och sårbarhetsanalys	
	Skogspolicy	Färdplan för fossilfri konkurrenskraft: Skogsnäringen

§ 155

Kvittering av utredningsuppdrag av tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040

Ärendenr 2024/854-3.1.0.1

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar om att ta fram en ny klimatplan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning.

Sammanfattning av ärendet

Ett utredningsuppdrag i Plan och budget 2023–2025 var ”tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040”. Denna uppdragsbeskrivning är en direkt följd av utredningsuppdraget.

År 2015 anslöt sig Luleå kommun till Borgmästaravtalet och en klimatplan togs fram och beslutades 2016. Sedan dess har klimatfrågan blivit ännu mer aktuell. Internationella och nationella klimatmål har sedan beslut om klimatplan togs uppdaterats och skärpts och fokus på klimatanpassning har tillkommit.

Luleå kommun har beslutet att integrera de globala målen i arbetet för Vision Luleå 2040. Under 2019 fastställdes nio övergripande mål till 2040 ett av dessa mål var ”Ingen påverkan på klimatet”. En plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning skulle vara en del av Luleå kommunens långsiktiga arbete för en hållbar utveckling och arbetet utifrån denna plan ska bidra till Vision Luleå 2040 och Program till Vision Luleå 2040 (översiktsplan 2021). Klimatplanen bör omfatta en uppdatering och ett förtydligande av kommunens klimatmål, utgå från kommunkoncernens rådighet vid identifiering av insatser och åtgärder, uppdatera och om behov finns föreslå nya indikatorer, tydliggör hur uppföljningen ska ske samt inkluderar klimatanpassning.

Planen föreslås syfta till att:

- identifiera insatser som bidrar till att kommunkoncernen är en klimatneutral organisation till år 2030
- identifiera insatser som bidrar till att Luleå som plats är klimatneutral år 2040
- identifiera insatser som bidrar till att de som bor och verkar i Luleå kan vara klimatneutrala till år 2045

- kommunkoncernen kontinuerligt anpassar sina verksamheter till ett framtida klimat
- identifiera insatser som bidrar till att minska risker och konsekvenser i ett framtida klimat för de som bor och verkar i Luleå.

Utvecklingen av planen ska ta hänsyn till och ge synpunkter till arbete med detaljplaner, markanvisningar, budget- och verksamhetsplanering. Planen kommer att visa vilka andra styrande dokument som kommer att behöva revideras men kommer inte att göra denna revidering.

Samhällsbyggnadsutskottet har 2024-05-20 § 50 föreslagit kommunstyrelsen besluta om att ta fram en ny klimatplan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning.

Sammanträdet

Ordföranden ställer samhällsbyggnadsutskottets förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ett utredningsuppdrag i Plan och budget 2023–2025 var ”tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040”. Denna uppdragsbeskrivning är en direkt följd av utredningsuppdraget. Sedan Luleå kommun anslöt sig till Borgmästaravtalet och beslutade om en klimatplan 2016 har klimatfrågan blivit ännu mer aktuell och internationella och nationella klimatmål har skäpts.

Luleå kommun har beslutet att integrera de globala målen i arbetet för Vision Luleå 2040. Under 2019 fastställdes nio övergripande mål till 2040 ett av dessa mål var **”Ingen påverkan på klimatet”**. Målet syftar till att nå klimatneutralitet genom effektivare användning av energi, ökad andel av förnybara bränslen och egen produktion av förnybar energi. Idag följer kommunen upp målet enbart för kommunen som plats vilket gör det svårt att avgöra kommunens rådighet över utvecklingen för målet. Ett flertal av de andra övergripande målen har också en påverkan på klimatet. Andra kopplingar till klimat finns t.ex. i Luleås övergripande mål **vardag** som innehåller ett hållbart vardagsliv med resor, avfall och boende, inom **grannskap** som handlar om mötesplatser, bostadsområden och kvarter, inom innovation i form av ny teknik och inom arbete i form av utbildning, kompetens och näringsliv. Även i Luleå kommuns översiktsplan finns många kopplingar till klimatet, t.ex. i hålla energin, bästa boendet i stadsbygd samt på landsbygd och smarta resor.

En plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning skulle vara en del av Luleå kommunens långsiktiga arbete för en hållbar utveckling och

arbetet utifrån denna plan ska bidra till Vision Luleå 2040 och Program till Vision Luleå 2040 (översiktsplan 2021). Klimatplanen bör omfatta en uppdatering och ett förtydligande av kommunens klimatmål, utgår från kommunkoncernens rådighet vid identifiering av insatser och åtgärder, uppdaterar och tar vid behov fram nya indikatorer, tydliggör hur uppföljningen ska ske samt inkluderar klimatanpassning.

Organisation för framtagande av plan

En arbetsgrupp med representanter från flertalet av kommunens förvaltningar och kommunala bolag kommer att bildas. En styrgrupp och referensgrupp kommer att utses samt projektledare. Interna samråd kommer att genomföras för att förankra planens syfte och innehåll i kommunens olika verksamheter.

Syfte och mål

Målet är att ta fram en plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning som bidrar till att Vision Luleå 2040 förverkligas och att Luleå år 2040 inte har någon påverkan på klimatet.

Planen syftar till att:

- insatser som bidrar till att kommunkoncernen är en klimatneutral organisation till år 2030
- identifiera insatser som bidrar till att Luleå som plats är klimatneutral år 2040
- identifiera insatser som bidrar till att de som bor och verkar i Luleå kan vara klimatneutrala till år 2045
- kommunkoncernen kontinuerligt anpassar sina verksamheter till ett framtida klimat
- identifiera insatser som bidrar till att minska risker och konsekvenser i ett framtida klimat för de som bor och verkar i Luleå

Avgränsningar

Planen kommer inte att resultera i konkreta, tidsatta aktiviteter, hantera budget eller detaljerat fördela ansvar för genomförande. Planen kommer att visa vilka andra styrande dokument som kommer att behöva revideras men kommer inte att göra denna revidering.

Samband och beroenden

Utvecklingen av planen ska ta hänsyn till och ge inspel till flera andra aktiverande styrande dokument som program till vision Luleå 2040 (översiktsplan 2021), avfallsplan, cykelplan, dagvattenplan, va-plan, grönplan, investeringsplan, inköbspolicy, resepolicy, miljöpolicy, plan för hantering av samhällsstörningar, krisberedskap och civilt försvar, riktlinjer för hållbara inköp, rikt-

linjer för klimatanpassning, riktlinje för markanvisning och riktlinje för resor i tjänsten.

Dialog:

Dialog har skett inom kommunstyrelseförvaltningen inom samhällsomställningskontoret samt det strategiska initiativet Klimatneutral och Naturpositiv.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens förslag gällande kvittering av utredningsuppdrag av tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040, KLF Hid: 2024.4213
- Samhällsbyggnadsutskottets beslut 2024-05-20 § 50, KLF Hid: 2024.4436

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, samhällsomställningskontoret

§ 7

Projektdirektiv för Borgmästaravtalet

Ärendenr 2015/545-40

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta två klimatmål för Luleå;
Koldioxidutsläppen minskar med 60% mellan 1995 och 2030 och med 100% till 2050, exklusive SSAB. Koldioxidutsläppen minskar till 1,4 ton per invånare till 2030, exklusive SSAB.
2. Förvaltningar och kommunala bolag får i uppdrag att bidra till måluppfyllelse.
3. Samhällsutvecklingskontoret får i uppdrag att samla in åtgärder för att nå målen från förvaltningar och kommunala bolag.
4. Samhällsutvecklingskontoret får i uppdrag att föra in målen i arbetet med programmen(översiktsplanen), följa utvecklingen och att rapportera till Covenant of Mayors.

Sammanfattning av ärendet

I januari 2015 skrev Luleå kommun på Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) och förbinder sig därmed att aktivt arbeta med att begränsa klimatpåverkan. Enligt avtalet ska Luleå kommun senast februari 2016 ha antagit ett uttalat mål att minska koldioxidutsläppen med minst 20 % under perioden 1990-2020. Åtgärder och uppföljning ska sedan kontinuerligt rapporteras till EU. Klimatmålen för Luleå överensstämmer med de nationella klimatmålen.

Två klimatmål för Luleå:

- Koldioxidutsläppen minskar med 60% mellan 1995 och 2030 och med 100% till 2050, exklusive SSAB.
- Koldioxidutsläppen minskar till 1,4 ton per invånare till 2030, exklusive SSAB.

Strategierna för klimatarbetet är redan beslutade och finns i programmen (översiktsplanen). Klimatmålen kommer att följas upp årligen och vart fjärde år samordnat med uppföljningen av programmen. Uppföljningen sker med hjälp av insamlad statistik från nationella och lokala källor. För Borgmästaravtalet är utsläpp från SSAB och flygtrafiken inte med i statistiken. Vid revideringen av programmen kommer klimatmålen att arbetas in i översiktsplanen.

Alla förvaltningar och de kommunala bolagen förväntas bidra till uppfyllelsen av klimatmålen. Samhällsutvecklingskontorets roll är att följa arbetet, sammanställa åtgärder och att rapportera till Borgmästaravtalet. Åtgärder från redan beslutade verksamhetsplaner, andra planer, strategier och policies sammanställs och bildar Luleås åtgärdsplan.

Klimatmålen har tagits fram på följande sätt. Först har utsläppen inventerats med stöd av stadsbyggnadsförvaltningen och Luleå Energi AB. Efter inventeringen har alla förvaltningar och de stora kommunala bolagen bjudits in till en Arena om klimatmål, i inbjudan bifogades ett faktaunderlag. På Arenan om klimatmål i november deltog bland annat representanter från kommunledningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen samt Lulebo AB, Luleå Hamn AB, Luleå Energi AB och Luleå Lokaltrafik. Efter Arenan skickades anteckningar med förslagen till klimatmål ut för synpunkter. Förslaget har sedan lämnats till politisk behandling.

Samhällsutvecklingskontoret har 2015-11-26 föreslagit kommunfullmäktige besluta att anta två klimatmål för Luleå; Koldioxidutsläppen minskar med 60% mellan 1995 och 2030 och med 100% till 2050, exklusive SSAB samt att koldioxidutsläppen minskar till 1,4 ton per invånare till 2030, exklusive SSAB. Samhällsutvecklingskontoret har även föreslagit att ge förvaltningar och kommunala bolag i uppdrag att bidra till måloppfyllelse, att ge samhällsutvecklingskontoret i uppdrag att samla in åtgärder för att nå målen från förvaltningar och kommunala bolag, att ge samhällsutvecklingskontoret i uppdrag att föra in målen i arbetet med programmen(översiktsplanen) samt att följa utvecklingen och att rapportera till Covenant of Mayors.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2015-12-14 § 362 beslutat bifalla samhällsutvecklingskontorets förslag.

Kommunstyrelsen har 2016-01-11 § 11 beslutat bifalla arbetsutskottets förslag.

Sammanträdet

Jan Nyberg (MP), Göran Öhman (S), Robert Lundqvist (RS), Nils-Olov Lindfors (C) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Bertil Bartholdson (V) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag med ändring av att koldioxidutsläppen ska minska med 100 procent till 2040 istället för till 2050.

Robert Lundqvist (RS) stödjer Bertil Bartholdsons ändring.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag avseende respektive beslutspunkt under proposition och finner att fullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag i sin helhet.

Beslutsunderlag

- Faktaunderlag Klimatmål för Luleå
- Samhällsutvecklingskontorets beslutsförslag 2015-11-26
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll § 362, 2015-12-14
- Kommunstyrelsens protokoll § 11, 2016-01-11

Beslutet skickas till

Samhällsutvecklingskontoret
Stadsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och byggnadsförvaltningen
Arbetsmarknadsförvaltningen
Luleå Energi AB
Lulebo AB
Luleå Hamn AB
Luleå Lokaltrafik AB

Till:

Luleå kommun

Yttrande över utkast – plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning

Sámiid Riikkasearvi (SSR), Lule-Boden Sameförening och Gällivare skogssameby lämnar följande yttrande avseende Luleå kommuns arbete med att ta fram en ny klimatplan för Luleå kommunkoncern.

Vi vill särskilt uppmuntra Luleå kommun att lyfta det samiska folket, och då särskilt de samer som är verksamma inom Luleå kommun, som en grupp som särskilt bör inkluderas i kommunens arbete. Samisk kunskap kan ge kommunen förbättrade möjligheter att minska sin klimatpåverkan och öka sin klimatanpassning. Samiska folket, och då särskilt de aktiva inom renskötseln, är utöver en tillgång en utsatt grupp vars traditionella näringar särskilt påverkas av klimatförändringar och för vilka kommunens plan särskilt bör riktas till.

Klimatplanen utgår från Parisavtalet (se sid 6 i *Utkast Plan för minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning*, hädanefter *Utkastet*). I Parisavtalets förord, utifrån vilket medlemsländerna ska tolka avtalet i sin helhet, betonas att urfolk ska respekteras när klimatåtgärder genomförs. *"Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, **Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity.**"* Detta gäller åtgärder som genomförs nationellt såväl som regionalt och lokalt. Gällande just anpassningar efter Parisavtalet nämns även där urfolk, se sid. 9 *"Parties acknowledge that **adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.**"*

Internationellt, i praktiken bland många av världens länder, inom vetenskapen såväl som inom FN-systemet, värderas urfolks kunskap högt i kampen mot klimatförändringar. Urfolk lever ett liv som har låg påverkan på klimatet, är experter på klimatanpassning och experter på just den miljö de är

verksam i. **Vi uppmanar Luleå kommun att inkludera samisk traditionell kunskap i utvecklingen av sina lokala klimatanpassningsåtgärder.**

Den samiska världssynen har ett holistiskt och långsiktigt tänk. Planer inkluderar många generationer framåt och går i linje med de mål som Luleå kommun uttrycker i *Utkastets* sida 5 "Människor och företag ska kunna nå sin fulla potential i en långsiktigt hållbar tillväxt så att även kommande generationer kan uppleva god livskvalitet."

Det finns många källor som förklarar de positiva effekter som inkludering av urfolk i klimatanpassningsåtgärder kan innebära. Se artiklar listade nedan som på ett bra sätt sammanfattar kunskapsläget avseende urfolks kunskap och hur denna kan inkluderas

<https://unfccc.int/news/how-indigenous-peoples-enrich-climate-action>: "The significance and potential of indigenous practices have also been strongly recognized by the scientific community as key approaches to developing and implementing countries' national climate action plans and National Adaptation Plans (NAPs) under the Paris Agreement. "Indigenous Peoples have been faced with adaptation challenges for centuries and have developed strategies for resilience in changing environments that can enrich and strengthen current and future adaptation efforts.""

<https://unfccc.int/news/indigenous-worldviews-strengthening-climate-resilience> "Across the world, Indigenous Peoples are responding to climate impacts with ingenuity and foresight. Grounded in lived experience and sustained through generations, Indigenous ways of living are diverse, adaptive, relational and deeply ecological, connected to land and culture. These are dynamic frameworks for resilience.

As ambition under the Paris Agreement accelerates – in particular through the Global Goal on Adaptation – Indigenous Peoples are increasingly recognized not just as participants in climate policymaking, but as pathfinders. Their distinct and diverse worldviews offer valuable insights into what it truly means to be adapted: living in harmony with ecosystems, upholding intergenerational responsibility, and restoring balance."

Förutom att samer är experter på hållbarhet, hållbara näringar och kunskap om miljön i Luleå kommun, så är det en grupp som särskilt påverkas negativt av klimatförändringarna. Urfolk i Arktis är några av de som främst känner av och påverkas av förändringarna. De åtgärder som genomförs för att motverka klimatförändringar görs ofta på urfolks marker, vilket riskerar att leda till en "dubbel bestraffning" om de inte genomförs på rätt sätt. För att måla upp problemet kan detta exempel ges: renens betesmarker, och därmed samiska folkets möjligheter att bedriva sin kultur, traditionella näring renskötsel, minskar med intrång från exploaterande aktiviteter som skapar stora utsläpp. Renskötseln får ytterligare anpassa sig till klimatförändringar till följd av dessa exploaterande aktiviteter. När sedan åtgärder görs för att motverka klimatförändringar, som till exempel etablering av vindkraftsparker, så görs även detta på bekostnad av renens betesmark, och därmed samiska folkets kultur. Precis som det står skrivet i *Utkastets* sida 16; "Klimatet har olika påverkan på människor utifrån var de bor och hur de lever sina liv. Klimatanpassningsarbetet kan med fördel ses som ett verktyg för att bidra till ett mer rättvist samhälle." **Vi uppmanar Luleå kommun att nämna samer som en grupp som särskilt utsätts för klimatförändringar. Vidare hoppas vi att Luleå kommun undviker att genomföra åtgärder som försämrar samiska folkets möjligheter att leva ut sin kultur, bland annat genom renskötseln.**

På *Utkastets* sida 17 står det: "Åtgärder bör väljas som kostnadseffektivt ger god effekt i klimatomställningen. Vissa av åtgärderna kommer att leda till lägre kostnader och kan väl motiveras affärsmässigt medan andra åtgärder kommer att resultera i högre kostnader. Kostnadsutvecklingen

kommer sannolikt att förändras över tid, i takt med utveckling av nya metoder och åtgärder. Utifrån nuvarande kostnadsläge och bedömningar kommer det att krävas ett prioriteringsarbete för att kunna uppnå målen i klimatplanen.” Vi efterfrågar ett förtydligande av nödvändigheten av att klimatanpassa och minska klimatpåverkan och därmed förståelse och acceptans för att detta kommer kosta pengar och resurser.

På Utkastets sida 17 står det även ”För att nå klimatmålen i denna plan måste åtgärder planeras och implementeras. Arbetet med att utforma åtgärder utifrån målen i planen är koncernövergripande och kräver stöd från flera olika funktioner. För de åtgärder som faller utanför kommunkoncernens rådighet ansvarar kommunens förvaltningar och kommunala bolag för att stödja och samverka med företag, samhällsaktörer och invånare för att möjliggöra åtgärderna.” Vi uppmuntrar Luleå kommunkoncern att tydliggöra med sina förväntningar om vilka grupper som ska inkluderas, och hur de ska inkluderas, i planer och implementering till sina förvaltningar och kommunalt ägda bolag.

Förslag till beslut gällande policy för styrning

Ärendenr 2024/1983-1.3.1.4

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa policy för styrning.

Sammanfattning av ärendet

I en komplex och omfattande organisation som Luleå kommunkoncern är styrning en avgörande funktion för att hålla ihop helheten.

Policyn har återremitterats och omfattar i denna version avsnitt som tydliggör benämning av dokument, vad som beskrivs var, vem som får besluta och vem som styrs.

Policyn syftar till att klargöra styrning mot Vision Luleå 2040 och bidra till en struktur för styrande dokument och uppdrag.

Förändringar jämfört med nuvarande styrning

- Tydligare styrning genom anpassningar i framåtsyftande styrdokument:
 - Vid varje mandatperiods början bedöms aktualitet av framåtsyftande styrdokument på mellanlång sikt (planer och program).
 - Den styrande majoriteten fastställer politisk inriktning som stödjer den långsiktiga styrningen och visar vad som ska prioriteras under en mandatperiod.
 - Årligen beslutas om *Mål och budget 20xx med plan 20xx-xx*. I dokumentet definieras vilka nämnder eller bolagsstyrelser som förväntas omhänderta mål utifrån styrdokument på mellanlång sikt. Det framgår även vad som förväntas utifrån den politiska inriktningen för mandatperioden som nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till utifrån sitt grunduppdrag. Samordning sker med aktualisering eller eventuellt upprättande av ägardirektiv.
- Tydliggör vilka styrande dokument kommunkoncernen använder för att beskriva förhållningssätt, ansvar och reglering.
- Tydliggör vilken funktion som fattar beslut om respektive styrande dokument och vilka som omfattas av styrningen. Rätten att fastställa styrande dokument kan dock förändras genom beslut av reglemente, bolagsordning delegationsordning eller instruktion.

- Årlig verksamhetsplanering ska genomföras på alla nivåer inom kommunkoncernen. Omfattning och form på planen avgörs utifrån vad som är relevant för berörd verksamhet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och syfte

Ett behov av att skapa en gemensam bild och beskrivning av hur styrningen hänger ihop har funnits under en tid. En del i detta är att klargöra förhållningssätt för styrning i Luleå kommunkoncern. De syftar till att bidra till struktur för styrande dokument och uppdrag.

Nuläge

En kartläggning visar att nuvarande styrning har utmaningar gällande tydligheten i kommunkoncernens målstyrning och kopplingen till Vision Luleå 2040. Detta har lett till många styrsignaler som upplevs svårnavigerade inom organisationen. Utmaningar finns också kopplat till grunduppdraget och relationen till förbättring och förnyelse, samt otydlighet när det gäller ansvar och handlingsutrymme dels i förhållande till politiskt beslutsfattande dels inom förvaltningsorganisationen och de kommunala bolagen.

Lösning och koncept

Beslut om *Policy för styrning* förväntas skapa värde för olika målgrupper på följande sätt:

- **Politiker i kommunen:** Tydlighet avseende nomenklatur för styrande dokument. En tydlighet som beskriver vad som finns var, vem som får besluta och vem som styrs. Policyns innehåll medför ett ökat handlingsutrymme i form av styrning på mellanlång sikt och tydligare koppling till årligen beslutade mål samt förtydligande av styruppdrag.
- **Ledningsgrupper, chefer och tjänstepersoner:** minskat antal styrsignaler, ökad tydlighet och handlingsutrymme kopplat till verksamhetsplanering och grunduppdraget.
- **De som bor, verkar och vistas i Luleå:** verksamheternas resultat utifrån ökad enhetlighet och effektivitet.

Ärendet är återremitterat från kommunstyrelsen 2025-04-07 med motiveringen att kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag på en styrmodell som är harmoniserad med övrig dokumentation i Luleå kommun samt den politiska majoritetens ändringsförslag i form av strukna kapitel i dokumentet.

De strukna kapitlen finns i tidigare beslutade styrande dokument;

1. Principer för styrning, är beslutade av kommunledningsgruppen i form av ledningsprinciper där kompletterande underlag är under framtagande.

2. Kommunala uppdraget, framgår av lagar och förtydligas i reglementen och bolagsordningar. Grundläggande krav finns till exempel i grundlagarna, kommunallagen, aktiebolagslagen, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och diskrimineringslagen. Kommunens grunduppdrag beskrivs dessutom i speciallagar inom olika områden.
3. Vision och den hållbara utvecklingen, finns beskriven i fullmäktigebeslut *Vision Luleå 2040 & Riktningarna*. KF §2021/188.
4. Systematiskt lärande, inryms i beskrivningen av ledningsprinciper som fastställts av kommunledningsgruppen enligt punkt 1.

Dialog

Förslaget till *Policy för styrning* har utvecklats i samverkan mellan politiker och tjänstepersoner inom olika verksamheter. En projektgrupp av tjänstepersoner har arbetat tillsammans för att ta fram förslag. Dialoger har genomförts vid dels framsynsdag, där politiker och tjänstepersoner möts dels med kommunstyrelsen och på ordinarie avstämningsmöten, såsom majoritetsavstämmning, gruppledarträffar och ordförandeträff. Dialog har också förts vid olika forum inom förvaltningsorganisation och bolag, såsom arenor och andra nätverk. Styrgruppen i projektet utgjordes av kommunledningsgruppen.

Beslutsunderlag

- Förslag - Policy för styrning

Jan-Olov Andefors
Verksamhetscontroller

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder, kommunala bolagsstyrelser, förvaltningar och bolag

Policy för styrning

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Policy för styrning	Förhållningssätt	☒ Hemsida	☒ Intranät
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
KLF 2024/1983	Kommunfullmäktige	2025-12-15	Minst 4 år
Dokumentägare	Gäller för		
Biträdande kommundirektör, Kommunstyrelseförvaltningen	Nämnder och kommunala bolagsstyrelser		

Syfte
Policyn tydliggör styrning i form av struktur för styrande dokument och uppdrag.
Uppföljning
Minst en gång per mandatperiod.
Underlag

Ersätter	
Riktlinjer styrdokument	
Ärendenummer	Beslutsdatum
KLF 2017/1624	2018-04-09

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Avgränsning.....	1
2	Styrning i form av dokument	1
2.1	Framåtsyftande.....	2
2.2	Förhållningssätt	4
2.3	Ansvar.....	5
2.4	Reglerande.....	6
3	Styrning i form av uppdrag.....	6
4	Avslutning.....	7
4.1	Genomförande	7
4.2	Uppföljning	7

1 Inledning

I en komplex och omfattande organisation är styrning en avgörande funktion för att hålla ihop helheten. Med många verksamheter, professioner, lagkrav och politisk viljeinriktning behövs ett gemensamt ramverk som stödjer framsyftande riktning, förhållningssätt och ansvar i genomförandet av vårt samhällsuppdrag. Policyn syftar till att klargöra förhållningssätt för styrning av Luleå kommunkoncern mot Vision Luleå 2040 och bidra till struktur avseende styrande dokument och uppdrag.

1.1 Avgränsning

Med styrning avses i denna policy en tydlighet avseende benämning av dokument, vad som beskrivs var, vem som får besluta och vem som styrs.

2 Styrning i form av dokument

Styrdokument är viktiga verktyg för att säkerställa att Luleå kommunkoncern styrs på ett effektivt och enhetligt sätt. Dokumenten hjälper till att genomföra den politiska viljan och att leda verksamheten i rätt riktning. Det finns styrdokument som kommunkoncernen själv tar fram och sådana som är lagstadgade eller har specifika krav på nationell nivå.

När nya styrdokument tas fram eller befintliga uppdateras, görs en bedömning av behovet där utgångspunkten är att de ska vara så få som möjligt – men tillräckligt många för att säkerställa en effektiv styrning. Bedömningen ska även säkerställa att styrdokumenterna är användarvänliga och tillgängliga för alla användare samt beskriver hur innehållet ska följas upp. De styrande dokumenten kan kompletteras med stödjande underlag.

Vem som beslutar ett styrande dokument beror på innehållet och vilka som omfattas av styrningen. Beslut på politisk nivå ska publiceras externt och generellt vara övergripande och ge handlingsutrymme för genomförandet. De kan också vara av principiell karaktär eller innefatta politiska värderingar. Rätten att fastställa styrande dokument kan förändras genom beslut av reglemente, bolagsordning, delegationsordning eller instruktion.

	Internt riktade												Externt riktade			
Kategori	Framåtsyftande						Förhållningssätt			Ansvar			Reglerande			
Beslutsnivå	Vision	Målbild	Översiktsplan/ Program	Plan/Strategi	Mål & budget med plan/Ägare	Verksamhetsplan/ Internkontrollplan	Policy	Riktlinje	Rutin	Reglemente	Bolagsordning	Delegationsordning	Instruktion	Lokala föreskrifter	Taxor och avgifter	Kriterier
Kommunfullmäktige	•		•	•	•		•			•	•			•	•	•
Kommunstyrelse¹								•					•			
Nämnd/bolagsstyrelse		•		•		•	•	•				•	•	•	•	•
Kommundirektör													•			
Direktör/chef inom dess ansvar						•²			•							

2.1 Framåtsyftande

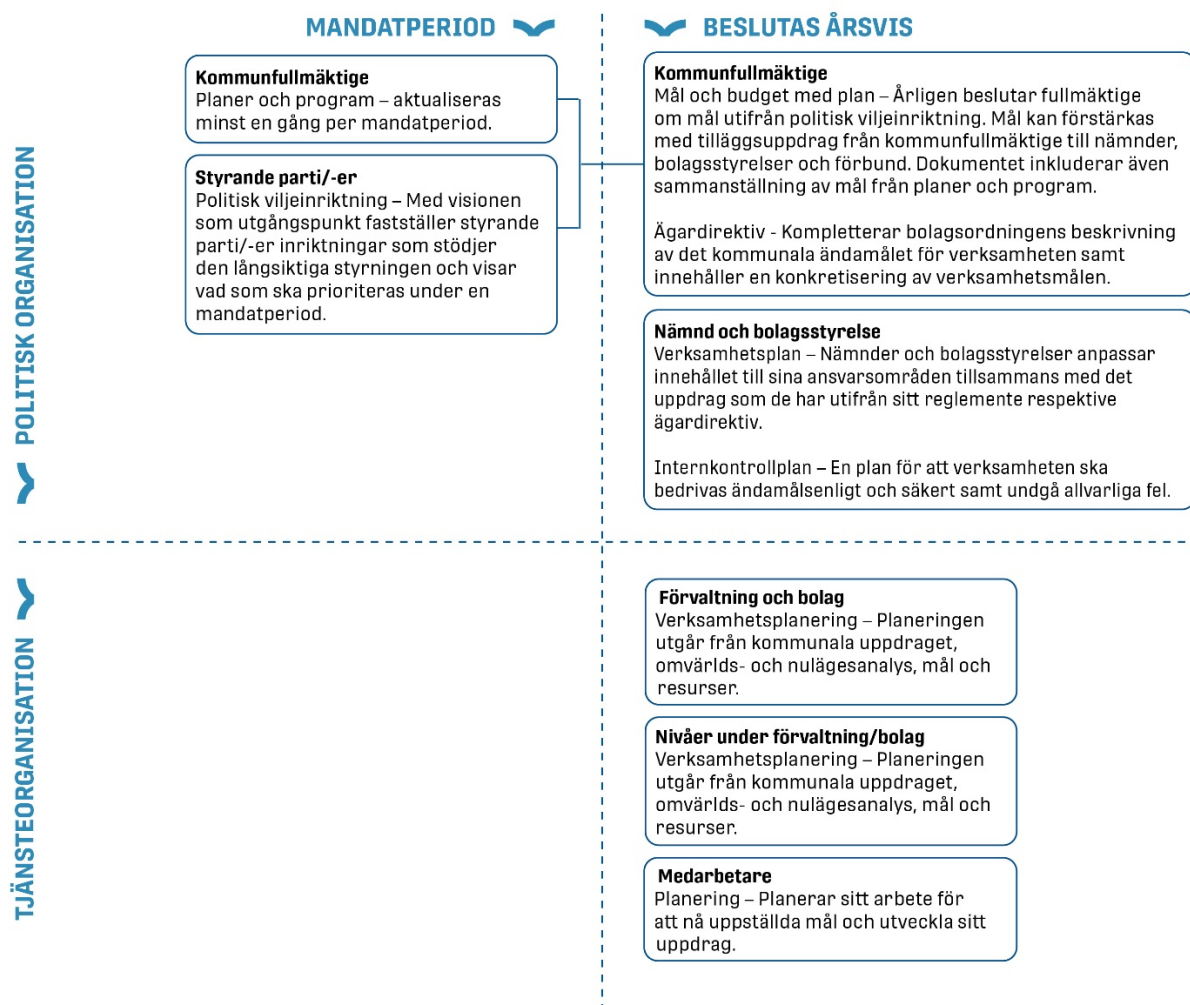
Framåtsyftande styrdokument är aktiverande och syftar till att skapa förändring och utveckling inom kommunen och kommunkoncernens verksamheter. De visar riktningen och prioriteringarna för vad som ska åstadkommas.

Vision Luleå 2040 och det kommunala uppdraget utgör utgångspunkt för målstyrningen. Luleå kommunkoncern har en *Vision* och beslutas av kommunfullmäktige. Nämnd eller bolagsstyrelse kan besluta om vision för sin verksamhet i form av *Målbild*. *Översiktsplan/program* beskriver de avsikter kommunen har för utvecklingsarbetet på 4–6 mandatperioders sikt och säkerställer att vi har en långsiktig handlingsberedskap och planering. *Planer/strategier* visar ett 2–3 mandatperioders perspektiv för ambitioner inom olika ämnen eller områden. Kommunfullmäktige är beslutsinstans om planen berör flera nämnder eller bolagsstyrelser. Är planen inom en nämnds eller bolagsstyrelses ansvar beslutar respektive nämnd/bolagsstyrelse.

Vid varje mandatperiods början bedöms aktualitet av framåtsyftande styrdokument på mellanlång sikt (program och planer/strategier). Det/de styrande partiet/-erna fastställer *politisk inriktning* som stödjer den långsiktiga styrningen och visar vad som ska prioriteras under en mandatperiod.

¹ Avser kommunstyrelsens helhetsansvar. Kommunstyrelsen är även nämnd.

² Direktör eller chef säkerställer att verksamhetsplanering sker inom ansvarsområde.

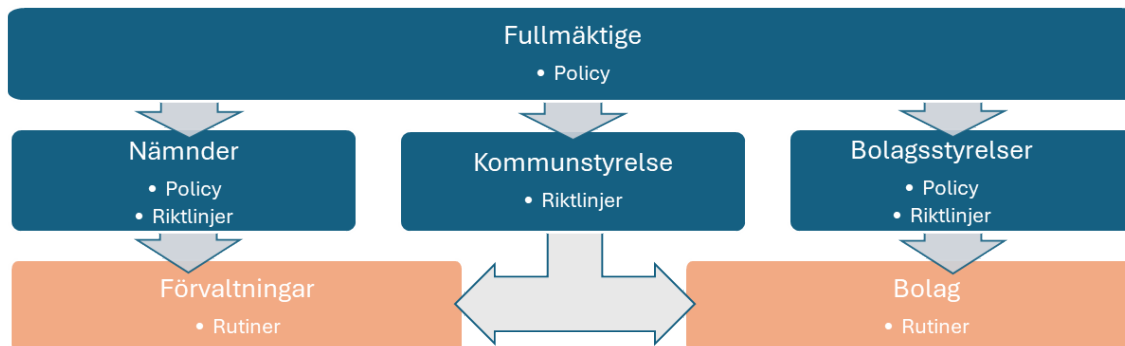

Årligen beslutas om *Mål och budget 20xx med plan 20xx-xx*. För att begränsa och förtydliga styrsignaler till verksamheten definieras vilka nämnder eller bolagsstyrelser som förväntas omhänderta mål utifrån styrdokument på mellanlång sikt. Det framgår även vad som förväntas utifrån den politiska inriktningen för mandatperioden som nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till utifrån sitt grunduppdrag. Samordning sker med aktualisering eller eventuellt upprättande av *ägardirektiv*.

Nämnder och bolagsstyrelser anpassar innehållet till sina ansvarsområden tillsammans med det uppdrag som de har utifrån sitt reglemente respektive ägardirektiv. En *verksamhetsplan* kan vara ettårig eller gälla för flera år, beroende på verksamhetens behov. Verksamhetsplan beslutas av nämnd och bolagsstyrelse. Parallellt beslutas en *internkontrollplan* för att följa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, säkert och undviker allvarliga fel. Årlig verksamhetsplanering ska genomföras på alla nivåer inom kommunkoncernen. Planeringen utgår från kommunala uppdraget, omvärlds- och nulägesanalys, mål och resurser.

2.2 Förhållningssätt

Luleå kommunkoncern behöver också normerande styrning, det vill säga hur alla ska agera i hela eller delar av kommunkoncernen.

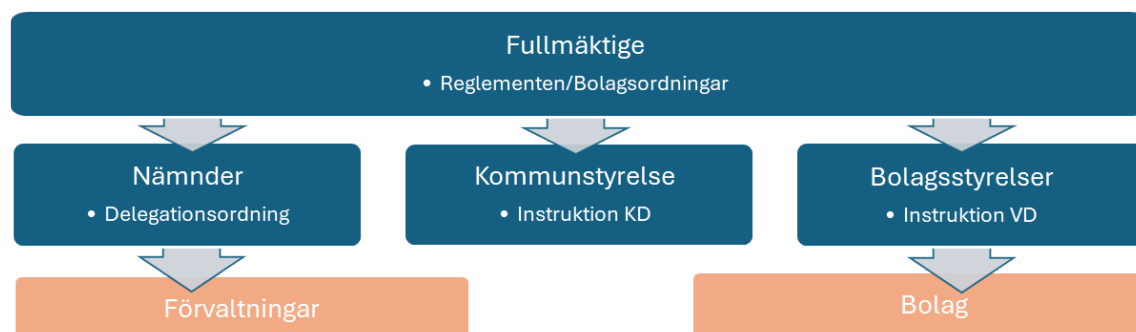
Policy hjälper genom att klargöra kommunens värdebaserade förhållningssätt till något. Policyn ska vara kortfattad och ge tydliga principer att förhålla sig till. Policyer fastställs primärt av kommunfullmäktige och riktar sig då till nämnder och bolagsstyrelser. Nämnds- eller bolagsspecifik policy antas av nämnd och bolagsstyrelse och avser dess verksamhet.

Riktlinjer ger stöd för ett visst agerande och ger ramarna som kan vara både ett golv och ett tak. De finns till för att förvaltningar och bolag ska kunna göra bedömningar och hanteringar så att handläggning blir likvärdig och korrekt. Koncern- eller kommunövergripande riktlinjer fastställs av kommunstyrelsen avseende de områden som kommunstyrelsen styr, leder och samordnar. Nämnds- eller bolagsspecifika riktlinjer antas av nämnd och bolagsstyrelse och avser dess verksamhet.

En *rutin* är en fastlagd procedur som ska utföras i en viss typ av situation. Rutiner sätter absoluta gränser för tjänstepersoners handlande och tydliggör hur en åtgärd ska genomföras eller vad som inte får göras. Syftet med rutiner är ibland att hantera krav i lagstiftning på ett specifikt utförande. Rutiner beslutas av ansvarig chef för dess ansvar.

2.3 Ansvar

Att styra och utveckla Luleå kommunkoncern är ett gemensamt ansvar för politiker och tjänstepersoner.

Ansvarsfördelningen inom kommunkoncernen är till stor del styrd av kommunallagen och aktiebolagslagen och regleras lokalt i styrande dokument så som reglementen, bolagsordningar, delegationsordningar och instruktioner.

Kommunfullmäktige är det högsta politiska organet och ansvarar primärt för ram- och riktningorienterad styrning. Kommunfullmäktige fördelar ansvar genom beslut om dels *reglementen* som gäller för nämnder dels *bolagsordningar* som gäller för kommunala bolag.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna det gemensamma och kommunövergripande politiska arbetet och bereda frågor till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnders, gemensamma nämnders, kommunala bolags, kommunala stiftelsers och föreningars verksamhet samt avtalssamverkan. I Luleå kommunkoncern har kommunstyrelsen, som en del av sin uppsiktsplikt, möjlighet att tilldela nämnder och bolagsstyrelser obligatoriska riskområden. Kommunstyrelse fattar beslut om *instruktion* för kommundirektören i syfte att tydliggöra ansvar och uppgifter.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för verksamheten inom sina respektive områden. Nämnderna ska se till att verksamheten, såväl i egen regi som externa utövare, följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt upp. De måste säkerställa att verksamheten följer lagar och regler samt har ansvar för att det finns tillräcklig intern kontroll för att uppnå verksamhetens mål, säkerställa tillförlitlig rapportering och efterlevnad av lagar. Nämnd fattar beslut om *delegationsordning*, vilket innebär överlåtande av beslutsfunktion och beskriver vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts. Bolagsstyrelse kan fatta beslut om delegation av enskilda beslut. Bolagsstyrelse fattar dessutom beslut om *instruktion* för verkställande direktör i syfte att tydliggöra ansvar och uppgifter.

Kommundirektören är Luleå kommunkoncerns ledande tjänsteperson och chef över förvaltnings- och sektorsdirektörer. Kommundirektören ansvarar för att leda och samordna kommunens angelägenheter. Kommunens ledningsgrupp, som leds av kommundirektör och samlar övriga direktörer, är ett viktigt forum för att säkerställa helhetssyn och delaktighet från kommunkoncernen. Kommundirektören fattar beslut om *instruktion* för direkt underställda direktörer i syfte att tydliggöra ansvar och förväntningar på styrning, ledning, organisering och insyn.

Chefer och medarbetare har en skyldighet att känna till och följa policys, riktlinjer, rutiner och övriga regler samt ansvar för att dessa efterlevs i verksamheten.

2.4 Reglerande

Reglerande styrdokument kan beslutas på olika politiska nivåer, vilket gör att bedömning behöver ske för respektive dokument.

Luleå kommunkoncern kan upprätta lokala föreskrifter, taxor/avgifter och kriterier som riktar sig till de som lever, verkar och vistas i Luleå. Reglerande styrdokument publiceras på lulea.se och ska formuleras tydligt för att minimera tolkningsutrymme.

Lokala föreskrifter är regler som en kommun kan besluta om för att komplettera nationella lagar och förordningar. Lokala föreskrifter visar hur invånare, besökare, företag och organisationer förväntas bete sig i vardagen, agera på kommunal mark eller göra för att få del av kommunens service. Kommunfullmäktige beslutar om det är av principiell karaktär eller innefattar politiska värderingar. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente eller bolagsordning.

Taxor och avgifter visar vad invånare, besökare, företag och organisationer ska betala för att få del av kommunal service eller för att få använda eller köpa kommunal mark. Det är kommunfullmäktige som fastställer grunderna för avgiftssättningen samt avgiftstaxor som är av principiell karaktär eller kommunalekonomisk betydelse. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente, bolagsordning eller lagstiftning.

Kriterier för kommunens frivilliga bidrag till juridiska personer, till exempel vid olika typer av stipendier eller sponsring. De fastställs politiskt. Kommunfullmäktige beslutar om det är av principiell karaktär eller av kommunalekonomisk betydelse. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente eller bolagsordning.

3 Styrning i form av uppdrag

Kommunallagen beskriver nämnds möjlighet att besluta om uppdrag. Kommunstyrelsens ordförande eller nämndsordförande kan ge skriftligt utredningsuppdrag till kommundirektör respektive förvaltningsdirektör, vilket informeras i nämnd. Genomförd utredning bildar beslutsförslag till nämnd.

4 Avslutning

4.1 *Genomförande*

Policyn omfattar hela Luleå kommunkoncern och används dels i framtagande av nya styrande dokument dels aktualisering av befintliga. Inom nämnder framgår även möjlighet till styrning i form av uppdrag. Genomförandet av policyn stöds av vägledningar.

4.2 *Uppföljning*

Uppföljning sker, i enlighet med denna policy, minst en gång per mandatperiod. Aktualisering och eventuell revidering beslutas av fullmäktige.

Policy för styrning ~~Styrmodell för~~ ~~Luleå kommunkoncern~~

Policy

Dokumentinformation

Dokumentnamn	Kategori	Publicerad	
Styrmodell för Luleå kommunkoncern	Förhållningssätt	☒ Hemsida	☒ Intranät
Ärendenummer	Beslutad av	Beslutsdatum	Giltighetstid
KLF 2024/1983	Kommunfullmäktige	2025-03-24	Minst 4 år
Dokumentägare	Gäller för		

Biträdande kommundirektör, Kommunstyrelseförvaltningen	Nämnder och kommunala bolagsstyrelser
---	---------------------------------------

Ersätter

Syfte
Policyn tydliggör ramar och principer för styrning av Luleå kommunkoncern.
Uppföljning
Sker årligen som en del i planeringsprocessen.
Underlag

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Avgränsning.....	1
1.2	Principer för styrning	1
2	Kommunala uppdraget som samhällsbyggare, demokratiaktör och serviceleverantör	2
3	Vision	2
3.1	Hållbar utveckling.....	3
3.2	God ekonomisk hushållning	3
3.3	Service till dem vi finns till för	4
4	Styrning i form av dokument	4
4.1	Framåtsyftande.....	6
4.2	Förhållningssätt	7
4.3	Ansvar.....	8
4.4	Reglerande.....	9
5	Styrning i form av uppdrag.....	10
6	Systematiskt lärande	10
6.1	Planering, genomförande, uppföljning och förbättring	10
7	Avslutning.....	11
7.1	Genomförande	11
7.2	Uppföljning	11

1 Inledning

I en komplex och omfattande organisation är styrning en avgörande funktion för att hålla ihop helheten. Med många verksamheter, professioner, lagkrav och politisk viljeinriktning behövs ett gemensamt ramverk som stödjer framåtsyftande riktning, förhållningssätt och ansvar i genomförandet av vårt samhällsuppdrag. Policyn syftar till att klargöra principer förhållningssätt för styrning av Luleå kommunkoncern mot Vision Luleå 2040 och bidra till struktur avseende styrande dokument och uppdrag.

~~Policyn tydliggör ramar och principer för styrning av Luleå kommunkoncern. Utgångspunkten är att hela kommunkoncernen ska sträva i riktning mot en gemensam vision, idag såväl som imorgon.~~

1.1 Avgränsning

Med styrning avses i denna policy en tydlighet avseende benämning av dokument, vad som beskrivs var, vem som får besluta och vem som styrs.

1.2—Principer för styrning

Hållbarhet och helhetssyn

~~Ett attraktivt och växande Luleå är byggt på en hållbar grund—ekologiskt, ekonomiskt och socialt. För att planera för framtiden och hållbar utveckling måste alla tre aspekter av hållbarhet beaktas och integreras i varje strategiskt beslut.~~

~~Samarbete över organisatoriska gränser ger kommunkoncernen unika perspektiv och kunskaper. Även olika styrsignaler, oavsett form, integreras i ordinarie verksamheter. Detta skapar en helhetssyn som stärker utveckling och leder till värden för de kommunkoncernen finns till för, det vill säga de som bor, verkar och vistas i Luleå.~~

Delaktighet

~~Genom dialog och samskapande med de som bor, verkar och vistas i Luleå säkerställer kommunkoncernen att beslut och initiativ speglar behov och önskemål hos dem vi finns till för.~~

~~Ett kontinuerligt samspel på alla nivåer inom kommunkoncernen skapar en lärande och öppen organisation. Genom dialog och gemensamma ansträngningar skapas engagemang och ägarskap, vilket leder till att de bästa idéerna kan utvecklas och implementeras.~~

Förnyelse och förbättring

~~Genom en systematisk process för planering, genomförande, uppföljning och förbättring byggs en kultur av lärande. För att möta stora~~

samhällsutmaningar uppmuntras nya och kreativa sätt att leverera kommunal välfärd och service, vilket innebär att i dialog våga tänka nytt för att möta nuvarande och framtida behov. Samtidigt sker ett kontinuerligt arbete med att förbättra tjänster och processer.

Handlingsutrymme

Medarbetare och verksamheter fattar beslut inom sitt ansvarsområde, vilket gör att organisationen kan vara flexibel, effektiv och snabbt anpassa sig till förändringar. Stor del av värdet skapas i möten mellan organisatoriska nivåer, mellan förtroendevalda och medarbetare samt mellan medarbetare och de de vi finns till för.

2—Kommunala uppdraget som samhällsbyggare, demokratiaktör och serviceleverantör

Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa grunduppdrag till nämnd och bolagsstyrelse. Grunduppdraget förtydligar det kommunala ändamålet med nämndernas och bolagens verksamheter, såväl lagstadgade som frivilliga. Kommunkoncernen levererar service, driver samhällsbygget och säkrar den lokala demokratin.

Kommunkoncernen är skyldig att ha vissa verksamheter enligt lag. Grundläggande krav finns till exempel i grundlagarna, kommunallagen, aktiebolagslagen, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och diskrimineringslagen. Kommunens grunduppdrag beskrivs dessutom i speciallagar inom olika områden.

3—Vision

Styrningen av Luleå kommunkoncern utgår från en vision, en ledstjärna för vart kommunkoncernen är på väg och varför. Vision Luleå 2040 togs fram i en bred förankring i samhället och bygger på konsensus—ett lokalt samhällskontrakt fram till 2040. Visionen handlar om att skapa ett attraktivt, växande och hållbart Luleå med Sveriges bästa service.

"Vi lever ett rikt liv i en viljestark och växande region. Vid Bottenvikens kust finns plats för både och; närhet och utrymme, stad och land, bredd och spets, vita vidder och ljusa sommarnätter, naturens tysta värden och kulturens puls. Med ett naturligt nytänkande och ett friskt flöde av intryck, kunskap och utbyten skapar vi en hållbar förnyelse. Det gör oss till en av de viktigaste svenska kustregionerna och en förebild nationellt och internationellt."

3.1—Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en central utgångspunkt för styrning i linje med vision 2040. Det innebär att hållbarhet är ett perspektiv som ska genomsyra alla strategiska beslut och långsiktiga prioriteringar. Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbarhet bygger på tre aspekter som samspelar och stödjer varandra:

- **Social hållbarhet** är målet om ett gott liv för alla. Det handlar om människors livsvillkor som hälsa, trygghet, utbildning, rättvisa, delaktighet och inflytande. Det innebär att verka för lika rättigheter för både individer och grupper samt utjämna skillnader i samhället.
- **Ekonomisk hållbarhet** är medlet för att nå social hållbarhet. Det handlar om en ekonomi som ger förutsättningar för naturen och samhällets utveckling utan att skjuta kostnader till framtiden. Det innebär att verka för investeringar och innovationer som går i en hållbar riktning.
- **Ekologisk hållbarhet** ger ramen för utveckling inom social och ekonomisk hållbarhet. Det handlar om jordens ekosystem som ger förutsättningar för allt liv med naturresurser och biologisk mångfald. Det innebär att verka för skydd, kompensation, restaurering och ansvarsfullt nyttjande.

3.2—God ekonomisk hushållning

En annan utgångspunkt för styrning i linje med visionen är att Luleå kommunkoncern dagligen ska skapa största möjliga nytta för tillgängliga medel utifrån politiska prioriteringar med målsättningen att skapa ett attraktivt, växande och hållbart Luleå med Sveriges bästa service. Luleå

~~kommunkoncernen ska ha goda förutsättningar att långsiktigt klara ekonomin och den kommunala verksamheten.~~

~~I Luleå kommunkoncern betyder god ekonomisk hushållning¹ att kommunkoncernen;~~

- ~~• inte över tid bedriver en verksamhet där kostnaderna är högre än intäkterna,~~
- ~~• har ett långsiktigt och hållbart perspektiv och på så sätt se till att kommande generationer inte hamnar i en sämre sits än nuvarande generation,~~
- ~~• bedriver verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.~~

~~3.3—Service till dem vi finns till för~~

~~En ytterligare utgångspunkt för styrning i linje med visionen är att Luleå kommunkoncern ska erbjuda god service så att de som bor, verkar och vistas i Luleå får den hjälp de behöver och kan tillvarata sina rättigheter. Deras upplevelser av kommunkoncernens service är en utgångspunkt för utveckling av kommunkoncernens tjänster. I dialogen skapas också förståelse för koncernens prioriteringar och beslut.~~

4 Styrning i form av dokument

Styrdokument är viktiga verktyg för att säkerställa att Luleå kommunkoncern styrs på ett effektivt och enhetligt sätt. Dessa dokument hjälper till att genomföra den politiska viljan och att leda verksamheten i rätt riktning. Det finns styrdokument som kommunkoncernen själv tar fram och sådana som är lagstadgade eller har specifika krav på nationell nivå.

När nya styrdokument tas fram eller befintliga uppdateras, görs en bedömning av behovet. Målet är att ha så få styrdokument som möjligt, men tillräckligt många för att säkerställa en effektiv styrning. Bedömningen ska även säkerställa att styrdokumentet är användarvänliga och tillgängliga för alla användare. De styrande dokumenten kan kompletteras med stödjande underlag.

Funktion som fattar beslut om styrande dokument beror på innehållet i dokumentet och vilka som omfattas av styrningen. Beslut på politisk nivå ska publiceras externt och generellt vara övergripande och ge handlingsutrymme för genomförandet. De kan också vara av principiell karaktär eller innefatta politiska värderingar. Rätten att fastställa styrande dokument kan förändras genom beslut av reglemente, bolagsordning delegationsordning eller instruktion.

	Internt riktade	Externt riktade
--	-----------------	-----------------

¹ I Policy för God ekonomisk hushållning framgår detaljer i enlighet med kommunallagen (2017:725) kap 11§1.

Kategori	Framåtsyftande						Förhållningssätt			Ansvar				Reglerande		
Beslutsnivå	Vision	Målbild	Översiktsplan/ Program	Plan/Strategi	Mål & budget med plan/Ågärdirektiv	Verksamhetsplan/ Internkontrollplan	Policy	Riktlinje	Rutin	Reglemente	Bolagsordning	Delegationsordning	Instruktion	Lokala föreskrifter	Taxor och avgifter	Kriterier
Kommunfullmäktige	x		x	x	x		x			x	x			x	x	x
Kommunstyrelse ²								x					x			
Nämnd/bolagsstyrelse		x		x		x	x	x				x	x	x	x	x
Kommundirektör													x			
Direktör/chef inom dess ansvar						x ³			x							

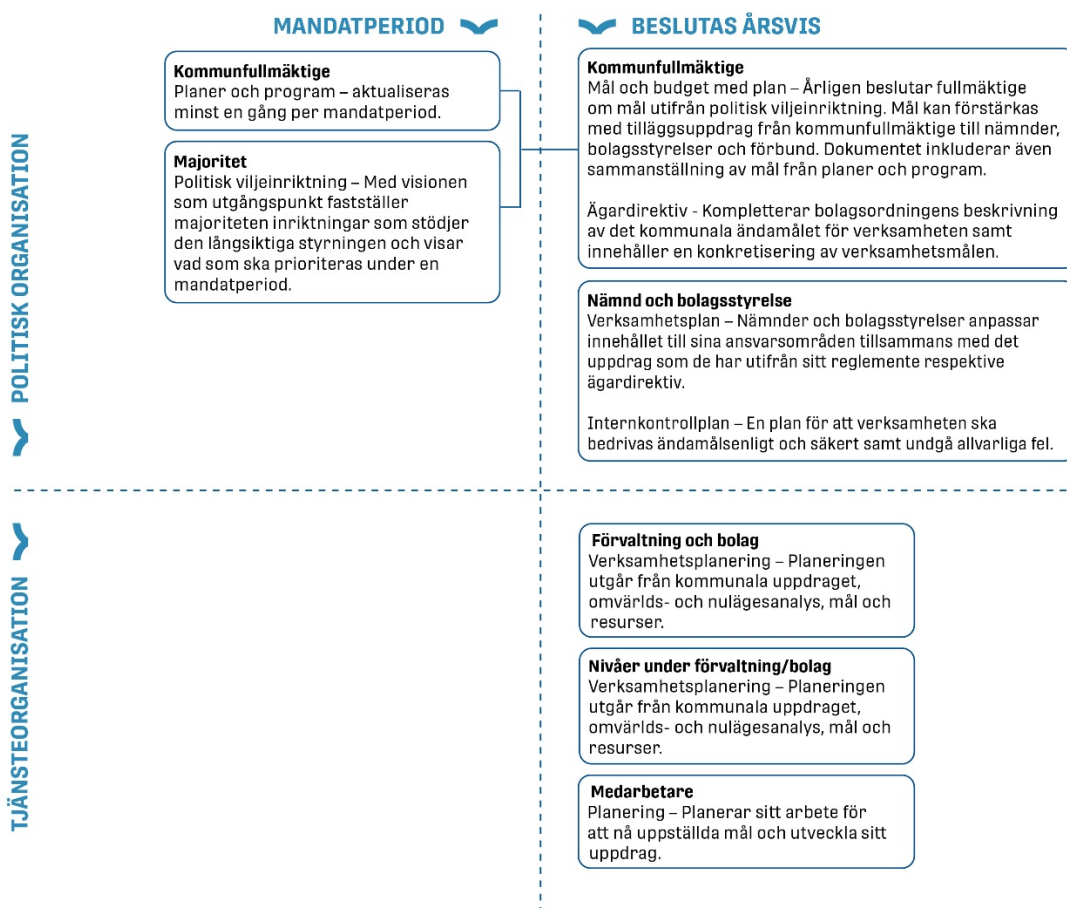
² Avser kommunstyrelsens helhetsansvar. Kommunstyrelsen är även nämnd.

³ Direktör eller chef säkerställer att verksamhetsplanering sker inom ansvarsområde.

4.1 Framåtsyftande

Framåtsyftande styrdokument är aktiverande och syftar till att skapa förändring och utveckling inom kommunen och kommunkoncernens verksamheter. De visar riktningen och prioriteringarna för vad som ska åstadkommas.

Vision Luleå 2040 och det kommunala uppdraget utgör utgångspunkt för målstyrningen. Luleå kommunkoncern har en *Vision* och beslutas av kommunfullmäktige. Nämnd eller bolagsstyrelse kan besluta om vision för sin verksamhet i form av *Målbild*. *Översiktsplan/program* beskriver de avsikter kommunen har för utvecklingsarbetet på 4–6 mandatperioders sikt och säkerställer att vi har en långsiktig handlingsberedskap och planering. *Planerna* visar ett 2–3 mandatperioders perspektiv för strategier eller ambitioner inom olika ämnen eller områden. Kommunfullmäktige är beslutsinstans om planen berör flera nämnder eller bolagsstyrelser. Är planen inom en nämnds eller bolagsstyrelses ansvar beslutar respektive nämnd/bolagsstyrelse.

Vid varje mandatperiods början bedöms aktualitet av framåtsyftande styrdokument på mellanlång sikt (program och planer). **Det/de styrande partiet/-erna** ~~Den styrande politiska majoriteten~~ fastställer *politisk inriktning*

som stödjer den långsiktiga styrningen och visar vad som ska prioriteras under en mandatperiod.

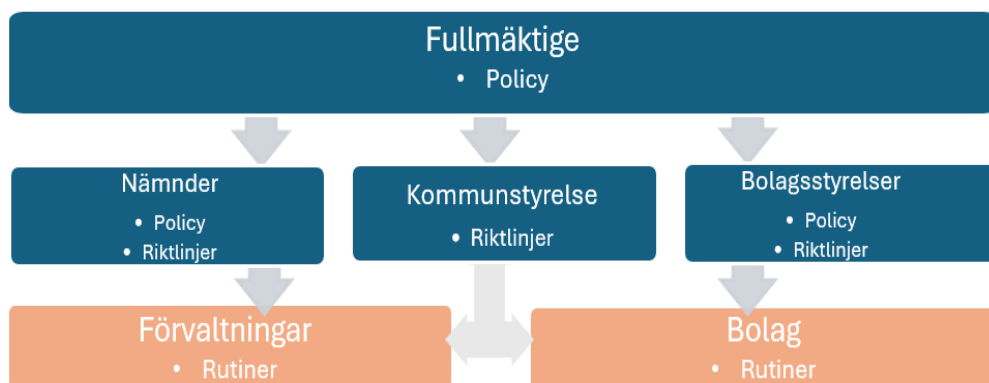
Årligen beslutas om *Mål och budget 20xx med plan 20xx-xx*. För att begränsa och förtydliga styrsignaler till verksamheten definieras vilka nämnder eller bolagsstyrelser som förväntas omhänderta mål utifrån styrdokument på mellanlång sikt. Det framgår även vad som förväntas utifrån den politiska inriktningen för mandatperioden som nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till utifrån sitt grunduppdrag. Samordning sker med aktualisering eller eventuellt upprättande av *ägardirektiv*.

Nämnder och bolagsstyrelser anpassar innehållet till sina ansvarsområden tillsammans med det uppdrag som de har utifrån sitt reglemente respektive ägardirektiv. En *verksamhetsplan* kan vara ettårig eller gälla för flera år, beroende på verksamhetens behov. Verksamhetsplan beslutas av nämnd och bolagsstyrelse. Parallellt beslutas en *internkontrollplan* för att följa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, säkert och undviker allvarliga fel. Direktör eller chef säkerställer att verksamhetsplanering sker inom ansvarsområde.

4.2 Förhållningssätt

Luleå kommunkoncern behöver också normerande styrning, det vill säga hur alla ska agera i hela eller delar av kommunkoncernen.

Policy hjälper genom att klargöra kommunens värdebaserade förhållningssätt till något. Policyn ska vara kortfattad och ge tydliga principer att förhålla sig till. Policyer fastställs primärt av kommunfullmäktige och riktar sig då till nämnder och bolagsstyrelser. Nämnds- eller bolagsspecifik policy antas av nämnd och bolagsstyrelse och avser dess verksamhet.

Riktlinjer ger stöd för ett visst agerande och ger ramarna som kan vara både ett golv och ett tak. De finns till för att förvaltningar och bolag ska kunna göra bedömningar och hanteringar så att handläggning blir likvärdig och korrekt. Koncern- eller kommunövergripande riktlinjer fastställs av kommunstyrelsen avseende de områden som kommunstyrelsen styr, leder och samordnar. Nämnds- eller bolagsspecifika riktlinjer antas av nämnd och bolagsstyrelse och avser dess verksamhet.

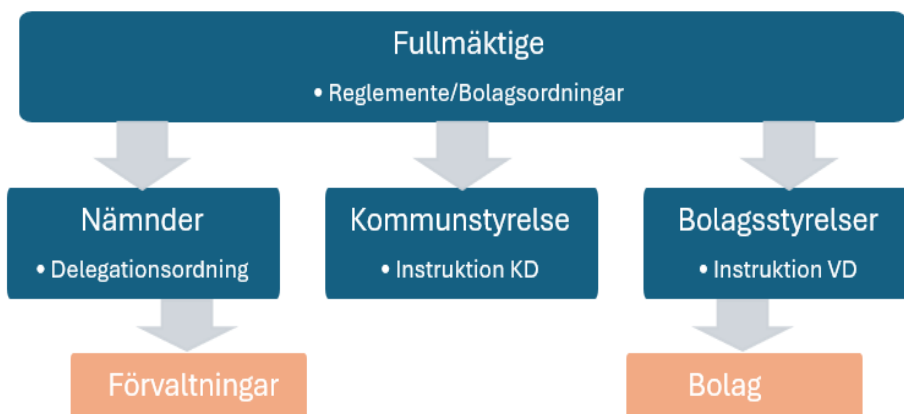
En *rutin* är en fastlagd procedur som ska utföras i en viss typ av situation. Rutiner sätter absoluta gränser för tjänstepersoners handlande och tydliggör hur en åtgärd ska genomföras eller vad som inte får göras. Syftet med rutiner

är ibland att hantera krav i lagstiftning på ett specifikt utförande. Rutiner beslutas av ansvarig chef för dess ansvar.

4.3 Ansvar

Att styra och utveckla Luleå kommunkoncern är ett gemensamt ansvar för politiker och tjänstepersoner.

Ansvarsfördelningen inom kommunkoncernen är till stor del styrd av kommunallagen och aktiebolagslagen och regleras lokalt i styrande dokument så som reglementen, bolagsordningar, delegationsordningar och instruktioner.

Kommunfullmäktige är det högsta politiska organet och ansvarar primärt för ram- och riktningorienterad styrning. Kommunfullmäktige fördelar ansvar genom beslut om dels *reglementen* som gäller för nämnder dels *bolagsordningar* som gäller för kommunala bolag.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna det gemensamma och kommunövergripande politiska arbetet och bereda frågor till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnders, gemensamma nämnders, kommunala bolags, kommunala stiftelsers och föreningars verksamhet samt avtalssamverkan. I Luleå kommunkoncern har kommunstyrelsen, som en del av sin uppsiktsplikt, möjlighet att tilldela nämnder och bolagsstyrelser obligatoriska kontrollområden. Kommunstyrelse fattar beslut om *instruktion* för kommundirektören i syfte att tydliggöra ansvar och uppgifter.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för verksamheten inom sina respektive områden. Nämnderna ska se till att verksamheten, såväl i egen regi som externa utövare, följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har satt upp. De måste säkerställa att verksamheten följer lagar och regler samt har ansvar för att det finns tillräcklig intern kontroll för att uppnå verksamhetens mål, säkerställa tillförlitlig rapportering och efterlevnad av lagar. Nämnd fattar beslut om *delegationsordning*, vilket innebär överlåtande av beslutsfunktion och beskriver vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts. Bolagsstyrelse kan fatta beslut om delegation av enskilda beslut. Bolagsstyrelse fattar dessutom beslut om *instruktion* för verkställande direktör i syfte att tydliggöra ansvar och uppgifter.

Kommundirektören är Luleå kommunkoncerns ledande tjänsteperson och chef över förvaltnings- och sektorsdirektörer. Kommundirektören ansvarar för att leda och samordna kommunens angelägenheter. Kommunens

ledningsgrupp, som leds av kommundirektör och samlar övriga direktörer, är ett viktigt forum för att säkerställa helhetssyn och delaktighet från kommunkoncernen. Kommundirektören fattar beslut om *instruktion* för direkt underställda direktörer i syfte att tydliggöra ansvar och förväntningar på styrning, ledning, organisering och insyn.

Chefer och medarbetare har en skyldighet att känna till och följa policys, riktlinjer, rutiner och övriga regler samt ansvar för att dessa efterlevs i verksamheten.

4.4 Reglerande

Reglerande styrdokument kan beslutas på olika politiska nivåer, vilket gör att bedömning behöver ske för respektive dokument.

Luleå kommunkoncern kan upprätta lokala föreskrifter, taxor/avgifter och kriterier som riktar sig till de som lever, verkar och vistas i Luleå. Reglerande styrdokument publiceras på lulea.se och ska formuleras tydligt för att minimera tolkningsutrymme.

Lokala föreskrifter är regler som en kommun kan besluta om för att komplettera nationella lagar och förordningar. Lokala föreskrifter visar hur invånare, besökare, företag och organisationer förväntas bete sig i vardagen, agera på kommunal mark eller göra för att få del av kommunens service. Kommunfullmäktige beslutar om det är av principiell karaktär eller innefattar politiska värderingar. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente eller bolagsordning.

Taxor och avgifter visar vad invånare, besökare, företag och organisationer ska betala för att få del av kommunal service eller för att få använda eller köpa kommunal mark. Det är kommunfullmäktige som fastställer grunderna för avgiftssättningen samt avgiftstaxor som är av principiell karaktär eller kommunalekonomisk betydelse. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente, bolagsordning eller lagstiftning.

Kriterier för kommunens frivilliga bidrag till juridiska personer, till exempel vid olika typer av stipendier eller sponsring. De fastställs politiskt. Kommunfullmäktige beslutar om det är av principiell karaktär eller av kommunalekonomisk betydelse. Nämnd eller bolagsstyrelse beslutar om det framgår av reglemente eller bolagsordning.

5 Styrning i form av uppdrag

Kommunallagen beskriver nämnds möjlighet att besluta om uppdrag. Kommunstyrelsens ordförande eller nämndsordförande kan ge skriftligt utredningsuppdrag till kommundirektör respektive förvaltningsdirektör, vilket informeras i nämnd. Genomförd utredning bildar beslutsförslag till nämnd.

6—Systematiskt lärande

Luleå kommunkoncern arbetar systematiskt på alla nivåer med planering, genomförande, uppföljning och förbättringar för att skapa en lärande organisation. Genom dialog i vardagen, i medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar och i samverkan med fackliga organisationer nyttjas kompetens för att stärka kvalitet och resultat i verksamheten. I Luleå kommunkoncern är gemensamma förhållningssätt vägledande för arbetssätt och kultur.

6.1—Planering, genomförande, uppföljning och förbättring

Planering sker i olika tidsperspektiv för att skapa handlingsutrymme och delaktighet. Dialog, exempelvis genom startsäkring, är centralt för att främja transparens och samverkan mellan beslutande politisk instansen, genomförande förvaltningar och bolag samt de som bor, verkar och vistas i Luleå.

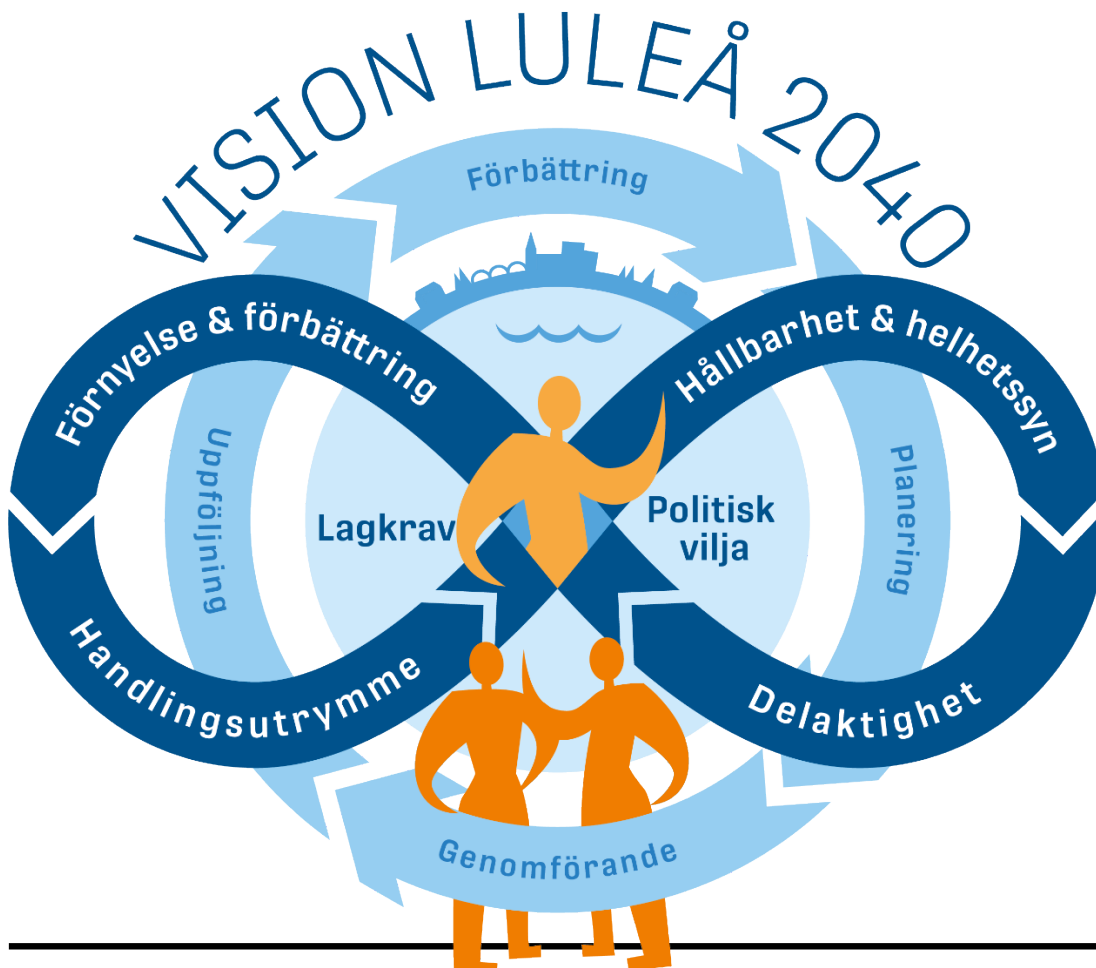
Årlig verksamhetsplanering ska genomföras på alla nivåer inom kommunkoncernen. Planeringen utgår från kommunala uppdraget, omvärlds- och nulägesanalys, mål och resurser. Omfattning och form på planen avgörs utifrån vad som är relevant för berörd verksamhet. Luleå kommunkoncern arbetar för att begränsa antal mål, regler och krav på rapportering.

Planering ska ge struktur och underlätta för genomförandet av uppdraget eller specifika åtgärder. Genomförandet handlar om vår förmåga att både effektivisera och optimera befintliga tjänster och processer samt förmågan att innovera och skapa nya möjligheter och lösningar.

Genom att, i dialog och i skriftlig form, följa upp och analysera får både förtroendevalda, verksamhetsansvariga och medarbetare en återkoppling kring utvecklingen av verksamheten och kan besluta om åtgärder för förbättringar.

7 Avslutning

Bilden innefattar delarna som beskrivs i detta dokument och symboliserar Luleå kommunkoncens styrmodell.

7.1 Genomförande

Policyn omfattar hela Luleå kommunkoncern och används dels i framtagande av nya styrande dokument dels aktualisering av befintliga. Inom nämnder framgår även möjlighet till styrning i form av uppdrag. Genomförandet av policyn stöds av vägledningar.

7.2 Uppföljning

Uppföljning sker årligen då styrmodellen beskrivs i *Mål och budget 20xx med plan 20xx-20xx* och dess återrapportering.

Uppföljning sker, i enlighet med denna policy, minst en gång per mandatperiod. Aktualisering och eventuell revidering beslutas av fullmäktige.

§ 93

Styrmodell för Luleå kommunkoncern

Ärendenr 2024/1983-1.3.1.4

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet med motiveringen att kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag på en styrmodell som är harmoniserad med övrig dokumentation i Luleå kommun samt den politiska majoritetens ändringsförslag.

Sammanfattning av ärendet

Behovet av att definiera, förnya och etablera en ny styrmodell i Luleå kommun har funnits en längre tid. Behovet har varit att förklara helheten och hur "allt" hänger ihop samt att göra styrningen och ledningen begriplig för olika målgrupper.

Utifrån den anledningen gav kommundirektören under våren 2024 kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på ny styrmodell.

Styrmodellen ska enligt uppdraget;

- skapa förutsättningar för ett kommungemensamt ledar- och medarbetarskap som möjliggör ett större handlingsutrymme i mötet med invånare (tillitsbaserad styrning och ledning),
- förbättra befintlig verksamhet,
- förnya kommunen inför morgondagen,
- främja samarbete mellan olika aktörer inom och utanför kommunen, för att nyttja den samlade kompetensen och kraften i samhället,
- främja arbete med att nå kommunens långsiktiga finansiella mål,
- bidra till att Luleå 2040 är en kommun med 100 000 invånare, 5 000 nya arbetstillfällen, 0 klimatpåverkan, 100 % välfungerade vardag.

Förslaget till ny styrmodell består av ett nytt styrande dokument (policy), *Styrmodell för Luleå kommunkoncern*. Den nya styrmodellen definierar och förtydligar Luleå kommunkoncerns principer för styrning, Vision Luleå 2040 och det kommunala uppdraget. Vidare förtydligas styrningen i form av kategorier av styrdokument, styruppdrag och hur kommunkoncernen arbetar med systematiskt lärande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-03-10 § 42 föreslagit kommunfullmäktige besluta att fastställa policy för styrning, Luleå kommunkoncerns styrmodell.

Sammanträdet

Fredrik Hansson (S) föreslår följande ändring i genomstruken stil i Styrmodell för Luleå kommunkoncern, policy:

1.1 Principer för styrning

Hållbarhet och helhetssyn

Ett attraktivt och växande Luleå är byggt på en hållbar grund – ekologiskt, ekonomiskt och socialt. För att planera för framtiden och hållbar utveckling måste alla tre aspekter av hållbarhet beaktas och integreras i varje strategiskt beslut.

Samarbete över organisatoriska gränser ger kommunkoncernen unika perspektiv och kunskaper. Även olika styrsignaler, oavsett form, integreras i ordinarie verksamheter. Detta skapar en helhetssyn som stärker utveckling och leder till värden för de kommunkoncernen finns till för, det vill säga de som bor, verkar och vistas i Luleå.

Delaktighet

Genom dialog och samskapande med de som bor, verkar och vistas i Luleå säkerställer kommunkoncernen att beslut och initiativ speglar behov och önskemål hos dem vi finns till för.

Ett kontinuerligt samspel på alla nivåer inom kommunkoncernen skapar en lärande och öppen organisation. Genom dialog och gemensamma ansträngningar skapas engagemang och ägarskap, vilket leder till att de bästa idéerna kan utvecklas och implementeras.

Förnyelse och förbättring

Genom en systematisk process för planering, genomförande, uppföljning och förbättring byggs en kultur av lärande. För att möta stora samhällsutmaningar uppmuntras nya och kreativa sätt att leverera kommunal välfärd och service, vilket innebär att i dialog våga tänka nytt för att möta nuvarande och framtida behov. Samtidigt sker ett kontinuerligt arbete med att förbättra tjänster och processer.

Handlingsutrymme

Medarbetare och verksamheter fattar beslut inom sitt ansvarsområde, vilket gör att organisationen kan vara flexibel, effektiv och snabbt anpassa sig till

förändringar. Stor del av värdet skapas i möten mellan organisatoriska nivåer, mellan förtroendevalda och medarbetare samt mellan medarbetare och de vi finns till för.

Fredrik Hansson (S) föreslår vidare följande ändring i genomstruken stil i Styrmodell för Luleå kommunkoncern, policy:

3 Vision

Styrningen av Luleå kommunkoncern utgår från en vision, en ledstjärna för vart kommunkoncernen är på väg och varför. Vision Luleå 2040 togs fram i en bred förankring i samhället och bygger på konsensus – ett lokalt samhällskontrakt fram till 2040. Visionen handlar om att skapa ett attraktivt, växande och hållbart Luleå med Sveriges bästa service.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en central utgångspunkt för styrning i linje med vision 2040. Det innebär att hållbarhet är ett perspektiv som ska genomsyra alla strategiska beslut och långsiktiga prioriteringar. Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbarhet bygger på tre aspekter som samspelar och stödjer varandra:

- **Social hållbarhet** är målet om ett gott liv för alla. Det handlar om människors livsvillkor som hälsa, trygghet, utbildning, rättvisa, delaktighet och inflytande. Det innebär att verka för lika rättigheter för både individer och grupper samt utjämna skillnader i samhället.
- **Ekonomisk hållbarhet** är medlet för att nå social hållbarhet. Det handlar om en ekonomi som ger förutsättningar för naturen och samhällets utveckling utan att skjuta kostnader till framtiden. Det innebär att verka för investeringar och innovationer som går i en hållbar riktning.
- **Ekologisk hållbarhet** ger ramen för utveckling inom social och ekonomisk hållbarhet. Det handlar om jordens ekosystem som ger förutsättningar för allt liv med naturresurser och biologisk mångfald. Det innebär att verka för skydd, kompensation, restaurering och ansvarsfullt nyttjande.

God ekonomisk hushållning

En annan utgångspunkt för styrning i linje med visionen är att Luleå kommunkoncern dagligen ska skapa största möjliga nytta för tillgängliga medel utifrån politiska prioriteringar med målsättningen att skapa ett attraktivt, växande och hållbart Luleå med Sveriges bästa service. Luleå kommunkoncernen ska ha goda förutsättningar att långsiktigt klara ekonomin och den kommunala verksamheten.

I Luleå kommunkoncern betyder god ekonomisk hushållning att kommunkoncernen;

- inte över tid bedriver en verksamhet där kostnaderna är högre än intäkterna,
- har ett långsiktigt och hållbart perspektiv och på så sätt se till att kommande generationer inte hamnar i en sämre situation än nuvarande generation,
- bedriver verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Service till dem vi finns till för

En ytterligare utgångspunkt för styrning i linje med visionen är att Luleå kommunkoncern ska erbjuda god service så att de som bor, verkar och vistas i Luleå får den hjälp de behöver och kan tillvarata sina rättigheter. Deras upplevelser av kommunkoncernens service är en utgångspunkt för utveckling av kommunkoncernens tjänster. I dialogen skapas också förståelse för koncernens prioriteringar och beslut.

Fredrik Hansson (S) föreslår slutligen följande ändring i genomstruken stil i Styrmodell för Luleå kommunkoncern, policy:

6.1 Planering, genomförande, uppföljning och förbättring

Planering sker i olika tidsperspektiv för att skapa handlingsutrymme och delaktighet. Dialog, exempelvis genom startsäkring, är centralt för att främja transparens och samverkan mellan beslutande politisk instansen, genomförande förvaltningar och bolag samt de som bor, verkar och vistas i Luleå. Årlig verksamhetsplanering ska genomföras på alla nivåer inom kommunkoncernen. Planeringen utgår från kommunala uppdraget, omvärlds- och nulägesanalys, mål och resurser. Omfattning och form på planen avgörs utifrån vad som är relevant för berörd verksamhet. Luleå kommunkoncern arbetar för att begränsa antal mål, regler och krav på rapportering.

Planering ska ge struktur och underlätta för genomförandet av uppdraget eller specifika åtgärder. Genomförandet handlar om vår förmåga att både effektivisera och optimera befintliga tjänster och processer samt förmågan att innovera och skapa nya möjligheter och lösningar.

Genom att, i dialog och i skriftlig form, följa upp och analysera får både förtroendevalda, verksamhetsansvariga och medarbetare en återkoppling kring utvecklingen av verksamheten och kan besluta om åtgärder för förbättringar.

Arne Nykänen (C) föreslår att ärendet återremitteras med motiveringen att kommunstyrelseförvaltningen återkommer med förslag på en styrmodell som

är harmoniserad med övrig dokumentation i Luleå kommun samt den politiska majoritetens ändringsförslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Arne Nykänens förslag om återremiss under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund och syfte

Behovet av att definiera, förnya och etablera en ny styrmodell i Luleå kommun har funnits en längre tid. Detta ledde till uppdraget att ta fram en förnyad och inom kommunkoncernen gemensam bild och beskrivning av hur styrningen hänger ihop som ska vara begriplig för olika målgrupper. Uppdraget har bedrivits i projektform. Projektdirektivet beskrev:

Effekterna av en ny styrmodell ska skapa förutsättningar för ett kommungemensamt ledar- och medarbetarskap som möjliggör ett större handlingsutrymme i mötet med invånare. Styrmodellen ska också bidra till att förbättra befintlig verksamhet, förnya kommunen inför morgondagen och främja samarbete mellan olika aktörer inom och utanför kommunkoncernen, för att nyttja den samlade kompetensen och kraften i samhället. Slutligen ska styrmodellen leda till att främja arbetet med att nå kommunens långsiktiga finansiella mål och bidra till ett Luleå med:

- 100 000 invånare.
- 5000 nya arbetstillfällen.
- 0 klimatpåverkan.
- 100 % välfungerade vardag.

Nuläge

En kartläggning visar att nuvarande styrning har utmaningar gällande tydligheten i kommunkoncernens målstyrning och kopplingen till Vision Luleå 2040. Detta har lett till många styrsignaler som upplevs svåra att navigera kring inom organisationen. Utmaningar finns också kopplat till grunduppdraget och relationen till förbättring och förnyelse, samt att det är otydligt kring ansvar och handlingsutrymme såväl politiskt som inom förvaltningsorganisationen och kommunala bolag. Nulägeskartläggningen visar också på behov av att förtydliga styrande principer och kopplingen till viktiga verktyg såsom dialog.

Lösning och koncept

Styrmodellen är ett övergripande ramverk för styrning inom Luleå kommunkoncern. Den är utformad för att vara politiskt neutral och ska kunna användas oavsett vilken politik som förs, både nu och i framtiden. Det betyder

att modellen ska kunna fungera väl oavsett vilket politiskt styre som finns i kommunen. Styrmodellen utgör strukturen, medan de politiska målsättningarna och prioriteringar får genomslag genom innehållet som styrmodellen fylls med.

Förslaget till ny styrmodell består av ett nytt styrande dokument (policy), *Styrmodell för Luleå kommunkoncern*. Den nya styrmodellen definierar och förtydligar Luleå kommunkoncerns principer för styrning, Vision Luleå 2040 och det kommunala uppdraget. Vidare förtydligas styrningen i form av kategorier av styrdokument, styruppdrag och hur kommunkoncernen arbetar med systematiskt lärande.

Den nya styrmodellen förväntas skapa värde för olika målgrupper på följande sätt:

- **Politiker i kommunen:** tydliggör Vision Luleå 2040:s roll i styrningen, ökat handlingsutrymme i form av styrning på mellanlång sikt och tydligare koppling till årligen beslutade mål samt förtydligande av styruppdrag.
- **Ledningsgrupper, chefer och tjänstepersoner:** minskat antal styrsignaler, ökad tydlighet och handlingsutrymme kopplat till verksamhetsplanering och grunduppdraget.
- **De som bor, verkar och vistas i Luleå:** ökad möjlighet till dialog och samskapande bidrar till förståelse för koncernens prioriteringar och beslut.

Förändringar jämfört med nuvarande styrning

- Fyra principer för styrning genomsyrar hela styrmodellen: Hållbarhet och helhetssyn, Delaktighet, Förnyelse och förbättring samt Handlingsutrymme.
- Hållbar utveckling: beskrivningen av de tre dimensionerna social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet har uppdaterats och moderniserats.
- Minskat antal styrsignaler genom anpassningar i målstyrning:
 - Vid varje mandatperiods början bedöms aktualitet av framåtsyftande styrdokument på mellanlång sikt (planer och program).
 - Den styrande majoriteten fastställer *politisk inriktning* som stödjer den långsiktiga styrningen och visar vad som ska prioriteras under en mandatperiod.
 - Årligen beslutas om *Mål och budget 20xx med plan 20xx-xx*. I dokumentet definieras vilka nämnder eller bolagsstyrelser som förväntas omhänderta mål utifrån styrdokument på mellanlång sikt. Det framgår även vad som förväntas utifrån den politiska

inriktningen för mandatperioden som nämnder och bolagsstyrelser ska bidra till utifrån sitt grunduppdrag. Samordning sker med aktualisering eller eventuellt upprättande av ägardirektiv.

- Tydliggjort användandet avseende styrande dokument om förhållningssätt, ansvar och reglerande styrdokument.
- Tydliggjort funktion som fattar beslut om respektive styrande dokument och vilka som omfattas av styrningen. Rätten att fastställa styrande dokument kan dock förändras genom beslut av reglemente, bolagsordning delegationsordning eller instruktion.
- Systematiskt lärande: årlig verksamhetsplanering ska genomföras på alla nivåer inom kommunkoncernen. Omfattning och form på planen avgörs utifrån vad som är relevant för berörd verksamhet.
- En bild har tagits fram för att visualisera styrningen som gäller för hela kommunkoncernen i syfte att skapa igenkänning och förståelse.

Fortsatt arbete med styrmodellen

Den nya styrmodellen införs stegvis. Övervägande delar gäller direkt efter beslut och de delar som berör ny mandatperiod (målstyrning på mellanlång sikt) ska gälla när ny majoritet installerats efter nästa val som hålls i september 2026.

En implementeringsplan kommer tas fram där styrmodellen kommer att kompletteras med stödmaterial som ska syfta till att förklara, förtydliga och förenkla för olika målgrupper.

Dialog

Förslaget till ny styrmodell har utvecklats i samverkan mellan politiker och tjänstepersoner inom olika verksamheter. En projektgrupp av tjänstepersoner har arbetat tillsammans för att ta fram förslag som har tagits upp för dialog och förankring i olika referens- och styrgrupper. Dialoger har genomförts vid dels framsynsdag, där politiker och tjänstepersoner möts dels med kommunstyrelsen och på ordinarie avstämningsmöten, såsom majoritetsavstämning, gruppleddarträffar och ordförandeträff. Dialog har också förts vid olika forum inom förvaltningsorganisation och bolag, såsom arenor och andra nätverk. Styrgruppen i projektet utgjordes av kommundirektörens ledningsgrupp.

Beslutsunderlag

- Styrmodell för Luleå kommunkoncern, policy, KLF Hid: 2025.2460
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande styrmodell för Luleå kommunkoncern, KLF Hid: 2025.2459
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-10 § 42, KLF Hid: 2025.2848

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, sektor ledning och stöd

§ 111

Revidering av Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter

Ärendenr 2025/815-3.1.0.1

Infrastruktur- och servicenämndens beslut

Infrastruktur och servicenämnden beslutar rekommendera kommunfullmäktige besluta att godkänna revideringen av Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter och att de nya föreskrifterna börjar gälla från och med 2026-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har 2025-08-25 § 144 beslutat att bifalla en motion från Dexter Krokstedt (SD) om förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentlig plats och uppdra till infrastruktur- och servicenämnden att Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter revideras för beslut i kommunfullmäktige senast hösten 2025.

Infrastruktur- och serviceförvaltningen föreslår att Brukande av Lustgas blir ny § 13 där det framgår att lustgas inte får brukas inom de områden som redovisas i Bilaga 1 (kartor), på områden som jämförts med offentlig plats enligt 3 § i dessa föreskrifter samt lekplatser, skolgårdar, förskolegårdar och allmänna idrottsplatser som är inhägnade.

Övriga paragrafer förskjuts, nuvarande § 13 blir § 14 osv.

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott har 2025-10-02 § 43 föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige besluta att godkänna revideringen av Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter och att de nya föreskrifterna börjar gälla från och med 2026-01-01.

Sammanträdet

Hans Å Strandberg (M) föreslår bifalla arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att infrastruktur- och servicenämnden bifaller förslaget.

Dialog

Dialog internt inom infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktige beslut 2025-08-25, § 144, SBF Hid: 2025.2951
- Allmänna lokala ordningsföreskrifter Luleå kommun 2021, SBF Hid: 2025.3346
- Infrastruktur- och serviceförvaltningens förslag till beslut avseende revidering av Luleå kommuns allmänna lokala ordningsföreskrifter, SBF Hid: 2025.3345
- Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslut 2025-10-02 § 43, SBF Hid: 2025.3511

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

••• Allmänna lokala ordningsföreskrifter

Luleå kommun

.....			
Dokumenttyp	Ärendenummer	Fastställt	Giltighetstid
Föreskrift	§ 220 KF 2021-10-25	2021-10-25	2021-12-01 fortlöpande
Dokumentansvarig	Tidigare reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Stadsbyggnadsförvaltningen		Kommunfullmäktige	Hela Luleå kommun

Innehåll

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Luleå kommun	2
Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde	2
Lastning av varor med mera	3
Schaktning, grävning med mera	3
Störande buller	3
Containrar	3
Markiser, flaggor och skyltar	3
Affischering	4
Högtalarutsändning	4
Förtäring av alkohol	4
Ambulerande försäljning	4
Camping	5
Hundar	5
Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor	6
Skjutning med luftvapen med mera	6
Avgift för att använda offentlig plats	6
Överträdelse av lokal ordningsföreskrift	6

Bilagor

Bilaga 1 – Kartor som förtydligar områden där alkoholförtäring är förbjudet enligt 12 §

Bilaga 2 – Karta som förtydligar var i centrum som hundar alltid ska hållas kopplade enligt 16 § första stycket

Bilaga 3 – Karta som visar de allmänna badplatser där hundar ska hållas kopplade under perioden 1 maj till 30 september enligt 16 §

Bilaga 4 – Karta som preciserar utbredningen av världsarvet vid Gammelstads kyrkby

Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Luleå kommun

Beslutade av kommunfullmäktige den 25 oktober 2021, § 220.

Luleå kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

- 1§ Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats finns i 3 kapitlet ordningslagen (1993:1617).

Dessa lokala ordningsföreskrifter innehåller ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Luleå kommun ska upprätthållas. Bestämmelserna i 18 § har till syfte att hindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor.

- 2§ Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt 1 kapitlet 2 § första stycket 1 - 4 punkterna ordningslagen (1993:1617) om inte annat anges. Bestämmelsen i 18 § första stycket i dessa föreskrifter är även tillämplig på andra än offentliga platser inom kommunen.

För områden som kommunen har upplåtit till torghandel gäller också kommunens föreskrifter om torghandel.

- 3§ Vid tillämpningen av 3 kap ordningslagen (1993:1617) och dessa föreskrifter skall, med stöd av 1 kap 2 § andra stycket ordningslagen, följande områden jämföras med offentlig plats vid tillämpning av samtliga paragrafer: Domkyrkoplan, Innerstadens kyrkogård, Örnäskyrkogården, Nederluleå kyrkogård och Råneå kyrkogård.

- 4§ Innan Polismyndigheten fattar beslut om tillstånd enligt 7 §, 10 § första stycket, 11 §, 18 § första stycket och 19 § i dessa föreskrifter, bör kommunen ges tillfälle att yttra sig.

Lastning av varor med mera

- 5§ Vid lastning, forsling, lossning och annan hantering ska den som är ansvarig för åtgärden göra vad som behövs för att undvika att allmänheten utsätts för tillfälliga olägenheter genom damm, spill eller dålig lukt.

Avlastning och uppläggning av gods får inte ske så att brandposter, brandsläckningsutrustningar och utrymningsvägar blockeras eller att räddningstjänstens arbete hindras.

Schaktning, grävning med mera

- 6§ Den som är ansvarig för upptagande av grus, jord eller sand, tippning av fyllnadsmassor, schaktning, grävning eller annat liknande arbete ska se till att det sker på ett sådant sätt att allmänheten utsätts för minsta möjliga olägenhet.

Störande buller

- 7§ Arbete som förorsakar störande buller för personer på offentliga platser, till exempel stenkrossning, pålning och nitning, får inte ske utan Polismyndighetens tillstånd.

Containrar

- 8§ Ägaren eller nyttjanderättshavaren till en container som ska ställas upp på en offentlig plats är skyldig att tydligt märka containern med ägarens eller nyttjanderättshavarens namn, adress och telefonnummer.

Markiser, flaggor och skyltar

- 9§ Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,50 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,70 meter.

Affisivering

- 10§ Affischer, annonser eller liknande anslag inklusive digital skyltning får inte utan tillstånd av Polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar, träd, buskar, trafikordningar eller liknande som vetter mot offentlig plats.

Tillstånd behövs inte för att sätta upp anslag på tavlor, pelare eller andra liknande anordningar som är avsedda för detta ändamål. Det krävs inte heller tillstånd för näringsidkare att sätta upp annonser och andra tillkännagivanden som avser näringsidkarens rörelse på byggnad där rörelsen finns.

Att Polismyndighetens tillstånd krävs för uppsättande av skyltar och dylikt på offentlig plats framgår av 3 kapitlet 1 § ordningslagen (1993:1617).

Högtalarutsändning

- 11§ Information, reklam, propaganda eller andra budskap som riktar sig till personer på offentliga platser, får inte ske genom högtalare eller liknande utan tillstånd av Polismyndigheten.

Förtäring av alkohol

- 12§ Spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt alkohollagen (2010:1622) får inte förtäras på offentlig plats inom de områden som redovisas i Bilaga 1 (kartor), på områden som jämförts med offentlig plats enligt 3 § i dessa föreskrifter samt lekplatser, skolgårdar, förskolegårdar och allmänna idrottsplatser som är inhägnade.

Förbudet gäller inte servering av alkoholdrycker som sker i enlighet med meddelat serveringstillstånd.

Brukande av Lustgas

- 13§ Lustgas får inte brukas i berusningssyfte på Skol- och förskolegårdar, lekplatser på offentlig plats och offentlig plats områden enligt bilaga 1

Ambulerande försäljning

- 14§ Ambulerande försäljning får inte ske på Storgatan i dess sträckning mellan Kungsgatan och Nygatan.

Med ambulerande försäljning avses sådan gatuförsäljning som tar offentlig

LULEÅ KOMMUN

plats i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och som därför inte kräver tillstånd enligt 3 kapitlet 1 § ordningslagen (1993:1617)

Camping

- 15§ Camping (tält, husvagn, husbil eller liknande) som inte sker på campinganläggning, eller mark som upplåtits för detta ändamål, är förbjuden inom områden med detaljplan.

Hundar

- 16§ Hundens ägare, den som tagit emot en hund för underhåll eller nyttjande eller den som endast tillfälligt vårdar en hund är skyldig att följa bestämmelserna i 16 och 17 §§ i dessa föreskrifter. Det som sägs i dessa paragrafer gäller inte för ledarhund till synskadad person eller polishund i tjänst eller för service- och signalhund.

- 17§ Hundar ska hela året hållas kopplade inom centrum som definieras i bilaga 2 och på skol- och förskolegårdar då dessa är tillgängliga för allmänheten, på lekplatser, belysta motionsspår, allmänna idrottsplatser som är inhägnade och inte upplåtna för hundaktiviteter, på försäljningsplats medan torghandel pågår samt på platser som kommunen enligt 3 § jämställt med offentlig plats.

Under perioden 1 maj till och 30 september ska hundar hållas kopplade i parker och på öppna jordtytor avsedda för plantering och de av kommunen utpekade:

Allmänna vandrings- och cykelleder

Skogsfrun och Hagadalsleden på Ormberget samt Malmleden, Bruksleden och Sliplederna i Karlsvik.

Allmänna badplatser

First Camp (Arcus camping), Brändön, Gultzauudden, Klubbviken, Kängön (Råneå), Lulsundet, Lulviksbadet, Mörön, Notviken, Näset (Sunderbyn), Rörbäcken, Storsand och Trolltjärn. (se bilaga 3)

Tikar ska under löptid hållas kopplade på alla offentliga platser samt inom alla områden som kommunen enligt 3 § jämställt med offentlig plats.

När en hund inte hålls kopplad ska den ha halsband på sig med ägarens namn, adress och telefonnummer.

- 18§ Föreningar efter hundar ska plockas upp på alla offentliga platser och de områden där hunden ska hållas kopplad enligt 16 § i dessa föreskrifter samt alla allmänna gång- cykel- och mopedvägar som är markerade med skyltar.

Fyrverkeri och andra pyrotekniska varor

- 19§ Användande av fyrverkerier och andra pyrotekniska varor kräver tillstånd av Polismyndigheten, utom på nyårsafton och därpå följande dag mellan klockan 21:00-01:00.

Det är förbjudet att använda pyrotekniska varor inom det i Gammelstad avgränsade världsarvsområdet (se bilaga 4) på grund av brandrisken. Förbudet gäller även inom 200 meter från Sunderby sjukhus och samtliga vård- och omsorgsboenden i kommunen.

Skjutning med luftvapen med mera

- 20§ Luftvapen, kolsyre-, fjäder- och paintballvapen samt pil- eller slangbågar får inte, utan Polismyndighetens tillstånd, användas på offentlig plats eller områden som jämförts med offentlig plats enligt 3 § i dessa föreskrifter.

Avgift för att använda offentlig plats

- 21§ För användning av offentlig plats och område inom kommunen jämförts med sådan plats har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

- 22§ Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i dessa föreskrifter kan dömas till penningböter enligt 3 kapitlet 22 § andra stycket ordningslagen (1993:1617).

I ordningslagen finns också bestämmelser om förelägganden och förverkanden.

Dessa föreskrifter träder ikraft den 1 december 2021, då tidigare beslutade föreskrifter ska upphöra att gälla. Tidigare föreskrifter är beslutade av kommunfullmäktige den 27 november 1995 och trädde ikraft den 1 januari 1996.

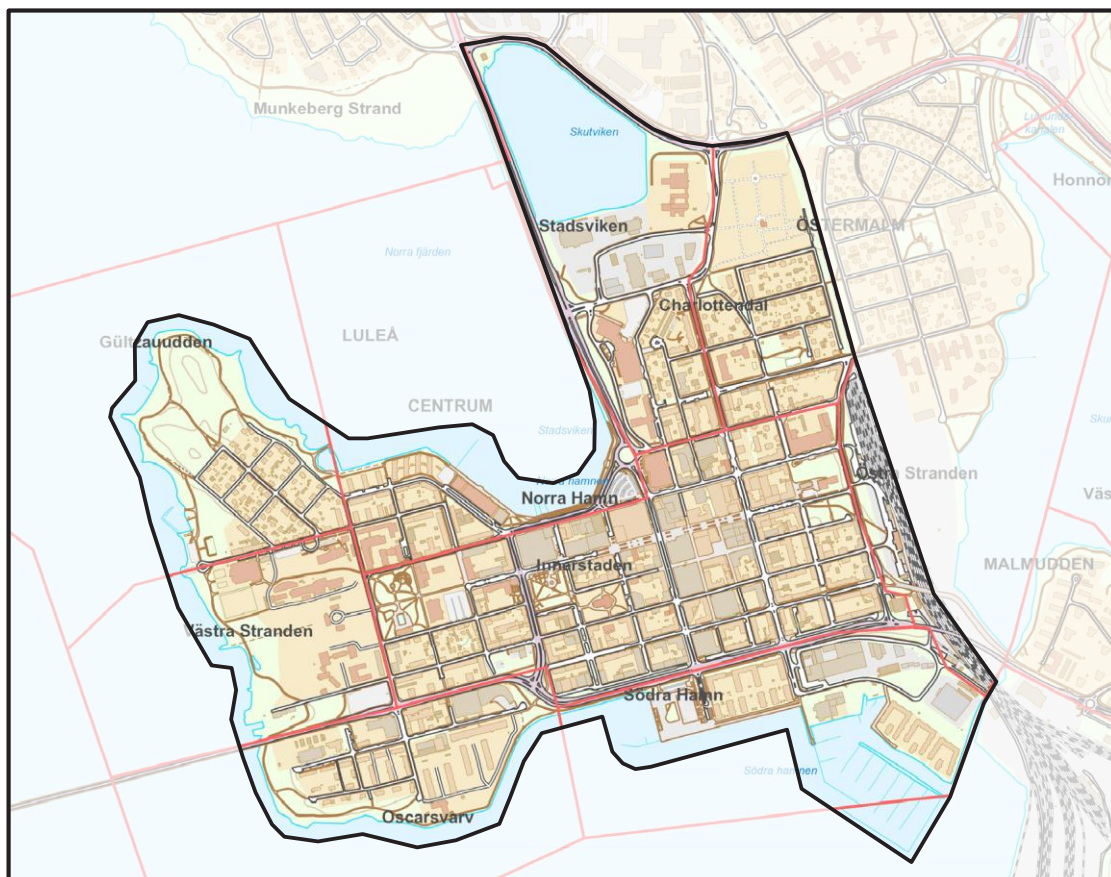
Kommunfullmäktige har reviderat föreskrifterna: 1996-05-28, 1999-08-30, 2002-05-27 (§ 46), 2007-05-02 (§ 92), 2008-02-25 (§ 42), 2013-10-28 (§ 247) och 2021-10-25 (§ 220)

BILAGA 1 - Kartor som förtydligar områden där alkoholförtäring och brukande av lustgas är förbjudet enligt 12 och 13 §.

Förutom de områden som framgår av dessa kartor, får alkoholförtäring inte heller ske på områden som jämföras med offentlig plats enligt 3 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna, samt på lekplatser, skolgårdar och förskolegårdar.

Luleå centrum

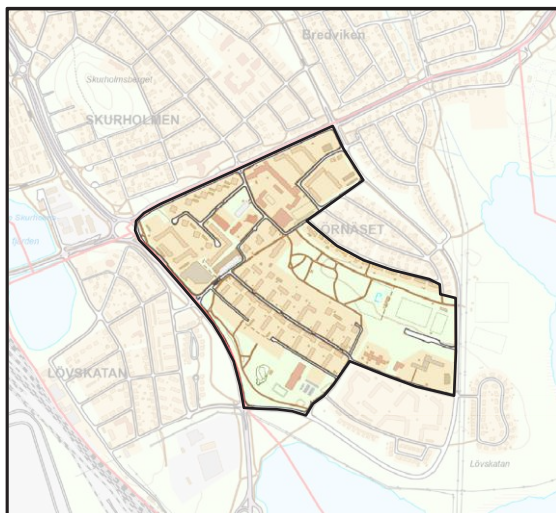
Förbudsområdet kring centrum begränsas av Svartövägen i norr och järnvägen i öster och följer sedan Skurholmsfjärdens koppling under järnvägen ut i Södra Hamnen och sedan runt centrumhalvön och upp längs Bodenvägen.

Kartorna har olika skalor för att öka läsbarheten. Ingen skala finns angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

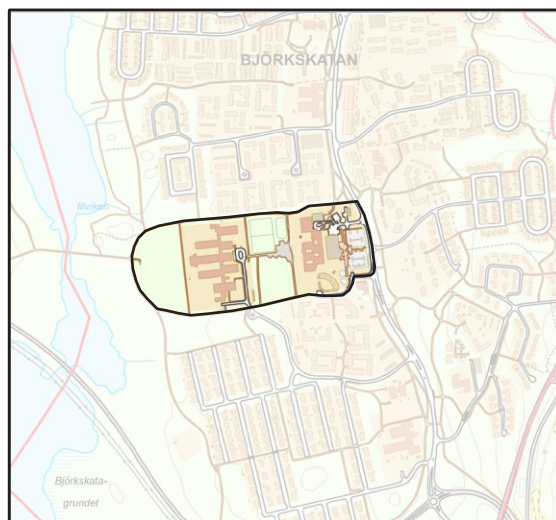
Örnäset

Förbudsområdet på Örnäset begränsas av Hertsövägen i norr, fram till Örnäsvägen i öster, sedan väster in på Röd kallensväg sedan öster på Sörviksgatan, Örnäsvägen ner till Edeforsgatan sedan väster in på Klyvargatan, Örnäsvägen ut till Svartövägen och Svartövägen fram till Hertsövägen.

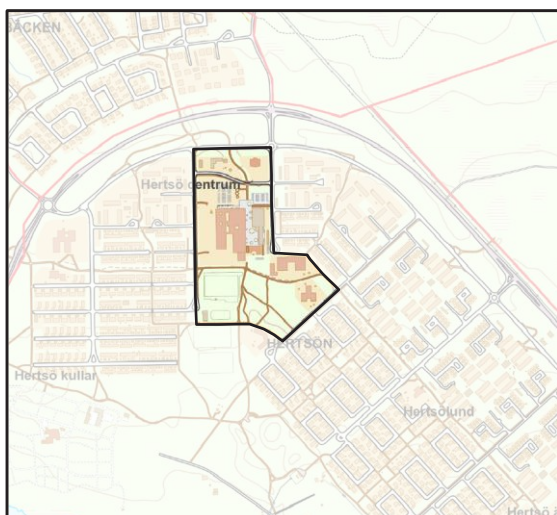
Björkskatan

Förbudsområdet på Björkskatan begränsas av Väderleden i öster och gångvägen runt centrum i de andra väderstrecken.

Hertsön

Förbudsområdet på Hertsön begränsas av Avaviksvägen i norr, ner längs Svedjevägen, via stig över skolgården till gångvägen som går till Långmyrvägen i öster. Sedan Långmyrvägen ned till gångvägen som i söder binder samman denna väg med Backmyrvägen i väster.

Porsön

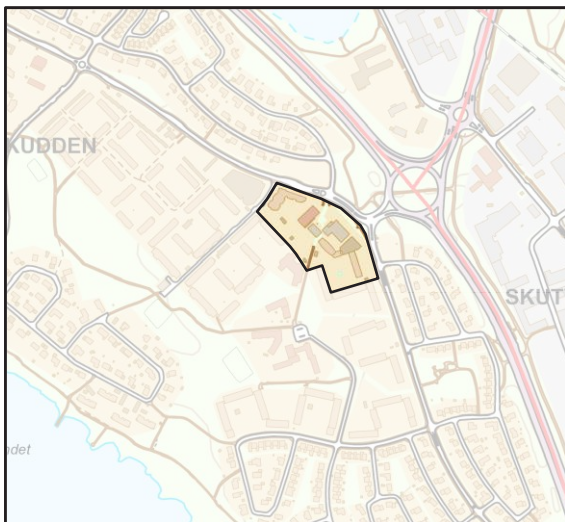
Förbudsområdet på Porsön begränsas av Porsövägen i väster, Docentvägen i norr och Professorsvägen i söder samt gång- och cykelvägen i öster som sammanbinder de sistnämnda två gatorna och omgärdar centrum.

Kartorna har olika skalor för att öka läsbarheten. Ingen skala finns angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

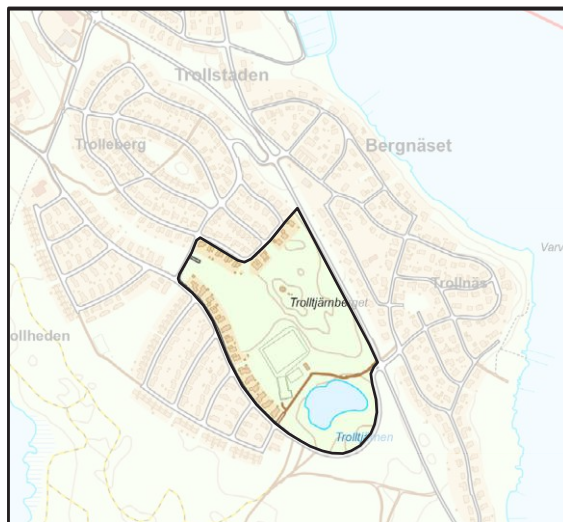
Mjölkudden

Förbudsområdet på Mjölkudden begränsas av Mjölkuddsvägen i norr och väster, sedan är det en avgränsning som följer fasaderna mot de halv-offentliga ytorna som omgärdar Mjölkuddens centrum.

Bergnäset

Förbudsområdet på Bergnäset begränsas av Trollbergsvägen i nordväst, Trollstigen i norr och förlängningen av denna ut på Granuddsvägen i öster. I söder och väster avgränsar Trolltjärnsvägen.

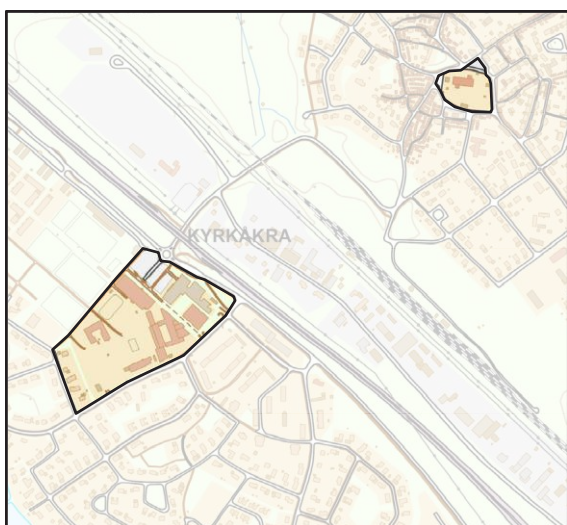

Gammelstad

I Gammelstad finns det två avgränsade förbudsområden.

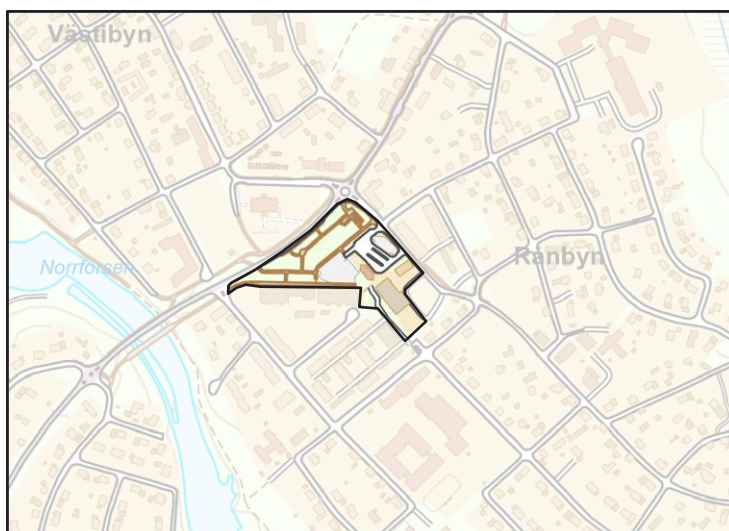
Förbudsområdet för **Stadsöns centrum** begränsas av Mariebergsvägen, Övägen, Andersvägen samt gång- och cykelvägen till Mariebergsvägen.

Förbudsområdet för **Kyrkbyns centrum** begränsas av Sockenvägen och Kyrktorget.

Råneå

Förbudsområdet i Råneå begränsas av Sörforsvägen i nordväst, Kängsövägen i öster, sedan runt affärsbyggnaderna till Klapphällstigen i söder, sedan Klockarvägen upp till Affärsvägen och denna västerut.

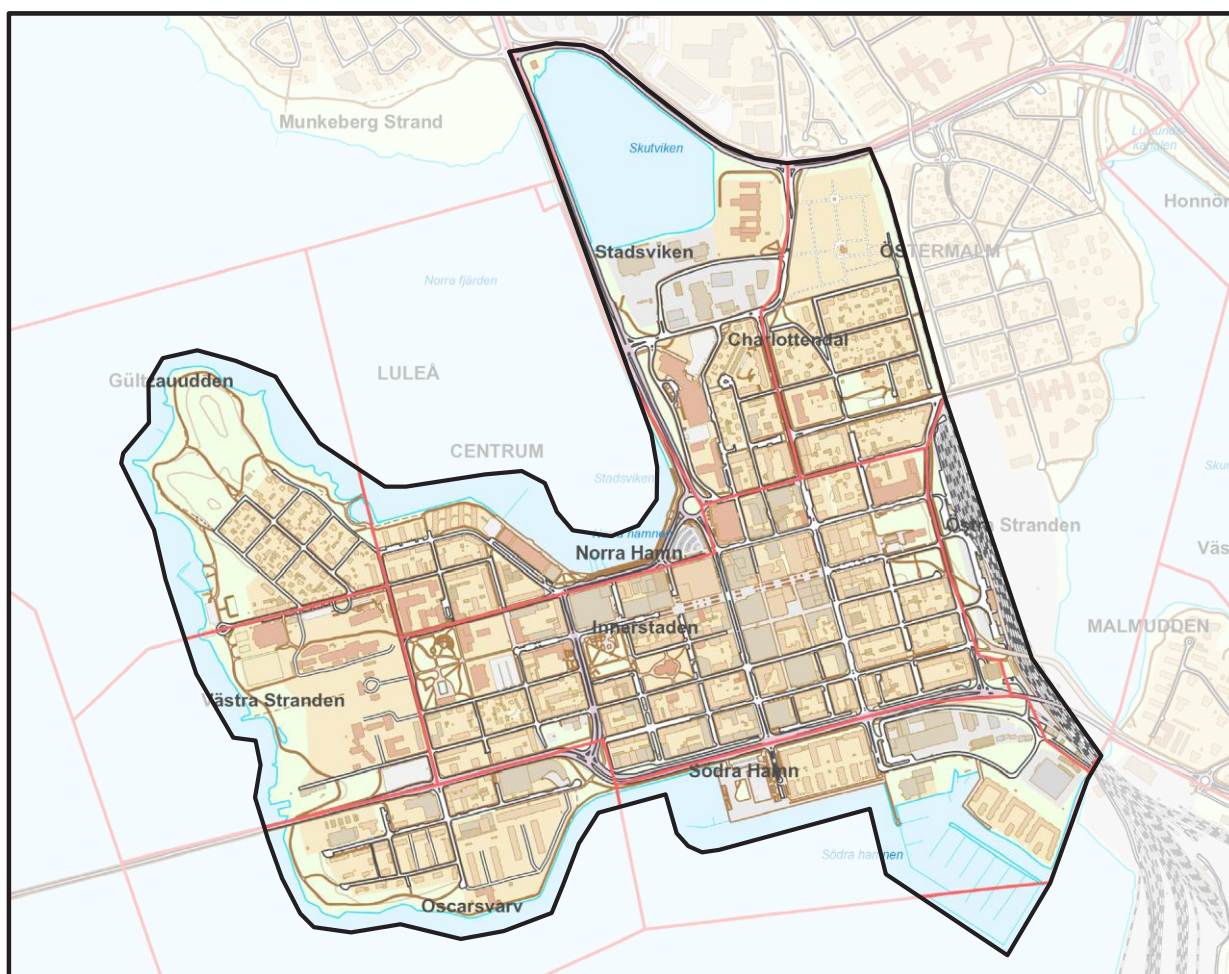
Kartorna har olika skalor för att öka läsbarheten. Ingen skala finns angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

BILAGA 2 - Karta som förtydligar var i centrum som hundar alltid ska hållas kopplade enligt 16 § första stycket.

Förutom det område som förtydligas i denna karta, ska hundar hållas kopplade på de platser och tider som beskrivs i 16§.

Luleå centrum

Det är koppeltvång för hundar inom nedan angivet område som begränsas av Svartövägen i norr och järnvägen i öster och följer sedan Skurholmsfjärdens koppling under järnvägen ut i Södra Hamnen och sedan runt centrumhalvön och upp längs Bodenvägen.

Kartan har ingen skala angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

BILAGA 3 - Karta som visar de allmänna badplatser där hundar ska hållas kopplade under perioden 1 maj till 30 september enligt 16 §.

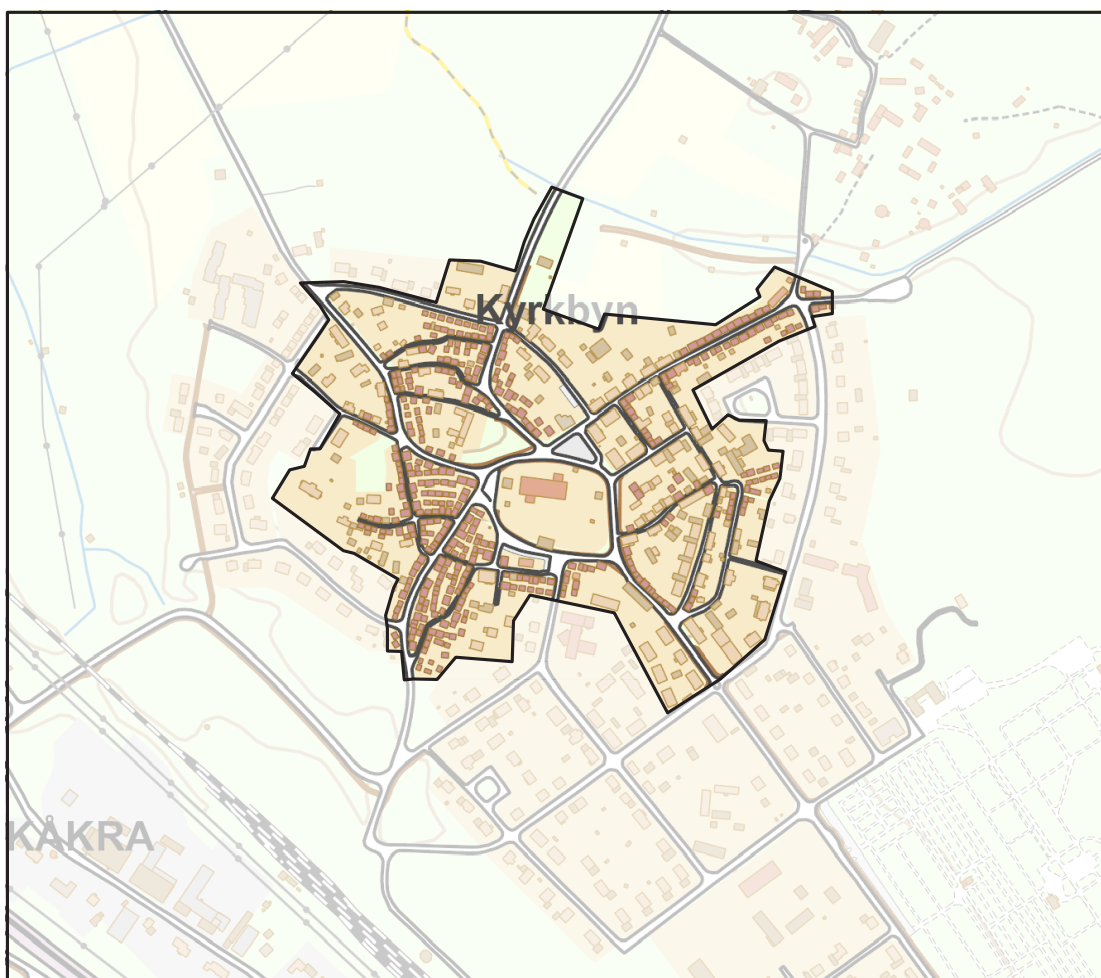
Förutom det område som förtydligas i denna karta,
ska hundar hållas kopplade på de platser och tider som beskrivs i 16§.

1. Kängsön, Råneå
2. Rörbäcken
3. Brändön
4. Näset, Sunderbyn
5. Storsand
6. Notviken
7. First Camp (Arcus
Camping)
8. Gültzauudden
9. Lulsundet
10. Trolltjärn
11. Lulviksbadet
12. Mörön
13. Klubbviken

Kartan har ingen skala angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

BILAGA 4 - Karta som preciserar utbredningen av världsarvet vid Gammelstads kyrkby, se 18 §.

Kartan har ingen skala angiven. Alla kartor är hämtade från kommunkartan, karträttigheter Luleå kommun.

Information om avgifter och taxa för vatten och avlopp

Ärendenr 2025/1725-2.4.2.8

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott delges information om avgifter och taxa inom vatten och avlopp. Information ges om grunden för hur avgiftens sätts och används, samt förhållandet till övriga kommunsverige.

§ 114

Justering av bruksningsavgifter i VA-taxa 2026

Ärendenr 2025/890-3.4.0.2

Infrastruktur- och servicenämndens beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar rekommendera kommunfullmäktige besluta att justera upp fast och rörlig bruksningsavgift för vatten och avlopp (VA) med 9 % från och med 2026-01-01 samt anta VA-taxa Luleå 2026.

Sammanfattning av ärendet

Luleå Miljöresurs AB har i uppdrag av VA-huvudmannen Luleå kommun, att på ett kostnadseffektivt sätt, tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna och avleda och rena spill- och dagvatten på ett miljö- och hälsosamt sätt.

Finansieringen sker genom uttag av bruksningsavgift och anläggningsavgift. Bruksningsavgiften utgör merparten av VA-verksamhetens intäkter (92 %) och består av en fast och en rörlig avgift som regleras via mätning av vattenförbrukning.

VA-verksamheten har under den senaste 10-årsperioden varit inne i en intensiv investerings- och utvecklingsfas för att möta framtida behov och säkra en god och hållbar vatten- och avloppsförsörjning för Luleåborna.

Investeringar utförda sedan 2015 uppgår till över 2,2 miljarder kronor och omfattar bland annat investeringar i ett nytt vattenverk, nya huvudledningar i Östra länken, nya reningssteg i avloppsreningsverken samt reinvestering i befintlig infrastruktur. Den höga investeringsnivån bidrar till ökade kapitalkostnader, avskrivningar och ränta. Ökade anläggningstillgångar medför att räntekänsligheten ökar. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har inför 2026 föreslagit en räntehöjning ränta om 0,25 % till 2,75 % som påverkar aktivering av genomförda investeringar under 2026.

För att säkerställa en fortsatt balanserad utveckling av bruksningsavgiften föreslås en taxehöjning inför 2026 motsvarande 9 %. Underlag för taxehöjningen presenteras enligt nedan:

- Ökade kapitalkostnader 4 %.
- Intäktsstapp 2 %.

- Ökade personal och driftskostnader 3 %.

Nuvarande taxekonstruktion behålls och samtliga taxeslag höjs med angiven procentsats.

Föreslagen ökning för en normal villa (Typhus A) motsvarar 101 kr per månad och för boende i lägenhet (Typhus B) 58 kr per månad inkl. moms.

Brukningsavgift villa, förbrukning 150 m³ vatten per år (typhus A)

	2025	2026
Rörlig avgift (150 m3)	7 309 kr	7 969 kr
Fast avgift	6 104 kr	6 653 kr
Brukningsavgift	13 413 kr	14 621 kr

**Ökad kostnad per månad 101 kr*

Brukningsavgift för flerbostadshus, förbrukning 2000 m³ vatten per år (typhus B)

	2025	2026
Rörlig avgift (2 000 m3)	97 450 kr	106 250 kr
Fast avgift	18 243 kr	19 885 kr
Brukningsavgift	115 693 kr	126 135 kr

**Ökad kostnad per lägenhet och månad 58 kr*

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott har 2025-10-02 § 47 föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige besluta att justera upp fast och rörlig brukningsavgift för vatten och avlopp (VA) med 9 % från och med 2026-01-01 samt anta VA-taxa Luleå 2026.

Sammanträdet

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att infrastruktur- och servicenämnden bifaller förslaget.

Dialog

Dialog förs i ekonominätverk för branschen samt närliggande Va-verksamheter om förutsättningar för avgifter inför 2026.

Beslutsunderlag

- Beskrivning av justering av bruksavgift för vatten och avlopp 2026, SBF Hid: 2025.3356
- Luleå Miljöresurs AB:s förslag till beslut avseende justering av bruksavgifter i VA-taxa 2026, SBF Hid: 2025.3355
- Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslut 2025-10-02 § 47, SBF Hid: 2025.3515

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Beskrivning justering av bruksningsavgift för vatten och avlopp 2026

Ärendenr 2025/454-3.4.0.2

Bakgrund

Luleå miljöresurs AB har i uppdrag av VA-huvudmannen Luleå kommun, att på ett kostnadseffektivt sätt, tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna och avleda och rena spillvatten på ett miljö- och hälsomässigt sätt. I bolagets uppdrag ingår också att bidra till kommunens ansvar att avleda och vid behov rena dag- och dräneringsvatten från fastigheter och anslutna ytor till lämplig recipient samt att förvalta och utveckla VA-infrastrukturen såsom ledningsnät och processanläggningar. Ytterligare en viktig del i bolagets uppdrag är att bidra till Luleå kommuns utveckling genom en långsiktig VA-planering i samverkan med kommunen.

Finansieringen sker genom uttag av bruksningsavgift och anläggningsavgift. Bruksningsavgiften utgör merparten av VA-verksamhetens intäkter (92 %) och består av en fast och en rörlig avgift som regleras via mätning av vattenförbrukning.

Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) reglerar hur avgifter får tas ut för att bedriva VA-verksamheten inom kommunens beslutade verksamhetsområde för vatten och avlopp. Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Avgiftsuttaget skall fördelas skäligt och rättvist mellan kunderna i VA-kollektivet.

VA-verksamheten har under den senaste 10-årsperioden varit inne i en intensiv investerings- och utvecklingsfas för att möta framtida behov och säkra en god och hållbar vatten- och avloppsförsörjning för Luleåborna. Investeringarna utförda sedan 2015 uppgår till över 2,2 miljarder och omfattar bland annat investeringar i ett nytt vattenverk, nya huvudledningar i Östra länken, nya reningssteg i avloppsreningsverken samt reinvestering i befintlig infrastruktur. Detta har bidragit till ökade kapitalkostnaderna i verksamheten och därigenom höjda va-avgifter.

Svenskt vattens Taxerapport 2025

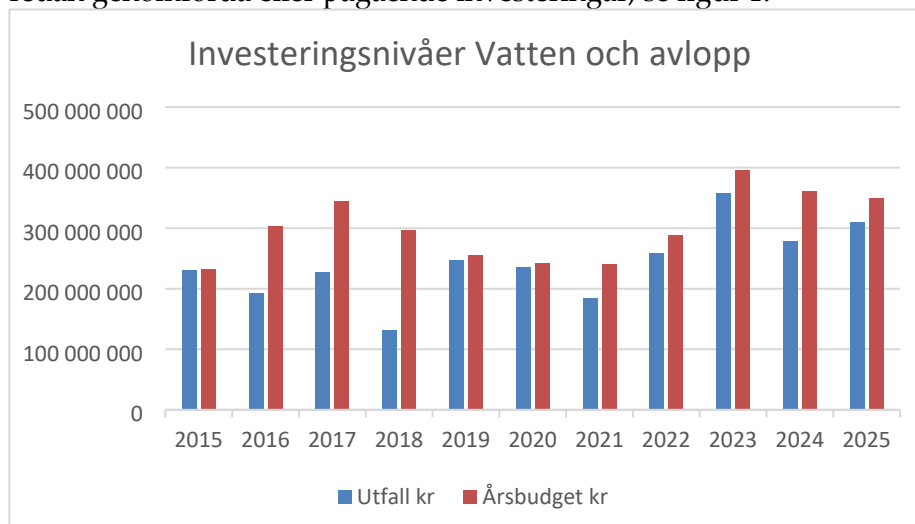
Branschorganisationen Svenskt Vatten har i sin senaste taxerapport från juni 2025 som syftar till att analysera vatten- och avloppsavgifternas utveckling i Sverige konstaterat följande:

- Genomsnittlig ökning av bruksavgifterna för vatten och avlopp inför 2025 på 11% för enbostadshus och flerfamiljshus.
- Anläggningsavgifterna har också stigit med medelvärden för Sverige på 196 290 kr för enbostadshus och 630 144 kr för flerfamiljshus.
- Skillnaderna mellan kommunernas taxor fortsätter att växa, skillnader på upp till 618% mellan högsta och lägsta taxa.
- Ökningen är ett resultat av flera samverkande faktorer, däribland ökande kostnader för råvaror, energianvändning och ett allt större investeringsbehov inom Va-sektorn.

I Svenskt vattens senaste investeringsrapport från 2023 konstateras att Sveriges infrastruktur för dricksvatten och avlopp (VA) bedöms ha ett årligt investeringsbehov på 31 mdkr. Den årliga investeringstakten ligger runt 20 mdkr och år 2021 investerade VA-organisationerna 21 mdkr. Behovet av ökade investeringar kommer att bidra till kraftig ökning av kapitalkostnader fram till 2040. Investeringsrapporten visar på en tre till femdubbling av Va-verksamheternas kapitalkostnader som endast med hänsyn till detta utgör behov av mer än en fördubbling av avgiftsuttaget där ränteutvecklingen är en avgörande faktor.

Satsningar i enlighet med antagen VA-plan 2040

Investeringsplanen för Luleå motsvarar de föreslagna nivåerna i Svenskt vattens investeringsrapport för 2023 (ca 275 mkr i snitt per år för kommun i Luleås storlek). Kapitalkostnadernas storlek 2026 är till stor del resultatet av redan genomförda eller pågående investeringar, se figur 1.

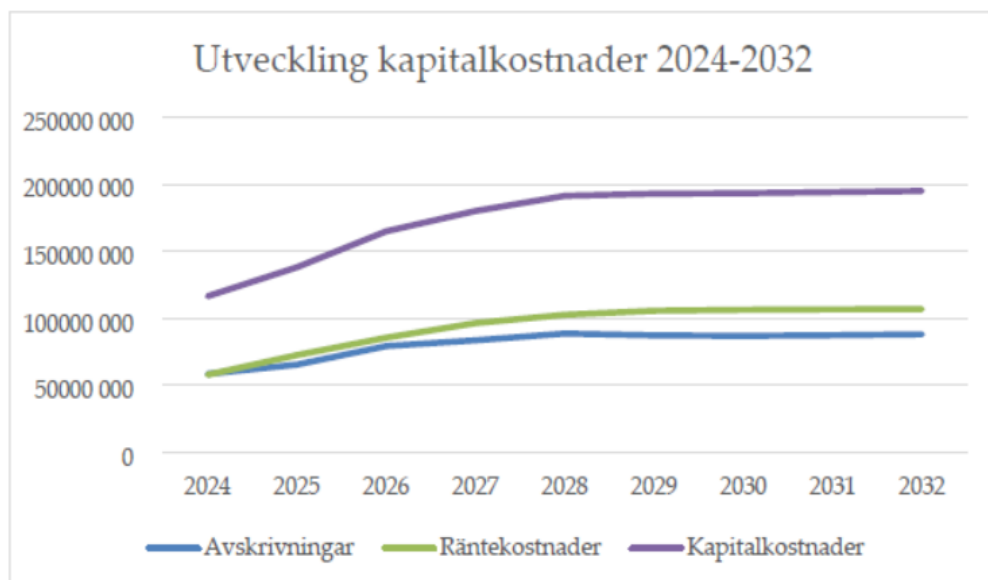
Figur 1 Investeringsnivåer Vatten och avlopp 2015-2025

Investeringstakten drivs av ambitionen att säkerställa bostäder och arbetsplatsområden för en växande befolkning i enlighet med antagen VA-plan. Projekt som nytt vattenverk, utbyggnaden av huvudledningsnätet i Östra länken, uppgradering av Uddebo avloppsreningsverk med tillhörande

rötkammare, ny vattenförsörjning till Råneå samt förstärkt vattenförsörjning i Sörbyarna är alla resultatet av de kapacitetshöjande åtgärder som krävs för att kunna möta detta behov.

Satsningar för att klimatsäkra VA-systemet samt nya dagvattenanläggningar för rening finns upptagna i kommande investeringsplan. Planering för kommande utbyggnadsområde i Östra Bensbyn omfattande 150 fastigheter pågår för fullt enligt VA-plan 2040.

Mellan 2024-2030 förväntas de sammanlagda kapitalkostnaderna att öka med det dubbla och inom en 5-års period utgöra lika stor del av VA-verksamhetens kostnader som driftkostnaderna.

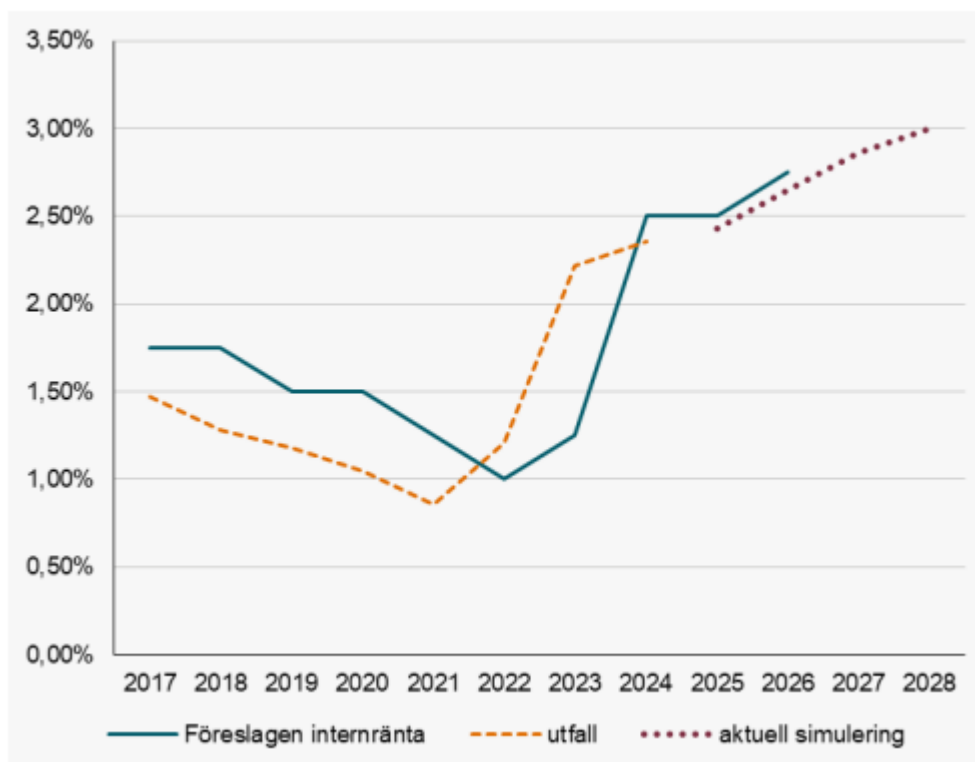

Figur 2 Utveckling av kapitalkostnader för Vatten och avlopp 2024-2032

Räntans påverkan

Kapitalkostnaderna har de senaste 10 åren (2014-2024) ökat från ca 55 mkr per år till 119 mkr per år. Inför 2024 dubblerades räntan från 1,25% till 2,5% vilket medför att räntekostnaderna nu uppgår till samma nivå som avskrivningarna och total kapitalkostnad för 2025 uppgår till 129 mkr.

VA-kollektivets anläggningstillgångar uppgår idag till nästan 3 miljarder kronor och spås med gällande investeringsplan öka med ytterligare 2 miljarder kronor fram till 2030. Östra länken utgör 1,5 miljarder kronor av förväntad ökning. Större anläggningstillgångar medför att räntekänsligheten ökar. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har inför 2026 föreslagit en räntehöjning om 0,25% till 2,75%. Förslaget bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader och fastställs årligen. Luleå kommun följer SKR's rekommendation om interräntans nivå.

Figur 3 Föreslagen internränta i kommuner och regioner 2017-2026, genomsnittlig ränta utfall till 2024 samt simulering 2025-2028

Diagrammet visar att den föreslagna internräntan åren 2017 – 2021 varit något högre än utfallet. År 2022 och 2023 råder omvändande förhållanden då ränteuppgången våren 2022 medförde att den föreslagna internräntan varit för låg. Den röda linjen i diagrammet simulerar utvecklingen de närmaste åren utifrån aktuellt marknadsränteläge. Simuleringen visar att den genomsnittliga räntekostnaden ökar marginellt åren framöver.

Lägre intäkter och ökade driftskostnader

I prognosen för 2026 förväntas intäkterna av bruksavgifter för verksamheter minska med anledning av Norrmejeriers avetablering i Luleå samt lägre förbrukningsvolym för SSAB. Förväntade industrietableringar bedöms inte kunna väga upp för intäkts tappet på kort sikt (under 2026-2028). Förväntat intäkts tapp motsvarar ca 7 mkr inför 2026.

För att möta kostnadsutvecklingen för personal, material, köpta tjänster och energitjänster föreslås en indexjustering motsvarande Prisindex för Kommunal verksamhet om 3% inför 2026. Driftkostnaderna bedöms öka med 9 mkr inför 2026 till 207 mkr.

Förslag till avgiftsjustering

För att säkerställa en fortsatt balanserad utveckling av bruksavgiften

föreslås en taxehöjning inför 2026 motsvarande 9 %. Underlag för taxehöjningen presenteras enligt nedan:

- Ökade kapitalkostnader 4 %
- Intäktstapp 2 %
- Ökade personal och driftskostnader 3 %

Nuvarande taxekonstruktion behålls och samtliga taxeslag höjs med angiven procentsats.

Justeringen av brukningsavgiften med 9 % för 2026 innebär följande årskostnad för en normal villa (Typhus A) samt flerbostadshus med 15 lägenheter (Typhus B). Priser redovisas inklusive moms.

Brukningsavgift villa, förbrukning 150 m³ vatten per år (typhus A)

	2025	2026
Rörlig avgift (150 m ³)	7 309 kr	7 969 kr
Fast avgift	6 104 kr	6 653 kr
Brukningsavgift	13 413 kr	14 621 kr

**Ökad kostnad per månad 101 kr*

Brukningsavgift för flerbostadshus, förbrukning 2000 m³ vatten per år (typhus B)

	2025	2026
Rörlig avgift (2 000 m ³)	97 450 kr	106 250 kr
Fast avgift	18 243 kr	19 885 kr
Brukningsavgift	115 693 kr	126 135 kr

**Ökad kostnad per lägenhet och månad 58 kr*

§ 115

Justering av anläggningsavgifter i VA-taxa 2026

Ärendenr 2025/891-3.4.0.2

Infrastruktur- och servicenämndens beslut

Infrastruktur- och servicenämnden beslutar rekommendera kommunfullmäktige besluta att justera upp anläggningsavgift för vatten och avlopp (VA) med 11 % från och med 2026-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Anläggningsavgiftens storlek skall motsvara den genomsnittliga kostnaden för utbyggnad av vatten och avlopp till en fastighet i kommunen. Analys av genomsnittlig kostnad för utbyggnad samt kostnadstäckning för genomförda projekt och kommande projekt har genomförts. Dagens avgiftsnivå understiger kostnaderna för utbyggnad och anläggningsavgifterna bör höjas för att nå högre grad av kostnadstäckning.

För utbyggnadsplan 2025–2028 bedöms kostnadstäckningen motsvara 55 % utan justering. Detta är lägre än föregående års prognos för 2024–2028 som motsvarade 66 %. Detta är ett resultat av ökade kostnader för framför allt exploatering av verksamhetsområden samt utbyggnadsområden.

Höjning av anläggningsavgifter föreslås ske stegvis under åtta år (start 2024). Årlig höjning föreslås justeras till 8 % exkl. index då utbyggnadsplanen för 2025–2028 har lägre kostnadstäckning än tidigare prognos. Indexjustering enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) bidrar till en justering av anläggningsavgifterna motsvarande 11 % inför 2026.

Nuvarande taxekonstruktion behålls och samtliga taxeslag höjs med angiven procentsats.

Anslutningsavgift för normal villa (Typhus A) samt flerbostadshus (Typhus B) föreslås då enligt följande:

Anläggningsavgift villa med 800 m² tomt (Typhus A)

	2025	2026
Servisavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Förbindelsepunktsavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Tomtyteavgift:	53 971 kr	59 910 kr

Bostadsenhetsavgift:	22 469 kr	24 940 kr
Anläggningsavgift:	183 439 kr	203 620 kr

Anläggningsavgift flerbostadshus med 800 m² tomt och 15 lägenheter (Typhus B)

	2025	2026
Servisavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Förbindelsepunktsavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Tomtyteavgift:	53 971 kr	59 910 kr
Bostadsenhetsavgift:	337 039 kr	374 100 kr
Anläggningsavgift:	498 009 kr	552 780 kr

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott har 2025-10-02 § 48 föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige besluta att justera upp anläggningsavgift för vatten och avlopp (VA) med 11 % från och med 2026-01-01.

Sammanträdet

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att infrastruktur- och servicenämnden bifaller förslaget.

Dialog

Dialog förs i ekonominätverk för branschen samt närliggande Verksamheter om förutsättningar för avgifter inför 2026.

Beslutsunderlag

- Beskrivning av justering av anläggningsavgifter för vatten och avlopp 2026, SBF Hid: 2025.3356
- Luleå Miljöresurs AB:s förslag till beslut avseende justering av anläggningsavgift för vatten och avlopp 2026, SBF Hid: 2025.3355
- Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslut 2025-10-02 § 48, SBF Hid: 2025.3516

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Beskrivning justering av anläggningsavgift för vatten och avlopp 2026

Ärendenr 2025/455-3.4.0.2

Beskrivning av ärendet

Luleå miljöresurs AB har i uppdrag av VA-huvudmannen Luleå kommun, att på ett kostnadseffektivt sätt, tillhandahålla rent och hälsosamt dricksvatten till kunderna och avleda och rena spill- och dagvatten på ett miljö- och hälsomässigt sätt.

Finansieringen sker genom uttag av bruksavgift och anläggningsavgift. Anläggningsavgiften är en obligatorisk engångskostnad som alla som ansluter sig till det kommunala vatten- och avloppsnätet måste betala enligt lagen om allmänna vattentjänstlager. Avgiften består av fyra delar;

- Servisavgifter - *antal ledningsserviser som ansluts till fastigheten*
- Förbindelsepunktsavgift – *avgift för att upprätta den punkt där kommunens ansvar slutar och fastighetens ansvar börjar*
- Bostadsenhetsavgift – *antal bostadsenheter som ska anslutas*
- Tomtyteavgift – *fastighetens tomtyta i kvadratmeter*

Följande utgångspunkter är avgörande för hur stor avgift som bör tas ut vid nyanslutning genom en anläggningsavgift;

- Det maximala avgiftsuttaget ska motsvara genomsnittliga kostnaden för utbyggnad av VA till en fastighet i kommunen (täckna kostnader för installation av vattenmätare, upprättande av abonnentregister, delfinansiering i den allmänna anläggningen och andel av ev. kapacitetsåtgärder i vattenverk/avloppsreningsverk, överföringsledning/ huvudledning).
- Den genomsnittliga kostnaden för nyanslutningar beror av vilken typ av områden som ska byggas ut i och under vilket tidsperspektiv det är aktuellt. Den genomsnittliga kostnaden skall vara framåtsyftande och 3-5-årsperioder brukar nyttjas.
- Anläggningsavgiften måste inte täcka hela normalkostnaden (täckningsgrad) för nya anslutningar, i många kommuner är nivån lägre och anslutningarna delfinansieras genom bruksavgifterna.

Analys av ovanstående delar utgör grund för förslag till justerad anläggningsavgift i Luleå kommun

Genomsnittlig kostnad för VA-utbyggnad

Kostnaden för utbyggnad av Va-anläggningen till en fastighet kan variera stort beroende på geografiskt läge, bebyggelsetäthet, närhet till befintlig va-infrastruktur samt tekniska förhållanden. I Luleå har projekt som genererat intäkter i form av anläggningsavgifter under den senaste femårsperioden (2020-2024) fördelats enligt figur 1. Hälften av investeringarna har genomförts för att bygga nya bostadsområden såsom Dalbo, Kronan och Kuststad. 40% har utgjort kostnader i samband med förtätningar där merparten utgör nya bostäder samt utbyggnadsprojekt i befintliga bostadsområden såsom Bensbyn och Revelsudden. Mindre än 15% har nyttjats för verksamhetsområden såsom Hertsöfältet, Dalbo och Rutvik. Jämfört med föregående period (2019-2023) har investeringar i anslutningsprojekt avseende bostadsområden ökat markant i relation till andelen investeringar i verksamhetsområden.

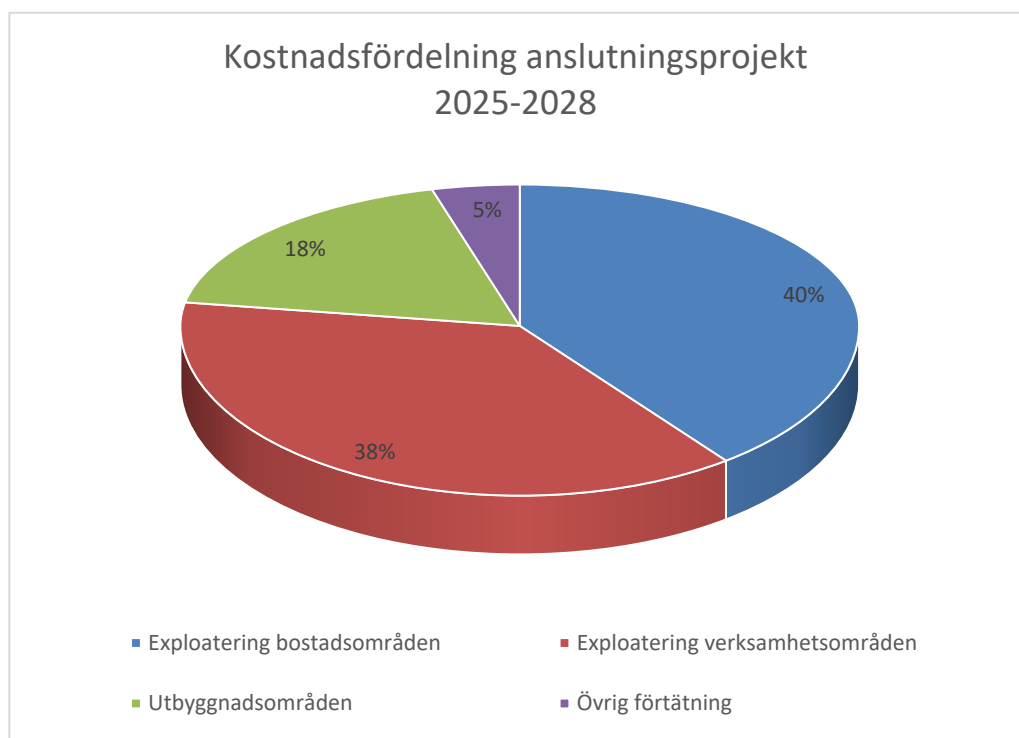

Figur 1 Fördelning anslutningsprojekt 2020-2024 per typ

Kostnaden för utbyggnaden av vatten och avlopp till en genomsnittlig villa (Typhus A) har bedömts till 270 000 kr under perioden. För ett flerbostadshus (Typhus B) är motsvarande bedömning 450 000 kr. För utbyggnadsområdet Revelsudden har kostnaden per ansluten fastighet uppgått till 385 000 kr.

Utbyggnadsplan 2024-2028

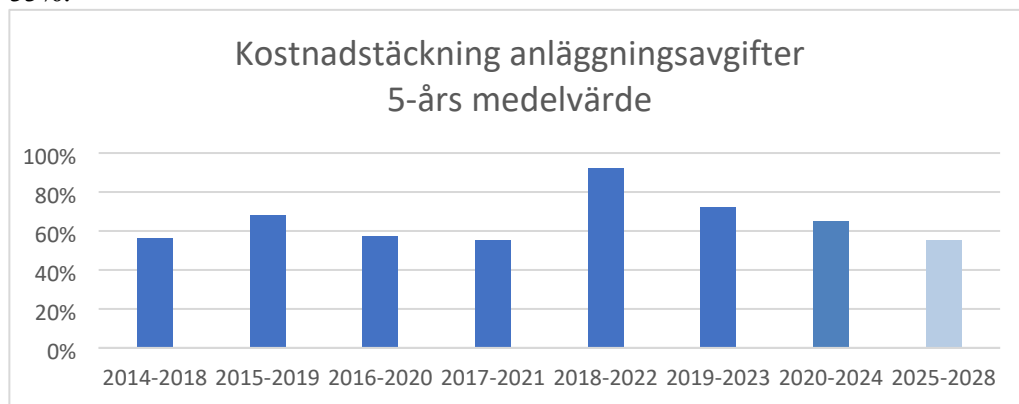
För kommande planperiod bedöms fördelningen förskjutas mot färre bostadsområden till förmån för verksamhetsområden samt utbyggnadsområden. Andelen förtättningsprojekt bedöms också minska från de mycket höga nivåerna under 2020-2024.

Figur 2 Prognos kostnadsfördelning typ av anslutningsprojekt 2025-2028

Kostnadstäckning för utbyggnad

För att utreda tidigare års kostnadstäckning har en analys gjorts av förhållandet mellan kostnader för utbyggnad och intäkter i form av anläggningsavgifter under femårsperioder från 2014 och framåt. Här kan konstateras att kostnadstäckningen för merparten av perioderna har legat mellan 55-70% och att 2018-2022 avviker med högre kostnadstäckning främst med anledning av volymen förtättningsprojekt som genomfördes under 2022. Prognosen för kommande period 2025-2028 har utgått ifrån rådande nivå för anläggningsavgifter och kostnadstäckningsgraden prognostiseras då till ca 55%.

Figur 3 Kostnadstäckning rullande 5-årsmedel

Kostnadstäckningen varierar utifrån typ av anslutningsprojekt och prognosen för 2025-2028 fördelar sig utifrån tabell 1:

Tabell 1 Prognos för kostnadstäckning per typ av anslutningsprojekt 2025-2028

Kostnadstäckning per typ 2025-2028	[%]
Exploatering bostadsområden	68 %
Exploatering verksamhetsområden	47 %
Utbyggnadsområden	15 %
Övrig förtätning	133 %
Total	55 %

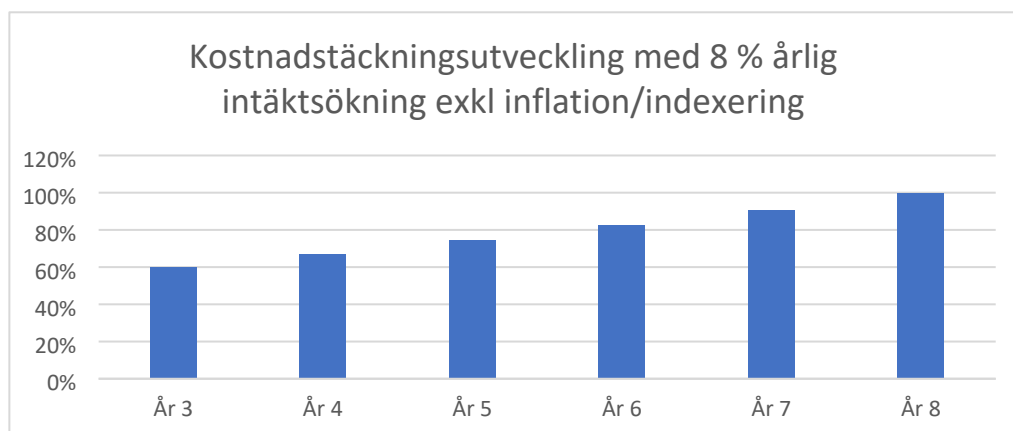
Anläggningsavgifter i andra kommuner

Nivåerna för anläggningsavgifter skiljer sig åt mellan olika kommuner. Det kan konstateras att anläggningsavgifterna för kommuner i samma storleksintervall som Luleå har ökat i högre takt, se tabell 1 för 2025. Även medeltal för Sverige ligger på en högre nivå än Luleå.

Anläggningsavgift	Luleå	Större stad	Sverige (medel)
Typ hus A (villa)	183 439 kr	202 456 kr	196 290 kr
Typhus B (flerbostadshus)	498 001 kr	573 097 kr	630 144 kr

Högre grad av kostnadstäckning

För att uppnå en högre grad av kostnadstäckning bedöms anläggningsavgiften behöva öka utöver årlig indexjustering. För att uppnå 100% kostnadstäckning föreslås en gradvis justering över flera år. Med anledning av den uppdaterade prognosen inför 2025-2028 förelås intäktsökningen motsvara 8% per år exkl index inför år 3.

Figur 4 Utveckling kostnadstäckning anläggningsavgifter

Indexreglering av anläggningsavgift

Sedan 2018 har index mot KPI utgjort underlag för justering av taxan, men inför 2022 beslutades att istället följa Svenskt Vattens rekommendationer att nyttja prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Nedan redovisas PKV 2025-08-21.

Prisindex kommunal verksamhet

	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnad*	5,2	-0,7	3,1	3,8	3,7
vikt arbetskraftskostnad	69,1%	69,7%	68,8%	68,9%	69,2%
Övrig förbrukning**	2,8	3,1	2,6	2,5	2,6
vikt övrig förbrukning	30,9%	30,3%	31,2%	31,1%	30,8%
Prisindex kommunal verksamhet	4,4	0,4	3,0	3,4	3,3

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.

** 40 % lönekostnadsförändring och 60%

KPIF

Förslag

Inför 2026 föreslås en justering av anläggningsavgift för vatten och avlopp motsvarande 11 % som omfattar 8 % justering för att nå högre kostnadstäckning samt 3 % enligt prisindex för kommunal verksamhet. Anslutningsavgift för normal villa (Typhus A) samt flerbostadshus (Typhus B) föreslås då enligt följande:

Anläggningsavgift villa med 800 m² tomt (Typhus A)

	2025	2026
Servisavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Förbindelsepunktsavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Tomtyteavgift:	53 971 kr	59 910 kr
Bostadsenhetsavgift:	22 469 kr	24 940 kr
Anläggningsavgift:	183 439 kr	203 620 kr

Anläggningsavgift flerbostadshus med 800 m² tomt och 15 lägenheter (Typhus B)

	2025	2026
Servisavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Förbindelsepunktsavgift:	53 500 kr	59 385 kr
Tomtyteavgift:	53 971 kr	59 910 kr
Bostadsenhetsavgift:	337 039 kr	374 100 kr
Anläggningsavgift:	498 009 kr	552 780 kr

Förslag till beslut gällande justering av avgifter för övriga VA-tjänster

Ärendenr 2025/1703-3.4.0.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige besluta att höja avgifter för VA-tjänster som inte regleras i gällande VA-taxa med 9 procent, enligt bilaga *Avgifter för övriga VA-tjänster 2026*.
2. Justera upp avgift för borttagning av servis på fastighetsägarens begäran med 11 % från och med 2026-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och servicenämnden (ISN) har 2025-10-16 § 114 respektive § 115 rekommenderat kommunfullmäktige att justera upp fast och rörlig bruksavgift i VA-taxa med 9 procent, och justera upp anläggningsavgift för vatten och avlopp med 11 procent från och med 2026-01-01.

Höjningen av fast och rörlig bruksavgift sker för att säkerställa en fortsatt balanserad utveckling av avgiften. Hög investeringsnivå och kapacitetshöjande åtgärder under de senaste tio åren bidrar till ökade kapitalkostnader, avskrivningar och ränta. Därtill motiverar ISN ökningen av bruksavgiften med intäktsstopp och ökade personal och driftkostnader.

Höjningen av anläggningsavgift sker för att nå högre grad av kostnadstäckning. De ökade kostnader är ett resultat av exploatering av verksamhetsområden och utbyggnadsområden. ISN föreslår att höjningen av anläggningsavgifter sker stegvis under åtta år med start 2024.

Infrastruktur- och servicenämnden har 2025-10-16 § 116 föreslagit kommunfullmäktige att besluta om justerade avgifter för övriga VA-tjänster i linje med beslut om bruksavgift respektive anläggningsavgift. Förslaget innebär därför en höjning med 9 procent av avgifter för VA-tjänster som inte regleras i gällande VA-taxa och en höjning med 11 procent av avgift för borttagning av servis på fastighetsägarens begäran.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att föreslagna höjningar är motiverade för att täcka kostnader för att ordna och driva VA-anläggningar. Med beaktande av att anläggningsavgifter i kommuner i samma storleksintervall som Luleå har ökat i högre takt, föreslår kommunstyrelseförvaltningen att avgifterna justeras upp i enlighet med infrastruktur- och servicenämndens beslut.

Nedanstående tjänster omfattas:

- Anslutning av fastighet belägen utanför kommunalt verksamhetsområde (VO).
- Särskild industritaxa.
- Taxa för sprinklersystem.
- Tillfälligt vatten.
- Tillfälliga bygglov.
- Byggvatten.
- Borttagning av serviser på fastighetsägarens begäran.

Föreslagna revideringar av avgifterna redovisas i tabellen nedan.

Avgift [kr]	Avgift 2025	Avgift 2026
		Justering
Uthyrning provtagare samt rådgivning /tillfälle	3 000	3270
Särskild industritaxa		
Fosfor (Tot-P) kr/kg	170	185
Organisk syreförbrukning (COD:Cr) kr/kg	2,70	2,94
Organisk syreförbrukning (TOC) kr/kg	9,78	10,66
Suspenderade ämnen (SS) kr/kg	3,24	3,53
Brunnsslam kr/ton	168	183
Energirikt organiskt slam kr/ton	85	93
Sprinklertaxa (årsavgift i kr)		Justering
Sprinkling via tank	4 000	4360
Direktsprinkling	20 000	21800
Tillfälligt vatten (kr per brandpost och tillfälle)		
Vattenkiosker (påkopplingsavgift)	4 000	4360
Uteserveringar och längre event (påkopplingsavgift)	4 000	4360
Borttagning av servis på fastighetsägarens	77 000	Justering 85470

begäran

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och servicenämndens beslut 2025-10-16 § 116, KLF Hid: 2025.11012
- Avgifter för övriga VA-tjänster 2026, KLF Hid: 2025.11013

Frida Lundström
Kommunsekreterare

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och servicenämnden
Luleå miljöresurs AB

§ 116

Justering av avgifter för övriga VA-tjänster 2026

Ärendenr 2025/892-3.4.0.2

Infrastruktur- och servicenämndens beslut

1. Infrastruktur- och servicenämnden beslutar rekommendera kommunfullmäktige besluta om justering av föreslagna avgifter för VA-tjänster som inte regleras i gällande VA-taxa enligt förslag "Avgifter för övriga VA-tjänster 2026" med 9 %,
2. avgift för borttagning av servis på fastighetsägarens begäran om 11 % att gälla från 2026-01-01.

Sammanfattning av ärendet

Utöver de kostnader som regleras i gällande VA-taxa (tjänster som omfattas av Lagen om allmänna vattentjänster), finns ett antal övriga tjänster som bedrivs inom VA-verksamheten. Avgifter för dessa VA-tjänster regleras särskilt och omfattar bland annat Särskild industitaxa, tillfälligt vatten och byggvatten.

Förslaget är att justera avgiften med 9 % inför 2026 i enlighet med beslut om förslag om justering av bruksavgift för vatten och avlopp för 2026. Avgift för borttagning av servis på fastighetsägarens begäran föreslås justeras med 11 % i enlighet med förslag om justering av anläggningsavgift för vatten och avlopp 2026.

Utöver de kostnader som regleras i gällande VA-taxa (tjänster som omfattas av Lagen om allmänna vattentjänster), finns ett antal övriga tjänster som bedrivs inom VA-verksamheten. För att tydliggöra gränsdragningen för uppdraget, regleras dessa tjänster och avgifter separat.

Nedanstående tjänster omfattas:

- Anslutning av fastighet belägen utanför kommunalt verksamhetsområde (VO).
- Särskild industitaxa.
- Taxa för sprinklersystem.
- Tillfälligt vatten.
- Tillfälliga bygglov.
- Byggvatten.
- Borttagning av serviser på fastighetsägarens begäran.

Föreslagna revideringar av avgifterna redovisas i tabell 1.

Avgift [kr]	Avgift 2025	Avgift 2026 Justering
Uthyrning provtagare samt rådgivning /tillfälle	3 000	3270
Särskild industritaxa		
Fosfor (Tot-P) kr/kg	170	185
Organisk syreförbrukning (COD:Cr) kr/kg	2,70	2,94
Organisk syreförbrukning (TOC) kr/kg	9,78	10,66
Suspenderade ämnen (SS) kr/kg	3,24	3,53
Brunnsslam kr/ton	168	183
Energirikt organiskt slam kr/ton	85	93
Sprinklertaxa (årsavgift i kr)		Justering
Sprinkling via tank	4 000	4360
Direktsprinkling	20 000	21800
Tillfälligt vatten (kr per brandpost och tillfälle)		
Vattenkiosker (påkopplingsavgift)	4 000	4360
Uteserveringar och längre event (påkopplingsavgift)	4 000	4360
		Justering
Borttagning av servis på fastighetsägarens begäran	77 000	85470

Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskott har 2025-10-02 § 49 föreslagit infrastruktur- och servicenämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige besluta om justering av föreslagna avgifter för VA-tjänster som inte regleras i gällande VA-taxa enligt förslag "Avgifter för övriga VA-tjänster 2026" med 9 %, avgift för borttagning av servis på fastighetsägarens begäran om 11 % att gälla från 2026-01-01.

Sammanträdet

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att infrastruktur- och servicenämnden bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Avgifter för övriga VA-tjänster 2026, SBF Hid: 2025.3358
- Luleå Miljöresurs AB:s förslag till beslut avseende justering av avgifter för övriga VA-tjänster 2026, SBF Hid: 2025.3357
- Infrastruktur- och servicenämndens arbetsutskotts beslut 2025-10-02 § 49, SBF Hid: 2025.3517

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

AVGIFTER FÖR ÖVRIGA VA- TJÄNSTER 2026

Innehåll

Anslutning av fastighet belägen utanför kommunalt verksamhetsområde (VO).....	1
Ansökan om anslutning till det kommunala VA-nätet	1
Särskild industritaxa	2
Taxa för sprinklersystem	3
Tillfälligt vatten	4
Vattenkiosker för tillfälliga event	4
Uteserveringar och längre event	4
Tillfälliga bygglov.....	5
Byggvatten	6
Ansluta byggvatten via ny servis.....	6
Ansluta byggvatten via redan befintlig servis	6
Avsluta byggvatten.....	6
Borttagning av serviser på fastighetsägarens begäran.....	7
Avgifternas, taxans införande	7

Anslutning av fastighet belägen utanför kommunalt verksamhetsområde (VO)

Verksamhetsområde för kommunalt VA fastställs av kommunfullmäktige som område inom vilket vattentjänsterna (ren-, spill- & dagvatten) ordnas genom en allmän VA-anläggning. Verksamhetsansvaret är bundet till geografiskt avgränsade områden, för övrig del av kommunen gäller fri avtalsrätt där avtal ingås i den mån vattentjänster kan erbjudas och intresse från fastighetsägare föreligger.

Ansökan om anslutning till det kommunala VA-nätet

Anslutning kan sökas för varje enskild fastighet eller via samfällighetsförening/ gemensamhetsanläggning (GA). Detta görs via e-tjänst.

Innan anslutning av fastigheter belägna utanför VA-huvudmannens verksamhetsområde kan ske ska avtal tecknas i varje enskilt fall.

Innan servicen beställs och anslutning upprättas till det kommunala VA-nätet ska servisansökan vara inlämnad och avtal vara underskrivna av ingående parter.

Avtalet ska reglera följande frågor:

- Ansvarsgränser för ledningar.
- Att avgifter betalas enligt gällande VA-taxa.
- Avtalstid samt möjlighet att säga upp avtalet.
- Vad som gäller vid fastighetsavstyckning, d v s om fler byggnader eller fastigheter skall kopplas in.
- Vad som gäller om fastighet infogas i verksamhetsområde.

Grundprincipen är att det för varje fastighet upprättas en egen inkopplingspunkt (anslutningspunkt).

Avser det en gemensam anslutning av flera fastigheter (förening) upprättas en gemensam servis/inkopplingspunkt (anslutningspunkt) till föreningen.

Inkopplingspunkt anläggs i anslutning till huvudmannens VA-ledningar.

Förbrukning mäts genom mätare placerad i mätarbrunn intill inkopplingspunkten.

Servisledningar från inkopplingspunkt till/inom fastighet ansvarar fastighetsägaren/föreningen för.

Fastighetsägaren/föreningen ansvarar även för att tillräckliga rättigheter erhålls för att exempelvis anlägga ledningar på annans mark.

Anläggningsavgift (anslutningsavgift) ska vara erlagd innan anslutning/påkoppling får ske.

Vid anslutning utanför verksamhetsområde till det kommunala VA-nätet regleras avgifter enligt gällande VA-taxa på samma sätt som för anslutning inom verksamhetsområde.

Längre servisledning än 10 meter

Om VA-huvudmannen gör ledningsdragning längre än 10 meter från VA-huvudmannens stamledning, kommer fastighetsägaren att debiteras ett meterpris för tillkommande meterar enligt branschorganens gällande KP-fakta.

Särskild industritaxa

Avgift för avloppsvatten som har högre halter av vissa föroreningar än normalt hushållsavlopp. Avgift för att behandla och slutdisponera brunnsslam samt behandla energirikt slam.

Särskild industritaxa tillämpas för avloppsvatten som har högre halter av vissa föroreningar än normalt hushållsavlopp. Taxan tillämpas även för behandling och slutdisponering av brunnsslam samt behandling av energirikt slam.

Den särskilda industritaxan speglar de verkliga merkostnaderna VA-verksamheten har för att behandla avloppsvatten som inte liknar hushållspillvatten med avseende på halten organiska ämnen, suspenderade ämnen och/ eller totalfosfor. Taxan ska även spegla kostnaderna för behandling och slutdisponering av brunnsslam samt behandling av energirikt slam.

Beräkningarna visar att normalt hushållspillvatten innehåller 7,2 mg/l totalfosfor, 330 mg/l suspenderade ämnen 580 mg/l COD respektive 160 mg/l TOC. Föroreningshalter över denna nivå medför en merkostnad för avloppsrening. Endast föroreningsmängden som överskrider halten för normalt hushållspillvatten ligger till grund för debitering enligt särskild industritaxa.

Uthyrning provtagare samt rådgivning 3 270 kr/tillfälle.

Ämne	Avgift 2026 (exkl. moms)	Avgift 2026 (inkl. moms)
Fosfor (Tot-P)	185 kr/kg	231,25 kr/kg
Organisk syreförbrukning (CODCr)	2,94 kr/kg	3,68 kr/kg
Organisk syreförbrukning (TOC)	10,66 kr/kg	13,33 kr/kg
Suspenderade ämnen (SS)	3,53 kr/kg	4,41 kr/kg
Brunnsslam	183 kr/ton	228,75 kr/ton
Energirikt organiskt slam	93 kr/ton	116,25 kr/ton

Analysparametrarna COD och TOC beskriver båda det organiska innehållet i avloppsvatten. Kunden debiteras efter taxa för COD alternativt TOC beroende på hur kunden väljer att redovisa överskridande av organiska ämnen.

Taxa för sprinklersystem

Avgift debiteras/år enligt något av följande alternativ:

exkl. moms/inkl. moms

- 4 360 kr/ 5 450 kr när fastighetens sprinklersystem ansluts via en lågreservoar och efter ordinarie vattenmätare
- 21 800 kr/27 250 kr när fastigheten är direktsprinklad, d v s direktkopplad till det kommunala vattenledningsnätet

Taxan omfattar fast avgift som debiteras årsvis.

Avtal gällande sprinkler ska upprättas innan anslutning får ske – Observera att direktsprinkler ej längre är tillåtet.

Tillfälligt vatten

Påkoppling direkt mot brandpost får ej ske. Risk för återströmning.

Vattenkiosker för tillfälliga event

Vid tillfälliga event har verksamhetsutövare möjlighet att koppla på sig på s.k. vattenkiosker för att få dricksvatten till sin verksamhet. Sådana event kan exempelvis vara festivaler, marknader, tivolin, cirkus m.fl.

Avgift per event exkl. moms/inkl. moms

Villkor:

- Förfrågan skickas via e-tjänst till VA-avdelningen senast två veckor innan planerat event.
- VA-personal ansvarar för att ställa ut och koppla på vattenkiosk samt öppnar och stänger vattnet.
- Verksamhetsutövaren betalar en påkopplingsavgift på 4 360 kr/5 450 kr.
- Verksamhetsutövaren ansvarar för att vattenkiosken inte skadas eller fryser sönder.
- Påkoppling får ske under max en vecka.

Uteserveringar och längre event

Verksamhetsutövaren som önskar ha uteservering eller tex sommar-anslutning till kolonilott eller liknande har möjlighet att koppla på sig mot det kommunala dricksvattennätet under en begränsad period via vattenkiosk.

Avgift per event exkl. moms/inkl. moms

Villkor:

- Förfrågan skickas via e-tjänst till VA-avdelningen senast två veckor innan planerat event.
- VA-personal ansvarar för att ställa ut och koppla på vattenkiosk samt öppnar och stänger vattnet.
- Verksamhetsutövaren betalar en påkopplingsavgift på 4 360 kr/5 450 kr.
- Verksamhetsutövaren ansvarar för att vattenkiosken inte skadas eller fryser sönder.
- Verksamhetsutövaren debiteras för vattenförbrukning (mätaravläsning)

Tillfälliga bygglov

När vi upprättar avtal med fastighetsägaren utanför VO så använder vi oss av mallen framtagen av Svenskt Vatten, P119. Där gör vi avdrag med följande: ”Upphör avtalet att gälla till följd av att huvudmannen säger upp detsamma med anledning av ändring i den allmänna anläggningen, är fastighetsägaren berättigad att återfå anläggningsavgiften med avdrag av 1/30 för varje år avtalet varit gällande”

Därför föreslår vi att vi tillämpar samma avdrag vid tillfälliga bygglov.

Avgift per uppsättning servisledning	100 %
Avgift per FP	100 %
Tomtyteavgift	100 % fördelas på 30 år*
Bostadsenhetsavgift	100 % fördelas på 30 år*

*100% av full avgift skall fördelas jämnt över 30 år så att en årlig avgift erhålls.

Uträknad årlig avgift multipliceras med antal år som bygglovet är beviljat och erläggs när avgiftsskyldighet inträtt. Övergår ett tillfälligt bygglov till permanent bygglov skall återstående anläggningsavgift upp till 100% erläggas vid tidpunkt för beviljande av permanent bygglov.

Byggvatten

Byggvatten ansöks via e-tjänst.

Ett byggvatten innebär att ett företag har behov av vatten under en viss tid då de utför ett bygguppdrag, för att försörja sina baracker med vatten eller vatten och avlopp. Ett byggvatten är en "preliminär" anslutning till kommunens ledningsnät som efter byggnationen kopplas bort.

Företaget har det juridiska ansvaret så länge byggvattnet är anslutet och tills företaget anmäler att de kopplat bort sig från det kommunala ledningsnätet.

Servisansökan skall vara inkommen och avtal skall upprättas med företaget innan inkoppling får ske.

Avtal upprättas mellan entreprenören och Lumire.

Tomtyta och lägenhetsavgifter faktureras enligt rutinen för tillfälligt bygglov om byggetablering ska vara kvar över 12 månader.

All förbrukning ska mätas genom vattenmätare.

Ansluta byggvatten via ny servis

Avgift för byggvattenserviser innefattar ny servis och borttagande av servis:

exkl. moms/inkl. moms

Exempel, Vatten och Spillavlopp:

Nya serviser och förbindelsepunkt (FP) för vatten och spill	78 388 kr/97 985 kr
Avgiften för borttagande av serviser	85 470 kr/106 838 kr
Totalt	163 858 kr/204 823 kr

Exempel, bara Vatten:

Nya serviser och förbindelsepunkt (FP) för vatten	47 508 kr /59 385 kr
Avgiften för borttagande av servis (vatten)	85 470 kr/106 838 kr
Totalt	132 978 kr/166 223 kr

Ansluta byggvatten via redan befintlig servis

Avgift för byggvatten som ansluts via redan befintlig servis är 10 % ovan kostnad.

Vatten och Spillavlopp	16 386 kr /20 482 kr
Vatten	13 298 kr /16 622 kr

Avsluta byggvatten

När byggvattnet ska kopplas bort och vattenmätaren ska plockas ner ska ansökan om att avslut byggvattnet ske via e-tjänst för byggvatten.

Företaget ser till att koppla bort sina ledningar och proppa ledningarna vid inkopplingspunkten.

Borttagning av serviser på fastighetsägarens begäran

För att en fastighetsägare ska få avsluta sin VA-tjänst/brukningsavgift (Kalltaxa) för bebyggd fastighet helt, så ska serviserna/förbindelsepunkten plockas bort/proppas/pluggas vid huvudledning
– detta kan göras på fastighetsägarens begäran/ansökan via e-tjänst.

exkl. moms/inkl. moms

Avgift för att plugga/ta bort befintlig servis:

85 470 kr/106 838 kr

Avgifternas, taxans införande

Dessa avgifter och taxa träder i kraft 2026-01-01. De brukningsavgifter enligt som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Förslag till beslut avseende revidering av nämndreglemente

Ärendenr 2025/1130-1.3.1.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa nytt nämndreglemente att gälla från 2026-01-01.
2. Kommunbidrag om 2 101 tkr flyttas från infrastruktur- och servicenämnden till socialnämnden för år 2026 som en följd av att budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning flyttas. För år 2027 och framåt omhändertas förändringen i samband plan och budget.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har under hösten sett över nämndreglementet med anledning av bland annat ny socialtjänstlag. I regeringens proposition "En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter" har begreppet socialtjänst förtydligats genom att en lagparagraf införts där det framgår vad som avses med socialtjänst. Det framgår att verksamhet som bedrivs med stöd av socialtjänstlagen är socialtjänst. I nya socialtjänstlagen har bl.a. ansvaret för budget och skuldrådgivning flyttats från "kommunen" till socialnämnden och socialnämnden ska erbjuda budget- och skuldrådgivning om en skuldsatt person behöver vägledning. Den nya socialtjänstlagen medför även förändringar som påverkar konsumentvägledningen där den nya socialtjänstlagen definierar rådgivning, stöd, behandling och vård som insatser.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning ligger idag inom infrastruktur- och servicenämndens ansvarsområde men föreslås flyttas till socialnämnden. Socialförvaltningen ser fördelar med att ansvaret för budget- och skuldrådgivningen samt konsumentvägledningen flyttas till socialnämnden då samverkan med andra förebyggande insatser underlättas.

Delar av valnämndens reglemente har setts över och vissa skrivningar kopplat till verksamhetsplanering och uppföljning har ändrats för att i högre utsträckning likna andra nämnders arbetssätt.

I överförmyndarnämndens reglemente har ordet expedition bytts ut mot enhet då verksamheten bytt namn.

Kommunstyrelsens reglemente anpassas utifrån att kommunstyrelsen inte längre ska ha ett arbetsgivare- och arbetsmiljöansvar för chefen för avdelningen miljö- och bygg.

Då det pågår översyner inom exempelvis IT kan förslag till ytterligare revideringar av nämndreglementet vara aktuella under första kvartalet 2026.

Dialog

Dialog har förts med berörda förvaltningar.

Beslutsunderlag

- Förslag – Luleå kommuns nämndreglemente

Sofia Riström
Kanslichef

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret
Infrastruktur- och servicenämnden
Socialnämnden
Valnämnden
Överförmyndarnämnden

LULEÅ KOMMUN

Luleå kommuns nämndreglementen

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Reglemente	2025/1130	2025-XX-XX	2026-01-01 – TV
Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Kanslichef	2023-12-18 § 240	Kommunfullmäktige	Alla nämnder

Innehåll

Gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder	3
Reglemente för kommunstyrelsen	10
Reglemente för krisledningsnämnden	18
Reglemente för barn- och utbildningsnämnden	21
Reglemente för arbetsmarknads- och gymnasienämnden	23
Reglemente för kultur- och fritidsnämnden	26
Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden	29
Reglemente för socialnämnden	32
Reglemente för infrastruktur- och servicenämnden	34
Reglemente för valnämnden	38
Reglemente för överförmyndarnämnden	40

Gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder

Inledning

Detta reglemente innehåller bestämmelser som är gemensamma för samtliga kommunens nämnder. För krisledningsnämnden gäller i vissa fall en särskild ordning, vilket framgår under aktuell paragraf. I de fall inget är angett för krisledningsnämnden gäller bestämmelsen för krisledningsnämnden som för övriga nämnder.

Sammansättning, ledamöter m.m.

§ 1 Allmänt

Kommunallagen (2017:725) ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller myndighetsbeslut.

§ 2 Val

Nämnder väljs av kommunfullmäktige och består av det antal ledamöter och ersättare, som kommunfullmäktige fastställt i särskild ordning (kommunallagen 3 och 6 kap). Ledamöter och ersättare i en nämnd väljs för fyra år, räknat från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

§ 3 Sammansättning

Kommunen har följande nämnder:

Nämnder	Antal ledamöter	Antal ersättare
Kommunstyrelse tillika krisledningsnämnd	15	15
Barn- och utbildningsnämnd	15	15
Kultur- och fritidsnämnd	15	15
Miljö- och byggnadsnämnd	11	11
Infrastruktur- och servicenämnd	15	15
Socialnämnd	15	15
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	13	13
Valnämnd	9	9
Överförmyndarnämnd	5	5

Utöver ovanstående nämnder är Luleå kommun värdkommun för den gemensamma nämnden e-nämnden där alla kommuner i Norrbotten ingår. Luleå och Piteå kommun har även en gemensam nämnd kallad kost- och service-nämnden där Piteå kommun är värdkommun.

§ 4 Valbarhet

Valbar som ledamot eller ersättare i en nämnd är den som har rösträtt i val till kommunfullmäktige. För ledamöter och ersättare i en överförmyndarnämnd samt för förtroendevalda revisorer gäller särskilda regler enligt kommunallagen och föräldrabalken.

Om ledamot eller ersättare inte längre är valbar, t.ex. på grund av att denne inte längre är folkbokförd i Luleå kommun, upphör uppdraget i fullmäktige genast. För en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sina uppdrag under återstoden av mandatperioden. Kommunfullmäktige kan, om vissa i lagen angivna förutsättningar föreligger, entlediga enskild förtroendevald eller en hel nämnd (4 kap kommunallagen).

§ 5 Kommunalråd

Kommunstyrelsens ordförande samt 1:e vice ordföranden är tillika kommunalråd. Kommunstyrelsens 2:e vice ordföranden är tillika oppositionsråd.

I de fall en förtroendevald uppfyller kommunallagens krav för benämningen kommunalråd kan kommunfullmäktige besluta att utse fler kommunalråd än ovanstående.

§ 6 Ordförande och vice ordförande

Kommunfullmäktige väljer bland ledamöterna i nämnden en ordförande samt en förste vice och eventuellt en andre vice ordförande, att tjänstgöra den tiden, som kommunfullmäktige bestämmer. Avgår ordförande eller vice ordförande under denna tid, förrättar kommunfullmäktige nytt val för återstoden av tiden.

§ 7 Ersättare för ordförande

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör annan av nämnden utsedd ledamot ordförandens uppgifter. Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande tills den tillfälliga ordföranden har utsetts. Om ordförande på grund av sjukdom eller av andra skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse annan ledamot att fullgöra ordförandes samtliga uppgifter.

§ 8 Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamots ställe. Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänst-

göra enligt den av kommunfullmäktige bestämda ordningen. En ersättare som börjat tjänstgöra har företräde till tjänstgöring framför annan ersättare oberoende av turordningen enbart om ersättaren tjänstgör inom sitt eget parti.

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet handlagts. En ledamot som avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får tjänstgöra igen endast om inplacerad tjänstgörande ersättare tillhör annat parti. Ersättare, som inte tjänstgör, får närvara vid nämndens möten och delta i dess överläggningar men har ingen yrkanderätt eller rätt att i övrigt delta i besluten.

§ 9 Insynsplatser

För partier som är representerade i kommunfullmäktige men som inte redan tagit en plats i kommunstyrelsen av egen kraft eller via valteknisk samverkan inrättas insynsplats.

Förtroendevald med insynsplats ges rätt att delta i överläggningar, men har ingen yrkanderätt eller rätt att i övrigt delta i besluten.

§ 10 Jäv

En ledamot, ersättare eller anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet. Den som kan antas vara jävig i ett ärende ska självant ge det till känna. I kommunallagen (6 kap. 28-31 §§) anges reglerna rörande jäv.

Sammanträden

§ 11 Föredragningslista

För varje sammanträde låter ordförande upprätta en föredragningslista. Nämnden kan också besluta om behandling av ärende som inte tagits upp på föredragningslistan.

§ 12 Kallelse

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till nämndens sammanträden. Kallelse ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara, i god tid före sammanträdet. En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, bör snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Kallelsen ska åtföljas av föredragningslistan till sammanträdet.

Ordförande bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. I undantagsfall får kallelse ske muntligt. I normalfallet sker kallelse elektroniskt. När varken ordförande eller

vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamöten göra detta.

Särskilda bestämmelser vid höjd beredskap: I höjd beredskap ska kommunen eftersträva att kallelse sker skriftligt, men kallelse kan komma att ske muntligen, via sms eller på annat lämpligt sätt. Kallelse till sammanträde kan ske med kort varsel beroende på de omständigheter som råder vid höjd beredskap. Kallelsen ska om möjligt innehålla en föredragningslista men den kan komma att lämnas vid sammanträdet.

Särskild bestämmelse för krisledningsnämnden: Krisledningsnämnden ska eftersträva att kallelse sker skriftligt men kan komma att ske muntligt, via sms eller på annat lämpligt sätt. Kallelse till sammanträde kan ske med kort varsel beroende på den extraordinära händelsens art och omfattning. Kallelsen ska om möjligt innehålla föredragningslista men kan komma att lämnas vid sammanträdet.

§ 13 Tid och plats för sammanträde

Kommunstyrelsens nämndsekretariat planerar och synkroniserar samtliga nämnders sammanträdesordningar som sedan fastställs av respektive nämnd. Valnämndens sammanträden administreras via kommunstyrelsens nämndsekretariat men ingen årlig sammanträdesordning fastställs.

Nämnden sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer och när minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller ordförande anser att det behövs.

Särskilt för krisledningsnämnden: Denna bestämmelse gäller inte för krisledningsnämnden.

§ 14 Ärendenas beredning

Beredning av ärenden sker på olika nivåer i organisationen; förvaltning, presidium och utskott. Fullmäktiges ärenden bereds av kommunstyrelsen. Undantag från beredningstvång framgår av kommunallagens 5 kap 29-32 §§. Ordföranden ansvarar för att de ärenden som ska handläggas av nämnden bereds och föredras i vederbörlig ordning.

§ 15 Beslutsförhet, justering av protokoll och reservation

I kommunallagen 6 kap finns bestämmelser om en nämnds beslutsförhet, dess skyldighet att föra protokoll m.m. Protokollet justeras av ordförande och den ledamot som utses att justera protokollet vid sammanträdet. Nämnden kan besluta att justera en paragraf i protokollet omedelbart. Paragrafen bör då redovisas skriftligt innan nämnden justerar den. En ledamot som har reserverat sig mot ett beslut och vill motivera reservationen ska göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till nämndens sekreterare innan protokollet justeras.

Särskild bestämmelse för krisledningsnämnden: Vid krisledningsnämndens sammanträden ska tidpunkt för varje beslut som fattats anges.

§ 16 Närvarorätt

Vid sammanträde med nämnden eller dess utskott ska, om inte nämnden eller utskottet för särskilt fall beslutar annat, chefen för förvaltningen eller den som denne utser, ha rätt att närvara med rätt att delta i överläggningarna.

Nämnden får kalla ledamot eller ersättare i fullmäktige, annan nämnd eller beredning, revisor, anställd hos kommunen eller särskild sakkunnig att närvara vid sammanträde med nämnden. Den som har kallats till sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna men ej i besluten.

Kommunfullmäktiges ordförande och kommunalråden (kommunstyrelsens ordförande, 1e och 2e vice ordförande) äger rätt att närvara vid sammanträden. Närvarorätten gäller inte ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

§ 17 Offentliga sammanträden

Nämnden får besluta att nämndens sammanträden ska vara offentliga. En nämnds sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden:

- som avser myndighetsutövning, eller
- i vilka det förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess (kommunallagen 6 kap. 25 §).

Allmänheten har inte rätt att yttra sig eller ställa frågor under sammanträdet. Allmänheten får inte störa sammanträdet. Om så sker får den störande visas ut.

Särskild bestämmelse för krisledningsnämnden: Krisledningsnämndens sammanträden ska alltid hållas bakom stängda dörrar.

Ansvar

§ 18 Revision

För revision av nämndens förvaltning gäller kommunallagen, övrig lagstiftning samt övriga i behörig ordning utfärdade bestämmelser.

§ 19 Information och samråd

Kommunstyrelsen, övriga nämnder och kommunalråd ska från nämnden i möjligaste mån erhålla den information och de underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder. Nämnderna ska innan den fattar beslut som även rör en annan nämnds verksamhetsområde samråda med den nämnden.

Samråd ska även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nationella minoriteter ska ges inflytande i frågor som berör dem.

Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Befogenhet

§ 20 Utskott

Om kommunfullmäktige inte beslutat något om utskott får nämnden själv besluta om utskott ska finnas.

Särskild bestämmelse för krisledningsnämnden: Krisledningsnämnden kan inte besluta om att inrätta ett utskott.

§ 21 Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde. Kommunstyrelsen får även, förutom inom sitt eget verksamhetsområde, föra kommunens talan vid laglighetsprövning av fullmäktiges beslut.

§ 22 Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från styrelsen/nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden med vice ordförande som ersättare. Nämnden får även uppdra till annan förtroendevald eller tjänsteperson att underteckna handlingar på nämndens vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav signeras av den som fattat beslutet. När det är lämpligt och inga tvingande lagkrav finns på fysiskt undertecknande kan signaturen göras elektroniskt eller säkerställas på annat sätt.

§ 23 Taxor

Nämnden ska tillämpa fastställda taxor inom sitt verksamhetsområde. Nämnden äger rätt att revidera fastställda taxor inom sitt verksamhetsområde enligt tidigare beslutad uppräkningsfaktor. Nya taxor eller förändringar av principiell betydelse ska beslutas av kommunfullmäktige.

§ 24 Delegationsbestämmelser

Nämnden får uppdra till ett utskott eller till en ledamot eller ersättare eller till en anställd hos kommunen att besluta på nämndens vägnar i de ärenden som nämnden bedömer som lämpliga.

I kommunallagen 6 kap. 38 § anges vilka ärenden som inte får delegeras. Nämnden bestämmer i sin delegationsordning vilka beslut som ska anmälas till nämnden och på vilket sätt detta ska ske. Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen. Det är nämndens ansvar att kontrollera att förtroendevalda och anställda utövar sin beslutanderätt på korrekt sätt. Om så inte sker har nämnden att tillse att nödvändiga åtgärder vidtas.

§ 25 Delgivning

Delgivning med en nämnd sker med ordförande, vice ordförande, nämndens sekreterare eller med nämndens registrator.

Legalitet

§ 26 Administrativa regler

Nämnden ansvarar för att administrationen av dess verksamhet i alla avseenden fullt ut motsvarar de krav som kommer till uttryck i det offentlighetsrättsliga regelverket som framgår av bland annat kommunallagen, förvaltningslagen, lagen om kommunal redovisning, tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen, upphandlingslagstiftningen samt dataskyddsförordningen.

Nämnden ska verka för reformering och förenkling av regler inom sitt verksamhetsområde.

§ 27 Personuppgiftsansvarig

Nämnden är personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen (GDPR), för de personuppgifter som behandlas inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska utse ett dataskyddsombud. Kommunstyrelsen är förutom inom sin egen verksamhet även ansvarig för den behandling som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.

§ 28 Laglighetsprövning

Nämnden ska omgående underrätta kommunstyrelsen om beslut av nämnden efter laglighetsprövning enligt kommunallagen blivit upphävt.

Administration

§ 29 Förvaring av handlingar

Nämnden svarar för vård och förvaring av verksamhetens arkivhandlingar enligt arkivlagen, arkivreglemente och upprättad dokumenthanteringsplan. Värdehandlingar ska förvaras på betryggande sätt.

§ 30 Öppethållande

Till nämnden knuten förvaltningsorganisation ska hållas öppen för allmänheten på dagar och tider som nämnden bestämmer, bland annat för att tillgodose allmänhetens rätt att kunna ta del av allmänna handlingar.

Reglemente för kommunstyrelsen

I detta reglemente regleras kommunstyrelsens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs om kommunstyrelsen och dess verksamhet i kommunalagen, i vissa andra författningar och i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Kommunen och de kommunala bolagen ska utgöra ett lednings- och styrningsperspektiv utgöra en ekonomisk enhet - en koncern.

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsens styrande uppgifter

§ 1 Kommunstyrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens. Styrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls i kommunal verksamhet.

§ 2 I kommunstyrelsens styrande uppgift ingår att:

1. planera, leda och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala koncernens verksamhet,
2. göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd,
3. följa att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas på ett lagligt, rationellt och ekonomiskt sätt. I detta ingår även att utöva uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning,
4. utforma kommunens förvaltningsorganisation utifrån de förutsättningar som kommunfullmäktige har fastställt,
5. utforma kommunens system för internkontroll, se till att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder, bolag och kommunalförbund om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
6. ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i bolag främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv samt tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra

likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger,

7. ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalförbund som kommunen är medlem i.
8. Utse ombud till stämma i bolag som kommunen äger samt utfärda instruktion för hur ombudet ska rösta. Om instruktioner gäller ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska dessa utfärdas av kommunfullmäktige. Rätten att utse ombud gäller ej dotterbolag inom Luleå kommunföretagskoncernen.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna

§ 3 Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska planera, leda, samordna och följa upp kommunens ekonomiska förvaltning.

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

1. planera, leda, samordna och följa upp kommunens ekonomiska förvaltning,
2. ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade forskrifter för denna. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. Styrelsen ansvarar för att utfärda gemensamma riktlinjer för kravverksamheten,
3. ingå förbindelser för kommunen med anledning av kommunfullmäktiges beslut om lån, borgen eller andra åtaganden för kommunen,
4. ha hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bl. a att se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett, att handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation och som förvaltas av den nämnden,
5. upprätta förslag till budget i enlighet med kommunallagen,
6. se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen om kommunal redovisning och gällande normgivning för god redovisningssed,
7. upprätta årsredovisning och delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal redovisning.

§ 4 Personalpolitik – personalstrategisk utveckling och arbetsgivarfrågor

Kommunstyrelsen ska planera, leda, samordna och följa upp kommunens personalpolitik och strategiska HR-frågor.

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bl. a att:

1. med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare, inklusive beslut om stridsåtgärd,
2. förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11–14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,
3. avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
4. anställa kommundirektör samt besluta om instruktion för denne,
5. anställa chef till samtliga förvaltningar,
6. axla arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för kommundirektör och samtliga chefer för förvaltningarna
7. lämna uppdrag enligt 6 kap. 3 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,
8. vara pensionsmyndighet för förtroendevalda,
9. handlägga de frågor som faller inom personalorganets verksamhetsområde, ge råd och stöd i personalpolitiska frågor och vid behov vidta de åtgärder som erfordras för att upprätthålla en god personalpolitik i kommunen.
10. Ansvara för företagshälsovård.

§ 5 Samhällsplanering

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samhällsplanering. I detta ingår att:

1. leda och samordna kommunens samhällsutveckling.
2. ansvara för översiktsplanering, fördjupad planering, detaljplanering och översiktliga utredningar.
3. planera, leda, samordna och följa upp kommunens mark- och bostadspolitik och ansvara för kommunens fasta egendom och exploateringsverksamhet, besluta i frågor om förvärv och överlåtelse av fast egendom samt se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålles.
4. samordna den övergripande väg- och trafikplaneringen, vilken omfattar trafikfrågor som väsentligt påverkar kommunen och regionen.
5. besluta om antagande, ändring eller upphävande av detaljplan och områdesbestämmelse enligt plan och bygglagen (2010:900), enligt standardförfarande eller förenklat förfarande.
6. fatta beslut i frågor om arrende, nyttjanderätt, ledningsrätt och servitut. Styrelsen ska även svara för administration och omprövning av tomträttsavgälder enligt av kommunfullmäktige fastställda riktlinjer.
7. bevaka det allmännas intresse enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149) och ledningsrättslagen (1973:1144).

§ 6 Kommunstyrelsen ska planera, leda, samordna och följa upp

kommunens naturvårdsarbete samt utveckla och driva natur och miljöfrågor som inte innebär myndighetsutövning.

§ 7 Kommunstyrelsen ska leda, samordna och följa upp

arbete med näringslivsutveckling. Styrelsen ska arbeta för att främja nyetableringar samt tillväxt i det befintliga lokala näringslivet.

§ 8 Kommunstyrelsen har ansvar för att, ur ett kommungemensamt perspektiv, leda och samordna:

1. vänortsutbyte och utveckling av kommunens roll i internationella sammanhang. Kommunfullmäktiges presidium ansvarar för samordningen av det internationella arbetet i enlighet med fullmäktiges arbetsordning.
2. information, **kommunikation** och marknadsföring av kommunen **som organisation** och platsen Luleå
3. destinationsutveckling
4. regionala samverkan och utveckling
5. utveckling av den kommunala demokratin
6. informationssäkerhet och säkerhetsskydd
7. inköp och upphandling av varor, tjänster och entreprenader
8. kvalitets- och innovationsledning
9. infrastruktur och kommunikationsfrågor
10. folkhälsa, jämlikhet och trygghet
11. utvecklingen av ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart Luleå
12. kommunens digitaliseringsarbete, IT-styrning och IT-säkerhet.
13. arbetet med nationella minoriteter och särskilda rättigheterna kopplade till finska, samiska och meänkieli

Kommunstyrelsen har hand om följande verksamheter**§ 9 Kommunstyrelsen utgör krisledningsnämnd****§ 10 Kommunstyrelsens särskilda ansvar inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap**

Kommunstyrelsen ansvarar, ur ett kommungemensamt perspektiv, för planering, samordning och ledning för de uppgifter som ankommer på kommunen enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt för övriga uppgifter rörande krisberedskap och civilt försvar.

Extra ordinära händelser i fredstid

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser för styrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelsen ska utarbeta förslag till plan för extraordinära händelser för antagande av kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod.

Kommunstyrelsen ska inom kommunens geografiska område verka för att den verksamhet som bedrivs av olika aktörer gällande förberedelser för extraordinära händelser samordnas samt att samverkan kommer tillstånd.

Kommunstyrelsen ska vid extraordinära händelser verka för att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer samordnas.

Kommunstyrelsen kan vid extraordinära händelser lämna och be om hjälp hos andra kommuner och regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Kommunstyrelsen kan besluta om ersättning för hjälpen som lämnas och tas emot. När krisledningsnämnden är aktiverad ansvarar krisledningsnämnden för detta.

När krisledningsnämnden är aktiverad är det den som verkar för att hanteringen av den extraordinära händelsen samordnas och att samverkan kommer tillstånd inom det geografiska området.

Inför höjd beredskap

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens förberedelser inför höjd beredskap. Kommunstyrelsen ska vidta de förberedelser och ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Vid höjd beredskap

Kommunstyrelsen ska enligt 3 kap. 2 § lag (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, leda den del av det civila försvaret som kommunen då ska bedriva.

Kommunstyrelsen beslutar om samordning mellan nämnderna och gränsdragning mellan nämndernas kompetens under höjd beredskap. Kommunstyrelsen ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls i kommunal verksamhet under höjd beredskap.

Kommunstyrelsen får besluta i ärende som inte kan vänta, i stället för fullmäktige. Beslutet ska anmälas till fullmäktige vid nästa sammanträde.

Kommunstyrelsen ska under höjd beredskap eller när ransoneringslagen i annat fall tillämpas ansvara för de uppgifter som ankommer på kommunen, t.ex. försörjning av nödvändiga varor.

Kommunstyrelsen ska verka för att den verksamhet som bedrivs av olika aktörer vid höjd beredskap samordnas samt att samverkan kommer till stånd inom det geografiska området.

Kommunstyrelsen ska informera Länsstyrelsen om beredskapsläget och övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Kommunstyrelsens samordnar informationen till allmänheten från kommunen vid höjd beredskap.

Kommunstyrelsen får besluta om att personal som tjänstgör i kommunen ska tjänstgöra i andra anställningar eller uppdrag i kommunen.

§ 11 Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens räddningstjänst-, sotnings- och olycksförebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunstyrelsen ansvarar också för tillsyn och tillståndsprövning enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förutom för egna verksamheter och objekt.

§ 12 Kommunstyrelsen är arkivmyndighet och stadsarkivet är styrelsens beredande och verkställande organ i arkivfrågor, enligt föreskrifter om arkivvård i Luleå kommun.

§ 13 Kommunstyrelsen har administrativt ansvar, arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för valnämndens förvaltningsorganisation, ~~samt arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för avdelningschefen för miljö och bygg.~~

§ 14 Kommunstyrelsen ska ansvara för kommunens anslagstavla.

§ 15 Kommunstyrelsen ska ansvara för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 16 Kommunstyrelsen ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det som fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att styrelsen ska fullgöra. I samband med bokslut ska styrelsen redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 17 Kommunstyrelsen ska inom sina egna verksamheter:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för att uppnå kommunfullmäktiges mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt ett tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att de förslag till mål och ramar som utarbetats bidrar till en god miljö och goda levnadsbetingelser i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

§ 18 Kommunstyrelsen äger rätt att:

1. vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerhet som kommunfullmäktige angett,
2. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige,
3. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
4. utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående tillstånd att använda kommunens vapen,
5. avge yttranden eller överklaga beslut enligt kamerabevakningslagen,
6. avge övriga yttranden, som ankommer på kommunen, om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen, dock även sistnämnda slag av yttranden, om den fastställda remisstiden inte medger att ärendet behandlas på ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige. Yttrande över antagande av hemvärnsmän hanteras dock av socialnämnden.

7. i den mån bemyndigande inte lämnats annan nämnd, för kommunen besluta i övriga, liknande ärenden som inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen enligt de grunder som anges i 5 kap. 1 § kommunallagen.
8. utifrån fullmäktiges fastställda taxekonstruktion, besluta om indexreglering för taxeslag avseende planavgift
9. att ansöka och företräda kommunen vid lantmäteriförrättringar där kommunen är sakägare,
10. fastställa regler för Luleås tomtkö, avgiften fastställs av kommunfullmäktige.
11. besluta om gatukostnadsersättning enligt plan- och bygglagen (2010:900),
12. fastställa kriterier samt besluta om fördelning av bidrag till civilsamhället inom nämndens verksamhetsområde.
13. besluta om deltagande i kurser och konferenser för förtroendevalda i kommunfullmäktige

Reglemente för krisledningsnämnden

§ 1 Krisledningsnämndens ansvar

Krisledningsnämnden är det ledande politiska organet om kommunen drabbas av extraordinär händelse när nämnden är aktiverad.

Nämnden ska fullgöra uppgifter vid extraordinära händelser enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH.

Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som:

- avviker från det normala,
- innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, och
- kräver skyndsamma insatser av kommunen.

Krisledningsnämnden ska, inom kommunens geografiska område, verka för att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer och informationen till allmänheten vid en extraordinär händelse i fredstid samordnas. Det innebär inte att kommunen övertar någon annans aktörs ansvar.

§ 2 Sammankalla och aktivera krisledningsnämnd

Nämndens ordförande eller om denne har förhinder, vice ordföranden, bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion.

Vid förhinder för både ordförande och vice ordförande övergår rätten till att sammankalla nämnden, och därmed bedöma att det råder en extraordinär händelse, till övriga ledamöter i nämnden. Nämnden ska därefter kollegialt besluta att den ska träda i funktion.

Beslut om att nämnden ska träda i funktion ska protokollföras med angivet klockslag.

§ 3 Övertagande av andra nämnders verksamhetsområden, befogenhet

Krisledningsnämnden har rätt att överta hela eller delar av verksamhetsområdet från kommunens övriga nämnder i den utsträckning som nämnden finner det nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Vid ett övertagande av nämnds verksamhet kvarstår de delegationer som är beslutade om inte krisledningsnämnden särskilt beslutar annat.

Om det är möjligt bör samråd ske med berörd nämnd innan beslut fattas om övertagande av nämnds verksamhetsområden.

Den eller de nämnder vars verksamhetsområden har övertagits av krisledningsnämnden ska omgående underrättas om övertagandet, dess omfattning, samt vilka beslut som fattats med stöd av den övertagna beslutanderätten.

Nämnd kan även direkt till krisledningsnämnden framställa begäran om övertagande av verksamhetsområde. Det är krisledningsnämnden som beslutar att ett övertagande av nämnds verksamhetsområde ska ske.

Krisledningsnämnden ska, om förhållanden medger, besluta att de uppgifter som nämnden eventuellt har övertagit från andra nämnder ska återgå till ordinarie nämnd.

§ 4 Anmäla beslut till kommunfullmäktige

Krisledningsnämndens beslut ska anmälas till kommande möjliga/tillgängliga sammanträde med kommunfullmäktige.

§ 5 Begära och lämna hjälp

Krisledningsnämnden får vid begäran om hjälp från annan kommun och region besluta att hjälp lämnas och om skälig ersättning för hjälpen som lämnats.

Krisledningsnämnden får besluta att begära hjälp från annan kommun eller region. Den kommun eller region som har lämnat hjälp har rätt till skälig ersättning från Luleå kommun. Överenskommelse om ersättning till kommun eller region får krisledningsnämnden besluta om när den är aktiverad.

När krisledningsnämnden inte är aktiverad är det kommunstyrelsen, enligt dess reglemente, som har rätten att besluta om att lämna hjälpen eller ta emot hjälpen. Socialnämnden får, under extraordinär händelse i fredstid, lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild som drabbats av händelsen enligt dess reglemente.

§ 6 Ordförandens beslutanderätt

Ordföranden får besluta på nämndens vägnar i ärenden, som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det innebär att ordföranden har samma befogenhet i en akut situation som nämnden i sin helhet.

Har ordföranden i krisledningsnämnden förhinder träder vice ordföranden in i dennes ställe. Har såväl ordföranden som vice ordföranden förhinder gäller den ordning som anges i § 6 i Gemensamma bestämmelser.

Beslut som är fattade av ordförande ska snarast anmälas till krisledningsnämnden så snart nämnden är aktiverad.

§ 7 Beslut om avveckling av nämnden

När krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av extraordinär händelse inte längre behövs, ska nämnden avvecklas. Det kan ske även om den extraordinära händelsen fortfarande pågår. Avveckling av krisledningsnämnd kan ske genom att nämndens själv beslutar att den ska avvecklas. Kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige får även besluta att nämnden ska avvecklas.

När beslut är fattat att nämnden ska avvecklas återgår de verksamhetsområden som nämnden övertagit till ordinarie nämnd.

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden

I detta reglemente regleras barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen samt i andra lagar, författningar och i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Barn- och utbildningsnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för kulturskolan.

§ 2 Barn- och utbildningsnämnden fullgör det ansvar som ankommer på hemkommunen enligt skollagen (2010:800) med undantag för det aktivitetsansvar för ungdomar som omhändertas av arbetsmarknads- och gymnasienämnden.

§ 3 Barn- och utbildningsnämnden har vårdgivaransvar enligt hälso- och sjukvårdslagen

§ 4 Barn- och utbildningsnämnden har ett arbetsgivar-, och arbetsmiljöansvar för personal inom förskola, grundskola och resurscentrum, med undantag för chefen för förvaltningen. Nämnden har även arbetsgivar-, och arbetsmiljöansvar för de gemensamma resurserna som delas med arbetsmarknads- och gymnasienämnden såsom ledningsgrupp, stödfunktioner inom IT, administration, ekonomi, HR samt kansli.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 4 Barn- och utbildningsnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag

§ 5 Barn- och utbildningsnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning i KF mål
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att, i de förslag till mål och ramar som utarbetas, en god miljö och goda levnadsbetingelser främjas i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten, samråda med nationella minoriteterna i frågor som berör dem,
12. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
13. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 6 Barn- och utbildningsnämnden äger rätt att:

1. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
2. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige.

Reglemente för arbetsmarknads- och gymnasienämnden

I detta reglemente regleras arbetsmarknads- och gymnasienämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen samt i andra lagar, författningar och i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning.

§ 2 § Arbetsmarknads- och gymnasienämnden fullgör det ansvar som ankommer på hemkommunen enligt skollagen (2010:800) inklusive aktivitetsansvar för ungdomar.

§ 3 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden har vårdgivaransvar enligt hälso-och sjukvårdslagen

§ 4 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden utgör kommunens arbetsmarknadsorgan I uppdraget ingår att i samverkan med andra bidra till tillväxt och kompetensförsörjning i samhällsomställningen. Arbetsmarknadsorganet ska vidta och främja åtgärder för att förebygga och minska effekterna av arbetslöshet.

§ 5 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden är tillika arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

§ 6 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden ska ansvara för bosättning av nyanlända och nyanländas etablering samt integrationsfrågor. Nämnden ska även svara på Migrationsverkets och Länsstyrelsens förslag till kommunalt om mottagande av nyanlända och massflyktingar för Luleå kommun.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 7 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag

§ 8 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning i KF mål
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrider,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att, i de förslag till mål och ramar som utarbetas, en god miljö och goda levnadsbetingelser främjas i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten, samråda med nationella minoriteterna i frågor som berör dem,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för personal inom området arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildningen, integration och gymnasieskola med undantag för chefen för förvaltningen,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 9 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden äger rätt att:

1. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskom-
melse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
2. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskom-
melse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i för-
likning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall
kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av
kommunfullmäktige.

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden

I detta reglemente regleras kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Kultur- och fritidsnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att främja kultur- och fritidsverksamhet genom att förverkliga kommunens övergripande mål. Detta görs dels genom att bedriva egen verksamhet, dels genom samverkan med andra aktörer, organisationer och civilsamhället.

§ 2 Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att utveckla och förvalta de kommunala kulturhistoriska miljöer som ligger inom nämndens ansvarsområde samt värna om det lokala kulturarvet. Nämnden ska hyra ut anläggningar, lokaler och mötesplatser för kultur-, fritids- och turistverksamhet. Nämnden ska ansvara för driften av de kommunala kultur-, fritids- och idrottsanläggningarna samt driften och utvecklingen av kommunens verksamheter i skärgården.

§ 3 Kultur- och fritidsnämnden ska efter överenskommelse med andra nämnder svara för att administrera ansökningar och genomföra utbetalningar av bidrag till civilsamhället. Nämnden ansvarar även för utvecklingen av konceptet "en väg in"

§ 4 Kultur- och fritidsnämnden ska skapa förutsättningar för ungas delaktighet och inflytande i frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde och som rör utvecklingen av samhället.

§ 5 Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den konstnärliga gestaltningen av kommunens byggnader, samt att vara beslutande vid konstnärlig gestaltning av offentliga platser, bostads- och andra bebyggelseområden.

§ 6 Kultur- och fritidsnämnden svarar för driften av kommunens turistcentrum samt förmedling av information och marknadsföring till medborgare och besökare för de verksamheter som ligger under nämndens ansvarsområde.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 7 Kultur- och fritidsnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 8 Kultur- och fritidsnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning i KF mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. svara för långsiktig planering och strategisk utveckling av verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrider,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att, i de förslag till mål och ramar som utarbetats, en god miljö och goda levnadsbetingelser främjas i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten, samråda med nationella minoriteterna i frågor som berör dem,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för personal med undantag för chefen för förvaltningen,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 9 Kultur- och fritidsnämnden äger rätt att:

1. besluta om inköp och förvaltning av kommunens konstsamling,

2. i samråd med berörda förvaltningar besluta om placering av verk som ingår i kommunens konstsamling,
3. besluta om konstnärlig gestaltning av fastigheter utifrån 1% regeln,
4. svara för tillståndsgivning, registrering och tillsyn av lokala lotterier i enlighet med lotterilagens bestämmelser,
5. agera kommunens remissorgan för yttrande till länsstyrelsen för byggedemedelsansökningar,
6. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
7. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige,
8. utse stipendiater och dela ut de av kommunfullmäktige fastställda kulturstipendierna.
9. fastställa kriterier samt besluta om fördelning av bidrag till civilsamhället inom nämndens verksamhetsområde.

Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden

I detta reglemente regleras miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Miljö- och byggnadsnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt plan och bygglagen (2010:900) med undantag för planläggning av mark och vatten.

§ 2 Nämnden ska svara för ett aktivt deltagande i samhällsplaneringen och verka för att bidra med kompetens inom nämndens ansvarsområde i tidiga skeden.

§ 3 Miljö- och byggnadsnämnden ska följa samhällsutvecklingen och ska genom prövning, tillsyn och tillstånd verka för en hållbar utveckling.

§ 4 Miljö och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning gällande utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt lag om bostadsanpassningsbidrag (2018:222).

§ 5 Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt miljöbalken (1998:808), livsmedelslagen (2006:804), EU-förordning 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, strålskyddslagen (2018:396), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805), lagen om internationella hot mot människors hälsa (2006:1570), lagen om handel med receptfria läkemedel (2009:730), Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter, lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter, lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425), alkohollagen (2010:1622), lag om sprängämnesprekursorer (2014:799) med tillhörande lokala föreskrifter och allmänna författningar och förordningar samt tillsyn och tillståndsprövning enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), som inte hanteras av annan nämnd, tillsyn enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), utöva marknadskontroll enligt förordningen (EU) 2019/1020.

§ 6 Miljö- och byggnadsnämnden ska även svara för kontroll och rapportering som åligger kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer för luft,

att ge energi- och klimatrådgivning till privatpersoner, företag och organisationer, att samordna kommunens arbete med Fairtrade City diplomeringen samt att hantera utbetalning av bidrag för trygghetsboende, enligt Luleå kommuns regelverk för trygghetsboende i Luleå.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 7 Miljö- och byggnadsnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 8 Miljö- och byggnadsnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning i KF mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att, i de förslag till mål och ramar som utarbetas, en god miljö och goda levnadsbetingelser främjas i kommunen,
9. i sitt arbete beakta jämställdhets-, miljö-, integrations-, mångfalds- och folkhälsofrågor samt frågor som rör personer med funktionsnedsättning,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. föra dialog och verka för ökad förståelse hos allmänheten,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för personal ~~med undantag för~~ **inklusive** avdelningschefen för miljö- och bygg,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 9 Miljö- och byggnadsnämnden äger rätt att:

1. ge medgivande till undantag från detaljplan enligt 3 kap. 2§ 1 st., fastighetsbildningslagen (1970:988), 9 § 1 st. anläggningslagen (1973:1149), 8 § 1 st. ledningsrättslagen (1973:1144),
2. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
3. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige.

Reglemente för socialnämnden

I detta reglemente regleras socialnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, begravningslagen och i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Socialnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Socialnämnden svarar för insatser i egen regi för service, vård och omsorg i ordinärt och särskilt boende för de människor som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning har behov av sådana insatser.

§ 2 Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), speciallagarna lag om vård av missbrukare (LVM) och lag om vård av unga (LVU) samt i övrigt vad som i lag sägs om socialnämnd.

§ 3 Socialnämnden svarar för det brottförebyggande arbetet inom Luleå kommun.

§ 4 Socialnämnden ansvarar för att svara på Migrationsverkets föreslagna andelstal för ensamkommande barn.

NY § 5 Socialnämnden har ansvar för kommunens konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 4 Socialnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i reglementet,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 5 Socialnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för att uppnå kommunfullmäktiges mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt ett tillfredsställande och effektivt sätt,

3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att de förslag till mål och ramar som utarbetats bidrar till en god miljö och goda levnadsbetingelser i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. informera och föra dialog med allmänheten, samråda med nationella minoriteterna i frågor som berör dem
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar, med undantag för chefen för förvaltningen,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 6 Socialnämnden äger rätt att:

1. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse samt med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
2. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige,
3. avge yttranden inom nämndens verksamhetsområde, som inte besvaras av kommunstyrelsen,
4. avge yttranden om antagande av hemvärnsmän.
5. lämna begränsat ekonomiskt stöd till en enskild som drabbats under en extraordinär händelse. Den extraordinära händelsen behöver inte ägt rum i Luleå kommun.
6. fastställa kriterier samt besluta om fördelning av bidrag till civilsamhället inom nämndens verksamhetsområde.

Reglemente för infrastruktur- och servicenämnden

I detta reglemente regleras infrastruktur- och servicenämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Infrastruktur- och servicenämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för god byggnadskultur samt god och estetisk tilltalande stads- och landskapsmiljö (PBL 2010:900). Nämnden ska följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning.

§ 2 Infrastruktur- och servicenämnden ska bistå kommunstyrelsen i arbete med den översiktliga användningen av mark och vatten samt med den övergripande trafikplaneringen.

§ 3 Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar för genomförandet av detaljplaner och avtal.

§ 4 Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar för lokalbanken.

§ 5 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för kommunens huvudmannaskap av allmänna vatten- och avloppstjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412),

§ 6 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus på allmänna platser som ankommer på kommunen enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814), trafiksäkerhetsarbete, väg och gatuhållning enligt vägmärkesförordningen (2007:90), utbyggnad, upprustning, drift och underhåll av gator, vägar, gång- och cykelvägar, torg, parker, grönområden och industrispår, parkeringsövervakning och fordonsflyttning samt frågor torghandel enligt torghandelsstadgan.

§ 7 Infrastruktur- och servicenämnden är kommunens trafiknämnd enligt lag om nämnd för vissa trafikfrågor (1978:234).

§ 8 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för geografisk information (GI) och förvaltning av geodata genom att använda standarder, styra geodatainsamling i syfte att tillhandahålla och utveckla geografiska informationssystem.

Nämnden svarar vidare för att skapa tillgänglighet och användbarhet av digital information för lokala och nationella samhällsbyggnadsprocesser samt kommunalteknisk infrastruktur.

§ 9 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för upplåtelse av hyra samt administration, skötsel och underhåll av den allmänna platsmarken och av bebyggd egendom.

§ 10 Infrastruktur- och servicenämnden ska samordna och tillgodose kommunala verksamheters behov av ändamålsenliga lokaler, bostäder och utomhusmiljöer.

§ 11 Infrastruktur- och servicenämnden svarar för inköp och förmedling av de kommunala fordonen enligt Luleå kommuns fastställda styrdokument.

§ 12 Infrastruktur- och servicenämnden ska verka för bevarande, förvaltning, vård och lämplig användning gällande byggnader, skog, anläggningar och miljöer av kulturhistoriskt, biologiskt eller estetiskt värde.

§ 13 Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar för att utveckla och förvalta de kommunala kulturhistoriska miljöer som ligger inom nämndens ansvarsområde.

§ 14 Infrastruktur- och servicenämnden ska samordna och utveckla Luleå kommuns gemensamma service till medborgarna exempelvis kundcenter.

§ 15 Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar för att i samråd med andra nämnder och bolag förvalta, samordna och utveckla gemensamma stödfunktioner till kommunens verksamheter inom exempelvis områdena lön, ekonomiadministration och internservice.

§ 16 Nämnden ansvarar för administration av borgerlig vigsel.

~~**§ 17 Infrastruktur- och servicenämnden har ansvar för kommunens konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.**~~

§ 18 Infrastruktur- och servicenämnden ansvarar för drift, support och underhåll av organisationens digitala IT-infrastruktur.

§ 19 Infrastruktur- och servicenämnden har administrativt ansvar, arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för överförmyndarnämndens förvaltningsorganisation.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 19 Infrastruktur- och servicenämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 20 Infrastruktur- och servicenämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för att uppnå kommunfullmäktiges mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt ett tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att i de förslag till mål och ramar som utarbetas bidrar till en god miljö och goda levnadsbetingelser i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. föra dialog och verka för ökat inflytande av allmänheten,
12. ha ett arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar med undantag för chefen för förvaltningen,
13. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
14. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 21 Infrastruktur- och servicenämnden äger rätt att:

1. besluta om namn på gator, kvarter, offentliga platser och kommunala byggnader, efter samråd med berörda nämnder och parter och andra

intressenter samt handläggning enligt lagen om lägenhetsregister (2006:378),

2. besluta om prövning av annan behörig för utstakning av byggnader enligt 10 kap. 19, 24 §§ plan- och bygglagen (2010:900),
3. besluta om förflyttning av fordon enligt lagen (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall,
4. utifrån fullmäktiges fastställda taxekonstruktion, besluta om indexreglering för samtliga taxeslag inom nämndens ansvar däribland de som avser de allmänna vattentjänsterna (brukningsavgift, anläggningsavgift och särskild industriavgift) avgift för nybyggnadskarta, utstakning,
5. avge yttranden som avses i ordningslagen 3 kap 2 § rörande upplåtelse av offentlig plats,
6. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden,
7. föra kommunens talan och med bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av kommunens fordran, anta ackord, ingå i förlikning och sluta annat avtal med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller annan författning eller fastställd av kommunfullmäktige.

Reglemente för valnämnden

I detta reglemente regleras valnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i de gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder som inleder detta dokument.

Valnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Valnämnden ansvarar för uppgifter som enligt vallagen och annan tillämplig lagstiftning ska fullgöras av valnämnd.

§ 2 Valnämnden är lokal valmyndighet i samband med val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, Europaparlamentet samt vid eventuellt förekommande folkomröstning, omval eller extra val.

§ 3 Valnämnden ansvarar för:

1. översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.
2. att det finns lämpliga vallokaler och röstningslokaler.
3. att utbilda och förordna röstmottagare och övrig tillfällig personal för att genomföra val och folkomröstningar.
4. information till allmänheten om förestående val och folkomröstningar samt i övrigt om väsentliga delar i den egna verksamheten.

§ 4 Valnämnden erhåller sakkunnigstöd, sekreterarstöd och administrativ service från ~~kommunstab~~ **kommunstyrelseförvaltningen**. Kommunstyrelsen har personal- och arbetsmiljöansvar för personalen.

~~**§ 5 De år som valnämnden inte bedriver någon verksamhet** säkerställer kommunstab~~ **att budget och ekonomisk uppföljning hanteras på ett ändamålsenligt sätt.**

§ 6 Valnämnden fastställer ingen årlig sammanträdesordning. Frekvensen av nämndens sammanträden styrs av de behov som finns för att genomföra nämndens uppdrag.

§ 7 Valnämnden ska inom den egna verksamheten för de år som allmänna val eller folkomröstning hålls:

1. fastställa verksamhetsplan och internbudget
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande och effektivt sätt, **att den interna kontrollen är tillräcklig** samt att budgeten inte överskrids.

3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ, ~~utvärderingen är att jämföra med uppföljning av intern kontroll~~
4. svara för långsiktig planering och strategisk utveckling av verksamheten
5. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje, avge årsredovisning och verksamhetsberättelse,
6. i sitt arbete beakta jämställdhets-, miljö-, integrations-, mångfalds- och folkhälsofrågor samt frågor som rör personer med funktionsnedsättning,
7. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH, ~~som tillika utgör riskanalys för internkontroll~~
8. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 8 Valnämnden har rätt att i följande ärenden:

1. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden.
2. inom valnämndens förvaltningsområde, med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller av kommunfullmäktige, med för kommunen bindande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Reglemente för överförmyndarnämnden

I detta reglemente regleras överförmyndarnämndens ansvarsområden och uppgifter utöver det som sägs i kommunallagen, i andra lagar och författningar samt i gemensamma bestämmelser för Luleå kommuns nämnder.

Överförmyndarnämnden har hand om följande verksamheter

§ 1 Överförmyndarnämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, lag om god man för ensamkommande barn samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet.

§ 2 Överförmyndarnämnden ansvarar för att:

1. utreda och hos tingsrätten ansöka om godmanskap och förvaltare
2. utse gode män till ensamkommande barn
3. besluta om entledigande och byte av gode män och förvaltare
4. utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare
5. erbjuda gode män och förvaltare den utbildning som behövs
6. lämna de uppgifter som begärs av länsstyrelsen för att de ska kunna föra statistik över överförmyndarnas verksamhet i landet
7. informera allmänheten om ställföreträdarskap

§ 3 Överförmyndarnämnden erhåller sakkunnigstöd och administrativ service från överförmyndarexpeditionen **enheten**. Infrastruktur- och service-nämnden har personal- och arbetsmiljöansvar för expeditionen **enheten**.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 4 Överförmyndarnämnden ska utöver vad som framgår i detta reglemente följa det fullmäktige beslutat i styrande dokument eller i annat särskilt beslut har bestämt att nämnden ska fullgöra. I samband med bokslut ska nämnden redovisa hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem

- i detta reglemente,
- genom tilldelat kommunbidrag.

§ 5 Överförmyndarnämnden ska inom egna verksamheten:

1. inom ramen för planering- och budgetarbetet utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för att uppnå kommunfullmäktiges mål,
2. se till att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt ett tillfredsställande och effektivt sätt,
3. följa upp, utvärdera och säkra verksamhetens kvalitet där uppföljningen ska vara både kvalitativ och kvantitativ,
4. långsiktigt planera och strategiskt utveckla verksamheten,
5. se till att räkenskaperna är rättvisande, att den interna kontrollen är tillräcklig samt att budget inte överskrids,
6. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinjer, utarbeta förslag till budget som ska fastställas av kommunfullmäktige,
7. inom av kommunstyrelsen bestämd tid och enligt riktlinje avge delårsrapport, årsredovisning och verksamhetsberättelse,
8. med uppmärksamhet följa den allmänna utvecklingen och verka för att de förslag till mål och ramar som utarbetats bidrar till en god miljö och goda levnadsbetingelser i kommunen,
9. i sitt arbete beakta miljö- och folkhälsofrågor,
10. bidra till förverkligande av Program för Vision Luleå 2040,
11. utarbeta risk- och sårbarhetsanalyser för sitt verksamhetsområde enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH,
12. anta en plan för hantering av extraordinära händelser.

§ 6 Överförmyndarnämnden har rätt att i följande ärenden:

1. med bibehållet ansvar för verksamheten ingå och avsluta överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden.
2. Inom överförmyndarnämndens förvaltningsområde, med den begränsning som för särskilt fall kan vara föreskriven i lag eller av kommunfullmäktige, med för kommunen bidande verkan träffa överenskommelse om avskrivning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Förslag till beslut gällande redovisning av handläggning av motioner per september 2025

Ärendenr 2025/632-1.1.1.5

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna upprättad förteckning över handläggning av motioner.

Sammanfattning av ärendet

I kommunallagen 5 kap 35 § stadgas följande:

”En motion eller ett medborgarförslag ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes”. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid ska detta och vad som har kommit fram vid beredning anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.”

Med hänvisning till dessa bestämmelser har kommunstyrelseförvaltningen upprättat bifogad förteckning över handläggning av motioner. Föregående redovisning avsåg motioner per mars 2025 och lämnades in i april 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättad förteckning över handläggning av motioner.

Dialog

Dialog har förts inom kommunstyrelseförvaltningen, kansliet.

Beslutsunderlag

- Redovisning av motioner per september 2025

Lilly Silvén
Registrator

Redovisning av motioner per september 2025

Ärendenr 2025/632-1.1.1.5

Avsändare/anmält på sammanträde	Ärendemening/Ärendenummer	Remissinstans	Beslut/Anmärkning	Prognos på svarstid
Kristdemokraterna KF 2021-02-22 § 52	Motion (KD) om plats för att hylla och minnas KLF 2021/214	Kultur-och fritidsnämnden	Bifall KF 2025-04-22 § 84	
Moderaterna KF 2023-04-24 § 85	Motion (M) om övervakning av kommunala parkeringar KLF 2023/550	Kommunstyrelsen	Besvarad KF 2025-04-22 § 85	
Kristdemokraterna KF 2023-06-19 § 145	Motion (KD) om AI-teknik som en del av en bättre kartläggning KLF 2023/878	Infrastruktur- och servicenämnden	Bifall KF 2025-09-22 § 167	
Liberalerna KF 2023-12-18 § 258	Motion (L) bekämpa fördomar, bekämpa antisemitismen KLF 2023/1708	Kommunstyrelsen	Delvis bifall KF 2025-10-21 § 190	KF Q4 2025
Centerpartiet KF 2024-04-22 § 65	Motion (C) om att inrätta studentsamordnare i Luleå kommun KLF 2024/676	Kommunstyrelsen	Bifall KF 2025-03-24 §59	
Centerpartiet KF 2024-04-22 § 66	Motion (C) om markbyte i Gammelstad/Kyrkbyn – Mattisberget	Kommunstyrelsen		KF Q1 2026

	KLF 2024/678			
Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet KF 2024-05-20 § 80	Motion (KD) (M) (L) (C) om att möjliggöra för fler aktörer att bedriva gruppboende och servicebostäder” KLF 2024/851	Socialnämnden	Avslag KF 2025-09-22 § 168	
Liberalerna KF 2024-05-20 § 82	Motion (L) om nedtagning av akustikplattorna i COOP Norrbotten arena KLF 2024/893	Infrastruktur- och servicenämnden, Kultur- och fritidsnämnden	Bifall KF 2025-05-19 § 97	
Sverigedemokraterna KF 2024-08-26	Motion (SD) om kommunbidraget till studieförbundet Ibn Rushd KLF 2024/1459	Kultur- och fritidsnämnden	Bifall KF 2025-05-19 § 98	
Sverigedemokraterna KF 2024-09-23	Motion (SD) Gratis broddar för äldre i Luleå KLF 2024/1710	Kommunstyrelsen		KF Q4 2025
Liberalerna KF 2024-10-21	Motion (L) avseende placering av hjälpinformation på skolor KLF 2024/1790	Arbetsmarknads- och gymnasienämnden, Barn- och utbildningsnämnden	Bifall KF 2025-06-16 § 122	
Liberalerna KF 2024-10-21	Motion (L) om förändrade regler för studentbostäder KLF 2024/1923	Kommunstyrelsen		KF Q4 2025

Liberalerna KF 2024-10-21	Motion (L) om återinförande av närlinjen i Luleå KLF 2024/1925	Kommunstyrelsen		KF Q2 2026
Liberalerna KF 2024-10-21	Motion (L) om ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder KLF 2024/1926	Kommunstyrelsen	Avslag KF 2025-09-22 § 169	
Sverigedemokraterna KF 2024-10-21	Motion (SD) att inrätta ett kommunalt civilkuragepris KLF 2024/1927	Kommunstyrelsen	Bifall KF 2025-04-22 § 86	
Sverigedemokraterna KF 2024-10-21	Motion (SD) Kostnadsanalys för Klimatneutralitetsmålet 2040 KLF 2024/1928	Kommunstyrelsen	Besvarad KF 2025-08-25 § 141	
Kristdemokraterna KF 2024-11-18	Motion (KD) om "Ko på rot" för mer lokalproducerad mat KLF 2024/2088	Kommunstyrelsen	Bifall KF 2025-08-25 § 142	
Liberalerna KF 2024-11-18	Motion (L) om åtgärder för att uppnå jämnare könsfördelning i Luleå kommun KLF 2024/2104	Kommunstyrelsen	Bifall KF 2025-09-22 § 170	
Sverigedemokraterna KF 2024-11-18	Motion (SD) Slopa enprocentsmålet KLF 2024/2107	Kommunstyrelsen		KF Q1 2026
Sverigedemokraterna KF 2024-11-18	Motion (SD) Tillgång till kommundiarier för gruppleddare KLF 2024/2108	Kommunstyrelsen	Avslag KF 2025-09-22 § 171	

Sverigedemokraterna KF 2024-12-16	Motion (SD) om revidering av riktlinjer för skolskjuts KLF 2024/2277	Barn- och utbildningsnämnden	Avslag 2025-08-25 § 143	
Sverigedemokraterna KF 2024-12-16	Motion (SD) om revidering av vänortssamarbeten KLF 2024/2278	Kommunstyrelsen	Återremitterad KF 2025-06-16 § 123	KF Q4 2025
Centerpartiet KF 2025-01-27	Motion (C) om att utveckla näringslivsfrämjande åtgärder riktade mot lantbruksföretag KLF 2025/135	Kommunstyrelsen		KF Q1 2026
Centerpartiet KF 2025-01-27	Motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord- och skogsbruk KLF 2025/137	Arbetsmarknads- och gymnasienämnden		KF Q4 2025
Liberalerna KF 2025-01-27	Motion (L) om minskade barngrupper på förskolan KLF 2025/139	Barn- och utbildningsnämnden		KF Q1 2026
Moderaterna KF 2025-01-27	Motion (M) avseende Luleå kommuns vänorter KLF 2025/165	Kommunstyrelsen	Återremitterad KF 2025-06-16 § 124	KF Q4 2025
Sverigedemokraterna KF 2025-01-27	Motion (SD) om förbud mot användningen av lustgas i berusningssyfte KLF 2025/197	Infrastruktur- och servicenämnden	Bifall KF 2025-08-25 § 144	
Sverigedemokraterna KF 2025-01-27	Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur KLF 2025/198	Socialnämnden		KF Q4 2025

Liberalerna KF 2025-03-24	Motion (L) om att köpa en frystork till Luleå kommun KLF 2025/459	Kommunstyrelsen		KF Q1 2026
Liberalerna KF 2025-03-24	Motion (L) om att få fler studenter att bo kvar i Luleå KLF 2025/527	Kommunstyrelsen		KF Q4 2025
Centerpartiet KF 2025-04-22	Motion (C) om att utreda bolagisering av hela eller delar av kommunens bestånd av samhällsfastigheter KLF 2025/709	Kommunstyrelsen		KF Q1 2026
Liberalerna KF 2025-05-19	Motion (L) om studiefri KLF 2025/876	Barn- och utbildningsnämnden		KF Q1 2026
Liberalerna KF 2025-05-19	Motion (L) om feriejobb med möjlighet till extrajobb KLF 2025/877	Arbetsmarknads- och gymnasienämnden		KF Q1 2026
Kristdemokraterna KF 2025-05-19	Motion (KD) om demensby KLF 2025/921	Socialnämnden		KF Q1 2026
Kristdemokraterna KF 2025-05-19	Motion (KD) om ett trevligare äldreboende KLF 2025/922	Socialnämnden		KF Q1 2026
Liberalerna KF 2025-05-19	Motion (L) om höjda timmar i förskolan KLF 2025/923	Barn- och utbildningsnämnden		KF Q1 2026
Sverigedemokraterna KF 2025-06-16	Motion (SD) Mål och budget 2026 med plan 2027-2028 KLF 2025/1107	Kommunstyrelsen	Avslag KF 2025-06-16 § 136	

Socialistiskt Alternativ KF 2025-05-16	Motion (SAV) om plan och budget 2026-2028 KLF 2025/1109	Kommunstyrelsen	Avslag KF 2025-06-16 § 137	
Centerpartiet KF 2025-09-22	Motion (C) att hyra fler lokaler för gruppboheter och serviceboheter från privata hyresvärdar KLF 2025/1513	Infrastruktur- och servicenämnden		KF Q3 2026
Centerpartiet KF 2025-09-22	Motion (C) om att införa en träbyggnadsstrategi i Luleå kommun KLF 2025/1515	Miljö- och byggnadsnämnden, infrastruktur- och servicenämnden och kommunstyrelsen		Inväntar prognos
Sverigedemokraterna KF 2025-09-22	Motion (SD) om pilotprojekt för AI-baserade tolktjänster inom den kommunala omsorgen KLF 2025/1514	Socialnämnden		KF Q2 2026

Förslag till beslut gällande redovisning av handläggning av e-förslag per september 2025

Ärendenr 2025/633-1.5.2.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna upprättad förteckning över handläggning av e-förslag.

Sammanfattning av ärendet

I kommunallagen 5 kap 35 § stadgas följande:

”En motion eller ett medborgarförslag ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes”. Om beredning inte kan avslutas inom denna tid ska detta och vad som har kommit fram vid beredning anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.”

Med hänvisning till dessa bestämmelser har kommunstyrelseförvaltningen upprättat bifogad förteckning över handläggning av e-förslag. Föregående redovisning avsåg e-förslag per mars 2025 och lämnades in i april 2025.

E-förslag som avskrivs p.g.a. för få röster eller inte uppfyller kriterierna för att publiceras på webb meddelas kommunfullmäktige löpande.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna upprättad förteckning över handläggning av e-förslag.

Beslutsunderlag

- Redovisning av e-förslag per september 2025

Lilly Silvén
Registrator

Redovisning av e-förslag per september 2025

Ärendenr KLF 2025/633-1.5.2.1

Anmält på sammanträde	Ärendenummer	Ärendemening	Beslutande styrelse/nämnd	Beslut	Prognos på svarstid
KF 2023-09-25 § 170	2023/720	E-förslag om möjliggör köp av tomträtter genom ett erbjudande (126 röster)	Kommunstyrelsen		Q4 2025

Förslag till beslut gällande riktlinjer för inköp och upphandling

Ärendenr 2025/1396-2.5.0.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinjer för inköp och upphandling enligt bilaga.
2. Riktlinjerna ersätter tidigare Riktlinjer för hållbara inköp.

Sammanfattning av ärendet

Denna riktlinje kompletterar inköspolicyn som kommunfullmäktige beslutade om 2024-04-22 § 72. På rekommendation av revisorerna så lyfter kommunstyrelseförvaltningen riktlinjerna till kommunstyrelsen för beslut. Se kommunstyrelsens beslut 2025-03-10 § 68 i ärende KLF 2024/1513.

Alla offentliga beställare måste ha en riktlinje enligt LOU (lagen om offentlig upphandling). I övrigt finns inga krav i LOU på vad direktupphandlingar ska innehålla för krav utan det är fritt upp till kommunen att själv bestämma. Nuvarande inköpsriktlinje, *Riktlinjer för hållbara inköp*, är beslutad 2020-02-21 av kommundirektören.

Riktlinjerna för inköp och upphandling i Luleå kommun syftar till att säkerställa en effektiv, affärsmässig och hållbar inköpsprocess som följer lagstiftning och kommunens vision 2040. Den omfattar hela inköpskedjan och ska användas av alla anställda som hanterar inköp inom kommunen.

Grundläggande principer: Alla inköp ska följa principer såsom icke-diskriminering, likabehandling, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Syfte och tillämpning: Riktlinjerna ska stödja hållbar och strategisk inköpsverksamhet, säkerställa laglydighet, främja konkurrens och affärsmässighet samt förebygga korruption och intressekonflikter. De gäller för alla inköp av varor, tjänster och entreprenader, exklusive fastigheter och anställningsavtal.

Styrning och organisation: Kommunen använder kategoristyrning där inköp delas in i kategorier med tvärfunktionella team. Inköps- och upphandlingskontoret ansvarar för processen och utvecklingen, medan kommunstyrelsen har beslutande roller.

Ansvarsområden: Inköps- och upphandlingskontoret ansvarar för upphandlingar och avtalsuppföljning, verksamheterna definierar behov och förvaltar avtal och behöriga beställare hanterar direktupphandlingar och fakturor.

Affärsmässighet och konkurrens: Kommunen ska verka för transparens, likabehandling och ett gott företagsklimat, samt förebygga korruption genom utbildning och marknadsdialog före upphandling.

Hållbarhet och innovation: Inköpen ska driva hållbar utveckling och främja innovation i linje med vision 2040, vilket sker via kravställning och avtalsvillkor.

Avtal och beställningar: Alla inköp ska ske via befintliga avtal och e-handelssystemet. Om avtal saknas ska upphandling ske. Upphandlingar över direktupphandlingsgränsen hanteras av inköps- och upphandlingskontoret, och kommunens gemensamma bästa ska prioriteras.

Direktupphandling: Direktupphandling får göras när inget avtal finns och inköpsvärdet understiger 100 000 kr. Inköpskontoret ansvarar för upphandlingar över 100 000 kr men kan delegeras till direktupphandlare i verksamheterna.

Genomförande och dokumentation av direktupphandling: Direktköp under 10 000 kr kräver ingen särskild dokumentation förutom att beställning ska ske via e-handelssystemet. Direktupphandlingar mellan 10 000 och 100 000 kr ska dokumenteras via beställning i e-handelssystemet samt att den finns en rekommendation att förfrågningar bör sparas. Upphandlingar över 100 000 kr ska dokumenteras och diarieföras enligt konkurrensverkets rekommendationer.

Dialog

Dialog har förts med representanter från samtliga förvaltningar och alla förvaltningschefer.

Beslutsunderlag

- Förslag – Riktlinjer för inköp och upphandling
- Fastställd inköspolicy, KLF Hid: 2025.5422

Daniel Granlund
Inköpschef

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, Inköps- och upphandlingskontoret

Förslag - Riktlinjer för inköp och upphandling

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Riktlinjer	KLF 2025/1396	2025-xx-xx	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Inköpschef		Kommunstyrelsen	Luleå kommun

Inledning

Luleå kommuns inköp ska ske i enlighet med kommunens inköbspolicy, gällande lagstiftning och vision 2040. Dessa riktlinjer ska bidra till en effektiv och affärsmässig inköpsprocess som säkerställer att skattemedel används på ett ansvarsfullt sätt och att kommunens verksamheter får tillgång till varor, tjänster och entreprenader av rätt kvalitet till bästa möjliga totalkostnad. Riktlinjen gäller för samtliga nämnder i Luleå Kommun. Luleå kommunkoncerns bolag behöver skapa och besluta om egna inköpsriktlinjer. Dessa inköpsriktlinjer behandlar samtliga delar av ett inköp, från att kartlägga behov, upphandla och sedan teckna avtal till beställning, leverans, betalning och uppföljning. Riktlinjen berör därför flera olika processer, bland annat inköpsprocessen, men även betalprocessen och eventuella beställningsrutiner.

Samtliga inköp och upphandlingar inom kommunen ska genomföras med utgångspunkt i de grundläggande principerna i upphandlingslagarna:

- **Icke-diskriminering**
- **Likabehandling**
- **Öppenhet och transparens**
- **Proportionalitet**
- **Ömsesidigt erkännande**

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Dessa riktlinjer ska användas av alla förvaltningar och anställda inom kommunen som hanterar inköp.

Syfte och Tillämpning

Det övergripande syftet med riktlinjerna är att:

- Stödja en hållbar och strategisk inköpsverksamhet som säkerställer att skattemedel används på ett ansvarsfullt och ändamålsenligt sätt.
- Säkerställa att kommunens inköp sker i enlighet med gällande lagstiftning och styrdokument.
- Främja sund konkurrens och affärsmässighet.
- Förebygga korruption, intressekonflikter och ekonomisk brottslighet.
- Skapa goda affärsrelationer med leverantörer.

Dessa riktlinjer gäller för alla kommunens inköp av varor, tjänster och entreprenader, inklusive köp, leasing, hyra och hyrköp. Dock omfattas inte förvärv av fastigheter, byggnader eller anställningsavtal.

Styrning och Organisation

Kommunens modell för styrning av Inköp

Kommunen tillämpar **kategoristyrning**, en *modell för styrning* mot gemensamma mål med utgångspunkt i strategiskt inköp. Detta innebär att inköp delas in i olika kategorier där relevanta kompetenser från verksamheterna samverkar genom tvärfunktionella team. Inköp och upphandlingskontoret äger kategoristyrningsprocessen och driver utveckling av kommunens kategoriarbete.

Målsättningar, strategier och aktiviteter finns i kategoriplaner. Det är inköpschef med stöd och förankring av Arena utveckling som fastställer kategoriplaner. Kommunstyrelsen beslutar målsättningar för respektive kategori. Det som beslutas inom ramen för kategoriarbetet är styrande för upphandlingar och inköp inom den kategorin.

Kategoristyrningen syftar till att:

- Skapa överblick över kommunens samlade behov.
- Förbättra långsiktig planering och samverkan mellan förvaltningar.
- Använda inköp för att arbeta mot uppsatta mål.
- Driva förändring på marknaden.

Ansvarsområden

- **Kommunstyrelsen** fattar beslut om målsättningar för respektive inköpskategori.
- **Nämnderna** fattar beslut om att tilldela avtal i enlighet med respektive nämnds delegationsordning. Nämnderna är också ansvariga för att denna riktlinje följs.
- **Inköp och upphandlingskontoret** driver och utvecklar inköpsverksamheten, genomför upphandlingar, ansvarar för avtalsuppföljning och ger rådgivning. Inköp och upphandlingskontoret ansvarar för inköpsprocessens samtliga zoner samt har ett huvudansvar för de kommersiella villkoren. Detta för att säkerställa att avtalen harmoniserar med policy, riktlinjer och i enlighet med vägledande dokument från kategorierna.
- **Verksamheterna** definierar behov, följer upp avtal (avtalsförvaltning) och ansvarar för att följa inköpsriktlinjerna.
- **Direktupphandlare**, anställda som på uppdrag av inköpschefen får behörighet att genomföra direktupphandlingar enligt dessa riktlinjer.
- **Behöriga beställare** genomför mindre direktupphandlingar, gör beställningar från befintliga avtal och ansvarar för korrekt fakturahantering.

Affärsmässighet och Konkurrens

Kommunen ska verka för:

- **Transparens och likabehandling** i kontakten med leverantörer.
- **Ett förbättrat företagsklimat** genom dialog och information.
- **Att förebygga korruption och jäv** genom tydliga riktlinjer.

Alla anställda som hanterar inköp ska genomgå intern e-utbildning om inköp och mutlagstiftning. För att bli behöriga beställare ska en specifik utbildning genomföras.

För att uppnå både affärsmässighet och konkurrens är dialog med marknaden viktig. Dialog ska alltid föras med marknaden innan en upphandling genomförs.

Hållbara och Innovationsvänliga Inköp

Kommunen ska använda sin köpkraft för att driva hållbar utveckling och främja innovation. Detta arbete sker framförallt i det olika inköpskategorierna.

Kommunen ska genom sina inköp ställa krav och avtalsvillkor som bidrar till att både kommunen som beställare och leverantörerna strävar mot målen i vision 2040.

Riktningen för detta utarbetas inom kategoristyrningen, sedan realiserar det genom kravställning och avtalsvillkor i respektive upphandling vilket också kan kombineras med verksamhetsutveckling.

Kommunen ska, där det är möjligt, främja innovation och öppna upp för nya lösningar.

Avtal och beställningar

Alla inköp ska ske via befintliga avtal. Kommunens avtal finns i avtalskatalogen på intranätet. Samtliga köp ska göras via kommunens e-handelssystem och i enlighet med attestreglementet.

Om det inte finns avtal ska en upphandling genomföras. Samtliga upphandlingar över direktupphandlingsgränsen ska genomföras av Inköp och upphandlingskontoret.

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning

För att säkerställa att inköp sker i enlighet med upphandlade avtal och riktlinjerna måste kontroll och uppföljning ske.

Verksamheterna (beställarna) ansvarar för den interna kontrollen det vill säga avtalsförvaltningen. Det innebär att:

- Kontrollera att leverantörerna levererar det som är beställt i enlighet med det som är avtalat, tex kvalitet och leveranstider.
- Kontrollera att fakturor är korrekta och stämmer överens med avtal, tex har vi fått korrekt pris.
- I vissa fall ha avstämnings- och uppföljningsmöten med leverantörer.

Eventuella avvikelser ska dokumenteras och en dialog inledas med leverantören. Vid återkommande avvikelser finns Inköp och upphandlingskontoret som stöd i dialog med leverantören för att försöka uppnå önskvärd leveransnivå.

Inköp och upphandlingskontoret ansvarar för den externa kontrollen det vill säga avtalsuppföljningen. Det innebär bland annat att:

- Kontrollera att leverantören uppfyller ställda krav som inte kan kontrolleras i samband med leveranser, exempelvis jämställdhetskrav eller sociala krav.
- Säkerställa att leverantören betalar sina skatter och avgifter
- Omhänderta avtalsförlängningar och prisjusteringar
- Vid de fall verksamheterna hittar avvikelser i avtalsförvaltningen hjälper Inköp och upphandlingskontoret till i vidare dialog med leverantören samt i förhandlingar kring viten eller andra sanktioner.

För att stötta nämnderna i deras avtalsförvaltning genomför Inköp och upphandlingskontoret också halvårsvisa rapporter avseende genomförda inköp.

Genomförande av direktupphandling

Direktupphandling är en upphandling utan några särskilda regler kring form och annonsering. De grundläggande principerna ska däremot alltid beaktas.

När får en direktupphandling genomföras

Direktupphandling kan tillämpas om det inte finns något gällande avtal och kan ske om det totala inköpsvärdet understiger direktupphandlingsgränsen. Vid vissa andra tillfällen kan det även vara möjligt att genomföra en direktupphandling.

Vid osäkerhet finns Inköp och upphandlingskontoret som stöd och rådgivare.

Vem får göra en direktupphandling

Köp mellan 0-100 000 kr

Behöriga beställare inom kommunen får genomföra direktupphandlingar om det totala värdet av det som köps in är mellan 0 – 100 000 kr.

Köp över 100 000 kr

Inköp och upphandlingskontoret ska genomföra upphandlingar över 100 000 kr.

Inköpschef har rätt att delegera möjlighet att göra direktupphandlingar över 100 000 kr till direktupphandlare som har en hög inköpsmognad och som har visat att de följer dessa riktlinjer och har en god kunskap kring dokumentation och delegationsbeslut.

Hur ska direktupphandling genomföras

Direktupphandlingar som understiger 10 000 kr (Direktköp)

Direktupphandlingar som understiger 10 000 kr klassificerar kommunen som ett direktköp. Leverantörernas erbjudanden behöver inte särskilt dokumenteras utöver e-handelssystemet. Beställning ska göras via kommunens e-handelssystem.

Direktupphandlingar som överstiger 10 000 och understiger 100 000 kr

Direktupphandlingar som överstiger 10 000 kr innebär att förfrågan skickas till lämpligt antal leverantörer. Leverantörernas erbjudanden behöver inte särskilt dokumenteras utöver e-handelssystemet men rekommendationen är att offert sparas. Beställning ska göras via kommunens e-handelssystem.

Direktupphandlingar som överstiger 100 000 kr

Vid upphandlingar över 100 000 kr ska Inköp och upphandlingskontoret kontaktas.

Direktupphandlingar som överstiger 100 000 kr ska ske så att marknadsmässiga villkor uppnås genom att:

- En marknadsundersökning genomförs och minst en leverantör tillfrågas, eller
- Minst två leverantörer tillfrågas, eller
- Annonsering sker på kommunens hemsida eller i allmänt tillgänglig databas via upphandlingssystemet, eller
- På ett annat sätt, med hänsyn tagen till upphandlingens värde, aktuell bransch och kommunens behov, genomföra direktupphandlingen så att offentliga medel används på ett ansvarsfullt sätt.

Beslut om att tilldela avtal sker enligt gällande delegationsordning. Beställning ska göras via kommunens e-handelssystem.

Dokumentation och arkivering av direktupphandling

Direktupphandlingar över 100 000 kr ska enligt lagstiftningen dokumenteras i tillräcklig omfattning för att följa upphandlingens olika skeden. Dokumentation ska göras genom upphandlingssystemet.

Samtliga direktupphandlingar över 100 000 kr ska diarieföras. Dokument som ska diarieföras är anbudsfrågan, samtliga anbud, eventuell korrespondens samt signerat avtal.

Förslag till ombudgetering och tilläggsbudget avseende kommunbidrag år 2025 och 2026

Ärendenr 2025/1529-2.4.0.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att förvaltningar/nämnders kommunbidrag år 2025 utökas med ett tilläggsanslag på 39 227 tkr gällande del 3 av årets löneöversyn. Medel ombudgeteras från finansförvaltning till respektive nämnd, enligt sammanställning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att finansförvaltningens budget för skatteintäkter och statsbidrag ökas med 17 449 tkr för år 2026. Medel tillförs resultatet.
3. Kommunfullmäktige beslutar att utifrån finansieringsprincipen för år 2026 fördela 15 310 tkr till nämnderna enligt sammanställning. Medel tas från resultatet.
4. Kommunfullmäktige beslutar att från finansförvaltningen ombudgetera 2 700 tkr till kultur- och fritidsnämndens kommunbidrag, samt tillföra kultur- och fritidsnämnden 1 600 tkr i utökat kommunbidrag avseende Hertsö badhus. Medel tas från resultatet år 2025 och framåt.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

1. I kommunbidraget år 2025 för nämnderna saknas anslag för 2025-års löneöversyner, dessa medel återfinns inom finansförvaltningen tills översynen är klar. Löneöversyn del 3 innebär ökade kostnader under år 2025 med totalt 39 227 tkr och motsvarande summa ska därför omföras från finansförvaltningen till respektive nämnd. Fördelningen per förvaltning/nämnd framgår enligt nedanstående sammanställning.

Lönerevision del 3, tkr	År 2025 9 mån
KS/ Kommunstyrelseförvaltningen	28
KS/ Räddningstjänst	293
Arbetsmarknads- och gymnasienämnd	6 357
Barn- och utbildningsnämnd	26 193
Socialnämnd	5 926
Kultur- och fritidsnämnd	305
Infrastruktur- och servicenämnd	122
Överförmyndarnämnd	3
Finansförvaltningen	-39 227

2. Kommunfullmäktige fastställde i juni år 2025 mål och budget med plan 2026–2028. Kommunen har under oktober fått en ny skatteunderlagsprognos som förbättrar resultatet med 17 449 tkr för år 2026. Beloppet föreslås tillföras finansförvaltningens budget för 2026.
3. I budgetpropositionen för år 2026 regleras medel enligt finansieringsprincipen, 15 310 tkr kommer att fördelas till nämnderna enligt tabell nedan. År 2027 och framåt kommer att omhändertas i mål och budget med plan 2027–2029. Medel för Aktivitetskrav 8 600 tkr fördelas till finansförvaltningen då det i dagsläget inte är klart från staten om kostnaderna ska redovisas som ekonomiskt bistånd eller arbetsmarknadsinsatser.

Finansieringsprincipen TKR	Nämnd	År 2026	År 2027	År 2028
Cirkulär 25:42				
Skärpta villkor för friskolor (utg.omr 16 avsnitt 3.5.5)	BUN	200	468	536
Utökad insyn i enskilda huvudmän (utg.omr 16 avsnitt 3.5.5)	BUN	143	15	15
Reglering av lärares undervisningstid (utg.omr 16 avsnitt 3.5.2)	BUN	0	9 691	19 347
Mobilförbud i skolan (utg.omr 16 avsnitt 3.5.3)	BUN	716	755	754
Stödundervisning (utg.omr 16 avsnitt 3.5.2)	BUN	0	0	4 292
Tioårig grundskola	BUN	0	0	1 463
Skolor mot brott, 70%	BUN	360	360	359
Stärkt trygghet och studiero i skolan (utg.omr 16 avsnitt 3.5.3) 70%	BUN	637	626	625
Total barn- och utbildningsnämnden, tkr		2 056	11 915	27 391
Skolor mot brott, 30%	AGN	154	154	154
Stärkt trygghet och studiero i skolan (utg.omr 16 avsnitt 3.5.3) 30%	AGN	271	266	266
Kartläggningmaterial för svenska som andraspråk (utg.omr 16 avsnitt 3.5.2)	AGN	0	57	113
Total arbetsmarknads- och gymnasienämnden, tkr		425	477	533
Genomförande av NIS2-direktivet* (utg.omr 6 avsnitt 5.5.3)	KSF	1 508	1 511	1 509
Genomförande av CER-direktiven** (utg.omr 6 avsnitt 5.5.1)	KSF	452	453	453
Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten (utg.omr 25 avsnitt 2.7.3)	KSF	113	113	113
Civilt försvar lagerhållning kommuner (utg.omr 9 avsnitt 3.5)	KSF	0	98	98
Total KS/kommunstyrelseförvaltningen, tkr		2 073	2 175	2 172
Språkkrav i äldreomsorgen (utg.omr 9 avsnitt 6.5)	SOC	678	1 246	1 131
Obligatoriska hyresgarantier till barnfamiljer (utg.omr 18 avsnitt 3.7.2)	SOC	260	261	260
Fler verktyg till socialtjänsten när samtycke saknas (utg.omr 9 avsnitt 6.5)	SOC	0	3 547	3 542
Medicinskt ansvarig för rehab (utg.omr 9 avsnitt 3.5)	SOC	1 216	2 436	2 432
Total socialnämnden, tkr		2 154	7 490	7 366
Aktivitetskrav (utg.omr 9 avsnitt 6.5)	Finans	8 602	17 237	17 212
Total kommunen, tkr		15 310	39 294	54 674

4. Kultur- och fritidsnämnden har 2025-10-14 § 122 rekommenderat kommunfullmäktige att besluta om en utökning av kultur- och fritidsnämndens kommunbidrag med 4 300 tkr från och med år 2025 och framåt, avseende driftskostnader för Hertsö badhus. I plan och budget 2025–2027 fanns 19 000 tkr avsatt inom finansförvaltningen för prognostiserade driftskostnader i samband med att badhuset togs i drift. Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-16 § 203 att av dessa medel tillföra kultur- och fritidsnämnden 16 300 tkr avseende ny hyra. Kultur- och fritidsnämnden kompenserades då inte för bemanning och övriga verksamhetskostnader, därav kvarstår 2 700 tkr inom finansförvaltningens budget som nu föreslås överföras till kultur- och

fritidsnämnden. Då kultur- och fritidsnämndens behov är ytterligare 1 600 tkr föreslås dessa medel tas från resultatet år 2025 och framåt.

Föreslagna tilläggsbudgeteringar för år 2025 innebär att det budgeterade resultatet försämras med totalt 1 600 tkr.

Föreslagna tilläggsbudgeteringar för år 2026 innebär att det budgeterade resultatet sammantaget förbättras med 539 tkr.

Ombudgetering av medel har ingen resultatpåverkan.

Dialog

Dialog har förts med samtliga berörda förvaltningar.

Sofie Cajander Sehlstedt
Strateg

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

§ 122

Ansökan om utökning av kommunbidrag Hertsö badhus

Ärendenr 2025/431-3.7.0.2

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar rekommendera kommunfullmäktige besluta om utökning av kultur- och fritidsnämndens kommunbidrag med 4,3 mkr från och med år 2025.

Sammanfattning av ärendet

Badhuset öppnade i mars 2025 och har under året byggts upp med rekrytering av personal samt inköp av inredning och utrustning. Prognosen för helåret visar en kostnad på **20,6 mkr**, medan tilldelad budget är **16,3 mkr**, vilket ger ett underskott på **-4,3 mkr**.

Budgeten för 2025 täcker inte hela lokalhyran (17,7 mkr), personal eller drift. För 2026 beräknas nettokostnaden för drift uppgå till **22,6 mkr**. Ett budgettillskott på **4,3 mkr** krävs för att säkerställa fortsatt verksamhet.

Sedan planeringen och byggnationen av Hertsö badhus inleddes har kommunbidrag reserverats inom finansförvaltningen för att möta framtida driftskostnader. Dessa medel har uppdaterats i takt med förändringar i projektets omfattning och kostnadsbild.

Inför budgetåret 2025 har **19,0 mkr** avsatts inom Finansförvaltningen, baserat på den senaste bedömningen av driftsbehovet. I slutet av 2024 fastställdes den slutliga lokalhyran, vilket medförde en ökning av det totala driftsbehovet jämfört med tidigare beräkningar. Av det reserverade kommunbidraget har **16,3 mkr** överförts till kultur- och fritidsnämnden för att täcka driftens startkostnader. Under året har uppföljning skett löpande för att bedöma det faktiska behovet av kommunbidrag.

De medel som fortfarande är reserverade för Hertsö badhus uppgår till **2,7 mkr**, vilket inte täcker hela det utökade behovet. Om inga ytterligare medel tillförs, behöver driftsnivån ses över och nämnden föreslås lyfta behovet i kommande planeringsprocess.

Beräknat behov av kommunbidrag för 2026

	Belopp
Personal (7 helårstjänster + timanställda)	4,6 mkr
Lokalhyra *)	18,0 mkr
Övriga driftskostnader	1,7 mkr
Intäkter	-1,6 mkr
Summa nettokostnad	22,7 mkr

*) Lokalhyran är uppräknad med 1,5 %.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta rekommendera kommunfullmäktige besluta om utökning av kultur- och fritidsnämndens kommunbidrag med 4,3 mkr från och med år 2025.

Sammanträdet

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att kultur- och fritidsnämnden bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har förts inom kultur- och fritidsförvaltningen och med ekonomikontoret kring behovet av budgettillskott.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut avseende utökning av kommunbidrag Hertsö badhus, KFF Hid: 2025.1657

Beslutet skickas till

Ekonomikontoret

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Förslag till beslut om decentralisering av resurser för innovation och utveckling

Ärendenr 2025/1666-1.3.3.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att från och med 2026 och framåt omföra medel från finansförvaltningen till nämnderna enligt följande:
 - Socialnämnden: 2 mkr
 - Barn- och utbildningsnämnden: 1,8 mkr
 - Infrastruktur- och servicenämnden: 0,9 mkr
 - Kultur- och fritidsnämnden: 0,9 mkr
2. Kommunfullmäktige beslutar från och med 2026 och framåt omföra medel från finansförvaltningen för finansiering av gemensamma resurser inom infrastruktur- och servicenämnden: 3,4 mkr.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har i mål och budget 2026–2028 beslutat att stärka nämndernas möjligheter att driva innovation och utveckling genom att decentralisera delar av kommunstyrelsens resurser. Nio miljoner tillsköts finansförvaltningen från kommunstyrelsens budget, för senare ombudgetering till den nämnd som kommer förfoga över resurserna. Kommunstyrelseförvaltningen fick i uppdrag att föreslå kommunstyrelsen en fördelning av medlen till nämnderna under hösten 2025.

Syftet är att ge nämnderna större ansvar och handlingsutrymme, samtidigt som kommunen behåller en samlad styrning av gemensamma utvecklingsfrågor.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att de nio miljonerna fördelas mellan nämnderna baserat på nämndens storlek, egna befintliga utvecklingsresurser och identifierat utvecklingsbehov.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar aktivt för att undvika övertalighet och säkerställa att kompetens tas tillvara. Förslaget uppfyller intentionen i mål och budget om bättre förutsättningar för utveckling nära verksamheterna, samtidigt som kommunen fortsatt kan samordna digitalisering, projektledning och gemensam förnyelse.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat i mål och budget för 2026–2028 att ge nämnderna ökade möjligheter att utveckla sina verksamheter. Som en del av detta föreslås vissa resurser från kommunstyrelsen, avsedda för innovation och utveckling, decentraliseras. Totalt föreslås 9 miljoner kronor fördelas mellan nämnderna utifrån deras storlek, befintliga egna utvecklingsresurser och behov av utveckling.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att medlen fördelas enligt följande:

- Socialnämnden: 2 miljoner kronor
- Barn- och utbildningsnämnden: 1,8 miljoner kronor
- Infrastruktur- och servicenämnden: 0,9 miljoner kronor
- Kultur- och fritidsnämnden: 0,9 miljoner kronor

Barn- och utbildningsnämnden föreslås tilldelas 1,8 miljoner kronor eftersom vissa stödresurser för utvecklingsarbete delas med arbetsmarknads- och gymnasienämnden, även om de organisatoriskt ligger hos barn- och utbildningsnämnden.

Resurser för e-tjänsteutveckling och IT-projektledning som idag finns vid inom kommunstyrelseförvaltningen föreslås flyttas till infrastruktur- och serviceförvaltningen. Detta innebär att infrastruktur- och servicenämnden tilldelas ytterligare 3,4 miljoner kronor.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar aktivt för att undvika övertalighet. Vid behov kan tjänsteinnehåll och uppdrag justeras, resurser omfördelas och extern finansiering användas för att finansiera verksamheten. Trots det kan viss övertalighet inte helt uteslutas.

Medarbetarna på innovation- och utvecklingskontoret har genomfört en risk- och konsekvensanalys. De främsta riskerna som identifierats och hanteras i detta förslag är:

- Risk för förlust av nyckelkompetens om medarbetare lämnar organisationen.
- Svårigheter att rekrytera och introducera nya medarbetare i decentraliserade roller.
- Risk för oenhetliga e-tjänster, vilket kan ge användarna en splittrad upplevelse och minska helhets känslan av "en kommun".

Kommunstyrelsen har enligt mål och budget uppdraget att leda, stödja och samordna nämnderna och de kommunala bolagens arbete med förnyelse och utveckling. Det uppdraget kvarstår även efter decentraliseringen.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer därför fortsatt att ansvara för att:

- leda, samordna och stödja kommunens övergripande utvecklingsarbete
- stödja nämnderna i projektledning, digitalisering och förbättringsarbete
- leda arbetet med AI-samordning, e-learning och extern finansiering
- bygga upp och hantera en kommungemensam projekt- och utvecklingsportfölj
- ställa krav på systemstöd i samarbete med inköp och IT
- följa upp och stödja utvecklingsarbete inom den egna förvaltningen (KSF).

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget uppfyller intentionen om bättre förutsättningar för innovation och utveckling nära verksamheten, samtidigt som kommunen behåller ett samlat ansvar för gemensam utvecklingskapacitet och digitalisering i kommunstyrelsen.

Dialog

Dialog är förd med samtliga förvaltningar, fackliga parter samt medarbetare inom innovation- och utvecklingskontoret. En omvärldsanalys är genomförd samt dialog har förts med SKR som underlag till beslutet.

Emma Breheim
Biträdande kommundirektör

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret
Barn- och utbildningsnämnden
Arbetsmarknads- och gymnasienämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Infrastruktur- och servicenämnden

Förslag till beslut gällande handlingsplaner för ekonomi i balans 2025

Ärendenr 2025/1560-2.4.0.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kultur- och fritidsnämndens åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
2. Godkänna miljö- och byggnadsnämndens åtgärder för en ekonomi i balans under 2025.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har 2025-06-02 § 159 beslutat att KS/Kommunstyrelseförvaltningen, infrastruktur- och servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden får i uppdrag att till kommunstyrelsen i oktober återkomma med handlingsplan i syfte att nå en ekonomi i balans.

Kommunstyrelsen har 2025-10-06 § 238 beslutat att uppdra till miljö- och byggnadsnämnden att återkomma till kommunstyrelsen i november med ytterligare åtgärder för en ekonomi i balans under 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen rekommenderar kommunstyrelsen besluta att godkänna åtgärdsplan från kultur- och fritidsnämnden då kultur- och fritidsnämnden har redovisat åtgärder som är möjliga på kort sikt.

Kommunstyrelseförvaltningen rekommenderar vidare kommunstyrelsen besluta att godkänna kompletterad åtgärdsplan från miljö- och byggnadsnämnden då prognosen för tillräcklig intäkt under året är god.

Beslutsunderlag

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2025-10-14 § 121, KLF Hid: 2025.10938
- Miljö- och byggnadsnämndens beslut 2025-10-22, KLF Hid: 2025.11023
- Kommunstyrelsens beslut 2025-10-06 § 238, KLF Hid: 2025.10625

Anna Lindh Wikblad
Kommundirektör

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

§ 121

Handlingsplan för ekonomi i balans 2025

Ärendenr 2025/384-3.6.0.2

Kultur- och fritidsnämndens beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar rekommendera kommunstyrelsen besluta att godkänna handlingsplan för ekonomi i balans för 2025.

Sammanfattning av ärendet

I delårsuppföljningen för januari–augusti redovisas ett prognostiserat underskott på –7,9 miljoner kronor för kultur- och fritidsnämnden. Den främsta orsaken är underskottet för Hertsö badhus, som beräknas uppgå till –4,3 miljoner kronor. Budgeten för badhuset täcker inte hela lokalhyran, personalkostnader eller övriga driftskostnader.

Ytterligare bidragande faktorer till underskottet är:

- **Ökad bevakning** i Kulturens hus och Luleå Energi Arena: –1,7 mkr.
- **Genomförda evenemang**: –0,4 mkr.
- **Extra fritidsledare**: –1,5 mkr (delvis täckt av överskott från stängda Tuna fritidsgård: +1,2 mkr).
- **Högre bemanning inom biblioteket**: –0,5 mkr.
- **Outnyttjad lokal i Navet** (mötesplats för unga): –0,8 mkr.
- **Underhåll av bryggor och stugor i skärgården samt renovering på Hägnan**: –0,9 mkr.

Ett överskott på **+1,0 mkr** för övriga driftskostnader förväntas delvis motverka underskottet.

Föreslagna åtgärder för ekonomi i balans

Förslag på åtgärd för ekonomi i balans gällande Hertsö badhus hanteras i separat ärende.

Den uppdaterade prognosen per september visar ett förbättrat ekonomiskt utfall för kultur- och fritidsnämnden. Det totala underskottet (exklusive Hertsö badhus) beräknas nu till **–2,9 miljoner kronor** och beror främst på:

- **Lägre lönekostnader** än tidigare beräknat.
- **Förväntade intäkter** som överstiger tidigare prognos.
- **Minskade övriga driftskostnader.**

Den sammanlagda positiva effekten av dessa faktorer uppgår till **+0,7 mkr**.

Övriga åtgärder för att minska det nu prognostiserade underskottet sammanfattas nedan.

Sammanställning åtgärder	Belopp
Översyn av avskrivningstider för anläggningstillgångar ¹⁾	-0,1 mkr
Flytt av inköp till investeringsbudget (inköpen kan klassificeras som investeringar)	-0,8 mkr
Minskade vaktkostnader	-0,2 mkr
Minskad övertid, minskade kostnader för konferenser ²⁾	-0,5 mkr
Biljettintäkter och ej nyttjade presentkort	-0,7 mkr
Inställt Luciafirande, slopad julklapp, försäljning IT-teknik, kostnadsfria möteslokaler	-0,2 mkr
Prioritera inköp generellt	-0,4 mkr
Summa nettokostnad	-2,9 mkr

¹⁾ *Kommentar till avskrivningstider:* Förlängda avskrivningstider för vissa tillgångar bedöms vara möjliga då dessa har längre livslängd än tidigare antaget, vilket minskar kostnaderna.

²⁾ *Kommentarer till konferenser:* Stopp med konferenser för politiker och tjänstepersoner fram till sista april 2026.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta rekommendera kommunstyrelsen besluta att godkänna handlingsplan för ekonomi i balans för 2025.

Sammanträdet

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.

Jan-Peter Kostet (S) och Kati Jääskeläinen (V) föreslår bifalla kultur- och fritidsförvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att kultur- och fritidsnämnden bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har förts inom kultur- och fritidsförvaltningen och med ekonomikontoret.

Beslutsunderlag

- Kultur- och fritidsnämndens handlingsplan för ekonomi i balans 2025, KFF Hid: 2025.1656

Beslutet skickas till

Ekonomikontoret

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp

Kommunstyrelsen

§ 238

Handlingsplaner för en ekonomi i balans

Ärendenr 2025/1560-2.4.0.2

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna infrastruktur- och servicenämndens åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
2. Godkänna KS/kommunstyrelseförvaltningens åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
3. Uppdra till miljö- och byggnadsnämnden att återkomma till kommunstyrelsen i november med ytterligare åtgärder för en ekonomi i balans under 2025.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har 2025-06-02 § 159 beslutat att

KS/Kommunstyrelseförvaltningen, infrastruktur- och servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden får i uppdrag att till kommunstyrelsen i oktober återkomma med handlingsplan i syfte att nå en ekonomi i balans.

Kommunstyrelseförvaltningen rekommenderar kommunstyrelsen besluta att godkänna åtgärdsplan från infrastruktur- och servicenämnden då åtgärderna bland annat effektivisering av sektion infrastruktur, vakanta tjänster och nedläggning av verkstad bedöms ge effekt även 2025 vilket är i linje med den prognos om överskott som infrastruktur- och servicenämnden har lämnat per augusti 2025.

KS/kommunstyrelseförvaltningen har en prognos för 2025 som visar för underskott. Då förvaltningen har en tydlig plan för att komma i balans under år 2025 föreslås kommunstyrelsen godkänna kommunstyrelseförvaltningens åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Miljö- och byggnadsnämnden har en prognos för 2025 som visar på underskott. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att under 2025 nå ekonomi i balans utifrån förväntade intäkter från industrietableringar. På grund av osäkerheten i bedömningen förordas att miljö- och byggnadsnämnden har ett handlingsalternativ om intäkterna inte uppstår som förväntat. Kommunstyrelsen rekommenderas därför uppdra till miljö- och byggnadsnämnden att

återkomma med ytterligare åtgärder som handlingsalternativ för en ekonomi i balans.

Kultur- och fritidsnämndens åtgärdsplan presenteras för kommunstyrelsen vid sammanträdet i november 2025.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-09-08 § 167 föreslagit kommunstyrelsen beslutar att godkänna infrastruktur- och servicenämndens åtgärder för att nå en ekonomi i balans, och att godkänna

KS/kommunstyrelseförvaltningens åtgärder för att nå en ekonomi i balans, samt att uppdra till miljö- och byggnadsnämnden att återkomma till kommunstyrelsen i november med ytterligare åtgärder för en ekonomi i balans under 2025.

Sammanträdet

Ordföranden ställer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Infrastruktur- och servicenämndens beslut 2025-09-18 § 98, KLF Hid: 2025.10266
- Infrastruktur- och servicenämnden beslut 2025-09-18 § 94, KLF Hid: 2025.10264
- Miljö- och byggnadsnämnden beslut 2025-09-24 § 127, KLF Hid: 2025.10270
- Kommunstyrelsens beslut 2025-06-02 § 159, KLF Hid: 2025.6127
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande handlingsplaner för en ekonomi i balans, KLF Hid: 2025.10399
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-09-08 § 167, KLF Hid: 2025.10513

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och servicenämnden

Miljö- och byggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Förslag till beslut gällande igångsättning av ombyggnationer och anpassningar av Stadshuset

Ärendenr 2025/1665-2.6.2.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna projektbudget om 10 500 000 kronor för ombyggnationer och anpassningar av Stadshuset beläget vid Rådstugatan 11, Luleå och bevilja igångsättningstillstånd.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun planerar att förbättra skyddet och säkerheten vid stadshuset och dess omgivning. Detta görs för att möta det förändrade omvärldsläget och för att säkerställa en trygg och säker miljö för medborgare, besökare och medarbetare.

Medel finns anvisade i kommunstyrelsens investeringsbudget och projektet är ett samprojekt med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Projektet kan omfattas av statsbidrag som i efterhand kan täcka upp till 50 % av kostnaderna avseende säkerhets- och beredskapshöjande åtgärder. Detta under förutsättning att MSB:s krav och rekommendationer följs fullt ut. För att kommunen ska kunna erhålla statsbidrag kommer MSB besiktiga och godkänna att skyddsåtgärderna är riktigt utförda enligt MSB:s åtgärdsförslag.

Målet med säkerhetsanpassningarna är att höja kommunens förmåga att avskräcka, upptäcka, försvåra och hantera antagonistiska händelser. Detta ska ske genom att införa flera skyddslager av samverkande åtgärder, enligt lökprincipen. Arbetet utgår från att mildra effekterna av angrepp med bibehållen attraktivitet och öppenhet i stadshuset. Med dessa åtgärder kommer medborgare och externa som besöker stadshuset samt folkvalda och medarbetare som verkar i stadshuset bli tryggare och säkrare.

Säkerhetsåtgärder har planerats utifrån från svensk standard och MSBs vägledning (Inbyggd säkerhet – skydd av offentliga miljöer; MSB 2321) samt andra närliggande reglerande dokument. De fyra grundprinciperna för att utforma säkerhetsåtgärder; avskräcka, upptäcka, försvåra och hantera används för att förebygga och motverka ett attentats fem olika faser.

För att balansera ett effektivt skydd med människors individuella och kollektiva grundläggande rättigheter har överväganden gjorts inom ramarna för den svenska standarden, inbyggd säkerhet, vid föreslagna förändringar av det offentliga rummet.

Det medför att de föreslagna åtgärderna samordnas och byggs in i den fysiska miljön med ett helhetsperspektiv som utgår från verksamhetens hotbild och behov som bedrivs från stadshuset. Det räcker inte med att minska den faktiska risken utan ändringarna syftar till att även minska den upplevda risken för händelser.

Konkret innebär föreslagna säkerhetsanpassningar att bland annat:

- Skapande av slussar vid entré och sessionssal.
- Översyn och skydd av dörrar, in- och utgångar.
- Ny reception
- Utvalda lokaler och byggnadsdelar som fönster, vägg och dörrar utförs i säkerhetsklass och förses med skydd.
- Upprättande av skydd mot fordon
- Innegård inhägnas med stängsel
- Reservkraften åtgärdas så att den uppfyller tidsenliga krav och behov.

De föreslagna säkerhetsanpassningarna höjer skyddet i stadshuset för besökare, medarbetare och folkvalda. Ändringarna ger också bättre möjligheter för kommunen att bygga en stark säkerhetskultur och säkra behörig vistelse i Stadshuset.

Genomförandet av säkerhetsåtgärder medför att stadshusets skydd och säkerhet närmar sig den svenska standarden för skydd och säkerhet samt att krav utifrån verksamheterna på stadshuset uppfylls.

Anpassningen av den fysiska miljön i entré och reception för att möta verksamhetens, de byggtekniska samt utformningsmässiga krav gällande kulturmiljö och gestaltning ingår i projektbudgeten.

Genom igångsättning av medel överförs dessa till infrastruktur- och serviceförvaltningen för genomförande, i enlighet med investeringspolicy.

Dialog

Arbetet har bedrivits i en arbetsgrupp med kompetenser inom säkerhet, arkitektur, besöksmottagning, kansli och fastighetsförvaltning. Dialog är förd med MSB, gruppleddare och infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Emma Breheim
Biträdande kommundirektör

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, säkerhets- och beredskapskontoret
Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Förslag till beslut om hantering av nämndinitiativ - Inrättande av kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen (SD)

Ärendenr 2025/1588-1.1.1.5

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nämndinitiativet får ställas.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in ett nämndinitiativ till kommunstyrelsen om att inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankningen.

I nämndinitiativet föreslås följande:

- att Luleå kommun inrättar en kriskommission med extern expertis inom näringslivsfrågor och organisationsstyrning, med uppdrag att förbättra kommunens företagsklimat.
- att Luleå kommun tar fram en strategisk plan med mål och åtgärder för att förbättra företagsklimatet och höja kommunens placering i rankingen
- att Luleå kommun granskar kommundirektörens arbete med företagsklimatet och, om resultaten inte förbättras, entledigar kommundirektören.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att initiativet får ställas då det ingår i kommunstyrelsens verksamhetsområde.

Dialog

Dialog har förts inom kommunledningsförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ (SD) Inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen, KLF Hid: 2025.10470
- Kommunstyrelsens beslut 2025-10-06 § 240, KLF Hid: 2025.10627

Maria Bergman
Samhällsstrateg, näringsliv

Beslutet skickas till

Initiativställaren

Kommunstyrelseförvaltningen, näringslivskontoret

Nämndinitiativ till kommunstyrelsen Luleå

Inrätta en kriskommision för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen

Luleå kommun befinner sig i en djup kris när det gäller företagsklimatet. I Svenskt Näringslivs senaste ranking hamnade kommunen på plats 278 av 290, en position som placerar oss bland landets allra sämsta kommuner att driva företag i. Detta resultat är inget annat än skamligt och fullkomligt oacceptabelt. Undersökningen visar dessutom att både tjänstemäns och politikers attityder gentemot företagande hör till de absolut sämsta i Sverige.

Att denna attityd har tillåtit att etsa sig fast i kommunen går dock inte att skylla på våra tjänstemän i stadshuset. Det är helt och hållet Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets fel. Genom sin inkompetens och ovilja i att förstå företagets behov har man skapat en arbetskultur där företagare misstänkliggörs istället för att lyftas upp. Verkligheten är faktiskt sådan att inget politiskt styre i modern tid har levererat ett sämre företagsklimat än det som idag upplevs i Luleå kommun. Det är uppenbart att majoritetsstyret, bestående av S, MP och V inte har det som krävs för att åtgärda problemen.

Därför föreslår Sverigedemokraterna att Luleå kommun inrättar en kriskommision bestående av extern expertis med erfarenhet av näringslivsfrågor och organisationsstyrning, med uppdrag att genomlys kommunens katastrofala resultat och föreslå åtgärder för att vända utvecklingen.

Vidare vill Sverigedemokraterna införa en strategisk plan med syfte att förbättra företagsklimatet i Luleå kommun, och utvärdera kommundirektörens arbetsinsatser gällande företagsklimatet i Luleå. Kommundirektören i Luleå är ytterst ansvarig för att planera, leda och samordna kommunens verksamhet. Om den nuvarande kommundirektören inte förmår vända Luleå kommuns negativa företagsklimat anser Sverigedemokraterna att denne bör entledigas.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

- att Luleå kommun inrättar en kriskommision med extern expertis inom näringslivsfrågor och organisationsstyrning, med uppdrag att förbättra kommunens företagsklimat.

- att Luleå kommun tar fram en strategisk plan med mål och åtgärder för att förbättra företagsklimatet och höja kommunens placering i rankingen
- att Luleå kommun granskar kommundirektörens arbete med företagsklimatet och, om resultaten inte förbättras, entledigar kommundirektören.

För Sverigedemokraterna

Luleå

2024-09-29

§ 240

Nämndsinitiativ (SD) om att inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen

Ärendenr 2025/1588-1.1.1.5

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen för att utreda om nämndinitiativet får ställas.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in ett nämndinitiativ till kommunstyrelsen om att inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen.

I nämndinitiativet föreslås följande:

- att Luleå kommun inrättar en kriskommission med extern expertis inom näringslivsfrågor och organisationsstyrning, med uppdrag att förbättra kommunens företagsklimat.
- att Luleå kommun tar fram en strategisk plan med mål och åtgärder för att förbättra företagsklimatet och höja kommunens placering i rankingen
- att Luleå kommun granskar kommundirektörens arbete med företagsklimatet och, om resultaten inte förbättras, entledigar kommundirektören.

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsen besluta att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen för att utreda om nämndinitiativet får ställas.

Sammanträdet

Dexter Krokstedt (SD) väcker nämndinitiativet.

Beslutsgång

Ordföranden föreslår att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen för att utreda om nämndinitiativet får ställas och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ (SD) Inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen, KLF Hid: 2025.10470
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande Nämndinitiativ (SD) Inrätta en kriskommission för Luleå kommuns resultat i företagsrankingen, KLF Hid: 2025.10534

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, näringslivskontoret

§ 79

Motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord och skogsbruk

Ärendenr 2025/64-1.1.1.5

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens beslut

1. Arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att bifalla motionen.
2. Arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige besluta att ge arbetsmarknads- och gymnasienämnden i uppdrag att utreda hur Luleå kommun tillsammans med parterna i de primära samverkansavtalen, för planering och dimensionering av utbildning på gymnasial nivå, kan öka antalet studerande på utbildningar med inriktning lant- eller skogsbruk i samverkansområdena.

Sammanfattning av ärendet

Arne Nykänen (C) och Eric Lundvall (C), har lämnat in en motion om att utveckla utbildningar inom jord- och skogsbruk för att säkra kompetensförsörjning i länet inom dessa näringar. Motionen har anmälts vid kommunfullmäktige 2025-01-27 § 2.

Motionärerna skriver att Norrbotten har en mycket låg självförsörjningsgrad för livsmedel – endast 25 %. Ett tydligt exempel är den kraftiga minskningen av mjölkgårdar, särskilt i Luleå kommun där antalet gått från 16 till 4 sedan 2010. För att vända utvecklingen har flera aktörer tagit fram den regionala livsmedelsstrategin *Nära mat*, som Luleå kommun redan använder vid livsmedelsinköp.

Men fler insatser krävs, särskilt inom utbildning. Luleå saknar gymnasieutbildningar inom jord- och skogsbruk, vilket begränsar ungas möjligheter att utbilda sig inom dessa områden. Närmaste utbildningar finns i Piteå och Kalix, vilket kan innebära ekonomiska och praktiska hinder för elever.

Eftersom Luleå har störst elevunderlag i länet är det avgörande att fler unga där utbildar sig inom yrken med stort arbetskraftsbehov. Centerpartiet föreslår att utbudet av gymnasie- och vuxenutbildningar inom naturbruk ses över, samt att möjligheter skapas för att läsa delar av utbildningen lokalt i Luleå och andra delar i Piteå eller Kalix.

Motionärerna föreslår att arbetsmarknads- och gymnasienämnden får i uppdrag att:

1. Utredda möjligheterna att samverka med naturbruksgymnasierna i Piteå och Kalix för att kunna erbjuda gymnasieprogram inom jordbruk och skogsbruk i Luleå, med moment som kräver maskiner, utrustning och anläggningar förlagda på annan ort.
2. Undersöka möjligheterna att erbjuda vuxenutbildning och YHutbildning inom jord- och skogsbruk med utgångspunkt i Luleå men i samverkan med naturbruksgymnasierna i Piteå och Kalix.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande

Efterfrågan

Skolverket bedömer i sitt planeringsunderlag för gymnasial utbildning (Dnr 2022.1840) att andelen platser på naturbruksprogrammet i Norrbottens län bör behållas på nuvarande nivå, men att det kan finnas skäl att omdisponera platser mellan inriktningar till förmån för skogsbruks- och lantbruksinriktningarna, där kompetensbehov finns. Personer som har läst naturbruksprogrammet i länet är dock i relativt låg grad etablerade på arbetsmarknaden, jämfört med personer som läst andra yrkesprogram. Av de som arbetar är det dessutom en låg andel som arbetar inom ett yrke som matchar utbildningen.

Det har inte bedrivits någon komvuxutbildning inom naturbruk de senaste åren. Skolverket bedömer att det finns andra områden på arbetsmarknaden där behovet av utbildade är större, och att det därför inte är prioriterat att starta upp vuxenutbildningar inom naturbruk.

Gymnasiesamverkan Naturbruksprogrammet inriktning Lantbruk

Luleå Gymnasieskola ingår Fyrkantens gymnasiesamverkan, genom ett primärt samverkansavtal. Denna samverkan har förstärkts från och med 1 juli 2023 i och med att ändringar gjordes i skollagen (2010:800) 15 kap § 30, § 30a, § 30b. Kraven på kommuner att utveckla en process för utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i samverkan har stärkts. Arbetet ska utgå från att möta arbetsmarknadens behov och ungdomars efterfrågan.

Inom det primära samverkansområdet bör man gemensamt komma överens om vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på dessa. Samverkan om planering, dimensionering och erbjudande kan exempelvis handla om lokalisering av utbildningarna, hur många kommuner som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna och var utbildningar med färre platser strategiskt ska lokaliseras. Varje kommun inom det primära samverkansområdet fattar sina egna beslut som direkt rör den egna kommunen.

Naturbruksprogrammet inriktning Lantbruk finns i Fyrkantens gymnasiesamverkan, på Grans Naturbruksgymnasium i Piteå kommun. Utbildningen är kostsam utifrån dess behov av maskiner och djur. Nuvarande självkostnadspris uppgår till ca 340 000 kr/elev och år. Inriktningen har relativt få sökande och mycket få från Luleå.

År	Totalt antagna till utbildningen	Antal från Luleå
2023	8	2
2024	14	0
2025	7	0

Gymnasiesamverkan Naturbruksprogrammet inriktning Skogsbruk

Kalix Naturbruksgymnasium ingår i samverkan inom Teknikcollege, där också Luleå Gymnasieskola är med. Inriktningen Skogsbruk är certifierad enligt Teknikcolleges kvalitetsmodell. Inom Fyrkantens gymnasiesamverkan erbjuds inte inriktning Skogsbruk, vilket innebär att elever från fyrkantsområdet kan söka till Kalix och bli förstahandsmottagna. 2025 har inriktning Skogsbruk 30 utbildningsplatser per årskurs. I nuläget är 23 elever antagna till hösten 2025, varav 2 är från Luleå. Även Naturbruksprogrammet inriktning Skogsbruk är en dyr utbildning. Nuvarande självkostnadspris är drygt 317 000 kr/elev och år.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår att arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionens första punkt med motivering enligt nedan.

Motivering:

1. Lagstiftningen är ett hinder

Luleå kommun som huvudman för ett gymnasieprogram kan inte genom entreprenadavtal köpa utbildning i yrkeskurser av en annan kommunal huvudman. Det är inte förenligt med lagstiftningen (skollagen kap 23, § 2, § 13). Förvaltningen har varit i kontakt med Skolverket för att säkerställa att de tolkat lagtexten rätt.

2. Ekonomiska konsekvenser

Även om ett entreprenadavtal med naturbruksskolorna skulle vara möjligt och Luleå skulle välja att starta naturbruksutbildning är det sannolikt att det skulle bli små utbildningsgrupper och därmed kostnadsdrivande.

3. Negativa konsekvenser för naturbruksskolorna inom samverkan

Genom att starta ytterligare naturbruksutbildningar inom samverkansområdet försämras möjlighet för de befintliga utbildningarna, som redan idag har ett relativt litet elevunderlag. I dialog med ansvariga vid de båda naturbruksskolorna framkommer också att de inte har en mycket begränsad möjlighet att kunna sälja yrkeskurser.

Dialog om dimensionering av gymnasieutbildningar ska enligt lagstiftning ske inom samverkansområdet. Inom Fyrkantens gymnasiesamverkan och inom Teknikcollegesamverkan, där Kalix skogsbruksutbildning ingår, är det viktigt att lyfta utvecklingsfrågor om kompetensförsörjning och hur man kan få fler ungdomar från hela regionen att välja utbildningar inom skogsbruk och lantbruk.

Samverkan inom Vuxenutbildning södra Norrbotten (VSN)

Vuxenutbildningen i Luleå ingår i Vuxenutbildningen södra Norrbotten (VSN), genom ett primärt samverkansavtal. Denna samverkan har förstärkts från och med 1 juli 2023 i och med att ändringar gjordes i skollagen (2010:800) 20 kap § 16, § 16a. Ändringarna ställer krav på kommuner att i samverkan utveckla en process för utbud och dimensionering av yrkesämnena och sammanhållna yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå. Arbetet ska utgå från att möta vuxnas behov och efterfrågan samt arbetsmarknadens behov.

Inom det primära samverkansområdet bör man gemensamt komma överens om vilka yrkesämnena och sammanhållna yrkesutbildningar som ska erbjudas och antalet platser på dessa. Samverkan om planering, dimensionering och erbjudande kan exempelvis handla om lokalisering av utbildningarna, hur många kommuner som ska erbjuda de vanligaste utbildningarna och var utbildningar med färre platser strategiskt ska lokaliseras.

Yrkeshögskoleverksamheten vid vuxenutbildningen i Luleå

Vuxenutbildningen i Luleå bedriver idag fem yrkeshögskoleutbildningar (YH) i egen regi. Beslut att ansökan om att få bedriva yrkeshögskoleutbildning fattas av huvudmannen/kommunen och omfattas inte av krav på samverkan med andra utbildningsanordnare.

Myndigheten för Yrkeshögskola (MYH) har uppdrag att analysera arbetsmarknadens behov och se till att utbildningsutbudet motsvarar behovet. Genomförd analys av naturbrukssektorn visar att det finns en efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft inom utbildningsområdet, och att utbudet behöver anpassas och utvecklas för att möta framtidens behov.

I dagsläget finns inte någon yrkeshögskoleutbildning inom naturbrukssektorn i Norrbotten.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår att arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionens andra punkt avseende gymnasial vuxenutbildning samt att bifalla motionens andra punkt avseende den del som rör YH-utbildning med motivering enligt nedan.

Motivering:**1. Skolverkets rekommendationer**

Skolverkets bedömning är att det inte är prioriterat att starta upp gymnasiala yrkesutbildningar för vuxna inom naturbruk mot bakgrund av att det finns utbildningar med större behov.

2. Primäravtalets intentioner

Dialog om dimensionering av gymnasiala yrkesutbildningar ska enligt lagstiftning ske inom samverkansområdet, att undersöka möjligheterna att erbjuda yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk bör därmed ta sin utgångspunkt i VSN och hela samverkansområdet, inte med utgångspunkt Luleå.

3. Myndigheten för yrkeshögskolans genomförda analyser

Då Myndigheten för Yrkeshögskola visar på efterfrågan av utbildade inom naturbrukssektorn kan det vara intressant att utreda möjlighet att starta Yrkeshögskoleutbildning inom denna sektor i Luleå, då YH inte omfattas av krav på samverkan med andra utbildningsanordnare.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen har föreslagit arbetsmarknads- och gymnasienämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionens första punkt, att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionens andra punkt avseende gymnasial vuxenutbildning och att rekommendera kommunfullmäktige att bifalla motionens andra punkt avseende den del som rör YH-utbildning.

Arbetsmarknads- och gymnasienämndens arbetsutskott har 2025-09-02 § 29 beslutat att hänskjuta ställningstagande i ärendet till arbetsmarknads- och gymnasienämndens sammanträde 2025-09-16.

Sammanträdet

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föredrar ärendet.

Ordföranden (S), Dag Sundberg (M), Katarina Johansson (C), Sara Önneby Nordström (KD), Thomas Söderström (L) och Ilkka Isaksson (SD) föreslår bifalla motionen med följande tilläggsbeslut: Arbetsmarknads- och gymnasienämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige besluta att ge arbetsmarknads- och gymnasienämnden i uppdrag att utreda hur Luleå kommun tillsammans med parterna i de primära samverkansavtalen, för planering och dimensionering av utbildning på gymnasial nivå, kan öka antalet studerande på utbildningar med inriktning lant- eller skogsbruk i samverkansområdena.

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget med fleras förslag och arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag mot varandra och finner att arbetsmarknads- och gymnasienämnden bifaller ordförandens med fleras förslag.

Dialog

Dialog har förts internt inom förvaltningen och med ansvariga vid naturbruksskolorna i Kalix och Piteå samt med styrgruppen för Vuxenutbildningen södra Norrbotten (VSN). Förvaltningen har också haft dialog med Skolverket kring lagstiftning gällande entreprenadavtal för gymnasieskolor.

Beslutsunderlag

- Motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord- och skogsbruk, AGN Hid: 2025.764

- Kommunfullmäktiges beslut 2025-01-27 § 2, AGN Hid: 2025.765
- Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag avseende motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord och skogsbruk, AGN Hid: 2025.772
- Arbetsmarknads- och gymnasienämndens arbetsutskotts beslut 202509-02 § 29, AGN Hid: 2025.796
- Presentation - Motion (C) om att utveckla utbildningar inom jord och skogsbruk, AGN Hid: 2025.862

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige
Arbetsmarknads- och utbildningsdirektör
Skolchef vuxenutbildningen
Skolchef gymnasieskola
Rektor vuxenutbildningen

Motion om att utveckla utbildningar inom jord- och skogsbruk

Norrbotten har idag en självförsörjningsgrad på 25% för livsmedel. Det är katastrofalt lågt. Ett exempel på utvecklingen inom livsmedelsproduktionen i länet är att antalet mjölkgårdar har minskat kraftigt i Norrbotten och allra mest i Luleå kommun. Sedan 2010 har antalet mjölkgårdar i kommunen minskat från 16 till 4 och antalet mjölkkor från 767 till 207.

För att vända denna utveckling har Länsstyrelsen Norrbotten, Region Norrbotten, Norrbottens kommuner och LRF Norrbotten tagit fram den regionala livsmedelsstrategin Nära mat. Luleå kommun planerar redan idag livsmedelsinköp med stöd av denna strategi, vilket är mycket bra!

Men mer behöver göras. Den regionala livsmedelsstrategin lyfter också behovet av utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser. På det området kan Luleå kommun ta ett mycket större ansvar.

Vi måste få fler unga att utbilda sig inom naturbruk. Idag finns inga gymnasieutbildningar i Luleå kommun med inriktning mot jordbruk eller skogsbruk. Den närmaste jordbruksutbildningen finns i Piteå (Grans naturbruksgymnasium) och den närmaste skogsbruksutbildningen i Kalix (Kalix naturbruksgymnasium).

Det finns elever som gärna flyttar hemifrån för att gå gymnasiet, men det finns också 16-åringar som inte vill flytta och där behovet av flytt blir en begränsning i valet av gymnasieutbildning. Det kan också finnas ekonomiska hinder, då inackorderingstillägget till studiebidraget inte på långa vägar täcker de merkostnader det innebär att studera på annan ort och pendlingstiderna kan bli orimligt långa vid dagspendling från Luleå till Piteå eller Kalix.

Eftersom Luleå kommun har det största elevunderlaget i Norrbotten så är kompetensförsörjningen för hela länet beroende av att elever i Luleå kommun väljer att utbilda sig till yrken där stora behov av arbetskraft finns.

För att säkra framtidens kompetensförsörjning behövs nya lösningar och god samordning mellan gymnasieskolorna i Norrbotten. Centerpartiet vill se över utbudet av gymnasie- och vuxenutbildningar inom jord- och skogsbruk i Luleå och undersöka möjligheterna för elever att läsa delar av utbildningen i Luleå och delar som kräver maskiner, utrustning och anläggningar i Piteå och Kalix.

Vi föreslår att Arbetsmarknads- och gymnasienämnden får i uppdrag att:

1. Utredda möjligheterna att samverka med naturbruksgymnasierna i Piteå och Kalix för att kunna erbjuda gymnasieprogram inom jordbruk och skogsbruk i Luleå, med moment som kräver maskiner, utrustning och anläggningar förlagda på annan ort.
2. Undersöka möjligheterna att erbjuda vuxenutbildning och YH-utbildning inom jord- och skogsbruk med utgångspunkt i Luleå men i samverkan med naturbruksgymnasierna i Piteå och Kalix.

Luleå 2025-01-16

§ 189

Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur

Ärendenr 2025/211-1.1.1.5

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Reservationer

Nina Markström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har lämnat in en motion om handlingsplan för hederskultur. Motionen har anmälts vid kommunfullmäktige 2025-01-27 § 2.

Motionären skriver att hedersrelaterat våld har ökat i samhället och yrkar därför:

- att Luleå kommun inför en kommunövergripande handlingsplan gentemot hedersrelaterat våld- och förtryck.
- att Luleå kommun kartlägger den omfattning som unga drabbas av hedersrelaterat våld- och förtryck.

Socialförvaltningens yttrande

Luleå kommun har en övergripande sammanhållande lägesbild för våldsbejakande extremism (VBE). Inom ramarna för den ovan nämnda lägesbilden omnämns hedersrelaterat våld- och förtryck. Kommunstyrelsen (KS) informerades om lägesbilden 2022-03-14 § 55, vilket grundar sig i dåvarande ordning om kommunala beslut av aktivitetsplaner.

En gemensam revidering av den kommunala lägesbilden och åtgärdsplanen har påbörjats under 2025. Deltagande parter är förutom Socialförvaltningen även Kultur-fritidsförvaltningen, Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen, Kommunstyrelseförvaltningen samt Polismyndigheten. Ambitionen är en förstärkning och samordning av preventiva, förhindrande, skyddande och hanterande insatser för att motverka hedersrelaterat våld- och förtryck och våldsbejakande extremism i sin helhet.

Under år 2023 infördes lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. I enlighet med detta sammanställs återkommande en sam-

lad lägesbild och åtgärdsplan avseende brottsligheten inom Luleå kommun. I kartläggningen återfinns bland annat polisens data avseende anmälda brott i parrelation samt släktskap/familj.

Vidare samverkar länets 14 kommuner i frågan om hedersrelaterat våld. Samarbetet sker i strukturerad form via kompetensteamet Una. Här följs det hedersrelaterade våldets omfattning på individnivå. Socialförvaltningen i Luleå kommun har en samordnande funktion.

Socialförvaltningen anser att det finns fördelar att inkludera hedersrelaterat våld i planen för våldsbejakande extremism och i de fördjupade lägesbilderna då det ger en bättre helhetssyn och kan påvisa samband.

Socialnämndens arbetsutskott har 2025-09-11 § 71 föreslagit socialnämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Nina Markström (SD) föreslår bifalla motionen.

Tim Larsson (S), Sara Akan (S), Jose Vallejos Sessarego (S), Gunnel Mörtlund Särkimukka (V), Sara Hjalte (V), Ann-Christin Lahti (MP), och Carola Lidén (C) och Ylva Mjördell (L) föreslår bifalla socialnämndens arbetsutskotts förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialnämndens arbetsutskotts förslag och Nina Markströms förslag mot varandra och finner att socialnämnden bifaller socialnämndens arbetsutskotts förslag.

Dialog

Dialog har genomförts med brottsförebyggande samordnare och med preventionssamordnare.

Beslutsunderlag

- Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur, SOC Hid: 2025.552
- Våldsbejakande extremism – lokal lägesbild och aktivitetsplan 2022, SOC Hid: 2025.1509
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande motion (SD) om handlingsplan för hederskultur, SOC Hid: 2025.2553
- Socialnämndens arbetsutskotts beslut 2025-09-11 § 71, SOC Hid: 2025.2623
- Kompletterande bilaga - Motion (SD) om handlingsplan för hederskultur, SOC Hid: 2025.2661
- Kompletterande bilaga - Samlad lägesbild och åtgärdsplan brottsförebyggande Luleå kommun, SOC Hid: 2025.2662

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, kanslikontoret
Kommunfullmäktige

Motion till kommunfullmäktige Luleå

Handlingsplan för hederskultur

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket har ökat kraftigt i Sverige till följd av decennier av okontrollerad massinvandring och misslyckad integrationspolitik. Hederskultur är ett importerat fenomen som härstammar från kulturer och samhällsstrukturer som saknar våra grundläggande värderingar. I dessa samhällen har man historiskt sett förlitat sig på familjens eller släktens egen rättsskipning för att upprätthålla sin status, där familjens rykte stått över individens rättigheter. Nationellt centrum för hederskultur- och förtryck förklarar hedersrelaterat våld och förtryck såhär:

“Hedersrelaterat våld och förtryck kan ses som ett samlingsbegrepp för användandet av kontroll, hot, isolering, förskjutning och våld i syfte att tvinga en familjemedlem till lydnad, för att upprätthålla en familjs och släkts heder eller anseende. Det kan också handla om att återupprätta familjens eller släktens anseende om det anses ha skadats. Även om det saknas en enhetlig definition av begreppet finns det en bred konsensus, bland såväl myndigheter som forskare, gällande våldets utmärkande drag.”

Särskilt utsatta är flickor och unga kvinnor som begränsas i sina liv och tvingas leva under hedersnormer. Detta förtryck grundar sig på hedersnormer som bygger på patriarkala föreställningar, vilket kan innebära allt från regler kring klädsel och umgänge till inskränkningar i val av utbildning, arbete och äktenskap. I sin värsta form leder dessa normer till allvarliga brott, inklusive dödligt våld, där de som trotsar kontrollen riskerar allvarliga konsekvenser. Tyvärr har vi sett exempel på det även här i Luleå kommun.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

- att Luleå kommun inför en kommunövergripande handlingsplan gentemot hedersrelaterat våld- och förtryck
- att Luleå kommun kartlägger den omfattning som unga drabbas av hedersrelaterat våld- och förtryck

För Sverigedemokraterna

Luleå

2025-01-11

Information om näringslivsinsatser - finansiering av projektansökningar

Ärendenr 2025/1562-2.4.0.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2025-06-17 § 133 i Luleå kommuns mål och budget för 2026, att följande anslag överförs till KS utvecklingsmedel från och med år 2026:

- Näringslivsbefrämjande åtgärder
- Strategiska utvecklingsinsatser, sociala investeringar och folkhälsoinsatser
- Kommunstyrelsens oförutsedda
- Kommunfullmäktiges oförutsedda

Kommunstyrelsens arbetsutskott delges information om medfinansiering av projekt 2026 från det kommunövergripande anslaget inom finansförvaltningen benämnt KS utvecklingsmedel.

Beslutsunderlag

- Presentation - Information om gemensamma anslaget KS utvecklingsmedel

KS Utvecklingsmedel

2025-10-06

Kommunövergripande anslag (mkr)			
Anslag som överförs till KS utvecklingsmedel	År 2026	År 2027	År 2028
Näringslivsbefrämjande åtgärder	7,20	7,20	7,20
(2025/138, kf 2025-05-19) Överförande av projektpott från LBR till Luleå kommun, tillförts näringslivsbefrämjande åtgärder	2,00	2,00	2,00
Strategiska utvecklingsinsatser, sociala investeringar och folkhälsoinsatser	9,70	9,70	9,70
Kommunstyrelsens oförutsedda	0,50	0,50	0,50
Kommunfullmäktiges oförutsedda	1,20	0,70	0,70
Totalt anslag som överförs till nytt anslag KS utvecklingsmedel	20,60	20,10	20,10
Majoritetens förändring	-5,00	-5,00	-5,00
Totalt anslag för KS utvecklingsmedel	15,60	15,10	15,10
Redan beslutade anslag i diverse projekt			
Näringslivsbefrämjande åtgärder	5,23	2,05	0,51
Strategiska utvecklingsinsatser, sociala investeringar och folkhälsoinsatser	3,78	0,74	0,29
Kommunstyrelsens oförutsedda	0,01	0,01	0,01
Kommunfullmäktiges oförutsedda	0,69		
Summa redan beslutade anslag	9,71	2,80	0,80
(2025/1368) Forskarskolan del 3 (beslut ksau 2025-10-06)	1,10		
Summa	10,81	2,80	0,80
KVAR ATT FÖRDELA	4,79	12,30	14,30

Info: Eftersom ärendet gällande aktieägartillskott till IT-Norrbotten har återremitterats så har den tagits bort från ovanstående tabell och flyttats till "ej beslutade ärenden"(se nästa sida)

Ej beslutade ärenden

(2025/1285) Aktieägartillskott till Informationsteknik Norrbotten AB	1,38	0,00	0,00
(2025/1472) Etableringsprojekt Arctic Food Arena	0,05	0,05	0,05
(2025/1473) Etableringsprojekt Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten	0,05	0,05	0,05
(2025/1371) Go Connect 2025	0,55	0,58	0,61
(2025/1315) A Thriving Future in Luleå	0,23	0,24	0,25
Luleå Näringsliv AB (Näringslivsgalan)	0,60	0,50	0,40
Nyinkomna förslag, summa:	2,86	1,42	1,35

Anslaget för näringslivsbefrämjande åtgärder – finansiering som avslutas efter 2025

<i>Finansiering som avslutas efter 2025 (mycket troligt att vissa projektägare söker igen)</i>	2025	2026												
Connect North Business with Capital	125 000		Projekt som utvecklar nätverk av investerare och affärsänglar i Norrbotten för att stödja lokala företag att få finansiering och växa											
Venture Cup Nord	50 000		En nationell tävling som hjälper entreprenörer att utveckla sina affärsidéer genom expertfeedback och nätverkande (studenter).											
Optisk Innovationskraft	150 000		Projektet har som mål att hjälpa SME att nå sina hållbarhetsmål med hjälp av optisk mätteknik											
Impact Norrbotten	130 000		Ett nätverk för samhällsnyttiga entreprenörer och kooperativ i Norrbotten. Erbjuder stöd för kooperativt företagande.											
Hållbara investeringar	100 000		Projekt med mål att bidra till internationell kapitalanskaffning till minst 4 SME samt minst 2 etableringar i Norrbotten.											
AHKKA Arktisk Hållbar Konkurrens Kraft och Attraktion	103 300		Projektet syftar till stärka regionala och lokala besöksföretag samt resmål, så de blir mer hållbara och konkurrenskraftiga.											
Klimatomställning och näringslivet	100 000		Projektet syftar till att bidra med kunskap och underlag till diskussion samt tänkbara åtgärder som kan snabba på den gröna omställningen (SNS).											
Checkpoint Young	55 000		Ledarskapsprogram för unga ledare genom branschöverskridande möten, syftar till stärka ledarskapet och den lokala förankringen bland ledare.											
Young in Business	55 000		Nätverk som samlar unga (18-30 år) som är egenföretagare eller intresserade av att starta företag.											
Upphandlingsdagen 2025	30 000		Kommunalt initierade och prioriterade konferenser för att synliggöra och driva prioriterade insatser/områden											
Framtidens sjöfart 2025	80 000		Kommunalt initierade och prioriterade konferenser för att synliggöra och driva prioriterade insatser/områden											
Logistikdag	50 000		Kommunalt initierade och prioriterade konferenser för att synliggöra och driva prioriterade insatser/områden											
Social Innovation Norr 2025	40 000		Konferens som syftar till att synliggöra och främja social innovation.											
Matmarknad Luleå	65 660		Syftar till att stärka småskaliga lokala livsmedelsföretag gn en torgmarknad i stadsparken under festivalen Under Solen.											
Totalt	1 133 960													

Anslaget för näringslivsbefrämjande åtgärder – pågående projekt

<i>Pågående projekt (information efter önskemål vid ksau 6 okt)</i>	2025	2026	2027	2028
Go Community	462 000	22 700		
Intersective Game	250 000	75 000		
Game Attraction North	750 000	200 000		
Arctic Music Circles	288 000	156 000		
Greenably	67 500	61 900		
Digitalisering 2030	33 000	32 000	2 000	
Nyföretagarcentrum Nord (kan uppgå till 800 tkr/år !!!)	800 000	800 000		
Productive Movement	98 000			
ED5GE	200 000	200 000		
MARTIN	233 000	238 000	51 000	
North Sweden European Office	348 940	348 940	348 940	
UF-mässan Norrbotten	150 000	150 000		
Starkare näringsliv med ett levande centrum	1 000 000	1 000 000	500 000	
Kreativa Norrland	100 000	200 000		
North Creative Nods	169 000	169 000	155 000	
Cybersäkerhetsnod Norr	197 000	201 000	138 000	
Collab Energy	270 000	130 000		
Latitude66 - Onboarding Norrbotten	50 000	50 000	50 000	
Industriell Utvecklingscentrum IUC	350 000	350 000		
CH2ESS Aktiviteter för främjande av vätgas		200 000	200 000	100 000
Kultur- och samhällsfond KOSA	265 000	458 000	520 000	405 000
Turistisk infrastruktur i form av unika vindskydd		100 000		
Styrelseakademien i Norr Luleå		35 000	35 000	
ACCENT (samverkan mellan Oulu och Luleå inom kultur, turism mm)		50 000	50 000	
Totalt	6 081 440	5 227 540	2 049 940	505 000

Anslaget för strategiska utvecklingsinsatser

Finansiering som avslutas efter 2025 (troligt med fler stora evenemang)	2025	2026		
Melodifestivalen	2 000 000			
Pågående projekt	2025	2026	2027	2028
Kompetenscentrum SPORTIV för idrotts och prestationsteknologi	400 000	200 000	200 000	
Norrbotteniabanegruppen	687 000	455 000	433 000	290 000
Medborgarhuset i Råneå	847 536	468 402	107 512	
Undgomsfullmäktige	450 000	450 000		
Pilotstudie för flyttbidrag	275 000	425 000		
Norbottningsk mat på tallriken, skolmåltidsprojekt	200 000	200 000		
Totalt	2 859 536	2 198 402	740 512	290 000
Projekt som är på gång (samtal har förts)				
Utveckling av isbanan		?		
Gemensamt arbete mot osund konkurrens		?		
Folkhälsoinsatser och sociala investeringar				
Finansiering som avslutas efter 2025	2025			
Prevention i samverkan	666 700			
Hitta sin plats i livet grundskola	1 130 000			
GoFaR	207 300			
Totalt	2 004 000			
Pågående projekt	2025	2026		
DOIT	833 000	533 000		
Mötesplats Hertsön	600 000	900 000		
Mindre proj	150 000	150 000		
Totalt	1 583 000	1 583 000		

KS och KF oförutsedda

<i>Finansiering som avslutas 2025</i>	2025	2026	
Driftsbidrag Norrbotniabanan	813 000		
<i>Pågående projekt</i>	2025	2026	2027
Finansiering forskarskola 2021-2027	1 142 359	690 191	
Evenemangsplan 2020 - 2022	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Utökad kollektivtrafik linje 9	9 000	9 000	9 000
Totalt	3 151 359	2 699 191	2 009 000

Förslag till beslut gällande medfinansiering av projekt A Thriving Future in Luleå

Ärendenr 2025/1315-2.4.3.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att medfinansiera projektet A Thriving Future in Luleå med maximalt 588 334 kr (182 384 kr år 2026, 194 150 kr år 2027, 211 800 kr år 2028),
2. medel anvisas från anslaget för KS utvecklingsmedel,
3. som villkor gäller Luleå kommuns allmänna villkor för projektfinansiering,
4. om medfinansiering inte beviljas från Längmanska företagarfonden eller övriga medfinansierare ska projektägaren snarast meddela detta till Luleå kommun. Det är en stor efterfrågan på medfinansiering och det är viktigt att kommunen snabbt kan återföra medel till anslaget för näringslivsbefrämjande insatser om projektet inte kan genomföras.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med projektet är att skapa starkare relationer mellan unga och det lokala näringslivet.

Projektet riktar sig till:

- unga i Luleå, både under utbildning och i början av sin yrkeskarriär
- lokala företag som vill knyta kontakter med framtidens arbetskraft.

Exempel på aktiviteter inom projektet:

- Samarbete mellan LTU-studenter och näringsliv (mentorprogram, studiebesök, Meet Ups på LTU)
- Samarbeten mellan universitetsutbildningar och näringsliv
- Samarbeten mellan gymnasiet och företag
- Samarbeten mellan vuxenutbildningen och företag
- Nätverk för unga företagare (Young in Business 2.0)
- Inspirationsföreläsningar och synliggörande av unga förebilder
- Utveckling av mötesplatser mellan unga och företag

Projektet förväntas bidra till att stärka Luleå som attraktiv stad för unga att bo, studera, arbeta och utvecklas i och där företag kan säkra sitt kompetensbehov för ett hållbart och växande näringsliv.

Projektägare är Luleå Näringsliv AB.

Projektperioden sträcker sig från 2026 till 2028.

Från Luleå kommun söks totalt 588 334 kr. Projektets totala budget uppgår till 1 777 443 kr. Övrig finansiering förutsätts ske från Längmanska företagarfonden (371 486 kr), Stiftelsen företagande i Norrbotten (302 165 kr) samt Luleå Näringsliv (515 458 kr).

Kommunstyrelseförvaltningen menar att projektet ligger i linje med beslutade mål och prioriteringar. Genom att stärka relationerna mellan unga och det lokala näringslivet skapas förutsättningar för långsiktig kompetensförsörjning, vilket är avgörande för företagens tillväxt och konkurrenskraft. Projektet bedöms även kunna bidra till att stärka Luleås attraktionskraft för unga och att fler väljer att stanna kvar i Luleå.

Dialog

Dialog har förts med kommunstyrelseförvaltningen, arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt Luleå Näringsliv AB.

Beslutsunderlag

- Ansökan om projektmedel för projektet En blomstrande framtid i Luleå (A Thriving Future in Luleå), KLF Hid: 2025.8604

Johanna Carlsson
Näringslivsstrateg

Beslutet skickas till

Luleå Näringsliv AB
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Förslag till beslut gällande finansiering av förstudie om strategisk utveckling av isbanan i Luleå

Ärendenr 2025/1672-3.5.1.1

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att finansiera projektet med 700 tkr (200 tkr år 2025, 500 tkr år 2026).
2. Medel anvisas från anslaget för strategiska utvecklingsinsatser år 2025 och KS utvecklingsmedel år 2026.
3. Som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Näringslivskontoret (enhet Visit Luleå) ansöker om finansiering för förstudien "Strategisk utveckling av isbanan i Luleå".

Isbanan i Luleå är en uppskattad vinterattraktion med stor betydelse för stadens identitet, folkhälsa och besöksnäring. Trots dess starka profil har isbanans utformning varit i stort sett oförändrad sedan etableringen.

Syftet med förstudien är att ta fram ett strategiskt beslutsunderlag för vidareutveckling av isbanan, med fokus på samverkan, gestaltning, näringslivsengagemang och långsiktig hållbarhet.

Arbetet omfattar bland annat:

- kartläggning av hinder och möjligheter inom drift, regelverk, miljö och ekonomi
- utarbeta gestaltungsplan med enhetlig form och funktion
- föreslå modeller för samverkan och finansiering
- genomföra pilotaktiviteter vintern 2025/2026 så som exempelvis spark-SM, skridskodisco, norrskensstråk och förbättrad service.

Förstudien genomförs bland annat genom:

- enkätundersökningar och intervjuer med invånare, föreningsliv och näringsidkare
- dialogmöten med kommunala och externa aktörer
- inventering av befintliga aktiviteter och analys av efterfrågan.

Förväntade resultat:

- Ett beslutsunderlag för politiska och strategiska vägval.
- En målbild för Luleå som vinterstad.

- Konkreta utvecklingsförslag för isbanan och angränsande platser.
- Ökad kapacitet att attrahera turister och arrangera evenemang.

Förstudien genomförs under perioden 2025-11-04 till 2026-09-30.

Näringslivskontoret (enhet Visit Luleå) inom kommunstyrelseförvaltningen är projektägare och ansöker om totalt 700 tkr.

Kommunstyrelseförvaltningen menar att insatserna ligger i linje med riktlinjerna för anslaget för strategiska utvecklingsinsatser. Förstudien bedöms skapa förutsättningar för att långsiktigt stärka Luleås identitet som vinterstad, möjliggöra framtida tillväxt inom besöksnäringen samt bidra till ökad livskvalitet för invånare och besökare.

Dialog

Dialog har förts med kommunstyrelseförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Ansökan om förstudie avseende strategisk utveckling av isbanan i Luleå, KLF Hid: 2025.10853

Johanna Carlsson
Strateg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, näringslivskontoret
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Förstudie: Strategisk utveckling av isbanan i Luleå

Sammanfattning

Isbanan i Luleå är en unik vinterattraktion med stor betydelse för stadens identitet, folkhälsa och besöksnäring. Trots dess popularitet har banans utformning varit oförändrad under två decennier. Denna förstudie syftar till att ta fram ett strategiskt beslutsunderlag för vidareutveckling av isbanan, med fokus på samverkan, gestaltning, näringslivsengagemang och långsiktig hållbarhet. Projektet innefattar kartläggning, dialogprocesser och pilotaktiviteter under vintern 2025/2026, med målet att skapa en tydlig riktning för framtida investeringar och utvecklingsinsatser.

Bakgrund

Isbanan på Luleås frusna hav är en internationellt uppmärksammat tillgång som spelar en central roll i stadens vinterprofil. Trots ökad användning har banans utformning varit i stort sett oförändrad sedan starten. För att möta framtida behov krävs ett strategiskt utvecklingsarbete som omfattar samverkan mellan kommunala och externa aktörer, förbättrad gestaltning samt stärkta resurser för drift och underhåll.

Syfte och mål

Projektets övergripande syfte är att vidareutveckla isbanans potential som drivkraft för Luleås varumärke, invånarnas livskvalitet samt kultur-, besöks- och näringslivets tillväxt.

Delmål:

- Etablera arbetsgrupp och referensgrupp.
- Identifiera hinder och möjligheter inom drift, regelverk, miljö och ekonomi.
- Utarbeta gestaltungsplan med enhetlig form och funktion.
- Föreslå modeller för samverkan och finansiering.
- Genomföra pilotinsatser vintern 2025/2026.

Projektet ska svara upp mot Luleås vision 2040.

Metod

Förstudien genomförs genom:

- Enkätundersökningar och intervjuer med invånare, föreningsliv och näringsidkare.
- Dialogmöten med kommunala förvaltningar och externa aktörer.
- Inventering av befintliga aktiviteter och analys av efterfrågan.

- Pilotaktiviteter som exempelvis spark-SM, skridskodisco, norrskensstråk och förbättrad service.
-

Förväntade resultat

- Ett beslutsunderlag för politiska och strategiska vägval.
 - En målbild för Luleå som vinterstad.
 - Konkreta utvecklingsförslag för isbanan och angränsande platser.
 - Ökad kapacitet att attrahera turister och arrangera evenemang.
-

Projektorganisation

- Projektägare: Näringslivskontoret.
 - Projektledare: ansvarar för styrning och förankring.
 - Projektkoordinator: upphandlas för att driva aktiviteter.
 - Arbetsgrupper: kommunala och externa aktörer.
-

Tidplan

- Nov–dec 2025: uppstart, förankring, upphandling.
 - Jan–sep 2026: genomförande, pilotaktiviteter, analys och rapportering.
-

Exitstrategi

Förstudien avslutas med en tydlig startpunkt för fortsatt utveckling:

- Förankring i kommunstyrelse och nämnder.
 - Permanent arbetsgrupp med mandat att driva utvecklingen.
 - Prioriterade åtgärder inför vintern 2026/2027.
 - Säkrad finansiering via kommunbudget och externa medel.
 - Kommunikation via rapport, broschyr och seminarium.
 - Överlämning till ordinarie organisation med ansvarsfördelning.
-

Budget

2025: 200 000 kr

- Projektledning, upphandling, kartläggning, kommunikation.

2026: 500 000 kr

- Projektledning, pilotaktiviteter, samverkan, dokumentation, analys.
-

Strategisk betydelse

Isbanan är mer än en fritidsanläggning – den är ett nav för Luleås identitet som vinterstad. Genom strategisk utveckling stärks:

- Folkhälsa och livskvalitet.
- Besöksnäringens attraktionskraft.
- Näringslivets engagemang.
- Kommunens nationella och internationella profilering

Förslag till beslut gällande finansiering av etableringsprojekt Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedelsresiliens i Norrbotten

Ärendenr 2025/1472-2.4.3.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att finansiera projektet Arctic Food Arena med 145 tkr (48,2 tkr år 2026, 48,2 tkr år 2027, 48,2 tkr år 2028).
2. Medel anvisas från anslaget för KS utvecklingsmedel.
3. Som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Projektet syftar till att utveckla en cirkulär investeringsplattform med fokus på att återvinna industriella restflöden till nya lösningar för livsmedelsproduktion i Norrbotten. Det ska leda till nya investeringar och etableringar samt främja ökad regional självförsörjning. Målsättningen till 2028 är minst två etableringar, minst 5 affärscase, 100 personer som deltagit i kompetenshöjande insatser, 15 nya samverkansrelationer mellan aktörer och minst 10 personer som initierat karriär eller företag.

Målgrupperna är internationella livsmedels- och teknikbolag inom vertikalodling, växthus, vattenbruk, lokala företag som vill vidareförädla restflöden, kommuner med markberedskap och intresse för etableringar, studenter/entreprenörer/yrkesverksamma som önskar karriär inom livsmedel, cirkulär ekonomi eller bioindustri.

Invest in Norrbotten är projektägare. Projektperioden är 2026-2028. Från Luleå kommun uppgår sökt belopp till 145 tkr (48,2 tkr per år). Kommunernas finansiering kan antingen ske via medfinansiering eller insats i egen tid. Den totala budgeten uppgår till 12 190 tkr. Övrig finansiering förutsätts ske från Region Norrbotten (6 095 tkr), Europeiska regionala utvecklingsfonden (4 876 tkr) samt kommuner/näringsliv/Framtidsbanken (1 219 tkr).

Näringslivskontoret menar att projektet ligger i linje med beslutade prioriteringar. Luleå kommun har haft få ansökningar inom livsmedel och näringslivskontoret ser därför positivt på projektet.

Dialog

Dialog har förts med Invest in Norrbotten samt inom kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Projektbeskrivning - Arctic Food Arena, KLF Hid: 2025.9886

Maria Bergman
Samhällsstrateg, näringsliv

Beslutet skickas till

Invest in Norrbotten
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Nya projekt

Informationsmöte med Norrbottens kommuner

19 augusti 2025

Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedels-resiliens i Norrbotten

Utlysning: Cirkulär ekonomi för en hållbar och resilient framtid i Övre Norrland

Sammanfattning:

- Projektet bygger vidare på de erfarenheter och lärdomar som samlats i det tidigare initiativet Arctic Food Arena. I denna nytagning fördjupas arbetet med ett **tydligare regionalt fokus** och med ökad betoning på att omvandla innovationskraft och restflöden till **konkreta etableringar inom livsmedelssektorn i Norrbotten**.
- Projektet syftar till att utveckla **en cirkulär investeringsplattform med fokus på att återvinna industriella restflöden** till nya lösningar för livsmedelsproduktion i Norrbotten. Genom att identifiera, paketera och marknadsföra cirkulära affärscase och etableringsmöjligheter, ska projektet attrahera nya investeringar och främja ökad regional självförsörjning och resiliens i ett arktiskt klimat.
- Konkret ska projektet möjliggöra nya investeringar och etableringar inom cirkulär livsmedelsproduktion i Norrbotten genom att aktivera outnyttjade restflöden och skapa strukturer för marknadsföring, samverkan och investeringsstöd.

Bakgrund och nuläge:

- Norrbotten står inför en unik möjlighet att utveckla **nya, cirkulära affärsmodeller som tar tillvara på industriella restströmmar från bland annat skogsbruk, gruvor, datacenter, energi- och stålindustri**.
- Samtidigt visar både regionala och nationella analyser att **självförsörjningsgraden i livsmedel är låg**, och att norra Sverige är särskilt sårbart i händelse av kris eller brist på transporter.
- Potentialen att koppla restflöden till hållbar livsmedelsproduktion är stor, men realisering kräver nya kompetenser, investeringar och samverkansformer. Regionen är i behov av nya aktörer och initiativ, och projektet ska tydligt bidra till att stärka attraktionskraften för etablering och karriär inom livsmedelsområdet.

Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedelsresiliens i Norrbotten

Utllysning: Cirkulär ekonomi för en hållbar och resilient framtid i Övre Norrland

Mål:

1. Bidra till nya etableringar och investeringar i cirkulära livsmedelslösningar.
2. Stärka Norrbottens livsmedelsresiliens genom ökad självförsörjning.
3. Skapa nya samarbeten mellan lokala och internationella aktörer.
4. Höja kunskapsnivån och kapaciteten hos kommuner, företag och akademi kring cirkulära möjligheter.
5. Bidra till att skapa karriärvägar och framtida jobb inom cirkulär bioekonomi och foodtech.

Målmatrix:

Målområde	Indikator	Målvärde till 2028
Nya investeringar och etableringar	Antal nya företag/etableringar kopplade till livsmedelsproduktion	Minst 2 etableringar
Cirkulära affärsmöjligheter	Antal paketerade investeringscase	Minst 5 affärs-case
Kompetens och kapacitet	Antal personer som deltagit i kompetenshöjande insatser	100 personer
Samverkan och nätverk	Antal nya samarbeten mellan aktörer	Minst 15 nya samverkansrelationer
Långsiktig karriärutveckling	Antal individer som initierat karriär eller företag inom området	Minst 10 personer eller initiativ

Långsiktiga effekter:

- En etablerad struktur för fortsatt investeringsfrämjande inom livsmedelsproduktion i norra Sverige, exempelvis ett Arctic Food Arena-center.
- Ökad attraktivitet för Norrbotten som plats för investeringar i hållbar och cirkulär livsmedelsproduktion.
- Nya arbetstillfällen i regionen kopplat till livsmedel, cirkulär ekonomi och teknikutveckling.
- En ökad grad av självförsörjning och försörjningsberedskap i Norrbotten.
- En starkare lokal innovations- och samverkansmiljö som kan bära vidare efter projektets slut.

Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedelsresiliens i Norrbotten

Utlisning: Cirkulär ekonomi för en hållbar och resilient framtid i Övre Norrland

Projektets innehåll:

Kartläggning av restflöden och affärsmöjligheter

- Identifiera restflöden från regionens industriella verksamheter och vad som tidigare gjorts.
- Analysera kopplingen till möjliga insatsvaror för livsmedelsproduktion.
- Kartlägga behov av testbäddar, piloter och innovationsmiljöer samt förstå investeringsklimatets möjligheter i Norrbotten genom analys av distributionskedjor och värdekedjors resiliens.

Paketering och investeringsförberedelse

- Ta fram business case, visualiseringar och underlag för investerare.
- Stödja lokala aktörer att bli investeringsredo.
- Identifiera och kontakta potentiella internationella etablerare.

Marknadsföring och nätverksbyggande

- Genomföra event, studiebesök och investerarträffar (inkl. Demo North, Amsterdam-event och andra utåtriktade Norrbottens-främjande event).
- Kommunicera Norrbottens erbjudande internationellt inom livsmedelsproduktion.
- Synliggöra etableringsmöjligheter i regional och nationell planering.

Dialog och stöd till investeringar

- Stödja förhandlingar mellan intressenter, kommuner och investerare.
- Skapa kontaktytor mellan tillståndsmyndigheter, företag och kapital.
- Följa säljprocessen från början till slut.

Kompetens och långsiktig kapacitet

- Initiera nätverk och lärplattformar för kompetensutveckling inom cirkulär livsmedelsproduktion.
- Utforska möjligheter till permanenta strukturer efter projektet, såsom ett "Arctic Food Arena-center" för samverkan mellan näringsliv, akademi och samhälle.
- Kartlägga framtida karriärvägar, särskilt för unga och nya entreprenörer i regionen.

Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedels-resiliens i Norrbotten

Utllysning: Cirkulär ekonomi för en hållbar och resilient framtid i Övre Norrland

Målgrupper:

- Internationella livsmedels- och teknikbolag inom vertikalodling, växthus, vattenbruk.
- Lokala företag och SMF:er som vill vidareförädla restflöden.
- Kommuner i Norrbotten med markberedskap och intresse för etableringar.
- Studenter, entreprenörer och yrkesverksamma som vill bygga en karriär inom livsmedel, cirkulär ekonomi eller bioindustri.

Projektpartners:

- Invest in Norrbotten (ägare)
- LTU
- Kommuner i Norrbotten
- Näringslivsaktörer inom livsmedel, energi, datacenter, återvinning, massaindustri

Projekttid:

- Januari 2026 – december 2028

Budget:

Personalkostnader (1 projektledare 100%, 2 delprojektledare 75%*2, 1 projektkoordinator 50%)	6 500 000 kr
Personalkostnader LTU (2st post-dock, 25% per person)	1 290 000 kr
Resor och logi	800 000 kr
Externa tjänster, kartläggningar och analyser	1 000 000 kr
Externa tjänster, grafisk utformning	700 000 kr
Externa tjänster, lokaler	1 000 000 kr
Externa tjänster, specialistkompetens	400 000 kr
Externa tjänster, event	500 000 kr
Tot	12 190 000 kr
ERUF 40%	4 876 000 kr
Regionen 50%	6 095 000 kr
Kommuner, Näringslivet, Framtidsbanken 10%	1 219 000 kr

Arctic Food Arena – Restflöden som motor för livsmedels-resiliens i Norrbotten

Utllysning: Cirkulär ekonomi för en hållbar och resilient framtid i Övre Norrland

Kommunernas engagemang:

- Arbeta proaktivt med att identifiera och lyfta fram lokala etableringsmöjligheter inom cirkulär livsmedelsproduktion.
- Bidra med lokal kännedom, kontakter och kapacitet i investeringsdialoger och etableringsprocesser.
- Delta i möten, förhandlingar och investerarträffar för att underlätta nya etableringar.
- Arbeta med markberedskap, tillståndsfrågor och andra kommunala processer som är viktiga för att påskynda investeringar.
- Medverka i regionala och internationella event, exempelvis Demo North och andra utåtriktade aktiviteter.
- Vara aktiva röster i att marknadsföra Norrbotten som en attraktiv plats för hållbar och innovativ livsmedelsproduktion.
- Arbeta med att koppla ihop näringsliv, utbildning, unga och entreprenörer med de möjligheter som uppstår inom projektet.

Tidsåtgång:

- Vi ser gärna att ni engagerar er motsvarande 5% eller 10% av en heltidstjänst under dessa tre år, fördelat på en eller två personer optimalt.
- Detta innebär:
 - 2%: 35 timmar per år 19 400 SEK
 - 5%: 86 timmar per år/ 48 224 SEK
 - 10%: 172 timmar per år/95 240 SEK

Förslag till beslut gällande finansiering av etableringsprojekt Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Ärendenr 2025/1473-2.4.3.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att finansiera projektet med 145 tkr (48,2 tkr år 2026, 48,2 tkr år 2027, 48,2 tkr år 2028),
2. Medel anvisas från anslaget för KS utvecklingsmedel.
3. Som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Projektet syftar till att stärka kommunens leverans- och mottagarkapacitet för etableringar. För kommunerna innebär det bl a att kartlägga organisationens kapacitet för att hantera etableringar, sprida kunskap, delta vid läranderesor, deltagande på nätverksträffar och konferenser.

Målgruppen är kommuner i Norrbotten, indirekt är målgruppen individer som genom etableringar ges nya möjligheter till sysselsättning.

Invest in Norrbotten är projektägare. Projektperioden är 2026 till 2028. Från Luleå kommun uppgår sökt belopp till 145 tkr (48,2 tkr/år). Kommunernas finansiering kan antingen ske via medfinansiering eller insats i egen tid. Den totala budgeten uppgår till 11 259 tkr. Övrig finansiering förutsätts ske från Region Norrbotten (5 630 tkr), Europeiska socialfonden 5 067 tkr) samt övriga kommuner i Norrbotten/Framtidsbanken (563 tkr).

Näringslivskontoret menar att projektet ligger i linje med beslutade prioriteringar. Insatserna bedöms bidra i Luleå kommuns etableringsarbete. Nackdelarna med att gå in med egen tid är att vissa funktioner/tjänster blir låsta till projektanknutna aktiviteter, med flera projekt minskar flexibiliteten. Det är få personer som utpekat arbetar med just etableringar och därför finns risk att flexibiliteten minskar om resurser knyts fast mot projekt. Erfarenheten från tidigare projektperiod är att t ex etableringsfunktionen periodvis kan ha svårt att leverera timmar mot både projektägare och kund och fler kommuner väljer därför att medfinansiera i stället för att göra insats i form av egen tid. Projektets insatser bedöms som viktiga och deltagandet är prioriterat men det innebär en större flexibilitet att finansiera monetärt. Näringslivskontoret menar att projektet skapar förutsättningar för en bra omvärldsbevakning som hade varit svår för Luleå kommun att göra på egen hand.

Dialog

Dialog har förts med Invest in Norrbotten samt inom kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Projektbeskrivning - Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för etableringar, KLF Hid: 2025.10040

Maria Bergman
Samhällsstrateg, näringsliv

Beslutet skickas till

Invest in Norrbotten,
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografin i Övre Norrland

Sammanfattning:

- Projektet ska **öka kommunernas förmåga att attrahera och hantera nya etableringar**, särskilt inom besöksnäring och samhällsbärande verksamheter.
- Genom att **skapa ett strukturerat etableringserbjudande, stärka lokal kompetens och främja samverkan** mellan aktörer ökar både sysselsättning och livskraften i glesbygd.
- Projektet integrerar jämställdhet, tillgänglighet och hållbar utveckling genomgående och bidrar till långsiktig samhällsutveckling i Övre Norrland.

Bakgrund och nuläge:

- Norrbotten står inför en historisk utvecklingsfas med nya etableringar inom industri och besöksnäring. Trots detta saknas ofta tillräcklig lokal kapacitet för att möta etableringsbehovens krav.
- Kommunerna har begränsade resurser för att arbeta strategiskt med att utveckla platser för nya företagsetableringar (site-utveckling) och mottagarkapacitet. Det innebär att nya företag och verksamheter riskerar att välja bort etablering i regionen – trots att kompetensbehov, naturvärden och markutrymme finns.
- Därtill finns ett underskott på metoder för att inkludera kvinnor, ungdomar, nyanlända och andra underrepresenterade grupper i arbetsmarknadsutvecklingen. Det försvårar både lokal tillväxt och social hållbarhet.

Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Programområde D: Öka
kapaciteten i den glesa
geografin i Övre Norrland

Projektmål:

- **Kortsiktigt:** Stärka kommunernas kapacitet att arbeta strategiskt med siteutveckling, investeringserbjudanden och besöksnärlingsfrämjande insatser.
- **Långsiktigt:** Skapa nya arbetstillfällen i redan etablerade och nya företag. Möjliggöra socialt hållbar arbetsmarknadstillväxt för alla grupper i befolkningen.
- **Övergripande:** Bidra till ett Norrbotten där alla kommuner – oavsett geografiskt läge – har reell förmåga att ta emot etableringar, locka investeringar och därmed skapa lokal sysselsättning.

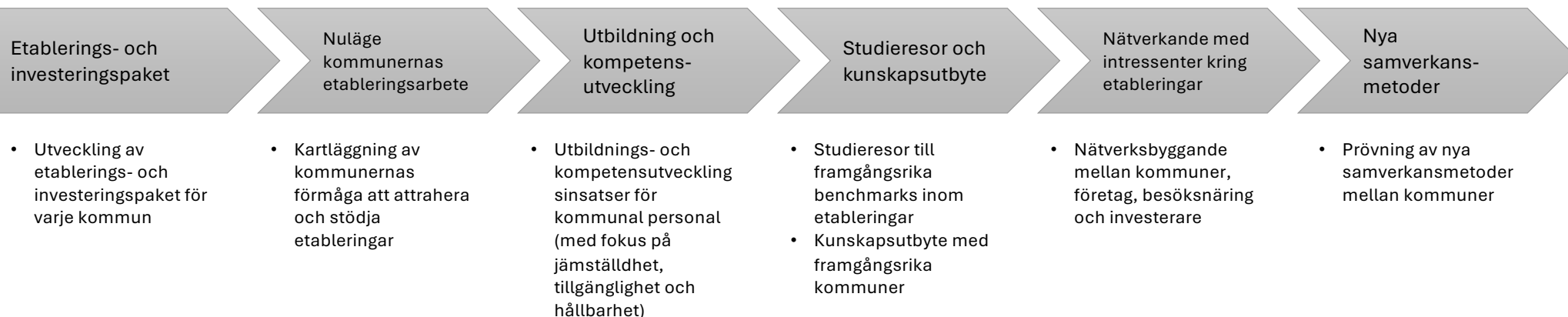
Förväntade resultat:

- Ett stärkt etableringsklimat i samtliga kommuner i Norrbotten
- Nya metoder för plats- och siteutveckling sprids regionalt
- Minst 100 kommunanställda deltar i kompetenshöjande insatser
- Minst 10 kommuner ökar sin mottagarkapacitet
- Minst 5 konkreta etableringar där kommunerna haft en aktiv roll

Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografin i Övre Norrland

Projektets innehåll:

Metod: Behovsdriven kapacitetsuppbyggnad där varje kommuns unika förutsättningar tas till vara. Nya metoder dokumenteras och sprids regionalt.

Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografin i Övre Norrland

Målgrupper:

- Målgruppen är kommuner i Norrbotten.
- Indirekt är målgruppen individer i arbetsför ålder som genom förbättrad etableringskapacitet ges nya möjligheter till sysselsättning, särskilt inom besöksnäring, service, turism och etableringsstödjande funktioner.
- Genom att stärka kommunernas kapacitet skapas en grund för att erbjuda individer fler och bättre anpassade arbetsmöjligheter lokalt – oavsett kön, etnicitet eller funktionsvariation.

Projektpartners:

- Invest in Norrbotten (ägare)
- Kommuner i Norrbotten

Projekttid:

- Januari 2026 – december 2028

Budget:

1 projektledare heltid	3 512 928 kr
1 projektadmin 50%	1 308 448 kr
Projektdeltagande kommuner (5% och 10%)	2 288 160 kr
Resor och logi	400 000 kr
Konferenslokaler	100 000 kr
Externa tjänster utbildning kommuner, 1 per år	750 000 kr
Externa tjänster analys (feasibility studies)	1 000 000 kr
Externa tjänster utbildning företag, 1 per år	600 000 kr
Externa tjänster resor studiebesök	300 000 kr
Externa tjänster paketering för kommuner investering/etablering/partnerskap	1 000 000 kr
Tot	11 259 536 kr
ESF 45%	5 066 791 kr
Regionen 50%	5 629 768 kr
Medfin (Kommuner in-kind, Framtidsbanken, lokaler)	562 977 kr

Stärka kommunernas mottagarkapacitet och samverkan för nya etableringar i Norrbotten

Programområde D: Öka kapaciteten i den glesa geografin i Övre Norrland

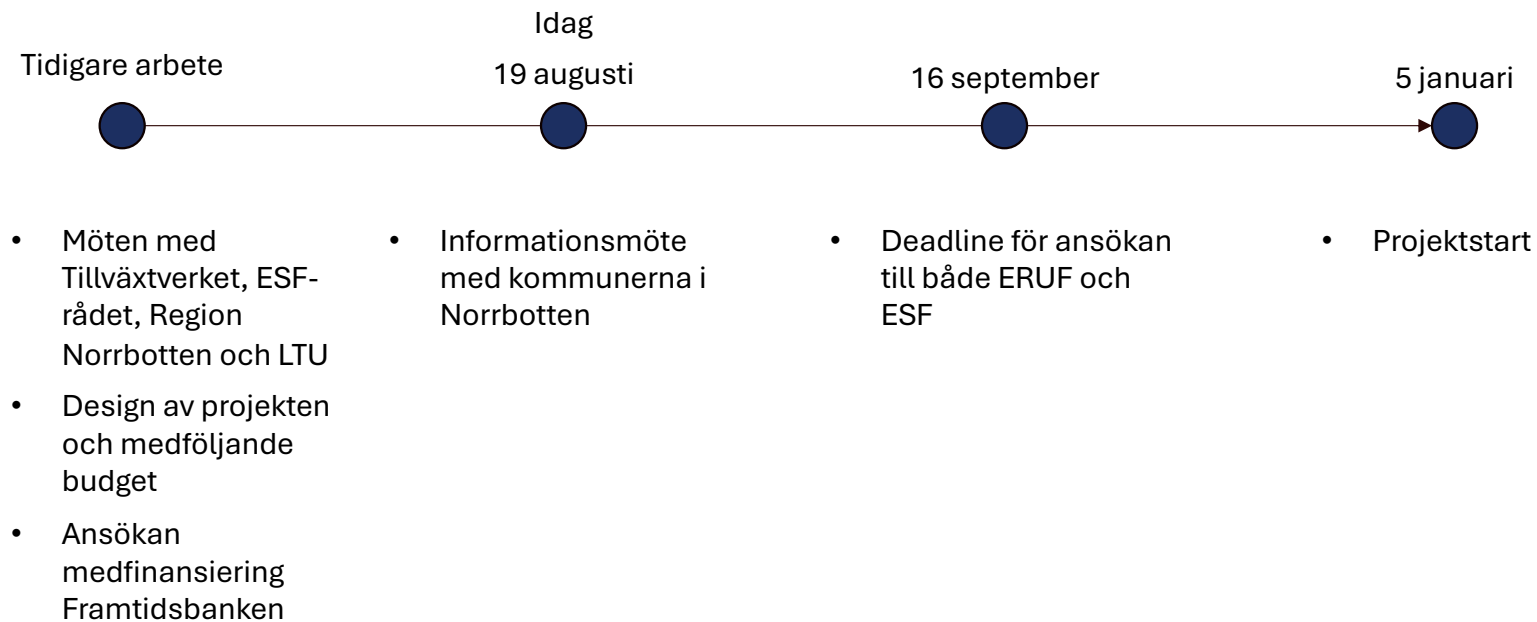
Kommunernas engagemang:

- Bidra till att kartlägga och utvärdera kommunorganisationens kapacitet för att hantera fler etableringar.
- Aktivt medverka vid lärtillfällen som stärker kommunens leverans- och mottagarkapacitet. Detta kan till exempel innebära att bidra i processer som att bygga ett fungerande etableringsteam inom kommunen samt utveckling av platser/siter för nyetableringar.
- Medverka till spridning av kunskap inom den egna organisationen.
- Delta på läranderesor/studieresor.
- Deltagande på kunskapshöjande plattformar som nätverksträffar/mässor/ konferenser .

Tidsåtgång:

- Vi ser gärna att ni engagerar er motsvarande 5% eller 10% av en heltidstjänst under dessa tre år, fördelat på en eller två personer optimalt.
- Detta innebär:
 - 2%: 35 timmar per år/ 19 400 SEK
 - 5%: 86 timmar per år/48 224 SEK
 - 10%: 172 timmar per år/ 95 240 SEK

Tidplan framåt: Deadline för ansökningarna är 16 september 2025

Förslag till beslut gällande finansiering av projektansökan Go Connect 2025

Ärendenr 2025/1371-2.4.3.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att medfinansiera projektet med 1761 tkr (550 tkr 2026, 577 tkr år 2027, 606 tkr 2028, 28 tkr år 2029).
2. Medel anvisas från anslaget för kommunstyrelsens utvecklingsmedel.
3. Som villkor för beslutet gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Projektet erbjuder digitalt stöd till entreprenörer, inom kulturella och kreativa branscher (KKB) samt tjänstesektorn, som vill växa. Detta sker genom fyra digitalt tillgängliga arbetspaket:

- Hangout för den som driver företag vid sidan av studier eller annan sysselsättning
- Inkubator för den som vill satsa fullt ut och bygga en hållbar affär
- Alumni för etablerade kreatörer som söker fördjupning, nätverk och mentorskap
- Mindset 2.0 en innovationsverkstad där kreatörer möter industri, akademi och offentlig sektor

Piteå Science Park AB är projektägare och ansöker om 1 761,4 tkr kr från Luleå kommun. Projektperioden är 2026-2029. Projektets budget uppgår till 25 473 tkr. Övrig finansiering förutsätts ske från Region Norrbotten (3 202 tkr), Region Västerbotten (3 202 tkr), Piteå kommun (1 761 tkr), Skellefteå kommun (1 761 tkr), Kalix kommun (480 tkr), Jokkmokks kommun (192 tkr), Piteå Science Park (806 tkr), Boden Business Park (881 tkr) samt Europeiska regionalfonden (10 184 tkr).

Luleå kommun har i tidigare projekt beviljat medfinansiering om ungefär 250-460 tkr årligen, den högre summan under de två senaste projektperioderna. Totalbudgeten för det nya projektet ligger på en högre nivå än i tidigare projekt. Det beror bl a på att delar av projektet är nya, som arbetspaket alumni, där insatserna mot kunderna är mer djupgående med mer coaching och konsultstöd (externt). Projektägaren ansöker om ökad medfinansiering från samtliga finansiärer.

Den procentuella andelen bland deltagarna i projektet har tidigare varit högre bland finansierande kommuner än i de kommuner som inte medfinansierat.

Näringslivskontoret menar att insatserna i projektet ligger i linje med beslutade strategier bland annat genom att tillgängliggöra innovationsstöd till en bredare målgrupp. Det är viktigt ur ett jämställdhetsperspektiv. Pågående verksamhet uppvisar också goda resultat. Vidare menar näringslivskontoret att Arctic Business Incubator (ABI) och Go Connect (Go Business – inarbetat namn) kompletterar varandra, tillsammans stärker de bägge verksamheterna det regionala innovationsstödet.

Dialog

Dialog har förts med Go Business.

Beslutsunderlag

- Projektansökan och budget - Go Connect

Maria Bergman
Samhällsstrateg, näringsliv

Beslutet skickas till

Piteå Science Park AB, Go Business
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Förslag till beslut gällande avrop Addas ramavtal Litteratur 2024

Ärendenr 2025/1635-2.5.1.3

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Luleå kommun ska avropa Inköpscentralen Addas Ramavtal Litteratur 2024.
2. Inköpschef ges i uppdrag att avropsanmäla avropet till Adda inköpscentral.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun köper litteratur för ca 4 miljoner per år.

Luleå kommun har tidigare upphandlat litteratur genom en egen upphandling. Inför att nuvarande avtal löper ut har en jämförelse av kommunens egna ramavtal och Addas Inköpscentrals (nedan kallad Adda) ramavtal genomförts. I jämförelsen framgick det att Addas ramavtal överstämde i väsentlighet med kommunens behov och nuvarande ramavtal, samt erbjöd bättre rabatter och priser.

En undersökning har även genomförts hur andra kommuner i Norrbotten arbetar och den visar på att de flesta använder sig av Addas ramavtal och upplever att det fungerar bra.

Addas ramavtalet innehåller två avtalsområden:

Område A - Litteratur, med biblioteksutrustning

Område B - Litteratur, utan biblioteksutrustning

Adda har tecknat avtal med två leverantörer per avtalsområde och avrop sker via rangordning:

Område A

1. Adlibris Aktiebolag
2. BTJ Sverige AB

Område B

1. Adlibris Aktiebolag
2. BTJ Sverige A

Avtalsvärdet för Luleå kommun är uppskattat till max 22 miljoner svenska kronor.

Addas ramavtal gäller till och med 2029-10-14.

Dialog

Representanter från biblioteksverksamheten inom kultur- och fritidsförvaltningen har deltagit i dialogen.

Beslutsunderlag

- Ramavtal - Litteratur 2024 - Adlibris Aktiebolag
- Ramavtal - Litteratur 2024 - BTJ Sverige AB

Josefine Engström-Hallin
Upphandlare

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, Inköp och upphandlingskontoret

Förslag till beslut gällande tilldelning av ramavtal - Tekniska konsulter inom arkitektur och byggnad

Ärendenr 2024/2100-2.5.1.2

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att tilldela följande leverantörer i nedan 5 anbudsområden, som har de ekonomiskt mest fördelaktiga anbuden, i angiven rangordning:
 - a. Anbudsområde 1 – Arkitekt, inredningsarkitekt, sakkunnig tillgänglighet, byggnadsingenjör, byggnadskonstruktör, visualisering 3D, BIM-samordnare
 1. XXX
 2. XXX
 3. XXX
 - b. Anbudsområde 2 – Akustik
 1. XXX
 2. XXX
 - c. Anbudsområde 3 – Storkök
 1. XXX
 2. XXX
 - d. Anbudsområde 4 – Skyddsrumssakkunnig
 1. XXX
 - e. Anbudsområde 5 – Fuktsakkunnig
 1. XXX
 2. XXX
2. Kommundirektören ges i uppdrag att underteckna kontrakt efter tiden för avtalsspärr enligt 20 kap. 1 § LOU har löpt ut.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Upphandlingen omfattar ramavtal av tekniska konsulter inom bygg och fastighet. Upphandlingen är uppdelade i fem anbudsområden och i parenteserna framgår antalet leverantörer som maximalt kommer att antas som ramavtalsleverantörer inom respektive anbudsområde:

- Anbudsområde 1 – Arkitekt, inredningsarkitekt, sakkunnig tillgänglighet, byggnadsingenjör, byggnadskonstruktör, visualisering 3D, BIM-samordnare (en specialist som samordnar digitala processer i byggprojekt) (maximalt 3 leverantörer)
- Anbudsområde 2 – Akustik (maximalt 2 leverantörer)
- Anbudsområde 3 – Storkök (maximalt 2 leverantörer)

- Anbudsområde 4 – Skyddsrumssakkunnig (maximalt 1 leverantör)
- Anbudsområde 5 – Fuktsakkunnig (maximalt 2 leverantörer)

Idag har beställaren ett dynamiskt inköpssystem där specifika avrop sker vid uppkomna behov. För att inte fördröja samhällsbyggnadsprocessen så upphandlas nu i stället ett flertal ramavtal för tekniska konsulter.

Upphandlingen genomförs som selektivt förfarande som innebär att processen är uppdelad i två steg, ansökningsfas (steg 1) inklusive en selektering på max 5 anbudsansökande och en anbudsfas (steg 2) inklusive vidare utvärdering.

Beställare på ramavtalen kommer att vara Luleå kommun, Luleå Lokaltrafik AB, Luleå Miljöresurs AB och Luleå Hamn AB, inkl. helägda dotterbolag.

Maximalt avtalsvärde för ramavtalen:

- Anbudsområde 1 – Arkitekt, inredningsarkitekt, sakkunnig tillgänglighet, byggnadsingenjör, byggnadskonstruktör, visualisering 3D, BIM-samordnare: 146 000 000 kr
- Anbudsområde 2 – Akustik: 27 000 000 kr
- Anbudsområde 3 – Storkök: 26 000 000 kr
- Anbudsområde 4 – Skyddsrumssakkunnig: 13 000 000 kr
- Anbudsområde 5 – Fuktsakkunnig: 27 000 000 kr

Avtalstiden är på 24 månader och möjlighet till förlängning på upp till 24 månader.

Utvärdering har skett utifrån bästa förhållande mellan pris och kvalitet. Priset var bestämt vid annonsering för att undvika prisdumpning (vilket uppskattas av anbudsgivare) så kvalitet har spelat en avgörande faktor i utvärderingen.

Nedanstående bedömningsgrunder har använts för att bedöma kvalitén:

- Anbudsgivarens förmåga att öppet och tydligt kunna kommunicera och samarbeta med beställaren.
- Anbudsgivarens förmåga att arbeta med i projektet angiven budget
- Anbudsgivarens förmåga att arbeta strukturerat och organiserat
- Arbetsmiljön

Dialog

Inför annonsering publicerades en RFI (Request for information) med frågor inom området. Responsen var mycket god med svar från många leverantörer. Representer från Luleå Miljöresurs AB, kommunstyrelseförvaltningen och infrastruktur- och serviceförvaltningen har varit delaktiga i upphandlingen.

Daniel Granlund
Inköpschef

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, inköp och upphandlingskontoret

Förslag till beslut gällande Försäkring av pensionsskuld 2025

Ärendenr 2025/1621-2.4.2.7

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att under år 2025 lösa in delar av den intjänade pensionsskulden i balansräkningen om maximalt 50 miljoner kronor enligt upphandlad försäkringslösning och samtidigt lösa in tillhörande löneskatt med 24,26 % (ca 12 miljoner kronor)
2. Kommunfullmäktige uppdrar till kommundirektören att underteckna inlösenavtalet enligt beslutspunkt 1.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-22, § 71 (2025/254) att under 2024 lösa in maximalt 100 miljoner kronor av den intjänade pensionsskulden i balansräkningen och samtidigt lösa in tillhörande löneskatt med 24,26 %. I samma ärende beslutade kommunfullmäktige att från och med år 2025 ska det årligen beslutas om ytterligare inlösen av pensionsskulden ska göras och hur stor del.

Pensionskostnaden består av olika delar varav de förmånsbestämda pensionerna i nuvarande avtal KAP-KL innebär att kommunen lovar att betala ut en andel av slutlön i pension till sina anställda vilket ligger som en skuld på balansräkningen. I ett nytt avtal AKAP-KR som introducerades 2023 med avgiftsbestämd pension betalas istället en pensionsavsättning, baserad på aktuell lön, ut löpande.

I avtal KAP-KL finns en förmånsbestämd pension till individer med löner över 7,5 inkomstbasbelopp. Denna pensionsskuld innehåller stora risker såsom livslängdsrisker, ränterisker och inflationsrisker, och den belastar kommunens ekonomi löpande. Pensionerna kostnadsförs på resultatet när de anställda jobbar, men belastar likviditeten på bankkontot först när de blir pensionärer via pensionsutbetalningar. Detta gör att kommunen tar själva kostnaden idag, men kommande generationer belastas med hög likviditet utan någon motsvarande kostnad. Kommande generationer riskerar därmed att behöva låna pengar till detta och belastas med räntekostnader.

När kommunen under 2024 påbörjade att försäkra sitt förmånsbestämda åtagande innebär det att kommunen undviker en obalans mellan generationer

samt att alla nuvarande risker, utom inflationsrisken, överläts till försäkringsgivaren. Pengarna blir öronmärkta för ändamålet och kan inte användas till annat.

Målet är att hela pensionsskulden i balansräkningen ska lösas in till en pensionsförsäkring, men hur stor del som kommunen kan lösa in beror på den övriga ekonomiska situationen. Under 2025 har kommunen haft vissa försäljningsintäkter samt att kostnaderna för pension gått ner kraftigt jämfört med de höga kostnadsåren under 2023-2024, vilket ger utrymme resultatmässigt att fortsätta försäkra även i år. I delåret per augusti uppgår pensionsskulden i balansräkningen till 546 miljoner kr inklusive löneskatt och bedömningen är att det är fortsatt gynnsamt att lösa in på pensionsskulden, vilket även kommer att ge årliga resultatförbättringar framåt.

För varje inlösen tillkommer en löneskatt på för närvarande 24,26%. Den betalas idag ut i samband med varje enskild pensionsutbetalning, men vid inlösen av pensionsskulden till försäkringslösning betalas hela löneskatten kopplad till inlösensumman.

För år 2025 föreslår kommunstyrelseförvaltningen att maximalt 50 miljoner kronor får lösas in av den intjänade pensionsskulden i balansräkningen, enligt upphandlad försäkringslösning

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommundirektören får rätt att underteckna föreslaget inlösenavtal.

Dialog

Dialog har förts med extern rådgivare.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-04-22 § 71, KLF Hid: 2024.3666

Lena Sallkvist
Ekonomichef

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret
Kommunstyrelseförvaltningen, HR-kontoret

§ 71

Försäkring av del av pensionsskuld

Ärendenr 2024/254-2.4.2.7

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att under år 2024 lösa in delar av den in-tjänade pensionsskulden i balansräkningen om maximalt 100 miljoner kronor enligt upphandlad försäkringslösning och samtidigt lösa in till-hörande löneskatt med 24,26 % (ca 24 miljoner kronor).
2. Kommunfullmäktige uppdrar till kommundirektören att underteckna inlösenavtalet enligt beslutspunkt 1.
3. Kommunfullmäktige beslutar att från och med år 2025 ska det årligen beslutas om ytterligare inlösen av pensionsskulden ska göras och hur stor del.

Reservationer

Jonas Brännberg (SAV) och Robert Lundqvist (SAV) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Ökade pensionskostnader till följd av ökade livslängder, statliga satsningar på vissa yrkesgrupper och hög inflation har medfört ett större behov av att hantera dessa kostnader för kommunsektorn. Pensionskostnaden består av olika delar varav de förmånsbestämda pensionerna i nuvarande avtal KAP-KL innebär att kommunen lovar att betala ut en andel av slutlön i pension till sina anställda vilket ligger som en skuld på balansräkningen. I ett nytt avtal AKAP-KR som introducerades 2023 med avgiftsbestämd pension betalas istället en pensionsavsättning, baserad på aktuell lön, ut löpande.

I avtal KAP-KL finns en förmånsbestämd pension till individer med löner över 7,5 inkomstbasbelopp. Denna pensionsskuld innehåller stora risker såsom livslängdsrisker, ränterisker och inflationsrisker, och den belastar kommunens ekonomi löpande. Pensionerna kostnadsförs på resultatet när de anställda jobbar, men belastar likviditeten på bankkontot först när de blir pensionärer via pensionsutbetalningar. Detta gör att kommunen tar själva kostnaden idag, men kommande generationer belastas med hög likviditet utan någon motsvarande kostnad. Kommande generationer riskerar därmed att behöva låna pengar till detta och belastas med räntekostnader.

Kommunen har under de senaste åren sett över hur man strategiskt ska arbeta med pensioner för att långsiktigt på bästa sätt hantera de problem som de förmånsbestämda pensionerna innebär. Den lösning som anses vara bäst är pensionsförsäkring, en lösning som används av cirka hälften av de svenska kommunerna. I en försäkring överläts alla nuvarande risker, utom inflationsrisken till försäkringsgivaren. En försäkring innebär minst administration. Pengarna blir öronmärkta för ändamålet och kan inte användas till annat. En försäkringslösning till ändamålet har därför upphandlats.

Med den föreslagna lösningen undviks en obalans mellan generationer och betydande risker överläts på försäkringsbolaget. Målet är att hela pensionskulden i balansräkningen ska lösas in till en pensionsförsäkring, men hur stor del som kommunen kan lösa in beror på den övriga ekonomiska situationen. Vid utgången av 2023 uppgick skulden till 444 miljoner kronor inklusive löneskatt. Bedömningen är att 2024 är ett gynnsamt år att lösa in skulden eftersom den höga inflationen föregående år har höjt prisbasbeloppet vilket gör att utbetalningar till pensionärer höjs och driver därmed upp pensionskostnaden för kommunen. I år har dessutom inkomstbasbeloppet minskat vilket gör att fler får löner över gränsen för förmånsbestämd pension och det driver upp kostnaderna ytterligare för kommunen. Samtidigt har kommunen ett lågt budgeterat resultat i år och att lösa in hela skulden på en gång skulle bli en för hög belastning på kommunens ekonomi. Som en start föreslår kommunstyrelseförvaltningen därför att 100 miljoner kronor, exklusive löneskatt, löses in under 2024. Inlösen kan finansieras genom markförsäljning, minskade placeringar, lån eller liknande. Från och med 2025 bör sedan ett årligt beslut tas om ytterligare inlösen ska göras och hur stor del beroende på den aktuella ekonomiska situationen.

För varje inlösen tillkommer en löneskatt på för närvarande 24,26 %. Den betalas idag ut i samband med varje enskild pensionsutbetalning, men vid inlösen av pensionsskulden till försäkringslösning betalas hela löneskatten kopplad till inlösenssumman.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommundirektören får rätt att underteckna föreslaget inlösenavtal.

Kommunstyrelsen har 2024-04-08 § 102 föreslagit kommunfullmäktige besluta att under år 2024 lösa in delar av den intjänade pensionsskulden i balansräkningen om maximalt 100 miljoner kronor enligt upphandlad försäkringslösning och samtidigt lösa in tillhörande löneskatt med 24,26 % (ca 24 miljoner kronor), att kommunfullmäktige uppdrar till kommundirektören att underteckna inlösenavtalet enligt beslutspunkt 1, samt att kommunfullmäktige be-

slutar att från och med år 2025 ska det årligen beslutas om ytterligare inlösen av pensionsskulden ska göras och hur stor del.

Sammanträdet

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

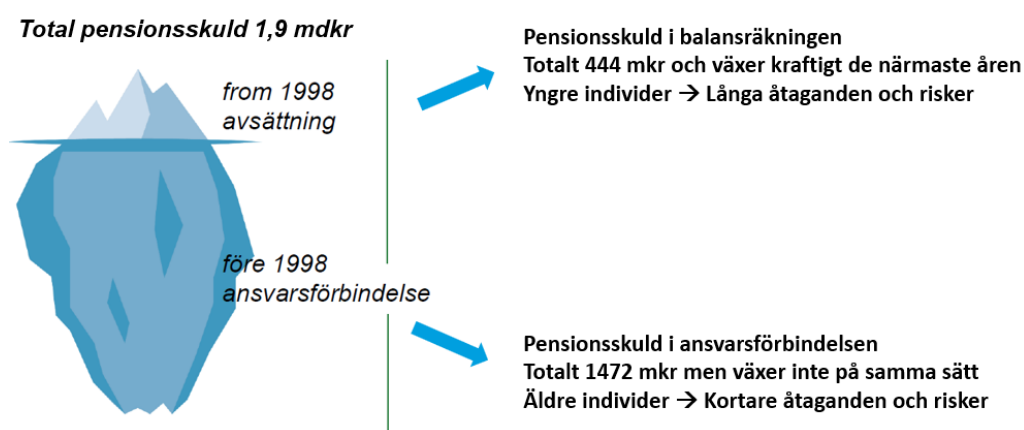
Luleå kommuns pensionsskuld idag och i framtiden

I kommunal redovisning delas pensionsskulden upp i två delar. Löften intjänade före 1998 redovisas i ansvarsförbindelsen och löften intjänade efter år 1998 redovisas i balansräkningen. Skulden i ansvarsförbindelsen innehåller äldre individer och har inget nyintjänande. Den betalas dessutom av med för närvarande ca 130 mkr per år och avtar därför betydligt snabbare.

Pensionsskulden i balansräkningen är i dagsläget lägre än ansvarsförbindelsen men växer kraftigt. Eftersom den innehåller yngre individer kommer pensionsutbetalningar längre fram i tiden, och därmed är osäkerheten och risken större. I tabellen nedan visas pensionsskulder utveckling åren 2023-2027.

Pensionsskuld inkl. löneskatt (mkr)	2023-12-31	2024-12-31	2025-12-31	2026-12-31	2027-12-31
Pensionsskuld i ansvarsförbindelsen	1 472	1 507	1 457	1 387	1 318
Pensionsskuld i balansräkningen	444	617	648	649	653

Denna trend förväntas fortsätta till runt år 2040 då även pensionsskulden i balansräkningen börjar avta för att vara i stort utfasad efter år 2070.

Föreslagen strategi och effekter för kommunen

I det strategiska arbetet med kommunens pensionsåtaganden har analyser och förslag tagits fram om hur pensionerna kan hanteras. Det har analyserats att fortsätta med nuvarande lösning, att bygga upp en kapitalförvaltning eller

teckna en pensionsförsäkring. Den lösning som anses vara bäst är pensionsförsäkring, en lösning som används av cirka hälften av de svenska kommunerna. I en pensionsförsäkring överläts alla nuvarande risker, utom inflationsrisken till försäkringsgivaren. En försäkringslösning innebär minst administration. Pengarna blir öronmärkta för ändamålet och kan inte användas till annat.

Beroende på vilka effekter som är avsikten med att lösa pensionsåtaganden erbjuds olika typer av försäkringslösningar där resultatet kan vara både kort- och långsiktigt. I strategiarbetet har det fastslagits att det viktiga är att ta ansvar över pensionerna långsiktigt, och därför har en försäkringslösning som passar detta upphandlats.

Genom att försäkra den historiskt intjänade pensionsskulden i balansräkningen minskar kommunen betydande risker samt undviker att skapa en obalans mellan resultat och likviditet. Om kommunen inte genomför detta riskerar man att skapa en tung likviditetsbörda på nästkommande generation. Förutom detta får kommunen även en förväntad avkastning som historiskt har varit högre än upplåningskostnad. Förväntad avkastning är 2-3 % över inflation.

Sammanfattningsvis undviker kommunen med den föreslagna lösningen en obalans mellan generationer samt överlåter betydande risker på försäkringsbolaget. Luleå kommun skapar med denna lösning även finansiella övervärden som stärker kommunens ekonomi över lång tid. Målet är att hela pensionsskulden i balansräkningen ska lösas in till en pensionsförsäkring, men hur stor del som kommunen kan lösa in beror på den övriga ekonomiska situationen. Som en start föreslår kommunstyrelseförvaltningen att 100 miljoner kronor, exklusive löneskatt, löses in under 2024. Att lösa in ett större belopp skulle för närvarande vara en för hög belastning på kommunens ekonomi. Från och med 2025 bör ett årligt beslut ska tas om ytterligare inlösen ska göras och hur stor del, vilket beror på aktuell ekonomisk situation.

För varje inlösen tillkommer en löneskatt på för närvarande 24,26 %. Den betalas idag ut i samband med varje enskild pensionsutbetalning, men vid inlösen av pensionsskulden till försäkringslösning betalas hela löneskatten kopplad till inlösenssumman.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommundirektören får rätt att underteckna föreslaget inlösenavtal.

Dialog:

Dialog har förts med extern rådgivare och med samtliga gruppledare.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut avseende försäkring av del av pensionsskuld, KLF Hid: 2024.2053
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-03-11, KLF Hid: 2024.2345
- Kommunstyrelsens beslut 2024-04-08 § 102, KLF Hid: 2024.3167

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

Kommunstyrelseförvaltningen, HR-kontoret